

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hassel_Sven-011-Monte_Cassino.pdb

PDB Name: 010-Monte Cassino.txt

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 18.12.2005

Modification Date: 18.12.2005

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

SVEN HASSEL:
MONTE CASSINO

Votobia, Olomouc, 1996

Náš věk povinné vojenské služby ukázal, že to, jestli je člověk oblečen v té či oné uniformě a jestli je na straně katů, nebo obětí, nemusí být nezbytně otázkou zásluh, nebo dokonce charakterů.

ROLF HOCHHUTH

Tato kniha je věnována těm, kteří padli u Monte Cassina, kláštera a pevnosti.

I

Bože, jak přšelo! Lilo bez přestávky. Všechno bylo promočené.

Naše zasviněné pláště už byly dlouho prosáklé skrz naskrz.

Seděli jsme pod stromy v něčem, co se podobalo stanu, který jsme udělali tak, že jsme pláštěnky sepnuli dohromady. Byly to SS pláštěnky, a lepší než naše, takže jsme byli celkem v suchu.

Mrňous dal nahoru taky svůj deštník.

Nakonec se nám v kamnech z toho velkého domu podařilo rozdělát oheň a chystali jsme se k večeři.

Měli jsme čtyřicet špačků, které jsme opékali na dlouhých prutech, a Porta dělal morkové kuličky.

Trvalo nám dvě hodiny, než jsme ten morek vyškrabali z kostí dvou mrtvých volů. Podařilo se nám najít

čerstvou petržel. Gregor Martin věděl, jak se dělá kečup, který míchal v americké ocelové helmě. Ocelové helmy byly věci praktické, mohly se používat pro mnohé účely. K ničemu se snad nehodily jediné tehdy, když se používaly k tomu účelu, pro který byly vyrobeny. Najednou jsme vyprskli smíchy. Mohl za to Mrňous. Udělal klasickou poznámku, aniž by si uvědomoval, že je klasická.

Potom Porta zvednul svůj žlutý cylindr a oznámil nám, že ho zdědíme, až umře. A my řvali smíchy. Pak se Heide omylem vyčůral proti větru a my se kolem váleli smíchy, a ještě pořád jsme se smáli, když jsme s jídlem běželi zpátky mezi svišticími šrapnely.

Jednou jsem slyšel, jak nějaký polní kurát říká jednomu štábnímu důstojníkovi:

„Jak se můžou takhle smát?“

To bylo tehdy, když jsme se smáli nad kalhotkami Luisy Fatarseové, které si Mrňous omotal kolem krku, a já jsem špatně spolkl kus brambory a museli mi ručním granátem bušit do zad.

Smích může být taky dost nebezpečný.

„Kdyby se tak nesmáli,“ odvětil ten štábní důstojník, „nebyli by schopni pokračovat.“

Morkové kuličky uměl Porta dělat parádně. Připravil jich najednou vždycky jenom deset, jinak by zvlhly, a mezitím polykal svůj podíl. Nás devět jich dohromady snědlo víc než šest set, což je docela hodně, ale pak jsme to měli celou noc.

Bože, jak pršelo!

Země mariňáků Hřmění děl bylo slyšet až v Římě, 270 kilometrů odsud. Na moři jsme žádné lodě neviděli, ale pokaždé, když vypálily salvu, bylo to jako sopka, která vybuchuje na obzoru. Začalo to vždy oslepujícím zábleskem ohně a pak bylo slyšet dunivé zahřmění.

Naši granátníci z toho ztráceli vědomí. V průběhu několika hodin byly naše slabé tankové divize obkličeny. Od Palinura až k Torre del Greco vypadalo pobřeží jako rozžhavená výheň, celé vesnice byly vymazány z povrchu země během několika sekund; jeden bunkr kousek na sever od Sorrenta, jeden z našich největších, který vážil několik stovek tun, byl vyhozen vysoko do vzduchu i s celou posádkou pobřežní baterie. A pak z jihu a západu přiletěla hejna nízko létajících stíhacích bombardérů, která vyčistila silnice od všeho živého. 160 kilometrů dálnice číslo 19 zmizelo úplně a město Agropoli bylo srovnáno se zemí během dvaceti sekund.

Naše tanky, setsakramensky dobře maskované, stály připravené mezi útesy. Granátníci ze 16. leželi s námi pod ochranou našich těžkých strojů. Měli jsme být oním velkým překvapením, až konečně přijdou ti muži z druhé strany moře.

Tisíce svišticích granátů rozvrásnilo zemi a přeměnilo horký slunečný den v temnotu.

Nahoru po svahu vybíhal pěšák bez pušky, s ochromenýma rukama, šílený strachy, ale ten výjev na nás dojem neudělal. Byl jeden z mnoha. Toho rána mě samotného sevřel ochromující strach, který člověka znehybní. Mohlo to na vás přijít při pochodu a změnilo vás to v mrtvolu s výjimkou toho, že jste byli pořád na nohou.

Krev vám odtekla z obličeje a nechávala jej mrtvolně bílý a vaše oči zíraly dopředu. Jakmile si ostatní všimli, co se stalo, začali vás tlouct pěstmi. Když to nestačilo, použili dlaně a pažby ručnic, a když jste se v nářku zhroutili na zem, nepřestávali vás mlátit. Byla to surová léčba, ale téměř vždy úspěšná. Můj obličej byl po tom, co mi Porta vyměřil, ošklivě napuchlý, ale já mu byl vděčný. Kdyby nebyl tak důkladný, byl bych pravděpodobně ve svěrací kazajce na cestě do týlu.

Pohlédl jsem na Staříka, ležícího mezi vyježděnými otisky svého tanku. Usmíval se a povzbudivě pokývl hlavou.

Porta, Mrňous a Heide hráli kostky a užívali při tom kulečnickové sukno, které Porta „sehnal“ v nevěstinci u Palid Idy.

Jedna pěší rota vběhla na cestě dolů ze svahu přímo do palby námořních děl. Bylo to, jako by je prostě smetla obří ruka. Ze

175 mužů a jejich horských poníků nezbylo nic. Bombardéry přiletěly, když bylo slunce nízko na západě a přímo před našima očima. Hejna přistávajících letadel vychrlila na pláž pěchotu: staré osmahlé veterány, profesionální vojáky a mladé vystrašené brance, povoláné jen pár měsíců předtím. Bylo dobře, že je

jejich matky neviděly. Dantovo peklo bylo ve srovnání s tím, čím měli projít, zábavním parkem. Naše přímořské baterie byly rozdrčeny, ale za každým kamenem a v každé díře po vybuchlém granátu leželi a vyčkávali granátníci, horské oddíly a výsadkáři se svými automatickými zbraněmi. Lehké a těžké kulomety, minomety, pancéřové pěsti, plamenomety, automatická děla, útočné karabiny, raketové granátomety, automatické pistole, rakety, ruční granáty, puškové granáty, miny, Molotovovy koktejly, zápalné bomby, fosforové granáty.

Tolik slov, ale jaké hrůzy v sobě ta slova skrývala pro postupujícího pěšáka!

Pod ochranou děl svých lodí vystřelili nahoru na útesy lana a jako opice šplhali po visutých žebřících vzhůru, nebo padali dolů z čnějícího vršku. Spousta jich v kruzích běhala po bílém písku, zatímco je rozežíral náš fosfor. Pláž byla jako moře plamenů, které změnilo písek v lávu.

Byli jsme tiší diváci. Naše rozkazy zněly „nestřílet“.

První vlna byla zničená. Nedostali se ani o 200 metrů po pláži dál. Ponurý výjev pro muže z druhé vlny, když na ně přišla řada.

Sežehlo je to také. Ale na břeh se řinuly nové a nové zástupy.

Třetí vlna. S puškami zdvihnutými nad hlavami běželi skrz řvoucí příboj, vrhli se dolů do písku a zuřivě stříleli ze svých zbraní.

Ale nepostoupili dopředu ani o metr.

Pak přiletěly bombardéry s fosforem a naftou; vysoko k obloze vyprskly žlutobílé plameny. Slunce zapadlo, vyšly hvězdy a Středozemní moře si líně pohrávalo s ožehlými těly a klidně jimi kolébalo u břehu. Přistála čtvrtá vlna pěchoty. Na oblohu vyletěly světlice. Tito muži také zemřeli.

Jakmile vyšlo slunce, k pevnině se s řevem blížila armáda útočných lodí. Tohle byli profesionálové, příslušníci námořní pěchoty, kteří měli upevnit pozice, jakmile ostatní prorazí cestu. Ted' museli udělat obojí, prorazit cestu i upevnit pozice.

Jejich hlavním úkolem bylo připravit nepřítele o silnici číslo

18. Jejich obrněné vozy zůstaly na mořském břehu jako řada hořících pochodní, ale houževnatí a nemilosrdní veteráni si cestu prorazili. Tihle muži z Pacifiku zahubili vše, co jim překřížilo cestu, stříleli na každou mrtvolu. Na útočných karabinách měli krátké třípytivé bajonety a mnohým pleskal o nohu japonský samurajský meč.

„Americká námořní pěchota,“ zavrčel Heide. „Naši granátníci to ted' dostanou. Tyhle hoši za posledních 150 let neprohráli jedinou bitvu. Každý z nich má cenu jedený roty. Major Mike určitě rád uvidí své starý kamarády z Texasu.“

Bylo to naše první setkání s mariňáky. Vypadalo to, jako když se každý z nich vystrojil podle vlastního vkusu: jeden se prudce hnul po pláži s jasně červeným otevřeným slunečníkem, připevněným k torně, a následoval ho ohromný seržant s čínským kloboukem z lýčí, posazeným na helmě. V čele jedné roty běžel malý důstojník se slamákem, jaký nosil Maurice Chevalier, naraženým na stranu, s růží, která se rozmarně skláněla za bleděmodrou stuhou.

Hnali se zuřivě kupředu a zcela ignorovali smrtonosný oheň z automatických zbraní našich granátníků. Jeden německý pěšák se pokusil utéct, ale samurajský meč mu oddělil hlavu od těla. Američan, který vedl ránu, zavolal něco na svoje druhy, zamával nad hlavou hrůzyplnou zbraní a políbil zkrvavenou čepel. Dolů na ně klesla skupina bombardovacích Heinkelů. Vypadalo to, jako by celá pláž povstala k jasné slunečné obloze, a voják se samurajským mečem ležel a svíjel se v kaluži krve na začouzeném písku. Připlazil se leutnant Frick.

„Po jednom se stáhnem. Vracíme se do bodu Y.“

Námořníci už pronikli do našich pozic. Na pláž přijížděla stále nová vylod'ovací plavidla. Na břehu řval obojživelný letoun, zatímco na jasné obloze divoce bojovaly bombardéry a stíhačky.

Skupina granátníků se vzdala, ale zbytečně, protože byli nemilosrdně zlikvidováni. Někteří námořníci se zastavovali, aby těla obrali o jejich medaile a odznaky.

Porta se zašklebil a řekl: „Sběr plechových suvenýrů.“

„Bon! Ted' víme, jak to chodí. Dobře, že jsme to viděli,“ řekl Legionář.

Ustoupili jsme zpět o pár kilometrů jižně od Avelina s vědomím toho, že německé velitelství počítá s porážkou invazních sil, které nás napadly, hned, jak dorazí ke břehu. Věřili v novou bitvu u Cannae, ale

zapomněli vzít do úvahy obrovskou materiální převahu nepřítele. Tam, kde polní maršál Alexander a generál Clark počítali jen s předmostím, byli postaveni před normální frontou. Ztráceli jsme pozici za pozicí, ale přesto jsme nebyli přiveleni zpět. Měli jsme velmi málo obětí, ale byli jsme staženi na sever od Capuy, přičemž jsme se zastavili v Beneventu, a to dost dlouho na to, abychom se v jednom vinném sklepě zpili do němoty. Když jsme u Caserty pomohli pohřbít několik tisíc mrtvých, zakopal se náš pluk u rozcestí, kde se Via Appia rozchází s Viou Casilinou. Napůl jsme v zákopech ukryli naše Pantery. V tom svém jsme měli za dvířky k motoru uložený sud vína z Caserty; na tyči nad střeleckou věží viselo na rožni upečené prase. Leželi jsme na předním poklopu a hráli kostky na kousku zeleného sukna od Palid Idy.

„Jak by se vám líbilo zmlátit starouška papeže a rozprášit Vatikán?“ zeptal se Barcelona uprostřed dobrého hodů.

„Děláme to, k čemu dostanem rozkaz,“ odpověděl Porta lakonicky.

„Ale proč bychom měli dostat za úkol zmlátit Jeho Svatost? Vždyť jsme se s ním ani nepohádali.“

„Ale ano,“ řekl Barcelona s uspokojením, že je dobře informován.

„Tehdy, když jsem sloužil u Jednookýho, viděl jsem na velitelství sboru na stole NSFO* zprávu RSHA** a přečet jsem si ji. Hochům na Prinz Albrecht Strasse moc záleží na tom, aby papež veřejně podpořil orlí nosy. Maj ve Vatikánu agents provocateurs. Jakmile se podaří, že Svatej šéf oficiálně zaujme stanovisko, má se celej ten sbor dát vykourit. Každý kněz bude zastřelenej. Můžu vám říct konec tohotohle pěknýho dokumentiku slovo od slova: ‚Po obdržení hesla Kněžský límec půjde jeden tankový pluk zvláštního určení, demoliční ženisti a tankoví granátníci z SS Tagkommanda do akce.‘ „Ale nemůžeš, ksakru, zastřelit papeže,“ vykřikl Heide, který v tom překvapení zapomněl, že vyhrává v kostkách.

„Jde to, a mnohem víc,“ řekl Rudolf Kleber, náš trubač, který býval u SS. „Před šesti měsíci mi jeden kamarád z Odboru pro studium Bible řekl, že o to moc stojej, mít kněze pod kontrolou.

Líčeť na Svatýho otce past za pastí. V Prinz Albrecht Strasse ho považojou za Adolfova největšího nepřítele.“

„Doprdele,“ řekl Barcelona, „ale dal bys Svatýmu šefovi přes hubu, protože bys to dostal rozkazem?“

Tázavě jsme se na sebe podívali. Barcelona byl odjakživa vůl a ptal se na ty nejpitomější věci.

Mrňous, náš metr osmdesát dlouhý analfabet z Hamburku a nejcyntičtější zabiják všech dob, zvedl ruku jako dítě ve škole:

„Hele, poslouchajte, vy učenci, kterej z vás je katolík? Nikdo.

Kdo věří v Boha? Nikdo.“

„Attention, mon ami!“ pozvedl Legionář výstražně ruku.

Ale jakmile se už Mrňousovi podařilo získat si pozornost, nedal se zastavit.

„Milá pouštní kryso, vím, že seš mohamedán, a pravím jako Ježíš, Saulův syn,“ vyprávěl Mrňous svůj biblický příběh trochu pomotaně, „dej mi, co je mé, a nějakou tu minci strč císařovi.

Chtěl bych vědět tohle: je ten chlápek Pius v Římě, o kterým jsi nám tak bohovsky moc řekl, je to jenom nějakej vysokej kněz v bílým, něco jako církevní generál, nebo je to zástupce vrchního velitele na nebi, jak mi tuhle pověděla ta sestra, co mi dávala mast na oko?“

Porta pokrčil rameny. Heide se díval jinam a hrál si se dvěma kostkami. Barcelona si zamyšleně zapálil cigaretu. Já jsem měnil pojistku v jedné raketě. Stařík hladil rukou závěr dlouhého děla.

„Řek bych, že je,“ zamumlal zamyšleně.

Mrňous si nehty levé ruky bubnoval po zubech. „Jasně, že si nikdo z vás není úplně jistej. Jste na nejistý půdě. Obergefreiter Wolfgang Ewald Creutzfeldt je tvrdej chlap, a jeden mrtvej navíc mu může bejt u prdele. Zastřelím kohokoli: vojína nebo generála, kurvu nebo kněžnu, ale ne Svatýho šefa.“

„Bůh existuje,“ řekl Legionář. „Šáhni na muslima a urazíš Boha.

Papež je velkej, větší než kdokoli. Ale můžem počkat, až dostanem rozkaz; pak si promyslíme, co podniknem. Ze všeho je nějaká cesta ven. Dokonce bychom se mohli pokusit obrátit děla na druhou stranou a nahoru na tank namalovat dva klíče.“

„Seš blázen,“ ušklíbl se Porta. „Poslali by proti nám několik SS divizí a ty by nás vyhodily do povětří.“

„Legionářův nápad není zas tak šilenej,“ poznamenal zamyšleně Stařík. „Ve Vatikáně mají vlastní

rozhlasovou stanicí. Třeba by se svět dověděl, že jeden německej tankovej pluk bránil Vatikán proti německýmu útoku. V novinách by z toho byly titulky, který by se Berlínu nelíbily.“

„Seš pěkně naivní,“ řekl sarkasticky Heide. „Víme, že do Vatikánu propašovali provocateurs a ty se nebudou schovávat po sklepech, až celá ta legrace vypukne. Budou se hledět dostat k tý vysílačce a řeknou světu, že Svatej otec požádal o německou ochranu, a jakmile papež vykoná malou návštěvu na Prinz Albrecht Strasse, bude tančit, jak bude esesman Heini pískat.“

„Mluvíš na úrovni své inteligence,“ řekl Porta, „ale zrovna teď tady sedíme a čekáme na bandu štekavejch Američanů. Třepeš dvojnásobek a máš právo na šest hodin.“

Kvůli kostkám jsme na papeže zapomněli. Bylo jich šest, zlaté kostky s diamantovými očky, které si Porta „vypůjčil“ v jednom kasinu ve Francii. Ten večer, kdy si je tam vypůjčil, měl s sebou automatickou pistoli a přes hlavu navlečenou dámskou punčochu.

Vojenská policie strávila rok od nikud nikam jdoucím hledáním pachatele, který byl podstatně blíže, než si byla schopna představit.

Kolem našeho úkrytu se bouřlivě přehnala horda pěšáků.

„Ty ale ztraceně spěchaj,“ poznamenal Porta, „myslíte, že se potkali s lidožroutem?“

Kolem proběhla další skupina, jako by jí sám ďábel byl v patách.

Stařík vylezl na tank a svým dalekohledem se podíval směrem k jihu.

„Vypadá to, jako když se celá fronta rozpadá. Takovej úprk jsem neviděl od Kyjeva.“

Přihnal se Jednooký, následován leutnantem Frickem. „Beiere!“ zavolal vzrušeně na Staříka.

„Ano, Jednooký,“ odvětil Stařík, protože když jsme byli v akci, trval generál Mercedes na tom, aby byl oslovován takhle.

„Tuhle pozici si musíte udržet. Porto, dej mi trochu šnapsu.“

Porta vytáhl svou koženou čturu.

Obézní generál se napil a hřbetem ruky si otřel ústa.

„Slivovice,“ zabručel pochvalně. „Ať vás nepřekvapí, jestli vepředu najednou uvidíte Japonce. 100.

prapor je složenej z naturalizovanejch americkéjch Japonců. Nepouštějte je blízko.

Musíte je zabít. Mají samurajský meče a jsou to stejně fanatický bojovníci jako jejich krajani v Pacifiku.

Budou tam taky Marokánci. Můžete taky narazit na Ghurky. Uřežou vám uši, aby je mohli ukázat doma.

V tuhle chvíli jste jedinej pevný bod Jižní armády. Všechno ostatní je na ústupu.“

„Herr Jednooký,“ zaskřehotal Mrňous nervózně a jako obvykle zvedl prst. „Opravdu nám ty ďáblové uřežou uši?“ Generálmajor Mercedes přikývl. „Pak je všechno v pořádku,“ oznámil Mrňous šťastně.

„Od teďka bych doporučoval těm chlapíkům na druhý straně, aby si svou kořist pečlivě balili, protože taky sbírám ušiska.“

„Já mám radši zlatý zuby,“ řekl Porta. „Chrupavka nemá žádnou hodnotu.“

„Můžete tu bandu očekávat už dost brzo,“ pokračoval generál. „A Bůh vás chraň, jestli zdrhnete.“

„Víme, co je na programu, Jednooký,“ zahihňal se Porta. „Do posledního muže a posledního náboje.“ Jednooký souhlasně přikývl.

„Bude to nepřijemný překvapení, až narazí na naše Pantery. Doted' viděli jen naše P III a P IV. Těm se smáli. Na cestě bude jedna SS divize. Převezmou od vás velení, jestli tu ještě někdo zbyde.

Dávejte si pozor na stíhačky. Pročist'ujou silnice. Už nechali přistát půl miliónu mužů. Dáš mi ještě trochu šnapsu, Porto?“

„Vy už mi dlužíte tak litr, Jednooký,“ poznamenal Porta suše, když generálovi podruhé podával čturu. Potom tlustý generál s hrabětem Frickem zmizeli za kupou hlíny.

Porta sroloval zelené sukno od Palid Idy, rukávem si vyčistil svůj žlutý cylindr a poklopem pro řidiče se protáhl dovnitř. Já jsem obsadil svoje místo u periskopu, Mrňous si připravil granáty a testovali jsme elektrické zařízení. Porta nastartoval motor, popojel tankem kousek dozadu a dopředu a pak dal páku na neutrál.

Kolem se hnál ještě jeden zástup pěšáků a většina z nich byla bez helem a pušek.

Porta se jízlivě zasmál. „Maj na spěch, co? Zdá se, že už je unavilo bejt hrdinama. A já vždycky tak věřil tomu, co Adolf říká.“ Pak začal napodobovat Hitlerův hlas: „Německé ženy, němečtí muži, naši barbarští nepřátelé, ruští burani z močálů a američtí gangsteři, francouzští syfilitičtí alfonsové a homosexuální angličtí

aristokrati, říkejte, že německé armády ustupují, ale kam jednou německý voják vkročí, tam zůstane...“
Porta se smál. „Pokud nejsem úplně slepej nebo blbej, má v tuhle chvíli německej voják plno práce, aby si od země, na kterou vkročil, zase odlepil nohu.“

Vedle mě se zastavil feldwebel pěchoty a ztěžka popadal dech.

„Zmizte odsud,“ vykřikl. Potom se vyčerpaně opřel o přední část tanku. „Nemáte trošku vody? Všechny nás vybili.“ Lačně se napil z Heideho čutory.

„No tak,“ řekl Stařík konejšivě. „Ledacos jsi viděl. Řekni nám, co se děje.“

„Co se děje?“ zasmál se feldwebel unaveně. „Zničehonic byli za náma a nad náma houfy tanků a stíhaček. V deseti minutách byla moje jednotka pryč, tankama zvalcovaná do svezích krytů. Neberou zajatce, jen střílej raněný. Viděl jsem, jak se jedna skupina vzdala, byli tam i ženisti z mý vlastní divize. Hned je zlikvidovali plamenometama.“

„Z který seš divize?“ zeptal se Stařík klidně.

„16. tanková. 46. granátnickéj pluk.“

„A kde máš své granátníky?“

„V pekle.“

„Tramvaj do Berlína staví hnedka za rohem,“ řekl Porta s jízlivým šklebem. „Jestli si pospíšíš, pravděpodobně ještě dostaneš místo vzadu. Řídí prej Adolf.“

„Brzo se ti bude smát druhá strana ksichtu,“ řekl feldwebel zlostně. „Během tří dnů nebude v Itálii živej německej voják.“

„Ale blbost,“ řekl Stařík.

„Nejlepší bude, když si nastartujete tuhle kraksnu a zmizíte,“ navrhl feldwebel.

„To nemůžem,“ řekl Porta se smutným úsměvem.

„Nemáte benzin?“

„Mraky, ale Adolf řekl, že nemáme zdrhat. A my jsme hodný hoši, který vždycky dělaj, co se jim řekne.“

„Blbci,“ zněla odpověď. „Měli jste vidět naše starý vnitrozemský námořníky, co měli za úkol držet pobřežní pevnosti. První stíhačky je upekly v napalmu. Naši granátníci zahodili bouchačky a lechtali nohy andělům, ale Američani nemaj čas, aby brali zajatce, tak tě prostě pošlou k zemi.“

„Kolikrát ses podělal od té doby, cos viděl někoho pít Coca-colu?“ zeptal se Porta sarkasticky. Přišel k nám leutnant Frick s kyselým úsměvem na tváři. Zaslechl Portovu poznámku k rozrušenému feldwebelovi.

„Kolik tanků jste viděl, feldwebele, a co to bylo za typy?“ zeptal se tiše. Vytáhl mapu a rozložil ji na přední dvířka Panteru. „Ukažte mi, kde jste je naposledy viděl.“

Feldwebel se sklonil nad mapu, ale předtím ještě stačil vrhnout rychlý pohled k jihu. Bylo jasné, že by rád pláchnul a že se proklíná, že se u nás zastavil. Teď byl v pasti.

„Měli jsme pozice severně od Bellony. Než jsme si vůbec uvědomili, že se něco děje, byli na druhý straně Volturna.“

„Ale nemohli se přece dostat přes řeku bez mostu,“ protestoval leutnant Frick.

„Herr Leutnant, nepředpokládám, že mi to budete věřit, ale oni ji přejeli.“

Frick si zamyšleně zapálil cigaretu. „Viděl jste, jak tanky přejížděj řeku?“

„Jo, a nákladáky, Herr Leutnant.“

„Normální vojenský nákladáky?“

„Ano, Herr Leutnant, velký nákladáky, a řeka je hluboká, já to vím.“

„Partyzáni,“ přemýšlel Frick nahlas. „Podhladinový mosty. Pěkná šlamastyka.“ Podíval se zkoumavě na feldwebela. „A jakmile se dostali na druhou stranu, vy jste se rozprchl.“

„Přišlo to všechno tak rychle, Herr Leutnant. Rozvalcovali všechny v krytech. A neberou zajatce.“

„Kolik tam bylo tanků?“

„Několik stovek, Herr Leutnant.“

Porta se rozchechtal. „Pleteš si tanky s pěšákama, ty idiote!“

„Jen počkej, až přijdou a ustřelej ti z palice ten žlutěj kastról. Byl jsem u Stalingradu, ale takovouhle válku jsem nikdy neviděl.“

Frick s úsměvem vytáhl cigaretu. „Uklidněte se a přemejšlejte.“

Kde byly všechny ty stovky tanků?“

„V Alvignanu.“

Frick se podíval do mapy.

„Všechny byly v tý vesnici?“ zeptal se Porta jedovatě. „Musí to bejt sakra dlouhá vesnice. Kolik tanků je tam vidět? Tisíc? Seš si úplně jistej, žeš nepřišel z Říma a nezdrháš špatným směrem?“

„Drž hubu,“ vykřikl feldwebel rozzuřeně. „Bylo jich tolik, že jsme je nemohli spočítat.“

Byl to obvyklý jev. Pěchota vždycky viděla dvojnásobek, když se na ni řítily tanky. S největší pravděpodobností uviděl feldwebel dvacet pět tanků a ani o jeden víc. Se široce otevřenýma, zářícíma očima vysvětloval leutnantu Frickovi, jak se ta spousta tanků otáčela sem a tam mezi vesnickými domy a kosila všechno živé. Bylo jasné, že ten člověk prošel peklem.

„Takže, Beiere. Musíme tam jet a podívat se, co se děje. A vy, feldwebele, mi ukážete cestu,“ nařídil leutnant Frick.

„Ano, ale ve vesnici jsou teď ty americký banditi, Herr Leutnant,“ řekl.

„Uvidíme,“ řekl leutnant Frick.

„Herr Leutnant. Jsou tam taky Japonci a maj samurajský meče.“

Leutnant Frick se potichu zasmál a odfoukl si prach z kříže, který měl pověšený na krku. Byl to ten nejšviháčtější důstojník v naší divizi. Jeho černá tanková uniforma byla vždy bezvadně čistá a jeho vysoké holínky zářily tak, že jste se v nich mohli vidět. Levý rukáv měl prázdný. Ztratil tu ruku u Kyjeva, když mu ji rozdrtila věž tanku, který byl zasažen stomilimetrovým granátem. Obrátil se na nás zbývající.

„Dva dobrovolníci s náma.“

Legionář a já jsme vystoupili dopředu. Museli jsme, protože jsme dobrovolníky dělali postupně. Přehodil jsem si přes rameno lehký kulomet a vlezli jsme do zákopu. Leutnant Frick šel první.

II

V Miláně nás nově vyzbrojovali. Zatímco ostatní se věnovali práci, my jsme se jen tak poflakovali. U Biffiho a v Gran Italii jsme všem dávali najevo svou důležitost a hádali jsme se s důstojníky jiných národností. Nemohli nás vystát, protože jsme byli cítit smrti a mluvili jsme vulgárně nahlas. Ale sprátelili jsme se s Radim, číšníkem, který sestavoval naše menu. Bylo to u Biffiho, naproti La Scaly. V galeriích a terasových kavárnách jsme pili fresu, která chutnala krásně po jahodách.

Heide a Barcelona měli záchvat velikášství. Každý večer chodili do La Scaly. Mysleli, že tak se to patří, protože každý, kdo v Miláně něco znamenal, tam chodil.

Zamiloval jsem se. To je tak, když pijete fresu u jednoho z těch malých stolků v galerii. Bylo jí dvacet. Mně nebylo o moc víc.

Když nás její otec našel v posteli, vyhodil ji z domu. Ale když uviděl moji uniformu, hned změknu. V té době byla většina lidí v Evropě stejná. Alespoň dokud jsme byli na dohled a na doslech, byli příjemní, jak jen to šlo.

Rozhodl jsem se dezertovat, ale naneštěstí jsem se zase opil fresou s tou její báječnou chutí jahod a svěřil se Portovi. Od té doby mě už nikdy nepouštěli ven samotného. Dezerce byla hloupost, která mohla mít pro vaše přátele nepříjemné následky.

Zorganizovali jsme fotbalové utkání s mužstvem italské pěchoty.

Zápas skončil nerozhodně, protože mužstva i oba diváci se začali prát.

Když nás jednou vyhodili od Biffiho, laškovali jsme za sloupy v galerii s děvčaty a pak se na střeše zpili do němoty s protiletadlovými dělostřelci.

Říkalo se, že v Miláně jsou nepokoje, ale my jsme si nikdy ničeho nevšimli. Možná to bylo proto, že jsme s partyzány pili chianti a fresu.

Když u Biffiho zavírali, často jsme se vraceli k Radimu. Žil v suterénu, kde byly na stěnách vlhké skvrny a z plesnivých sedátek židlí lezla péra.

Radi si často sundával boty a lil si na nohy minerálku. Říkal, že jim to dělá dobře.

Tankový útok Z jihozápadu jsme slyšeli zuřivou střelbu - zlé, úsečné rány tankových děl smíšené s

nepřetržitým štekotem kulometů; za stromy vyšlehávaly záblesky a plameny.

Po silnici kolébavě projížděl obojživelný letoun, a pak zabrzdil tak prudce, že dostal smyk a sjel daleko z cesty. Ještě než zastavil, vyskočil z něj plukovník s červenými pruhy generálního štábu a celý se postříkal blátem. Protěž na jeho baretu ukazovala, že patří k horským oddílům.

„Co tady ksakru děláte?“ zavolal rozčileně. „Vy jste ze 16.“

„Předsunutý průzkum, Herr Oberst,“ odpověděl leutnant Frick. „2. četa, 5. rota, tankový pluk zvláštního určení.“

„Pantery!“ zvolal plukovník s potěšením. „Právě včas. A kdepak máte stroje?“

„V lese, Herr Oberst.“

„Skvěle, leutnante. Přiveďte je a zničte tyhle grázly. Dejte se do toho, pánové. Naše divize musela ustoupit, ale toho si nevšímejte.“

Leutnant Frick srazil paty.

„Je mi líto, Herr Oberst, ale není to tak jednoduché. Nejdřív musím prozkoumat, co se děje. Pak musím podat hlášení veliteli své roty. Tank, Herr Oberst, nemůže zaútočit slepě. Promiňte, Herr Oberst, nechci vás poučovat.“

„To doufám, vážený, nebo vás budu muset poučit já,“ zahřměl plukovníkův hlas. Byl to hlas zvyklý poroučet.

Leutnant Frick zkoumal mapu.

„Měl by tady být most, Herr Oberst, ale je schopen unést váhu našich padesátitunových Panterů?“

„Samozřejmě,“ prohlásil plukovník s naprostou jistotou. „Naše útočná děla jsme přes něj převáděli několikrát.“

„Dovolil bych si poznamenat, Herr Oberst, že mezi útočným dělostřelectvem a Panterem je podstatný rozdíl. Když jsou naše tanky plně naložené, váží nejmíň dvakrát tolik než útočné dělo, a naše stopa je třikrát širší.“

V plukovníkově hlase zazněl nebezpečný, tichý tón. „Řeknu vám jenom tohle, leutnante, nemá to s tím co dělat, ale jestli pěkně rychle nepředvedete ty svoje tanky a nedostanete Američany z vesnice, pěkně si to odskáčete.“

„Lituji, Herr Oberst, ale od velitele svého pluku mám rozkaz zjistit, co je s vesnicí, takže váš rozkaz nemůžu splnit.“

„Zbláznil jste se?“ zařval plukovník. „Váš vojenský průkaz!“

„Svůj vojenský průkaz vám nemůžu ukázat, Herr Oberst. Nemám žádnou záruku, že jste ten, za koho se vydáváte. Já jsem leutnant Frick, velitel 5. rot tankového pluku zvláštního určení, a náš pluk, Herr Oberst, spadá přímo pod Velitelství armádní skupiny Jih.“

„Teď spadáte pode mě. Jsem velitel štábu divize v téhle oblasti.“

Nařizují vám, abyste okamžitě přivedl svou rotu. Vaše odporování zavání zbabělostí.“

„Herr Oberst, váš rozkaz nemůžu splnit.“

„Zatkněte toho muže!“ zařval plukovník vztekle. Nikdo z nás se ani nepohnul. Ukázal na Legionáře.

„Copak jste neslyšel? Chopte se ho!“

Legionář unaveně srazil paty.

„Je n'ai pas compris, mon commandant.“

Plukovník, zlostí rudý v obličeji, vytřeštil oči.

„A co je k čertu tohle?“ Obrátil se ke mně. „Zatkněte toho důstojníka.“ Jeho ohromení ještě vzrostlo, když jsem mu odpověděl dánsky a nechápavě na něj zíral. Byl skoro vzteky bez sebe a kopl do kamínku na cestě; a když se obrátil zpátky k Frickovi, jeho řev se změnil v ostrý jekot a jeho slova se slévala dohromady.

„Vy leutnante, nařídíte těmhle dvěma klackům, aby vás zajali!“

Doprdele, tak bude to!“ Nadával, proklínal nás a vyhrožoval.

Pak toho měl Leutnant Frick dost. Přehodil si svou automatickou pistoli pod paži a zavelel:

„Průzkumný oddíl, za mnou v řad nastoupit!“

Plukovník sáhl do pouzdra, vyrval z něj pistoli a jeho hlas zahřměl:

„Stůjte nebo střelím!“ Byl to zvuk, který by zastavil divizi v letu. A na chvíli zastavil nás. Pak jsme šli dál,

aniž bychom se obraceli.

Následovalo několik výstřelů z pistole.

„Il est fou,“ zavřel Legionář, jak nám kulky svištěly kolem uší.

Plukovník za námi zuřivě řval. Sesypala se na nás nová dávka střel.

Vrhl jsem rychlý pohled přes rameno. Chytil ho amok. Kopal do obojživelníku; potom do něj skočil, pokusil se ho nastartovat, ale obojživelník stávkoval. Znovu vyskočil s pistolí v ruce.

„Pozor!“ zařval jsem a vrhl se do příkopu. V dalším okamžiku leželi leutnant Frick a Legionář vedle mě. Jenom divný feldwebel neměl čas padnout k zemi a celá ta dávka střel ho zasáhla do zad. Zhroutil se na zem, z úst mu vytryskla krev a jeho přilba se nazdařbůh kutálela po silnici.

„Jamais vu si con,“ zaklel Legionář. „Nakrm ho, Svene!“ Stáhl jsem si svůj lehký kulomet.

„Ne,“ zamumlal Leutnant Frick. „To je vražda.“

„Zavřete oči, Herr Leutnant,“ navrhl Legionář, „nebo utěšujte našeho umírajícího brášku.“

Opřel jsem pažbu o rameno, zaměřil hledí, nabil jsem kulomet a namířil. Plukovník si zatím do své automatické pistole dal nový zásobník. Kolem nás létal déšť kulek. Moje hledí mířilo přesně na jeho velkou postavu.

„Jako nachystanej,“ zazubil jsem se na Legionáře, ale zamířil jsem příliš dopředu a kulky pokropily cestu pár metrů před plukovníkem, který vyjekl, skočil za auto, aby se kryl a řval:

„Vzpoura!“

Pískavé svištění nám málem protrhlo bubínky, jak se nad námi zhoupl stín, a zatímco nás nějaký stíhací bombardér zasypával sprškou střel, skutáleli jsme se na dno příkopu. Dělo stíhačky prásklo a několik raket úspěšně zasáhlo plukovníkův obojživelník, odmrštilo ho mezi stromy, kde jej pohltil oheň, a z člověka, který byl ještě před chvílí plukovníkem, nezanechalo nic než ožehlou mumii.

Leutnant Frick se zvedl a vykřikl: „Za mnou!“

Polomrtvému feldwebelovi jsem vytrhl povolení pro držení psa a vzal si je s sebou. Plazili jsme se přímo k vesnici, na jejímž okraji stále divoce pobíhali naši pěšáci a dělostřelci, urputně pronásledovaní Američany, zpitými vítězstvím.

Jeden kapitán nám s nářkem skončil doslova v náručí: „Jsme vyřízení. Pluk je zlikvidovaný. Zničili nám všechna naše protitanková děla. V poslední chvíli se mi podařilo dostat se ven okýnkem místnosti, ve které jsem seděl se svým poddůstojníkem.

Ruční granáty nám lítaly kolem uší. Byl jsem jediný, co se dostal ven živý. Sídlo štábu bylo úplně zlikvidováno.“

„Copak jste venku neměli žádný hlídky?“ zeptal se leutnant Frick s úžasem.

Kapitán si strhl z hlavy čapku.

„Připadalo nám, že jsme v naprostém bezpečí. Včera večer byli 150 kilometrů odsud. Několik jejich pluků jsme zatlačili dozadu.

Chytili jsme několik zajatců z amerického 142. pěšího pluku a ti za moc nestáli. Chystali jsme se oslavit vítězství a já jsem nechal rozestavit jenom obvyklé stráže. Naše protitanková děla byla s přikrytými hlavními uklizená za domy a šrapnely jsme měli schované.“

„Ale co stráže?“ zeptal se leutnant Frick.

„Američani je uškrtili ocelovými smyčkami.“ Kapitán si vysíleně sedl mezi nás. Byl dost starý, měl bílé vlasy a byl to ten typ, co věří v nepřemožitelnost německého vojáka až do chvíle, kdy americké Shermany drtí jeho pluk; vzdělaný chlap, jakýsi doktor na univerzitě ve Freiburgu, typ člověka, co považuje každého pod třicet za dítě. Ale dvacetiletí Američani v tancích ho naučili.

Během dvaceti minut viděl 4000 vojáků v plamenech a teď tu seděl v příkopu a vyptával se ho jiný dvacetiletý, mladíček v černé tankové uniformě s vyznamenáním kolem krku, který mu říkal, co měl udělat.

„Člověk by se nikdy neměl cejtit úplně bezpečně,“ usmál se leutnant Frick. „Když jdu spát, mám v ruce pistoli. To, co jste tu zažil, bylo velice obvyklý v Rusku. Válka je úskočná a špinavá hra.“

Kapitán se zahleděl na svůj železný kříž z první světové války.

„Mezi čtrnáctým a osmnáctým to bylo jinak. Byl jsem u hulánů, přidělený hraběti Holendorfovi*. Znovu mě povolali teprve před třemi měsíci. Tohle je krutá válka.“ Leutnant Frick přikývl. „A já myslím, že ji

prohrajeme,“ zašeptal kapitán.

Leutnant Frick neodpověděl. Místo toho chvíli pozoroval ten hrůzný výjev, který se před námi odehrával, a pak si nechal svůj dalekohled spadnout na prsa.

„Jak se to stalo kapitáne? Mohl byste nám to rychle říct? Trochu spěcháme.“

Legionář zapálil cigaretu a zastrčil ji do Frickových úst.

Kapitán zíral dopředu.

„Prostě byli najednou tady,“ shrnul situaci.

Leutnant Frick se zasmál. „To mi došlo,“ řekl.

Kapitán se vyčítavě podíval na směřícího se poručíka. Sebral klacek a maloval do písku.

„Domnívám se, že museli přijít takhle.“

Leutnant Frick přikývl. „Jistě. Já bych sem taky tak vtrhnul.

Potom podle pravidel zničili vaše děla.“

„Ano.“ Schoval si obličej do rukou v rukavicích. „Nechápu, jak jsem utekl. Můj zástupce ležel na stole s roztrženými zády. Byl tak nadějný. Právě jsme mluvili o tom, že musí jít do Freiburgu.

Věděl všechno o Kantovi.“

Leutnant Frick se ironicky zasmál.

„Bylo by bejvalo lepší, kdyby věděl všechno o automatickejších dělech a bočním zajištění. Ted' zrovna potřebujeme vojáky, ne filozofy.“

Kapitán zvedl hlavu. „Jednou bude všechno jinak, mladíku.“

„Určitě. Ale s největší pravděpodobností se toho nedožijete o nic víc než ten váš filozof - zástupce velitele.“

„Máte v úmyslu hlásit mě pro zanedbání povinností?“ zeptal se kapitán zneklidněně.

„Na to jsem ani nepomyslel,“ odpověděl leutnant Frick s nenuceností. „Kolik tanků odhadujete, že tu asi je?“

„Aspoň jeden prapor.“

„Hm,“ odfrkl si leutnant Frick. „To zní neuvěřitelně, ale musíte asi vědět, co jste viděl. Ale uvědomujete si, kolik zabírá jeden tankovej prapor místa? 80 až 100 tanků plus všechno příslušenství. To je ruch dost velkej na to, aby z něj vstávaly vlasy hrůzou i francouzskému policajtovi.“

„Bylo to krveprolití,“ řekl kapitán, aby se obhájil. „Viděl jsem, jak jeden Sherman rozdrtil mého sluhu. Byl to student práv, z dobré vídeňské rodiny. V našem praporu jsme měli hodně nadějných mladých mužů, myslím akademicky nadaných. Ted' už jsou všichni mrtví. Měli jsme něco jako přednáškový kroužek. Velitel pluku byl univerzitní profesor. Ctili jsme akademického ducha.“

„K tomu nemůžu nic říct,“ poznamenal leutnant Frick suše. „Ale zdá se mi, že by bylo bejvalo lepší, kdybyste byli založení spíš vojensky. Snad jste mohli zachránit půlku vašeho praporu.“ Otřel si ze svého zářivého, impozantního kříže imaginární smítko prachu. „Filozofickej přístup nemá pro velení praporu žádnéj význam.“

„Jste voják, leutnante, vyznamenaný za statečnost - a velmi mladý.“

„Ano, jsem voják, a to od té doby, co mě vytáhli ještě ze školní lavice. Ve vašich očích jsem nejspíš jenom dítě, ale ted' to dítě musí za vás a za vaše intelektuálský aristokraty tahat horký kaštiny z ohně.

Ten muž, kterej leží za mnou, je voják už třicet let. Svoje řemeslo se dokonale naučil u Francouzů, a ten odznak hodnosti, co má u kulometu, to je jeden z těch, jakějma vy opovrhujete. Ve vašich očích je to jen produkt ulice. On a ten malej poddůstojník nevědí nic o Kantovi a Schopenhauerovi, ale Martovy krutý zákony znají dobře.“

Kapitán upřeně zíral na mladého poručíka. Na jeho tváři se objevil unavený úsměv.

„Vy byste zabil vlastní matku, kdyby vám to nařídil váš nadřízený?“

„Jistě; právě tak, jako bych ji přejel, kdyby stála v cestě mému tanku.“

„Smutný svět,“ zašeptal akademik v uniformě. Zvedl se, zahodil svůj revolver a čapku do zákopu a sám odcházel po cestě.

Legionář se za ním díval a od staré cigarety si zapálil novou.

„S tímhle naivním idiotem zmizí jedna generace. C'est fini.“

Leutnant Frick si narovnal stuhu s řádem, který dostal za to, že rozdrtil prapor ruských tanků. „Věř

svejm ideálům. Ať si drží svoje iluze, dokud nenatáhne bačkory. Až se vrátíme, napíšeme o něm hezký hlášení; necháme ho stát u protitankovýho děla jako posledního žijícího vojáka vlastního praporu.“

Plížili jsme se zpátky po úvozové cestě a vyschlým řečištěm, a vrátili se k rotě.

Major Michael Braun, známý jako Mike, nový velitel naší roty, který před válkou sloužil u americké námořní pěchoty, si v tichosti vyslechl naše hlášení. Se smíchem se otočil na radistu „Barcelonu“ Bloma a nařídil mu drsným pивním hlasem: „Zavolejte na pluk a požádejte o heslo pro začátek generálního masakru.“

Pramínkem tabákové šťávy stříkl na kolem kmitající ještěrku a trefil ji do ocasu.

Barcelona spustil do mikrofonu.

„Nosorožec volá Vepře, Nosorožec volá Vepře. Přepínám.“

„Tady Vepř. Začni mluvit, Nosorožče. Přepínám.“

Vyklonili jsme se z poklopů a se svěšenými hlavami jsme naslouchali jejich rozhovoru, který pro nezasvěcené zněl jako totální nesmysl.

„Nosorožec volá Vepře, Nosorožec volá Vepře. Bod 12 AZ voda 4/1.

Jeden vrh štěnat utopen. Čtyři matky. Není známo, jestli víc.

Divočáci rozeznáni. Žádné štiky. Žádané heslo. Mike. Konec.

Přepínám.“

„Vepř volá Nosorožce. Proved' sám. Zodpovědnost Mikova. Žádní zvláštní divočáci. Hodně štěstí. Končím.“

„To je ale novota,“ zazubil se major. „Zodpovědnost má bejt moje.

Jsem pistolovej nádeník už sto let, ale ještě nikdy jsem neslyšel, že by zodpovědnost neměla bejt na veliteli eskadry.“

Posadil se na čumák 523, což byl náš tank. „Velitelé tanků ke mně!“ Přesně doprostřed svých úst si dal jeden ze svých obrovských doutníků.

Velitelé tanků se poklusem přihnali a hedvábné šátky jim na krku hrály dohromady všemi barvami duhy. Každá tanková posádka si vybrala svou vlastní barvu. Mike nás přejel pohledem .

„Zaparkujte si zadky na trávě a poslouchajte. Nemám čas všechno opakovat, a s idiotama, který nepochopěj, co říkám, si to ještě vyřídím. Máme svý heslo, a to znamená: vyčistit bažinu! Mý starý kamarádi Yankeeové dali právě na frak pár jednotkám našich chlapů a bajonetama jim teď dávaj značky na prdele. Myslej, že teď je ta pravá chvíle, aby si oblíkli zabaročky** a začali domů psát pohlednice, že maj vyhráno. Rychlý vítězství vyvolává slavomam a my jim teď srazíme hřebínek.“ Seskočil z tanku.

„Mapy ven. Musíme je přepadnout jako hrom a blesky. Tady je mezera.“ Ukázal do mapy. „Projedem tam. Jsou to tři kilometry na druhý straně lesa, zatraceně nepříjemnej otevřenej pruh, ale musíme ho překročit. Za každou cenu. A je to všechno jen na nás. Nikdo nám nepomůže. Jsme sami. Žádná pomoc pěchoty, žádná pomoc dělostřelectva. Hoši z Texasu je všechny pobili.“ Zahalil se do modrého tabákového dýmu. „Myslel jsem, že ten figl bychom provedli takhle.“ Doutník se mu zhoupnul z jedné strany úst na druhou. „Čtyři Pantery to vezmou přímo do vesnice. Překvapíme ty texaský packaly u kafe a dortu.“ Vystrčil doutník z úst a výstražně ho zvedl. „Yankeeové o nás nesměj mít ani potuchy, dokud nebudem s pořádnou dávkou dávidla přímo mezi nima, takže,“ Mike zvedl velké huňaté černé obočí, „žádněj kravál. Na místě je veškerá opatrnost. Yankeeům se nesmí dovolit ani to, aby začali střílet.“

„No, radši bychom jim měli poslat pohled,“ řekl Porta neuctivě z jedné ze zadních řad.

„Držte hubu a poslouchajte. První dva tanky pojedou přímo přes to neobsazený místo a na tom druhým konci zabouchnou dveře, abych tak řekl. Z mapy můžete vidět, že tam není žádněj únikovej východ. Až budou ty dveře pěkně zabouchnutý, vystřelí velitel oddílu červenou světlici. Pak vyrazej čtyři jiný tanky. S osmi Panterama bychom měli bejt schopný vyčistit ten plac jednou provždy. Leutnante Herberte,“ obrátil se na nového poručíka, který se u nás objevil teprve před třemi dny, a nechal svůj tlustý, špinavý prst cestovat po mapě, „vy zůstanete se zbytejma osmi Panterama tady na kraji lesa a za náma půjdete jenom, a na to pozor, jenom jestliže uvidíte tři žlutý hvězdy.“ Popadl mladého poručíka za blůzu - „A Bůh vás chraň, jestli se odsud hejbnete, než tu trojhvězdu na oslavu Boží nádhery uvidíte.

Udělejte to a já vám prdel přetáhnu přes hlavu, takže budete vypadat jako unaveněj mnich na půlnoční.“

Major Mike vyplivl zbytek svého doutníku, vytáhl z kapsy rezavou konzervu, zhluboka se nadechl

nosem, odchrchlal si, odplivl, otevřel konzervu a vytáhl z ní půlmetrovou roličku šťavnatého žvýkacího tabáku. Stáhl rty, ukousl si kousek a pak podal roličku Staříkovi.

Byli z nás jediní dva, co žvýkali tabák. Major si vždycky položil svou dávku mezi horní ret a zuby; Stařík si tu svou radši dával na pravou stranu úst, kde vypadala jako obrovská hlíza na dásni.

„To je dobrůtka,“ byla Staříkova pochvalná poznámka.

Leutnant Herbert zakroutil hlavou. Byl tady major, pruský důstojník, který se dělil o žvýkací tabák s feldwebelem, obyčejným truhlářem z berlínských barabizen. A co víc, ve jménu Božím. Kdyby to řekl svému otci, nevěřil by.

„Jak jsem řekl, přezženeme se tou mezerou, a jakmile ty první dva tanky pošlou svoje červený světla, uděláme s těmi grázly krátkej proces. Všechno, co se pohne, odstřelit.“ Strčil si prst do ucha a vyšťoural si ho. „Oberfeldwebele Brandte, vy s vaším rádiovým tankem zaujmete pozici v tom vyschlém potoce. Přilepte se na čtvrtěj Panter. Okamžitě se maskujte a hůlku nahoru. Budete poslouchat, dokud vám nevzplanou uši. Dejte si ten váš pornografickej časopis stranou, abyste nezapomněl přepínat.

Jestli budu muset jen vteřinu čekat, budu si to s váma muset vyřídit - a delší část života už budete mít za sebou. Červená světlice celou slávu začíná. Žlutá trojhvězda, generální útok.

Osm tanků v rezervě. Ústupovej signál nepotřebujeme. Bud' to ty kovboje zlikvidujeme, nebo oni nás.

Otázky?“ Porta vystoupil dopředu a major se zamračil. „Josefe Porto, něco vám řeknu, jestli si ze mě chcete dělat blázný...“

Porta se zatvářil, jako že ho to uvedlo do rozpaků, a otíral si dlaně o kalhoty. „Herr Major, osvobozuje z té akce člověka slabý srdce?“

„To teda, sakra, rozhodně ne. Ani slabý srdce, ani scvrklý péro.

Ještě něco?“

Ze zadní řady zvedl prst Mrňous.

„Co je zase?“ zavrčel Mike. „Vy stejně ničemu nerozumíte.“

„Herr Major, podle Zákona o vojenský službě od generála Blomberga z roku 1925 se voják, kterej sloužil víc než sedm let, nemusí účastnit všech akcí. Herr Major, já už sloužím devět let. Můžu žádat o dovolení, abych se teď vzdálil?“ Mrňous pak dělal, jako že vytahuje svůj vojenský průkaz, aby to doložil, ale major Mike ho odbyl mávnutím ruky.

„I kdybyste sloužil 109 let, teď zamíříte svou tlustou prdelí na střelcovo místo do 523 a tu samou prdel si taky můžete vytrít Zákonem o vojenský službě generála Blomberga. Jestli má ještě někdo otázky, ať si je nechá na vánoce a pověsí je na stromček.“

„Amen,“ zamumlal Porta a obrátil oči v sloup.

„Nastoupit. Motory nastartovat.“

Jak si Mrňous přehoupl nohu přes rezervní nádrž a sklouzl skrz dvířka pravé věže dolů, zakřičel:

„Porto, zase do války! Když si pomyslím, že jsme tu dobrovolně kvůli takový zasranosti. Ten den, co jsem se zapsal, jsem musel mít zánět spekulácia.“ Ve věži se naklonil přes skříňku s granáty, nacpal za baterii svou černou blůzu z tankistické uniformy, stáhl si přes hlavu košili a strčil ji na stejné místo; potom si kolem krku uvázal růžovou blůzku, kterou dostal od prdelatě Luisy, když jsme naposledy obšťastňovali přízní nevěstinec u Palid Idy. V hustém porostu na prsou si chytil několik vší a rozmáznul je přes zaměřovač. „A tenhle druh války, Porto, je nebezpečnej. Můžou ti taky ustřelit péro s koulema. Můžeš bejt nejhuř zmrzačeněj, Porto, ale válka může víst taky k bohatství, o jakým se ti ani nesnilo. Vzal sis svoje zubní kleště, Porto?“

„To si piš,“ zazubil se Porta a vytáhl z holínky ten strašný nástroj. Potom se sklonil nad přístrojový panel, zkontroloval stav oleje a benzínu, vyzkoušel spojku a brzdy a prudce se s těžkým tankem obrátil v kruhu. Major Mike vylezl na velitelský tank, a zatímco pravou rukou mával nad hlavou, aby dal signál k nastartování motorů, zavolal na Staříka: „Beiere, vy se mě držte za zadkem. Legionář a Porta za ním. Zbytek v šipkové formaci Pochod P-a-n-t-erů!“ Několikrát stiskl a otevřel dlaň: to byl signál pro výjezd plnou rychlostí.

Zařvaly tisíce koňských sil. Země se chvěla. Celý les se třásl strašnými vibracemi, jak se tank po tanku dával do pohybu. Strom, který stál v cestě, se zapraštěním padl k zemi. Major povzbudivě mával z věže 005. Vzal si nové sousto tabáku. Legionář zamával ze své věže nazpět, zapálil si cigaretu a kolem krku si

uvázal svůj modročervenobílý šátek. Barcelona si z pravé kapsy do levé přehodil svůj talisman, vyschlý pomeranč z Valencie. Porta se naklonil, plivl na pedál od plynu a prstem namaloval do prachu na přístrojový panel kříž. Já jsem kolem zaměřovače uvázal podvazek.

Mrňous nad lampu od pojistek pevně zastrčil rtěnku Luisy Prdelaté. Heide, náš supervoják, pohledem zkontroloval, jestli je v pořádku přívodní trubka k plamenometu, odstranil pojistku svého předního kulometu a upravil dlouhý nábojový pás.

Zkontrolovali jsme všechna rádia. Rádía byla důležitá a musela být v perfektním pořádku, protože na nich záviselo mnoho.

Nabíječi vylézali nahoru, aby odstranili kryty děl, a jak jsme vyráželi kupředu, tank po tanku hlásil, že je připraven k akci.

„Nosorožec připraven k akci,“ řekl Mikův hlas do rádia.

Pak jsme byli mimo les, který nás až doposud bezpečně skrýval, a viděli jsme Američany, kteří třemi tanky hlídali severní výjezd z vesnice.

Jak jsme se řítili přes to otevřené a zrádné prostranství tak rychle, jak se mohly naše pásy otáčet, Porta si bezstarostně propěvoval:

„Eine kleine Reise im Frühling mit Dir, Sag' mir, bitte, leise, Was gibst du dafür...“

Stál na pedálu od plynu a my jsme každou chvíli čekali, že písty vyskočí z ložisek. Nikdo z ostatních s námi nedokázal udržet tempo. V rádiu jsme slyšeli Barcelonův proud kleteb:

„Caramba, crucifix, sacramento! Jak to, k čertu, že jede tak rychle?“

„To ví jen Alláh,“ odvětil malý Legionář, zatímco svého řidiče posílal do horoucích pekel.

Všechno teď záviselo na rychlosti. Nejprve ty tři Shermany na kraji vesnice vůbec nereagovaly. Bůhví co si mysleli, ale určitě byli nezkušení. Nikdo nevpálil.

Vjeli jsme doprostřed vesnice první, těsně následováni majorem Mikem. Legionář, který byl sto metrů za námi, viděl, že se střelecké věže Shermanů začínají hýbat, zastavil, rychle jako blesk otočil dělo a v deseti sekundách bylo po všem. Všechny tři Shermany v plamenech.

Ostatní se odehrálo zrovna tak rychle. Řítili jsme se úzkými ulicemi a pálili po všem s kokardou nebo bílou hvězdou, cíl nadosah, takže jej nešlo minout.

Na rohu jednoho domu se obrátil zdvižený plamenomet M.5 a vychrlil několik metrů dlouhý plamen, ale zavrtala se do něj střela a roztříštila jej na tisíc kousků.

Z oranžového lesíka se přikolébala dvaadvacetitunová T.14 s divoce se kývajícím věží.

„Pal,“ zakřičel Stařík.

Stiskl jsem spoušť a v příští sekundě byl nepřátelský tank v plamenech, olejnatý černý kouř se řinul ze všech jeho poklopů, ozářený ostrými jazyky červených plamenů. Nějaký důstojník se zoufale snažil dostat ven střeleckou věží, ale poklop se zasekl a on tam zůstal viset. Plameny se mu otíraly o uniformu, vzplanuly mu ve vlasech a on napůl vstal a s ječením se zoufale snažil uhasit ty plameny holýma rukama. Ze dvířek vyšlehlo ještě víc plamenů; držel si ruce u obličeje, kde pomalu zuhelnatěly. Pak zmizel v zářícím nitru svého tanku.

Dorazil k nám dusivý zápach spáleného masa. Někdo se rozmáchl, aby po nás hodil minu - ale už ji nehodil. Pásy ho převálcovaly.

Skupina pěšáků se přimáčkla ke stěně s naivní nadějí, že je třeba neuvidíme. Heide se zlomyslně zasmál. Jeho přední kulomet zadržel a oni s proděravělými žaludky popadali jeden na druhého.

Přes otevřený prostor návsí přebíhal vojenský kuchař v naději, že se schová za jeden ze čtyř hořících Shermanů, ale krátká sprška tankového kulometu ho zastavila, jako kdyby vrazil do stěny.

Chytl se rukama za hlavu a hlasitě, řezavě vyjel a jeho helma se kutálela dál po zaprášené návsí; prudce se pootočil, několikrát kopl do vzduchu a skácel se k zemi. Za několika keří vyšlehl explodující Sherman. Zavrtaly se do něj dvě 88 mm protipancéřové střely a tank s ohlušující explozí vybuchl. Jeho věž se vymrštila vysoko nahoru a se svištěním dopadla tak, že se ústí děla zarylo hluboko do země.

Objevil se další Sherman. Přímý zásah mu urazil věž a mrštil jí do jednoho domu. Viděli jsme přímo do tanku. Zůstala tam jenom spodní část velitelského těla, protože bylo přeseklé vejřpůl. Zbytky nabíječe visely zachycené mezi zádi hlavě a zásobníkem.

Mikův tank, na jehož věži byly vztyčené dva těžké plamenomety, spálil skupinu pěšáků. I když někteří z

nich zvedli ruce, aby se vzdali, zemřeli pod našimi pásy, protože tanky neberou zajatce.

Šklebící se lebky na klopách se nám dobře hodily k našim zbraním.

A tak bylo po všem a ani jeden z nich neunikl. Překvapili jsme je tak dokonale, jako oni před pár hodinami překvapili naši pěchotu.

Tak jsme dosáhli pomsty.

Vyskočili jsme ven, sundávali si ochranné brýle, šli ke kašně na návsi a pili a pili a snažili se smýt si z obličejů olej a prach.

Ze štiplavých výparů uvnitř tanků jsme měli oči krví podlité; hrdla a plíce nás pálily a dýchání bylo bolestivé.

Na návsi se vynořilo několik vojáků, co přežili, a upřeně se na nás dívali. Jeden z nich uměl pár slov německy.

„Nicht schiessen, Kamerad. Wir nicht Juden, nicht Japsen. Wir von Texas. Wir O.K.“

O několik minut později jsme si už povídali, ukazovali fotky, vyměňovali suvenýry, začínali se spolu smát.

Ztratili jsme jednoho muže: střelce z tanku leutnanta Herberta. Poklopy byly pevně zavřené a nikdo si nevšiml, že se zasekl ventilátor.

Udusily ho plyny. Měli jsme také dva raněné: jedním byl feldwebel Schmidt, velitel tanku 531, který se shýbl, aby z dolní části střelecké věže zvedl mapu, právě v okamžiku, když mělo dělo zákluz, takže mu rozdrtilo pravou ruku na kaši. Z ramene mu čouhalo několik jako jehla ostrých kousků kosti.

Jeden z amerických vězňů, vojenský zdravotník, mu dal u kašny transfúzi, zatímco my jsme stáli okolo a pozorovali je. Bylo to velice zajímavé. Feldwebel Schmidt měl štěstí; pro něj válka skončila, ale kdyby tu nebyl ten Američan se svou přenosnou krevní bankou, byl by Schmidt mrtvý.

Ten druhý raněný byl jeden nabíječ, poměrně nový. Kulka ho zasáhla do ledviny. Jeho tankový velitel, oberfeldwebel Brett, si nabíjel revolver a ten najednou vystřelil a zasáhl nabíječe.

Ukryli jsme toho Američana, který dal Schmidtovi krevní transfúzi, desátníka z Lubbocku, před jednotkou, která tudy procházela a sbírala zajatce. O čtyři dny později jsme ho tankem odvezli do blízkosti amerických pozic a nechali ho vyskočit.

Předtím jsme mu udělali monokl a vyrazili mu jeden zub, zlatý, který kupodivu ani Porta, ani Mrňous nechtěli. Taky jsme ho přezkou od pásku pořádně přetáhli přes holeň, takže ohromně natekla. Byl to poloviční Žid. Když bude takhle vypadat, řekl nám, když nás žádal, abychom to udělali, bude poslán domů do Států a nikdy už frontu neuvidí. Jenom idiot zůstával na frontě dobrovolně, ale samozřejmě že pár takových se na obou stranách vždycky našlo. Nemůžu říct, že jsme jimi opovrhovali.

Dobrovolníky jsme původně byli většinou všichni, takže v jádru jsme k těm tvrdým hochům, kteří před ničím necouvali a přijímali všechny následky svého dobrovolného vstupu, cítili něco jako obdiv.

Raněné jsme vyrovnali v řadách podél jedné strany cesty a vysílačkou jsme poslali pro obojživelná vozidla a SPW*, které jsme naplnili zkrvavenými, nařikajícími těly.

Porta a já jsme zvedli jednoho muže a zjistili, že z otevřené rány na zádech se mu valí kus plic; Mrňous se objevil s desátníkem, jehož polovina lebky byla ustřelená a odkrývala mozek. Za kupou odpadků jsme našli důstojníka, jemuž střepina odstřelila tvář. Mrtvé jsme nakupili na dvě velké hromady. Mnozí z nich se jen nepatrně lišili od ohořelých mumií. S bzukotem kolem nich létaly tisíce much. Vykopali jsme jen obyčejný hrob.

Ne hluboký, jenom takový, abychom si byli jisti, že je pokryje zem. Sladký zápach mrtvol nám zvedal žaludky.

Jeden ze zajatců, štábní seržant, který seděl na přední masce Mikova tanku a žvanil, dostal předtím šnaps a byl lehce opilý.

Prozradil nám všechno; že poslali zpátky zelený signál, který hlásil, že oblast je bez nepřítele. Někteří jeho druhové se na něj opovržlivě podívali. Potom uviděl to samé opovržení i v našich očích a uvědomil si, jak strašlivou věc udělal. Popadl Barcelonovu pistoli, strčil si hlaveň do úst a stiskl spoušť.

Byli bychom ho mohli zastavit, ale nikdo z nás se ani nepohnul.

Major Mike do těla opovržlivě strčil špičkou holínky.

„Válka je mizerná,“ zamumlal Stařík.

Major naškrábal na kus papíru zprávu pro radiotelegrafického poddůstojníka a nechal ji odeslat:

„Nosorožec volá Vepře. Šéf. Zlikvidováno 36 tanků, 10 nákladních vozů, 17 aut. Počet mrtvých neznámý. Vlastní ztráty: zabití - jeden voják; ranění - jeden feldwebel a jeden poddůstojník.

Očekáváme spojení s nepřítelem. Pokračujeme na vlastní odpovědnost. Přerušuji spojení. Konec.“

Když jsme se dověděli, že major Mike chce s nepřátelským plukem jednat sám, spiklenecky jsme se usmívali. Jakmile to z poddůstojníka dotáhl na majora, byl rozhodnut zazářit a jednat tak, aby se lampasákům ukázalo, že oni nejsou ti jediní, kdo rozhodují. Bylo to velmi důmyslné, přerušit rádiovou komunikaci.

Během následujících tří nebo čtyř hodin nás nikdo nebude moci ovlivňovat. Hraje se o hodně, ale jestliže to major Mike zvládne, bude to chlapík. Jestliže se to nepovede, skončí v Torgau. To byl krutý zákon vojenské služby.

„Nasedat,“ zavelel Mike. „Tanky - ku-předu.“

Vykláněli jsme se z otevřených poklopů. Projížděli jsme pásem mladých stromků a potom dnem řeky se smrdutou vodou a bahnem, kde odporně páchla napuchlá těla mrtvého dobytka.

Tank leutnanta Herberta uvízl. Vyhazoval před sebou bahno tak dlouho, až zapadl doopravdy a pořádně. Major Mike sprostě nadával. Vyskočil z tanku a brodil se blátem, které mu sahalo až po kolena. Když kopl do mrtvé krysy, zle se podíval po leutnantu Herbertovi, který stál ve své věži, a zeptal se: „Co si, člověče, doprdele, myslíte?“

Leutnant Herbert zamumlal něco v tom smyslu, že je to náhoda, která se mohla stát komukoliv.

„Takový věci se v mé rotě nestávají,“ zařval major Mike. „Teď si to neserete po Kurfürstedammu. Vy jste teď ve válce a máte na starosti tank, co stojí milión reichmarek. Nestojím o ten milión, ale potřebuju váš pitomej tank. Kterej zatracenej pitomec vás povýšil na leutnanta? Vytáhněte ho, Beiere!“

Mrňous a střelec z toho nešťastného tanku společně připevnili k hákům na tanku vlečná lana.

Silná ocelová lana zpívala, napjatá jako houslové struny. Mohla se každou chvílí přetrhnout, a kdyby vás zasáhla, na místě by vás zabila. Takové věci už jsme taky viděli.

Nabíječ začal být tak nervózní, že pustil háky a šel se schovat za tank. Poněvadž neměl po ruce nic lepšího, hodil po něm Mrňous hrst bláta.

„Počkej, až tě dostanu do ruky, ty zkurvysynu!“ Potom se vrhnul k lanům a ze všech sil držel háky.

„Jestli se přetrhnou,“ zamumlal Stařík, „rozcupujou ho.“

„Un bon soldat,“ řekl Legionář se souhlasným přikývnutím.

„Ale blbej jako díra v kraví prdeli,“ řekl Porta se širokým úsměvem.

„Nezacházej moc daleko,“ pohrozil Mrňous. „Nejsem tak strašně blbej. Žádný poddůstojník nevychodil v posledních dvaceti letech školu s lepšíma známkama než já. Kterej z vás, sráči, by mě posadil z taktiky?“

„Postupovat vpřed!“ křičel major Mike.

Uvízlý tank se pomalu sunul z bahna. Mrňous si lehl na břicho přes lana a major mu je pomohl držet pevně na vlečných hácích, zatímco nadával a proklínal leutnanta Herberta, který stál a opuštěně zíral ze své věžky. Jakmile byl tank znovu na pevné zemi, musel leutnant Herbert opustit věž, kde ho vystřídal unteroffizier Lehnert. Nikdo se tomu nešťastníkovi nesmál. Jednou jsme viděli, jak musel velitel rotý přenechat své místo feldwebelovi uprostřed útoku.

Zastavili jsme se za dlouhou hrází a okamžitě se dali do maskování tanků, malými hrabičkami jsme odstraňovali široké stopy po vyjetých kolejích, dávali do nich trávu a pokládali přes ně pruty a větve. Bylo to důležité pro případ, že by tudy prolétala letadla. Maskovacímu umění nás naučili Rusové. Tři ječící stíhací bombardéry vyrazily z mraků právě ve chvíli, kdy jsme Porta a já byli venku a kontrolovali, zda je všechno jak má být. Přimáčkli jsme se k zemi. V dalším okamžiku začaly střílet. Bylo to, jako by po trávě jezdila neviditelná sekačka. Od země vystřikovaly stovky malých gejzírů hlíny. Měli jsme štěstí, protože používali protipancéřové, a ne trhavé střely. Ukázalo se, že jeden pilot baží po krvi, protože se téměř svisle zvedl a střemhlav se na nás vrhl s dělem vražedně střílejícím.

Ty druhé dva bombardéry kroužily okolo. První nás minul tak nízko, že jsme mysleli, že si urve spodní část stroje. Potom s hřmící ránou zmizel za kopcem za svými druhy.

Major Mike si k sobě zavolal posádky. V podřepu jsme seděli mezi keři a on uprostřed nás.

„Před váma,“ řekl, „jsou tři kilometry viditelný cesty. Když přijdou ty smradi, musí se první dostat až k tý

zátáče, kde silnice mizí do lesa. To bude váš tank, Beiere. Jste na levém křídle. Fricku, ty seš na pravém křídle. Začnete ostřelovat poslední tank v řadě ve chvíli, kdy se vynoří ze zátáčky za kopcem, ale varuju vás: nesmí se vypálit ani rána, dokud nedám rozkaz. Osobně zastřelím každého střelce, kterej zmáčkne spoušť moc brzo.“ V té důraznosti málem spolkl svůj velký doutník, ale pak pokračoval laskavějším tónem: „Všech šestnáct děl musí vypálit najednou. Každý granát musí zasáhnout. Po první salvě se sektor rozdělí na úseky. Každý tank si musí vyčistit svůj vlastní úsek.“ Mocným proudem si odplivl na ptáčka, který pod ním právě něco zobal, zasáhl jej a zakřenil se. Ukousl si trochu ze svého smotku tabáku a jako obvykle jej podal Staříkovi. „A radil bych každému střelci, kterej vystřelí nazdařbůh, aby šel k čertu dřív, než se mi dostane do ruky. Zachovejte chladný hlavy, chlapi. Jen ať si přijdou až k oprátce. Nemají ani potuchy, že jsme tady. Rozhodně nás neuviděj. Ty tři stíhačky jsou toho důkazem. Zůstaneme tady a potichu si na ně počkáme.“

Uvelebili jsme se na svých místech. Zkoušeli jsme rádia, kontrolovali elektrický palebný mechanismus. Heide nevázaně konverzoval s radisty z jiných tanků. Feldwebel Slavek se právě v zastoupení oženil a my jsme mu blahopřáli a nutili ho detailně líčit, co dělal se svou snoubenkou, kterou znal pouhý týden. Zatímco jsme čekali, trávili jsme čas s kostkami. Zničehonic řekl Mrňous se lstivým výrazem ve svém velkém obličej:

„Kdo je tvůj dědic, Porto? Myslím, když tě zabijou? Můj seš ty, to je jasné,“ rychle dodal. „Všechno zlato v tom zeleném váčku kolem mého krku je tvoje, jestli jednoho dne ztuhnu.“

Porta se kysele zasmál, zatřásl kostkami nad hlavou a řekl:

„Chytřej, že jo? Já mám dostat tvoje zlato? Víím, co myslíš.

Opravdu jsi to vymyslel sám?“

„Nemůžeš ani náhodou vědět, co myslím,“ protestoval rozhořčeně Mrňous. „Čestný slovo, dostaneš moje zlato. Udělal jsem závět' na kus papíru jako ta ženská v té knížce, co jsme oněhdy četli.“

„Sklapni,“ zavrčel Porta. „O mě si nemusíš dělat starosti. Když jsem byl v Rumunsku, dal jsem si čist budoucnost od jednoho váženého chlápka, co tam v pustě pásal nějaký koně. Po nocích kradl ve velkejch barácích. Jednoho tichého večera, když jsme si on a já pochutnávali na hrnku slivovice, se nabídl, že mi z kávový sedliny přečte budoucnost. Bylo to celkem strašidelný.

Když do té věci asi deset minut zíral, zatímco jsem já přemýšlel o jedné pěkné kundičce, co jsem našel v Bukurešti, vydal ze sebe najednou příšerný zavytí.

„Porto, vidím tvůj zářivěj obličej obklopenej planoucí svatozáří.

Pardon, to byla chyba, jsou to neónový světla. Nádhera. Tvoje jméno září nad celým Berlínem. Bude z tebe velkej obchodník. Máš smysl pro dobrý stránky života. Nikdy bys neošidil chudou děvku.

Lichvářovi i bordelmamá dáš, co jim patří. Kradl bys, aniž by ses nechal chytit. Přichází zapeklitá válka. Po tvým skalpu půjde nepřítel i kamarádi, ale ty tím prolezeš. Hodně jich přežiješ, půjdeš na řadu jejich pohřbů, ale tvůj vlastní je tak daleko v budoucnosti, že jsem ho ještě neuviděl. Budeš žít víc než do sta let. Nevidím tu žádnou smrt, ačkoliv normálně je vidět na sto let dopředu.“

„Myslíš, že bych si měl taky dát vyložit budoucnost?“ zeptal se Mrňous, kterého to zaujalo a který v prstech láskyplně třel svůj zelený váček se zlatými zuby, jenž mu visel kolem krku.

„To nikdy neškodí,“ řekl Porta. „Když se ti ten chlap pokouší nabulíkovat nějaký kec, dáš mu jednu přes hubu. Když je to dobrý, dáš mu prachy a všechno zhltněš. Ale tobě, Mrňousi, doporučuju, abys držel ruce pryč od všech závětí. To jsou nebezpečný věci, obzvlášť když tvý dědici věděj cokoli o tom, jak seš bohatej.“

Mrňous se tak hluboce zamyslel, že zapomněl zatřást kostkami, a když hodil, nestálo to za nic. Podíval se nahoru na otvor ventilátoru, přešel palcem po kontrolní lampě na nabíjecím mechanismu, potom začaly jeho oči nervózně cukat a vybuchl: „Ty všivěj d'áble! Ty zatracenej bídač! Ty bys zabil kamaráda kvůli malinkýmu kousku zlata?“

Porta pokrčil rameny: „Jsem jenom člověk a d'ábel je těžkej nepřítel. Může do lidskej mozku vkládat ty nejbláznivější myšlenky, ale jak jsem řekl: Závěti a testamenty - to je všechno děsná blbost.“

Mrňous ve vzteku praštil kostkou, kopl do jednoho granátu a rozčileně vykřikl: „Ze mě blbce neuděláš. Jak víš, mám taky mozek. Na mě tak snadno nevyzraješ, to si piš.“

Porta se zasmál a stáhl se do bezpečí za sedadlo řidiče. Řekl se širokým úsměvem: „Opravdu důležitá

věc, když děláš nějakou závěť, je zabezpečit se proti chlápům z podsvětí. Říkáš, že jsem tvůj jedinej dědic. Jsem obchodník, a kvůli všem těm svejm bílejím límečkům a vyleštěnejm nehtům jsou obchodníci jeden spolek hnusnejch grázlů. Když ti jeden z nich dá cigáro, můžeš si bejt jistej, že počítá s tím, že jich od tebe na oplátku dostane celou krabici. Všechny lidi kolem obchodu jsou v přímým spojení s ďáblem. Svět obchodu je jedna džungle špinavosti. Pamatuj, obergefreitere Wolfgangu Creutsfeldte, nad hladinou se udrže jenom ty nejotrlejší. Do hry se pouští fůra lidí, ale vyvolenejch je jen pár. Ty, který nevědí, jak se zabezpečit na všech stranách, brzo skončeš na ulici. Všude jsou tví protivníci, který jen čekaj, aby z tebe stáhli kůži, ale když víš, jak tu hru hrát, peníze se ti pohrnou do kapsy, a dokonce i když tě budou nesnášet, budou všichni bojovat o tvoji přízeň a líbat ti zadek, kdykoli jim řekneš. Čím větší seš a nenáviděnější, tím víc se ti budou klanět a pochlebovat. Můžeš pak plivnout v domě svýho nepřítele na parkety a on to bude považovat za báječný vtíp.

O půlnoci můžeš zavolat soudci a on nebude nasranej. Všechno, co uděláš, bude správně. Zamávej pytle zlatáků a oni všichni přiběhnou, od krále až po šaška.

Nesmiš bejt vybírávej ve svejch metodách. Musíš znát pár gangsterů, který uměj občas zařídit nějakou pouliční nehodu. A rozříznutá přední náprava u Jaguára tvýho konkurenta může sem tam báječně pomoci.“

„Ale to jsou praktiky nějakýho mafiána,“ namítl Mrňous.

A tím je každej velkej obchodník. Jinak by zkrachoval. Musíš mít spoustu kurviček, který pro tebe budou špiclovat. Strč je konkurentům do postele a ráno ti budou moct vyprávět spoustu zajímavostí; tyhle kočičky jsou vojenský zvědi světa byznysu.“

Mrňousův obličej se rozzářil. „Prostě to jen musíš vybudovat na vojenským základě?“

„Přesně, a proto vždycky dávám pozor, když máme přednášky o taktice. Tvý obchodní ředitelství jsou obrněný jednotky; tvoji gangsteři, to jsou parašutisti.“

„A co pěchota?“ zeptal se Mrňous, žíznavý po vzdělání.

„To jsou všichni ty ubohý hlupáci, který se dřou za nízký mzdy.

Ingousti v kancelářích. Když ti holka udělá opravdu dobrou službu, oblečeš ji do perziánu.“

„To neznám,“ vykřikl Mrňous. „Jak to vypadá?“

„Černý a kudrnatý.“

„Jako nosí Jednookej na hlavě?“

„To ani v tíživým snu,“ odfrkl si Porta pohrdavě. „Co má Jednookej na hlavě, je zbytek z prožranýho pudla, kterýho mu nějaký Žid možná podstrčil jako perzián.“

Rádio zapískalo.

„Nepřátelské tanky na dohled. Bojové postavení. Přerušte rádiové spojení.“

Vsunul jsem se za periskop; Porta nastartoval dynamo; Mrňous zkontroloval pojistky a strčil do komory protipancéřovou střelu.

Těžký závorník se s bouchnutím zavřel.

„Dělo nabito, pojistka uvolněna,“ hlásil automaticky už s novou střelou v náručí. Dlouhé granáty tam stály v řadách, odrážely na sebe navzájem světlo a vypadaly tak nevinně; ale za pár minut měly rozsévát smrt a hrůzu, spustit oslepující ohňostroj, přinutit muže řvát v mukách a děsu. Přes otevřené poklopy jsme soustředěně hleděli na nepřátelské tanky, které se v uzavřené koloně valily kupředu po sluncem osvětlené asfaltové silnici.

Lehce jsem stiskl pedál. Elektrický motor zahučel. Střelecká věž se potichu otočila. Můj cíl měl být přesně mezi dvěma stromy.

Major Mike zíral přes okraj věže. Jeho dalokohled ležel před ním, zamaskovaný pod drnem. Začít střílet jsme měli, až si z hlavy stáhne baret.

Byl jich celý pluk. Pohled, o jakém sní každý tankový velitel.

„Je těžko tomu uvěřit,“ zašeptal Stařík. „Jestli nás nenajdou, skončí to za deset minut.“

Na modré obloze vyzpíval skřivan svoje trylky, na kraji lesa postávalo stádo jalovic a zvědavě hledělo na tanky, a dva rolníci seděli na vozíku na hnůj, pili chianti a odpočívali, aniž mohli tušit, co to číhá na druhé straně hráze. Za několik minut budou přímo uprostřed všeho. Vesele mávali na Američany, kteří jim s vtipnými poznámkami odpovídali. Byli jsme tak napjatí, že jsme se ani neodvažovali nahlas

promluvit. Moje oči byly přitisknuté na gumové obrubě periskopu.

K vozíku s veselým poskakováním přibíhal pes. Jeden z mužů mu hodil klacek. Nad květinami, které maskovaly naše děla, bzúčelo několik včel. Přes střeleckou věž se mihla ještěrka. Straka pořádala velkého hlemýžďe. Američani zpívali.

Potom se v pohledu mého zaměřovače objevil první tank. Kromě řidiče seděla celá posádka venku. Mikův baret letěl vzduchem.

„Palte!“, zavelel Stařík.

Šestnáct těžkých tankových děl současně zahřmělo a ten poryv ohýbal keře až k zemi. Každý šrapnel trefil svůj cíl. Všude vzduchem létala těla. Zářily plameny.

Zahřměla druhá salva, která zničila další tanky.

Lehce jsem pohyboval věží. Mrňous svým čelem oddělal pojistku. Na holá záda se mu řinul pot. Střela za střelou opouštěla ústí.

Koně zapřažení do vozíku se splašili. Jeden z mužů se pevně držel uzdy a byl kodrcajícím, řinčícím vozem odvečen. Jalovice v panice prorazily plot a vběhly přímo do ohnivého pole.

Každý tank na cestě byl v plamenech.

„Použijte razantní trhavin,“ nařídil Major Mike.

Potom začaly mezi ječícími, zoufalými muži vybuchovat granáty.

Ti, kteří už byli mrtví, byli vymrštěni do vzduchu a roztrháni znovu. Nakonec jsme pálili S-šrapnel a silnice se změnila ve všestravující moře plamenů.

„Nastartujte motory,“ nařídil major. „Tanky kupředu.“

Pak byla řada na našich samopalech a plamenometech. Hnali jsme se tím zářícím peklem s otáčejícími se věžemi, rachotícími kulomety a mrtví a ranění byli bičováni našimi kulkami. Jeden muž se zvedl z kupy těl a rozpřáhl šíleně ruce, jako by nás chtěl odrazit, jeho ústa byla široce otevřená, oči divoce civějící. Jeden plamenomet ho olízl svým jazykem žlutého ohně a muž se přeměnil na cosi černého, svraštělého.

Mike dal signál k ukončení palby. „Utvořte pochodovou kolonu.

Cíl: Pluk!“

Znovu bylo navázáno rádiové spojení. Smáli jsme se na sebe.

Nevypálili ani ránu. Neměli jsme ani šrám na nátěru a zničili jsme celý pluk, díky jednomu americkému seržantovi.

Major Mike zavolal na velitelství pluku. Slyšeli jsme tu radost a pýchu v jeho hlase:

„Nosorožec volá Vepř. Přepínám.“

„Tady Vepř. Mluv, Nosorožče. Přepínám.“

„Nosorožec veliteli, nepřátelský tankový pluk zlikvidován. Žádní zajatci. Žádné ztráty. Spotřebováno 1500 protipancéřových střel,

800 trhavin, 300 S-šrapnelů. Pro letecké pozorování: Mapa 3, silnice 6, Bod A2. Přepínám. Konec.“

„Vepř Nosorožci. Blahopřeji. Vrať se s hlášením. Velitel. Konec.“

III.

„Radši couvám, než postupuju,“ řekl Barcelona. „Tady můžem pít fresu, ale jestli budem postupovat, smočíme si rypáky tak v kaluži špinavý vody. Když půjdeme dál, daj nám cokoli. A já jsem těch Idinejch kurviček přesycenej.“

„Zítřa,“ řekl Porta a oči mu zářily, zatímco zvedl dvě morkové kuličky, abychom je ocenili, „bych se strašně rád vyspal v císařské posteli a ošoustal královnu a všechny princezny.“

„Třeba by byly rády,“ řekl Gregor Martin zasněně. „Třeba by byly rády, kdyby je ojely pracky, co jsou cejtít mrtvolama.“

„Jsme prostě fenomén týhle doby,“ řekl Stařík. „Jednoho dne bude úplně po všem a my se budeme muset umět.“

„Jestli někdy přijde čas a já se dostanu do Říma,“ řekl Heide, „a jestli nám nebudou moc šlapat na paty, nejdřív se vrhnu do ohromný postele s nebesama a hedvábnejma záclonkama. Se všema svejma hadrama. Všechno zaneřádím. Až se dosyta vyspím, tak si vyjdu ven a najdu si nějakou pěknou dámu s

nákladnejma spodníma oblečkama a budu ji znova a znova přefikávat. Potom se opiju a budu pokračovat v ústupu.“

„Víc fresy,“ vykřikl Porta, „budeme takhle pokračovat celou cestu; vypijem všechno, co budou mít, budem souložit s jejich ženskejma, zasviníme jim postele. Řím, Milán, Innsbruck a nakonec Berlín a mejdan, kterej ukončí všechny mejdany.“

Píšťalka nás probudila do reality.

„Vemte si zbraně a nastupte před tanky!“ zavelel major Michael Braun.

„Jsem pěkně ospalej,“ zavrčel Porta.

Vypotáceli jsme se před tank číslo 5; byli jsme zcela vyčerpaní, protože jsme čtyři dny nespali.

„Usnu, když pojedeme dál,“ pohrozil Porta.

Mike mu vynadal. Taký jeho oči byly napuchlé a zarudlé z nedostatku spánku.

Vyjeli jsme.

Dva tanky sjely z cesty, protože jejich posádka usnula.

Major Michael Braun Objevily se houfy stíhacích bombardérů a čistily silnice. Jakmile se někde ukázal osamělý tank, byly tam dva nebo tři bombardéry, aby ho napadly.

Celý náš 2. prapor byl během dvouhodinového útoku bombardérů roztrhán na kusy; naše rota ztratila všechny Pantery a polovinu posádek. Porta se musel kutálet z kopce, aby uhasil svou hořící uniformu.

Ted' jsme byli v táboře v horách a čekali na doplnění posádek. Už jsme dostali nové tanky - osmašedesátitunové Tygry s velmi účinným 88 mm dělem. Nové posádky nepřišly všechny najednou, ale jako obvykle po troškách. Byli to všichni staří vojáci, mnozí z nich ještě ve své zimní výstroji, protože přišli přímo z východní fronty. Přijímal je hauptfeldwebel Hoffman, největší gauner ze všech hauptfeldwebelů, který miloval zvuk vlastního hlasu a hojně si toho zvuku dopřával. Někdy býval kousavě přátelský a říkal svým podřízeným biblickými jmény; jindy byl surový a používal výrazy z latriny. Když byl normální, totiž lehce jízlivý, používal tajemné polozoologické termíny jako: vrutokráva, hnusopras, mrvobýk, střelokůň nebo deštníkohmyz.

I když jako poddůstojník neměl hauptfeldwebel Hoffman právo na vojenského sluhu, měl ve skutečnosti dva. Jeden z nich fungoval jako komorník. Předtím než ho zlý osud vydal do hauptfeldwebelových pracek, působil jako maitre d'hotel v jednom z nejlepších hotelů v Berlíně. Druhý byl děvče pro všechno a stolník. Musel prokazovat dokonalé služby, když Hoffman jedl, jak měl ve zvyku, odděleně.

Jediný, kdo se těšil hauptfeldwebelově přízni, byl Orel, bývalý stabsfeldwebel vojenské věznice v Hamburku-Altoně. Stal se hlavním úředníkem naší roty. Pokoušeli jsme se Orla u Míka a leutnanta Fricka nějak očernit, ale nikam to nevedlo. Orel si žil jako prase v žitě a jenom se nám poškleboval. Jedné noci si z něj několik kluků udělalo krutý žert. Vrhli se na něj, zatímco sladce spal, přivázali ho ke stromu, zavázali mu oči a kolem krku mu přehodili látku. Nakonec před ním nainstalovali italský kulomet. Když ho pak ráno odvázáli, byla z něj troska klepající se hrůzou.

Hoffman to považoval za výborný vtip a nazval pachatele vykuky, ale když mu na stole náhodou přistála rozbuška ručního granátu, z vykuků se stala zasraná smečka komunistických sabotérů a Hoffman poslal pro tajnou vojenskou policii. Ta přijela v přestrojení za chromého kriminalobersekretára, který strávil tři dny pitím Hoffmanovy soukromé zásoby alkoholu a odjel, aniž cokoli zjistil, i když si s sebou neopomněl vzít čtyři kartóny camelek a dvě uzené skopové šunky. Když odjížděl, ujišťoval Hoffmana, že bude brzy zpátky, aby mohl tu záležitost prozkoumat hlouběji, načež ze sebe Hoffman vydal velmi podivné zvuky. Když si pak náš hauptfeldwebel vyléval srdce u kamarádů na velitelství pluku, pokusili se ho utěšit tím, že mu připomněli, že sám pro policii poslal; a on přísahal, že napříště dá na radu těch, kteří mají větší zkušenosti než on: nikdy neburcujte úřady, nechte je spát. Je těžké dostat je zase do postele.

Stáli jsme venku před kanceláří, čekali a mrzli. Hauptfeldwebel nás vždycky nechával čekat; měl pocit, že to zvýší naše nervové napětí. Na uniformách jsme měli staré tmavomodré montérky a nepochybovali jsme o tom, že nás vyberou pro údržbovou práci, jedinou činnost, při níž to, co jste dělali, nebylo neustále sledováno a kontrolováno. Porta měl v ruce truhlářský kolovrátek a čtyři šroubováky. Z kapsy mu čouhala krabička se zapalovacími svíčkami do auta. Mrňous měl v podpaží benzínovou pumpu. Chodil s ní po venku celý minulý týden, ale Hoffmanovi to stále nedocházelo.

Nováčci byli seřazeni po naší levici a jejich torny a zimníky se kupily na hromadě před nimi. Měli na sobě saka a přes ramena zbrusu nové plynové masky. Jejich ocelové přilby se jim klímaly na háčcích u pásků.

Hoffman vyšel z kanceláře těsně následován Orlem, který nesl nástěnku s denním rozvržením úkolů a šest barevných tužek.

Udržoval přesně vzdálenost tří kroků za hauptfeldwebelem, takže se zastavoval i pohyboval přesně v tu samou chvíli. Skoro jste si mohli myslet, že si nacvičují defilírku. Hoffman se s rozkročenýma nohama postavil před rotu, otevřel ústa, takže vypadala jako velká červená kouřící díra, a pak se mu z hlubin vydral zuřivý rozkaz: „Roto: vpravo vyřídít. Přímě hled!“ Počkal několik minut, aby viděl jestli se někdo odváží pohnout, potom se s uspokojením široce zasmál a zavelel: „Pohov. Vy růžoví zebrokoní, myslíte si, že si můžete pomoci svými údržbovými figly, že ano? No, dneska je to naposled, vy smradlaví šourci. Mechanici napravo.“

Dvě třetiny rot se odsunuly doprava, zatímco zbytek stál a zíral do vzduchu.

Hoffman k nim přistoupil, následován Orlem.

„Vy tam, odkud máte ten revolver, co si nosíte na zadnici?“

Obergefreiter musel odevzdat svůj revolver.

Hoffman se s požitkem zasmál. Tyhle věci miloval. Věděl, jak mnoho znamená revolver pro obyčejného vojáka. Vzít mu jej znamenalo ukrást mu duši.

Třikrát je Hoffman prohnal bažinou pod záminkou špatného držení těla a nedisciplinovanosti.

Když před něj jednotka zase nastoupila, pokrytá bahnem a vodními řasami, dlouze se na ní popásl očima: „Tak, vy vši, teď už jste si doufám uvědomili, že jste se dostali do opravdové pruské společnosti, kde máme disciplínu. Uvidíte, že jste mñ, než kýta z vykastrovaného hrocha. Jsem to já, kdo tady určuje, co je co, jenom já. Kdyby se mi chtělo srazit vám vaše zasrané palice, udělám to; a jestliže bych proti vši pravděpodobnosti, vy bahnokapři, měl mezi vámi najít psa, co má aspoň něco v hlavě, udělám ho poddůstojníkem.“

Když jsme dostali rozchod a Hoffman zmizel, přišel Orel, chvíli postával blízko nás a pak řekl: „Major si s vámi chce promluvit a podívat se na nováčky. Dneska vyvádí jako pominutej. Úředníky už pětkrát prohodil oknem.“

„Víš, co udělám?“ řekl Porta se lstivým úsměvem. „Jednou tě vezmu na frontu a pošlu tě na druhou stranu ke Gurkhům nebo k Marokáncům s několika odříznutejma prsteníčkama v kapse. Come trista la vita!“

Orel rychle zmizel.

Rudolph Kleber, náš trubač, který býval u SS, na svou polnici zatroubil večerku.

„Mille diable! On už asi jinej nebude,“ řekl Legionář se smíchem.

Nastoupili jsme tak, jak jsme byli, ale předtím jsme si ještě omočili ruce ve vyjetém oleji. Měli jsme provádět údržbové práce a Hoffman by si mohl usmyslet, že nám prohlédne ruce.

Major Michael Braun už tam byl a čekal na nás. Opíral se o stěnu a hrál si v ústech s velkým doutníkem. Jednou jsme o majoru Mikovi slyšeli ty nejpodivnější zvěsti. Někteří lidé říkali, že to vůbec není Němec, ale Američan. Julius Heide, který vždycky všechno věděl, tvrdil, že to byl desátník u americké námořní pěchoty. Prý se narodil v Berlíně a do Ameriky ho vzali i s prarodiči a sedmi sourozenci hned po první světové válce. Tam se jeho matka provdala za nějakého amerického obchodníka, kterého nezajímalo nic jiného než obchod a ženské. Podnikal v textilu a rasy a politika mu byly ukradené. Spojené státy, to pro něj byl celý svět i s planetami okolo. Každý, kdo tohle neschvaloval, byl podělaný negr.

Když se Michael Braun vrátil ze služební cesty na Havajské ostrovy a přivezl si odtamtud některé velmi zvláštní názory, byl propuštěn s tím, že je skvmou na štítu Spojených států. Žil z odstupného, až se stal gigolem jedné herečky v Los Angeles.

Jednoho dne si v nějakém obchodě na Lincoln Road nedal pozor na jazyk a moc toho o ní navykládal. Když se vrátil do jejího apartmá, našel ji rozpálenou devíti whiskami, dvěma giny a třemi genevery, to všechno jako výsledek toho, co řekl a co se jí po telefonu doneslo. Ještě si mezi sebou stačili zaházet nábytkem a pak byl Michael propuštěn.

Pak zkusil štěstí jako čistič bot na konci ulice Pier. Bohužel se nenaučil opatrnosti. Šel do postele se

ženou jednoho gardového poručíka, černovlasou nymfičkou. Ten gardový poručík, Ir, na ni nestačil a zaplatil dvěma Japoncům z Yokohamy, aby ji obšťastňovali. Jeden z nich měl prádelnu na Little Street. Ten druhý pracoval v pekařství, kde jeden přistěhovalec z Vídně dělal takový Wienerbrod, že by to žádný Vídeňák nepoznal.

Michael se zapletl do sexuálních orgií, které skončily ohromným kraválem. Hodně se mluvilo o skrytých fotoaparátech a byl z toho docela skandál. Z gardového důstojníka se stal seržant a ti dva Japonci si zařídili vlastní prádelnu, která ještě pořád na Little Street existuje. Vydělávají prý hodně peněz. Zvláště si dovedou poradit se starými košilemi.

Michaelovi se tak skvěle nedařilo. Strčili ho do basy a přišli mu ty fotografie. Ale svým způsobem měl štěstí. Mohl s klidem dostat deset let, ale protože soudce toho dne dobře obědval a měl dobrou náladu, nechal ho vyváznout s malým trestem. Tomu soudci se taky líbily ty fotky, které byly součástí obžaloby. Nechal se z nich udělat hodně kopií a ty byly rozdány soudcům, advokátům a policii.

Když se Michael Braun dostal z vězení, svezl se nákladním vlakem do New Yorku. Když vystoupil v Millwallských docích, šel do armádní kanceláře obstarávající na Washington Road odvody nováčků. Počínal si dost povýšeně; koneckonců byl to starý mariňák, a co víc, ze Shuffieldských kasáren, ale jeden prašivý seržant se třemi stužkami na náprsní kapse - byl kdysi na Sommě a pořád se tím chlubil - ho požádal o jeho osvědčení o dobrém chování. Braun se pokusil podrobně vyličit svůj rok v losangeleském vězení. S úsměvem ho pozvali dozadu, kde dostal ten největší výprask, jaký kdy zažil, aby konečně pochopil, že je kriminálnícky spratek, se kterým nechce mít armáda nic společného. Pak se vrátil do Millwallských doků, propízl se na palubu lodi společnosti HAPAG, která nesla jméno Bremen, a přišli na něj 375

mil východně od Halifaxu. Ke svému velkému překvapení se pak přesně dozvěděl, kolik talířů je možné umýt za jeden den. Pokaždé když mu nějaký spadl, praštil ho vrchní číšník do hlavy prkýnkem na maso. Když loď doplula do Hamburku, byl předán do rukou důstojníkovi kontrarozvědky. To, jak ho zmlátili tři poddůstojníci u odvodu v New Yorku, nebylo nic ve srovnání se spravedlností, již bylo učiněno zadost v ulici Stadthausbrücke č. 8.

Strávil devět měsíců ve Fulsbüttelu pod Marabuem, nejnenáviděnějším ze všech oholínkovaných SS-obersturmbannführerů. Braunovi intuitivně došlo, že jestli se odsud má dostat živý, musí se sklonit před hákovým křížem a přísahat věrnost. Jeho nos starého vojáka mu řekl, kdo je v cele nastrčený jako práskač. Velmi opatrně tam začal vyprávět o americké námořní pěchotě a Shuffieldských kasárnách. Popisoval vězeňskou práci v kamenolomech, nelidské pochody pod pálicím sluncem, a také utrousil poznámku o nové poloautomatické karabině M1. Snažil se rovněž vyvolat dojem, že umí zacházet s Pedersen-Garaudovou puškou.

Marabua to začalo zajímat. Dvě hodiny stál Mike v pozoru, jak to jenom starý námořník uměl. Marabu přikývl na souhlas a podrobil ho různým testům. V tom prvním Mike holýma rukama odzbrojil tři silné esesáky.

Na Marabua to udělalo dojem. Stál za závěsem u okna v prvním patře a všechno pozoroval. Potom měl Mike po šestidenní hladovce ujít tři a půl kilometru dlouhou trasu. Strčili ho do ledově studené cely, a když ho pustili, nebylo z něj víc než mrtvola.

Přivázali ho k radiátoru a každou čtvrt hodinu na něj vychrstli kbelík vody. Začal toužit po posádkovém vězení v Shuffieldu, kde vládl nejhorší ze všech štábních seržantů, co se mu říkalo Jizvoun.

Marabu pořádně Mika potrápil, ale kdesi vzadu v Mikově mysli se stále ozývalo známé volání shuffieldské trubky. Marabu udělal chybu, když mu vyměřil starý trest určený pro politické fanatiky. Mike stál v pozoru a viděl Marabua přes závoj mlhy. Marabu ho čtyřikrát udeřil koňským bičikem do obličeje.

O třiasedmdesát dní později byl Mike přemístěn do pracovního tábora blízko Eisenachu. Křivolakými cestičkami se mu podařilo navázat konexe ve Straně. Spřátelil se s jedním gauleiterem, a ti dva měli dobrý nos na obchody, obzvláště pokoutní. A tak se v rekordním čase stal Mike velitelem jedné Allgemeine SS roty.

Jednou mu nějaká dobrá duše pošeptala, že se chystá policejní vyšetřování. Někde na vyšších místech se kdosi začal divit, proč v Eisenachu beze stopy mizí tolik přidělového zboží. Mike si uvědomil, že přišel

čas změnit dějství a utrousil několik okázalých poznámek v tom smyslu, že pokud o něj armáda bude stát, bude chápat svou službu v ní jako povinnost. Oblastní velitel SS Gruppenführer Nichols, pod kterého spadal, to spolkl i s navijákem, takže jednoho studeného deštivého dubnového dne se Mike ohlásil u 121. pohraniční pěchoty v táboře Tibor. Ale velitel tamní 2. roty hauptmann Tilger nemohl tohohle podivného polo-Němce ani vystát, takže ho poslali do Tapiau na polských hranicích, zkrátka co nejdál. Strávil tam šest měsíců u 31. kulometného praporu, kde na sebe upozornil díky svým střeleckým schopnostem. Pro svůj prapor získal vítězství v armádní soutěži.

Když se ho jeho velitel zeptal, jakou měl u americké námořní pěchoty hodnost, odpověděl bývalý desátník nestydatě:

„Kapitán, Herr Major.“

O Michaelu Braunovi poslali zprávu do Berlína a o osm dní později z něj byl feldwebel s prýmky záložního důstojnického kadeta na náramenících. O tři měsíce později to byl fahnenjunker a rok nato oberfähnrich. Náhodou zjistil, že ho chtějí poslat na Vojenskou akademii do Postupimi. Dokázat mu, jak obrovský je lhář, by tam netrvalo víc než hodinu, takže se obrátil na svoje známosti ve Straně a vydal se znovu na cesty.

Nějaký čas byl u 2. ženijního praporu ve Štětíně, kde se v potu a za spousty nadávek naučil stavět pontonové mosty. A pokaždé když se začalo mluvit o Vojenské akademii, podařilo se mu dát se přeložit. Bylo málo německých posádek, které do roku 1939, kdy vypukla válka, neměly to štěstí, aby je poctil svou přítomností.

Skončil v polském táboře u Lembergu jako leutnant velící rotě.

Tam byl také vítaným hostem na druhé straně demarkační čáry, kde vypil spoustu sklenic dobré vodky s ruskými důstojníky.

Rozkmořil se se svým velícím důstojníkem, který trval na tom, že už konečně nastal čas, aby Michael Braun vstoupil do Vojenské akademie, a následkem toho opustil 79. s touto výmluvnou charakteristikou ve vojenském průkazu: „Nedisciplinovaný, vzpurný, nesnášenlivý. Nevhodný pro samostatné velení.“ Samozřejmě, že takové hodnocení mu službu u nových jednotek neusnadnilo. Šest měsíců jezdil po Německu a velel transportní rotě zásobovacího útvaru, a jednoho krásného dne on a jeho plné vozy vjeli do Eisenachu, kde polovina zboží zmizela v prostorných skladech jeho kamaráda gauleitera.

To byl konec služby leutnanta Michaela Brauna u transportní roty.

V rekordním čase se stal hauptmannem a o pět měsíců později byl povýšen na majora, všechno díky gauleiterovi. Ohromující bylo, že se major Michael Braun nikdy neocítl ani sto padesát kilometrů od jakékoli důstojnické školy. Vždycky mu dávali špinavou práci a neřešitelné úkoly a jemu se nějakým zázračným způsobem dařilo je zvládat, přičemž uznání sklízeli jiní. Poslední velitel přidal do jeho vojenské knížky k těm dřívějším ještě jeden nelichotivý názor a Michael Braun byl poslán k pluku zvláštního určení, to všechno proto, že jednou v opilosti mrštil džbánkem piva na Hitlerův portrét a zvolal „Prosit!“

Ale teď už neměl přítele gauleitera, který by mu pomohl, protože ten nešťastník tou dobou lámal kameny na novou autostrádu, a pouhý fakt, že by se s ním někdo znal, byl nebezpečný. Mike na něj hleděl zapomenout.

A tak se stalo, že se major Michael Braun ocítl tváří v tvář naší rotě a představoval se nováčkům. Mohl nadávat hodinu a půl na jeden zátah a nikdy se neopakoval.

„Tak, vy sralbotkové,“ zahřměl, „jsem váš velitel. Nestrpím žádný legrácky. Kdyby kdokoli z vás dostal ten bláznivej nápad, že mě zezadu oddělá, ať si, než to zkusí, napíše poslední vůli. Mám oči vzadu.“

Ukázal na Mrňouse a řekl: „Creutzfeldte, kdo je nejtvrďší velitel roty, pod kterým jste kdy sloužil?“

„Vy, Miku.“

Major se rozzářil. Potom ukázal na Legionáře. „Támhle na pravý straně vidíte poddůstojníka Kalba. Poslouchejte ho a máte šanci si zachránit krky. Byl u Marokánců a zná každou špinavej figl, kterej existuje. Ten vyčouhlej klacek s tím žlutým šátkem na krku nalevo v první četě byl jedním z výsadkářů polního maršála, ale uměl moc dobře zacházet s nožem, a tak ho vyrazili. Od něj se můžete naučit boji zblízka. Támhle od poddůstojníka Julia Heida se můžete učit pořádku a disciplíně; od feldwebela Willie Beiera Staříka se uče poznávat lidi a taky lidskosti, i když to druhý moc potřebovat nebudete.

Obergefreiter Porta vás může naučit krást, a když budete potřebovat duchovní útěchu, jděte k našemu

padremu, Otcí Emanuelovi. U něj se nepleťte. Levou pěstí dokáže omráčit bejka.“ Ze žlutého pouzdra vytáhl svou těžkou P.38. „Jak už jste si bezpochyby všimli, mám služební pistoli a žádnou pšoukavou sračku, se kterejma se snaží dostat ven většina těch moulů, a každému prašivému syčákovi, kterej dá najevo sebemenší zbabělost, až se ty zabijáci objevej, z ní pošlu jednu kulku mezi oči. Nemyslete si, že jste sem přijeli, abyste shráblí železný kříž. U SS musíte bejt doporučený dvakrát, než nějakej dostanete, tady je to šestkrát. Doma jste chátara, ale tady budete ty nejlepší vojáci na světě.“ Zhluboka se nadechl a zastrčil svou pistoli zpátky do žlutého pouzdra. „Berte si ponaučení z lidí, který jsem tu právě doporučil.“ Potom se obrátil na hauptfeldwebela Hoffmana. „Dvě hodiny speciálního výcviku v řece. Každěj, kdo zabije kamaráda, dostává třítydenní dovolenou. Každěj desátej náboj a každěj dvacátej granát bude ostrej. Chci vidět aspoň jednu zlomenou ruku. Jinak čtyři hodiny výcviku navíc.“ Potom začalo jedno z Mikových obvyklých cvičení. Nenáviděli jsme ho kvůli nim, ale dělaly z nás tvrdé a nelidské muže. Máte-li být dobří vojáci, musíte být schopní nenávidět. Musíte být schopní zabít člověka, jako byste byli krysy. Velelo nám za tu dobu hodně důstojníků, ale Germánoameričan major Michael Braun, který nikdy nebyl v důstojnické škole, nás všechno tohle naučil způsobem, jaký by nikdo jiný nepoužil. V jedenáct vás zesměšňoval a nadával vám, ve dvanáct vás štvál do pekla a v jednu s vámi popíjel a hrál kostky. Z pouličních lumpů udělal skvělé vojáky. Zavedl pochod parádním krokem v bažině, kde vám to čvachtalo až pod očima, to vše za vyhrávání kapely: deseti trubek, deseti fléten a deseti bubnů. Dokonce dostal povolení, aby měli naši hudebníci medvědí kožešiny kolem přileb. Už bylo vystřeleno hodně kulek, připravených zarýt se mu do týla, a Porta a Legionář ho dvakrát dostávali ze země nikoho, ale on nikdy neřekl ani děkuji. Když bylo potřeba udělat něco obzvlášť náročného: obchvat nepřitele, vyhodit do povětří speciální cíl, krýt ústup, zneškodnit minu, přeplavat pod vodou řeku s ženisty, zajmout nepřátelského generála, Mike se toho téměř vždy účastnil, oblečený jako řadový voják. Jednou přitáhl zpět tři raněné a následující ráno se vrátil pro čtvrtého, který ležel venku na drátech. Jindy naše vlastní pěchota špatně mířila a Mike se připlazil k přední pozorovatelně, zatkl pozorovatele pro zanedbání povinností a další dvě hodiny vedl dělostřeleckou palbu, takže jsme skoro bez obětí zabrali nepřátelské pozice. Při jiné příležitosti začal útok o deset minut později, než určil štáb, a výsledek byl takový, že to byl úspěch nad všechna očekávání, ale jenom díky majoru Mikovi. Byl schopen nechat nás při střeleckém výcviku v noci po bradu v ledové vodě, ale vždycky hleděl, abychom mohli nějak vylézt, kdybychom to nezvládali. A běda kuchaři, který by mu nepřinesl žvanec přímo do první linie, i kdyby byl zátaras položený tři kilometry před ní. Staří vojáci si na takové věci potrpí. Mike byl parchant, ale slušný parchant. Nikdy nic neudělal jen ze zášti nebo zlomyslnosti; co udělal, bylo vždycky nezbytné - a nikdy se nešetřil. Mike byl jediný major, jakého jsem poznal, který neměl sluhu. V rekordním čase byl schopen vyčistit si holínky ztvrdlé na kámen, že byly jako máslo. Věděl, jak několika ručními granáty vyčistit zákop; věděl, jak způsobit předčasný rozprask, aby byl plamenomet co nejúčinnější. Když vedl útok Mike, věděli jsme, že jsme z toho napůl venku. Mike, tak jako všichni ostatní, vyrostl na ulici a v armádě skončil z nedostatku něčeho lepšího, v pluku bez bitevních vyznamenání. Jeho největším potěšením bylo vybrat si při nástupu jednoho z nás a zeptat se: „Kdo jsou nejlepší vojáci na světě?“ Znali jsme odpověď, kterou chtěl slyšet: „Americká námořní pěchota,“ ale nás bavilo dávat mu nějakou jinou. Legionář samozřejmě odpovídal: „La Legion Etrangere.“ Načež Mikova poznámka zněla: „No ovšem, bláto evropskejch stok,“ a Legionář vždycky v obličejí zesinal zlostí. Když byl otázan „Barcelona“ Blom, odpověděl: „Ingeniero del ejercito espan~öl, nejdovážnější z odvážných.“ Tomu se Mike pohrdavě zasmál a řekl: „Vy prej sníte o pomerančovníkovým háji. Jak jste se vlastně dostal do občanský války?“ „Byl jsem v posádce na jedný z těch přepychovejch lodí, na kterejch se děvky boháčů rozvalujou pod

baldachýnama a snažej se zapomenout na impotentní pracháče, co si je vydržujou.“

„Začínal jste si s nima něco, feldwebele?“

„Tu a tam, Herr Major. Ten den, kdy se na jihu objevil generál, jsem byl v Barceloně. Nejdřív se mu lidi smáli a mysleli, že je to všechno vtip, ale bylo to tehdy vážně.“

Major s pochopením přikývl.

„Ale jak jste se dostal do španělské armády, feldwebele?“

„Byl jsem v Barceloně s jedním papalášem, a než jsem pochopil, co se děje, tlačil jsem se se spoustou jiných v nákladáku. Poslali nás do Madridu, a předtím jsme se ještě nazpaměť učili spoustu o Marxovi a Engelsovi, ale v zákopech mi to nikdy moc nepomáhalo.

Takže jednoho dne jsme se na ně kámoš a já vybodli. Bylo to během bojů v univerzitní čtvrti.“

„Byl jste na Ebre, feldwebele? Měli jste mít aspoň jeden mariňáckej prapor. Věci by se dali do pohybu.“ Barcelona se neobtěžoval protestovat. Tomuhle fanaticovi jste nemohli vysvětlovat, jak byla občanská válka strašná.

„Co stála španělská občanská válka?“ zeptal se Major Mike.

„Milión mrtvých, Herr Major.“

Major Mike se dál už neptal. Milión mrtvých je hodně i na velké zemi. Stál před jednotkou s nohama široce rozkročenýma.

„Nikdo z vás se nemůže rovnat americký námořní pěchotě,“ holedbal se. Hrdě si zabušil pěstí na svalnatou hrud'. „Já, váš velitel, jsem na to, že jsem sloužil u americký námořní pěchoty, nesmírně pyšnej.“

Když jsme byli nazpět a pracovali na našich tancích, Stařík si rozzlobeně odfrkl: „Mike je nebezpečnej chlap.“

Pohodlně jsme se posadili. Porta pro nás měl překvapení. Soudek od másla plný hnědých fazolí. Z holínek jsme si vytáhli naše skládací lžice a vidličky. Soudek jsme postavili tak, abychom na něj všichni pohodlně dosáhli. Fazole byly studené, ale moc na tom nezáleželo.

Barcelona vytáhl cigaretu a rozlomil ji na tři části. Všechny kousky obíhaly dokola.

Porta rozdál.

„Je něco hezčího,“ řekl Stařík s úsměvem, „než sedět na kopci na pěkném fleku, s kupou fazolí a s dobrou partičkou karet a vědět, že jste víceméně v bezpečí před střelama?“

Souhlasili jsme, že není. Kdybychom takhle mohli na našem soukromém území sedět pořád, mohla válka, co se nás týkalo, trvat třeba sto let. Většině z nás ještě nebylo pětadvacet. Bylo to už dlouho, co jsme zapomněli, jak vypadá civilní život. Naším největším luxusem byla slušná latrina na nějakém kopci pod širým nebem.

IV

Ve Via di Porta Labicana stály připravené dvě roty tanků.

Ze tmy zazněly chraplavé výkřiky: „Sbrigatevi, per Bacco!“ a z krytých vozů vyskakovali vystrašení lidé.

Místo se hemžilo muži z SD a jejich fašistickými pochopy; zuřivě štěkali psi; děti plakaly; malému děvčátku spadla panenka; nějaká stařena zakopla; okované boty uštědřovaly kopance nalevo napravo; těžké dveře se se šoupnutím zavřely a byly zajištěny řetězy; lokomotiva vypustila páru.

„Svině,“ vykřikl náš trubač, „V každém vagóně je jich tolik, že nemůžou ani sedět.“

„Neměli bysme po těch esesácích mrsknout pár granátů?“ navrhl Mrňous s nadějí v hlase.

„To by nám ani jim rozhodně neprospělo,“ zabručel rozzlobeně Stařík.

„Bylo to mnohem horší, když deportovali varšavský Židy,“ poznamenal Porta. „Tady nepoužívaj biče, jenom svý nohy.“

„Proč neutečou?“ zeptal se překvapeně Barcelona. Objevily se další nákladní vagóny a i ty byly naplněny mlčícími lidmi.

„Chtěj je všechny zabít?“ zeptal se trubač, bývalý esesman.

„Na to můžeš vzít jed,“ řekl Heide s nelítostným smíchem. „V Polsku je zplynujou.“

„Ale lidi se k lidem takhle nemůžou chovat,“ zamumlal Stařík naivně.

„Copak, kamaráde, nevíš,“ řekl Porta ironicky, „že celá ta nesmírná krása stvoření je tohle svinstvo?“ Byla to noc, kdy byli Židé deportováni z Říma. Dvě roty tanků německé armády zajišťovaly na římských nádražích jejich nastupování.

Židé byli za bílého dne shromážděni přímo pod okny Vatikánu. Ve Vicola del Companile došlo ke krátkému, ale divokému zápasu, kdy zatkli dvě Židovky a jednoho starce. Jedna z těch žen byla nakonec za nohy odvečena do nákladního auta, které parkovalo ve Via della Conciliazione.

Na shromažďování dohlížel šéf římského gestapa SS obersturmbannführer Kappler osobně. Němci dělali všechno pro to, aby papeže vyprovokovali k veřejnému protestu, což by bylo signálem k tomu, co Hitler, Himmler a Heydrich chtěli a o čem snili už od té doby, co se dostali k moci: k likvidaci Svatého stolce. Pro Vatikán by v tuhle chvíli protest znamenal vlastní rozsudek smrti. Lidé v RSHA seděli u telefonu a čekali, připraveni oznámit heslo „Kněžský límec“.

Portovo hráčské doupe Měli jsme pár klidných dnů, během nichž jsme jen kopali zákopy a v noci pokládali miny. Samozřejmě jsme tu a tam někoho ztratili, ale bylo nám dobře, protože kopání zákopů pro nás nic neznamenalo. Byla jen jedna opravdu špatná noc. Překvapila nás divoká palba dělostřelectva, zvolili jsme špatný směr a plazili se kupředu rovnoběžně s našimi pozicemi. Stálo nás to čtyřicet mrtvých a dvakrát tolik raněných, ale my všichni mazáci jsme se dostali nazpět se zdravou kůží. A co víc, byli jsme schopni smát se Heidemu. Skalpovala ho střepina granátu, a všechny ty lesklé černé vlasy, které byly jeho chloubou, měl na jedné straně hlavy pryč. Abychom tu obrovskou ránu zakryli, spotřebovali jsme dva balíčky obvazů. Byl tak našťvaný, že jeho nadávky a kletby bylo slyšet na půl kilometru daleko. Málem zastřelil Mrňouse, který klopýtal za námi s obrovským zrcadlem, které vzal v jednom velkém domě, co stál nedaleko, aby se Heide mohl kochat svou krásou. Ale Heide si dal pozor, aby to zrcadlo nerozbil. Znamenalo by to sedm let smůly. To zrcadlo jsme proklínali. Začínalo být opravdovým problémem. Snažili jsme se ho zbavit tak, že bychom ho někomu darovali, ale nikdo ho nechtěl, a nakonec jsme ho vzali do nevěstince k Palid Idě a se značnými problémy jsme ho tam připevnili na jednom záchodě ke stropu. Jakmile bylo nahoře, ucítili jsme, že z nás bylo sejmuto prokletí. Porta našel dům, který stál úplně opuštěný mezi piniemi a byl dobře schovaný před zraky zvědavců. Tam si otevřel hráčské doupe.

Stalin, jeho kocour, seděl na červeném hedvábném polštáři v papouščí kleci nad Portovou hlavou. Ten polštář původně užívala pod zadničkou jedna Idina dívka a Mrňous se jej zmocnil jednoho večera, kdy jsme se poprali s jedním od Bersaglieriho ze

7. alpského pluku, který jsme ze srdce nenáviděli, i když nikdo nevěděl proč.

Porta „prostřel“ vkusný stůl. Mrňous zaujal místo na kbelíku, který byl umístěn dnem vzhůru na jiném stole, z něhož měl dobrý rozhled na hráče pro případ, že by snad vznikly potíže, které vznikaly neustále. Pochopitelně že se nehrálo poctivě, ale bylo to čestné švindlování. Jestliže jste chtěli, měli jste právo prověřit si kostky, ale lidé to dělali zřídka, neboť viděli výraz Mrňousova obličeje, který tam seděl s automatickou pistolí na klíně a s americkým policejním obuškem, nenuceně se mu pohupujícím na zápěstí.

Oberfeldwebela Wolfa neopouštělo štěstí a hromádka peněz před ním se zvětšovala. Z čiré radosti si pobrukoval Tři lilie.

„Herr Oberfeldwebel má štěstí,“ řekl Porta s pot'ouchlým úsměvem.

„Rozbiju bank,“ zasmál se Wolf. Nezachytil Mrňousovu důvěrnou poznámku k Portovi: „Mám po tom smradovi jít, až bude odcházet, a vyladit mu pěšinku?“

Porta zakroutil hlavou. Mrňous to nechápal. Podle jeho názoru bylo nejjednodušší nechat prostě obušek dopadnout na Wolfovu hlavu, až půjde pryč, a pak mu pomoci od výhry, ale Porta měl svůj vlastní plán. Wolf se zvedl, shrábl výhru a nacpal ji do nadouvajících se kapes. Potom z holínky vytáhl pistoli a otočil jí kolem prstu.

„Určitě si, grázlové, všimnete, že tohle je Kolt II, a byl bych rád, abyste si uvědomili, že vím, jak ho používat. Každěj, kdo otevře dveře dřív než za pět minut, zjistí, že má najednou v hlavě i v prdeli díru, a to platí obzvlášť pro tebe, Creutzfeldte.“ Potom se širokým úsměvem vycouval ke dveřím, odjištěný kolt v ruce. Venku odvázal své dva mohutné vlčáky, kteří tam čekali u stromu. Na tyhle hrůzu nahánějící

bestie jste mohli narazit, kdekoli Wolf byl. Jednou málem zabily Mrňouse, když se pokoušel ukrást džíp, který Wolf hodlal soukromě střelit.

Když zmizel dolů po cestě mezi piniemi, bylo slyšet jeho smích a psí štěkot.

Mrňous seskočil ze svého stolu a vrhl se ke dveřím. Rozrazil je dokořán a zjistil, že zírá do Wongova žlutého obličej. Wong byl jeden ze dvou Vlasovců, které měl Wolf jako tělesné strážce.

„Vy nejít ze dveří. Wolf říct ne. Nět. Nět.“

Mrňous ustoupil před ústím ruské automatické pistole, které mu mířilo přímo na bránici. O kousek dál uviděl mezi stromy postavu Thunga, druhého strážce.

Mrňous přibouchl dveře a vyšplhal se zpátky na svůj kyblík.

„Ten Wolf není milej,“ řekl rozhořčeně. „Nasadit vrahouny na mírumilovný lidi. Kdyby vylez tak na pár minut.“

„To určitě neudělá,“ řekl Porta jistým hlasem, „nepřilákal by ho tam ani Adolf.“

Znovu jsme se sesedli kolem hracího stolu.

„On se vrátí,“ předpověděl Porta s přesvědčením. „Sázejte.“

Zazvonil na malý stříbrný zvonek a Mrňous svým obuškem praštil do podkovy, která visela na provázku ze stropu. Porta hodil kostkami, které se kutálely po stole. Byly to velmi zvláštní kostky. Tlak na určitém místě způsobil přenos váhy uvnitř, což mělo za následek, že kostka udělala to, co chtěl bankéř.

„Můžu se připojit?“ zeptal se Orel, který seděl sklesle v rohu.

Mrňous seskočil z kbelíku a ranou svého obušku ho skolil k zemi.

„Vyprázdni mu kapsy,“ nařídil Porta. „Už hrál a o všechno přišel.“

To s ním otřese.“

„Ta krysa prašivá tu má nějaký zlatý tesáky,“ oznámil Mrňous poté, co prohledal kapsy ex-haupt. a stabsfeldwebela v bezvědomí.

„Ne nadlouho,“ řekl Porta. „Sem s nima!“

Mrňous je rázným pohybem vytrhl.

„Na co potřebuje takovej člověk náhradní zuby?“ zeptal se Porta.

Ty dva zlaté zuby zmizely v jeho pytlíku z plachtoviny.

„Kolik jich máš?“ zeptal se Heide zvědavě.

„Co je ti do hajzlu po tom? Ty z nich žádnéj nedostaneš.“ Plivl na Orla, který se začínal hýbat.

„Koukněte na tu vlezlou svinskou krysu. Před třema měsícema byl zrovna nahoře. Nakopl mě do prdele a vyhrožoval mi vším možným.“

„Tak ho pošlem s uříznutým prsteníkem v kapse Amíkům do náruče,“ navrhl Marlow.

Orel se s obtížemi zvedl.

„Tys mě udeřil,“ řekl naříkavě Mrňousovi.

„Udeřil, a co jako?“ zasmál se Mrňous provokativně. „Cos jinýho čekal? Pokoušel ses okrást bankéře, když jsi v čestný hře prohrál.“

„Prohrál?“ zamumlal Orel přidušeným hlasem s vytřeštěným výrazem na tváři a začal si horečnatě prohledávat prázdné kapsy. „Tys mě okradl! Vím, že jsem nehrál. Všechno je pryč. Moje hodinky!“

Jeho nářek přešel v srdceryvný jekot. „A můj stříbrnej prsten s orlem, co mi dal gauleiter Lemcke!“

Otevřel ústa. Jeho tlustý, povlakem pokrytý jazyk zkoumavě přejížděl po horních zubech.

„To není možný,“ zamumlal, ale stále nechtěl věřit tomu, co mu jeho jazyk říkal. Nervózně si do úst strčil špinavý ukazováček.

Pomalů si to uvědomoval: jeho pýcha, jeho dva zlaté špičáky už tam nebyly.

„Kde jsou ksakru mé zlaté zuby?“ vykřikl divoce a rozhlédl se zoufale kolem, ale všude narážel jen na rozesmáté, pobavené obličej.

„Zbláznil ses?“ řekl Porta ledově. „Co je to za zuby, o kterých vykládáš?“

„To víš moc dobře,“ zapíštěl Orel. „Měl jsem tady dva zlaté zuby.“ Zoufale se obrátil na Marlowa a Barcelonu: „Vy dva jste feldwebelové. Musíte mě podpořit proti těmhle zlodějům. Půjdu s tím k soudu.“

„Caramba,“ zasmál se Barcelona s rozkoší. „Když řekneš, že ti šlohlí zlaté zuby, nikdo ti neuvěří.“

Marlow jen zdvojit výbuch smíchu.

„Mrňousi! Doprovod' pána,“ přikázal Porta.

Mrňous odložil obušek a pistoli, slezl ze stolu a šel a otevřel dveře dokořán. Potom k nim postavil Orla, rozběhl se a uštědřil mu kopanec hodný fotbalového internacionála. Orel odletěl mezi stromy.

Vrátili jsme se ke hře.

O čtvrt hodiny později se objevil hauptfeldwebel Hoffman s blýskavými očima.

Jelikož se nezdálo, že by měl někdo v úmyslu nařídít přítomným, aby vyskočili do pozoru, udělal to sám, ale k jeho nesmírnému překvapení se nikdo ani nepohnul. Nebyl u jednotky tak dlouho, aby věděl, že Portovi není radno stát v cestě.

„Neslyšel jste rozkaz?“ ukázal na Portu. „A sundejte si z hlavy ten žlutý klobouk.“

„To nejde, Herr Hauptfeldwebel. Mám jen dvě ruce a v jedné mám kostky a v druhé krupičský hrabičky. Když mi jedno z toho vypadne, bude to katastrofa.“

Hoffman zařval: „Vzpoura! Porušení kázně.“ Nadával nám, křičel na nás názvy živočichů zoologii neznámých a zakončil slovy:

„Zakazuji vám hrát hazardní hry.“

Ze zadní kapsy vytáhl Porta tlustý sešit, naslinil si prst a pozorně obracel stránky. Komickým pohybem si na oko posadil svůj rozštíplý monokl.

„Tak se na to podíváme. Incest,“ obrátil několik stránek. „Krádež armádního majetku. Padělání dokumentů, hauptfeld-ne, oberleutnant Hi... Z násilnění, zneužívání nezletilých...“

Hoffman několikrát otevřel a zavřel ústa. Nechápal.

Porta zamyšleně pokračoval: „Podvod, křivé prohlášení, právní spor o otcovství - to je stabsintendant Meissner. To je svinstvo.“

Ten skončí v Torgau.“

Porta dychtivě obracel stránky. Potom se s mírným výrazem zadíval na Hoffmana: „Dovoluji si oznámit, že moje výzvědná služba mě informovala, že Herr oberst Engel, který u divizního štábu tráví svůj čas jako pracovník Mezinárodní informační správy, před tejdnem na velitelství vyhrál 10 000 marek při hádání čísel na stomarkových bankovkách. V tu samou dobu se plánoval útok a my tu teď sedíme a čekáme, až začne. Je to přísně důvěrný, Herr Hauptfeldwebel. Ten útok je přísně tajná akce. Kozičce, maskotovi našeho pluku, která byla jednání přítomná, zavázali oči a dali jí do uší vaty, aby nic neprozradila, kdyby snad potkala nějakýho kozla. Oberst Engel hádá čísla jak divej. Pokaždý se trefí.“ Porta se zatahal za ušní lalůček a nabídl hauptfeldwebelovi Hoffmanovi špetku šňupavého tabáku ze stříbrné tabatěrky.

Hoffman rozčileně odmítl a tvář mu zbrunátněla.

„Jsou to ale věci,“ pokračoval Porta žoviálně. „Dneska ráno jsem slyšel, že jistě hauptfeldwebel v našem slavném pluku zvláštního určení poslal domů své ženě nějaký padákový hedvábí.“

Hoffmanovi drkotaly zuby, takže vypadal jako mula s horečkou.

Jeho žlutá pleť zmodrala a zase zežloutla. Nebyl už schopen souvislé řeči.

„Ober-ober-obergefreitere Porto,“ koktal, „tady se něco stane.“

Ježíšikriste, to teda jo. Takhle už to nemůže jít dál.“ Otočil se a nejistým krokem se vypoťoval ven.

Poslední, co slyšel, byla Portova poznámka k Legionáři: „Teď budem mít brzo novýho hauptfeldwebela.“

„Jak jsi na to přišel?“ zeptal se překvapený Stařík.

„Přišel,“ odfrkl Porta. „Na fakta se nepřichází. To si zapište za uši, Herr Feldwebel Beier. Prostě se jenom koukám kolem sebe.“

Jestliže máš přežít v civilizované zemi, je dobrý vědět něco na své bližní, aby ses pak na ně mohl vždycky spolehnout. Není nikdo, kdo v minulosti nemá nějaké škraloup, ať je to císař nebo všivák. Vem si například sebe, Staříku. Věříš snad tomu, že všechno, co Adolf udělá, je skvělý? Myslíš si o něm, že je to pěkný parchant, že jo?“

„Samozřejmě,“ řekl Stařík.

Porta se zazubil, vylovil z kapsy svou černou knihu a udělal do ní pečlivý zápis.

„Tak to byl tvůj prohrěšek, a očistit tě může jen úplná porážka německých vojsk. Bejt sebou, jdu za našim padrem, aby ti pomohl modlit se za rychlej vstup amerických mariňáků do Berlína.“

Potom vytáhl svou flétu a všichni jsme se dali do zpěvu:

„Čerte, odnes Hitlera, posranýho vládce, můžeš si pak vytřít prdel svastikou, uvítejme slavnostně

všechny správný zrádce.“

„Vy jste se zcvokli,“ smál se Marlow. „Hoffman se může vrátit.“

Porta dal kocourovi do papouščí klece kousek klobásy.

„Když se vrátí, bude to jen, aby s náma hrál. Odteď mi bude lízat prach z bot, když budu chtít. Viděli jste jeho zelený polštář s rohama, kterej má tak rád? Zejtra mi ho dá jako dárek.“

„Divný, že tě ještě neudělali feldwebelem,“ zamumlal Marlow obdivně.

„Idiote! Jako obergefreiter jsem páteř armády. To já rozhoduju, jestli bude mít můj přímej nadřízenej bolavej zub, housera nebo co. Když jsme byli na Ukrajině, měli jsme na krku jednoho hauptmanna, co se jmenoval Meyer, nově povýšený venkovskej učitel. Umřel.“

„Co se s ním stalo?“ zeptal se Gregor Martin zvědavě.

„Náhodou si posadil zadnici na T-minu,“ řekl Porta rozjařeně.

„Tak do toho, vsaďte si. Jeden zelený dolar na tisíc Hitlerovych jednotek.“

„Budeš brát peníze od Churchilla?“ zeptal se Gregor Martin.

„Samosebou, pokud byly počatý v Anglický bance. Co se mě týče, můžete sázet jeny, rubly, zlotý nebo koruny. Kurs stanovuju já a New York. Ale pozor na marky, jejich cena klesá každou hodinu.

Perly, zlato a podobný zboží se ohodnocuje v dolarech. Doklad o vlastnictví se nepožaduje. Než to tady skončíme, stejně to bude moje.“

Kostky se kutálely po stole. Hodinu za hodinou. Slunce zapadlo.

Komáři bzučeli a kousali nás do obnažených paží a krků, ale my jsme si toho nevšímali, protože všechna naše pozornost se soustředila na kostky. Místnost se zaplnila kouřem; lampa na stole blikala, protože neměla dost kyslíku; perly, prsteny, malby, dolary, libry, dánské a švédské koruny, polské zloté, japonské jeny, indické rupie, oblíbené pistole a zbraně pro boj zblízka se přesouvaly do toho rozdrbaného italského horského klobouku.

Feldweibel Marlow krátce před úsvitem na chvíli odešel a vrátil se s třemi štůčky hedvábí. Jeden italský poručík od Bersaglieriho, hrabě vznešeného původu, mrštil na stůl před Portu svazek dokumentů, vlastnické listiny nějakého hradu blízko Benátek.

„20 000 dolarů,“ zabručel.

Porta podal dokumenty Legionáři, který si je pozorně prohlédl a potom Portovi něco pošeptal. Porta zvedl k hraběti hlavu.

„Protože jste Ital, dám vám 17,5. Kdybyste byl Prušák se dvěma železnějma křížema a pour le mérite kolem krku, dostal byste 10.“

„18,“ řekl hrabě a snažil se vypadat, jako že mu na tom nezáleží.

„17,“ řekl Porta s úsměvem.

„Předtím jste řekl 17,5,“ protestoval hrabě.

„Pozdě, milý hrabě. Dějiny světa se měněj od minuty k minutě. Váš hrad můžou zejtra rekvírovat nějaký farmáři ze zámorí, a kdo může sakra prodávat rekvírovanej hrad? To by nezvládl ani Žid, i kdyby měl k ruce deset Řeků a pět Katalánců.“

Hrabě zalapal po dechu.

V tu chvíli jeden oberjäger hodil kameron. S chtivým pohledem si k sobě přihrábl velkou hromadu zelených bankovek.

Jako hypnotizovaný zíral hrabě na Portův žlutý klobouk, pak se jeho pohled přesunul nahoru na kocoura v papouščí kleci a ještě jednou se zadíval na oberjägerovu výhru. Neměl tušení, že to vše bylo dohodnuté, součást Portovy psychologické taktiky. Najednou ho napadlo, že jeho hrad je stará zřícenina, a bez váhání přijal Portovu nabídku a v rukou mačkal svou čapku s péry. Šest kostek se kutálelo po stole a on byl bývalým majitelem jednoho hradu blízko Benátek. Než ho Mrňous vypoklonkoval, stačil ještě říct několik neomalených slov.

„Jsem poručík Italské královské armády,“ vykřikl ve světle úsvitu.

„Tak z toho neztlousteš,“ zazněla Mrňousova poznámka na rozloučenou, než přibouchl dveře.

V hluboké depresi sešel hrabě po cestě dolů. Těsně předtím, než zahrnul na cestu kolem tří zkroucených korkových dubů, narazil na smíšenou vojenskou hlídku vojenské policie, které veleli italský fašistický kapitán a německý oberleutnant. Jelikož zapomněl hrabě svou náprsní tašku u svých papírů v Portově

brlohu, hlídka s ním udělala krátký proces. V celé zemi teď platilo vojenské právo, protože bylo příliš mnoho dezertérů.

„Svině badogliovská,“ vykřikl kapitán pomstychtivě, když nutili hraběte padnout na kolena. Odkopli mu klobouk s péry a z kabátu uniformy mu strhli nárameníky a stuhy. Těsně předtím, než ho zastřelili, vykřikoval něco o „nelegálním hráčském doupěti a zlodějství“.

„Ta svině,“ odfrkl si fašistický kapitán a plivl na mrtvolu.

„Benitově Itálii říkat hráčský doupě.“

Ve tři se objevil štábní lékař. Prohrál celou polní nemocnici, ale Porta mu ji na zbytek války velkodušně propůjčil.

Když bylo těsně před východem slunce a Porta ohlásil tříhodinovou přestávku, ozývaly se od přítomných divoké protesty, ale Mrňousův obušek byl nakonec dostatečným argumentem pro přestávku. Porta s nemalým uspokojením oznámil, že bank nezkrachoval. Právě naopak.

Cítili jsme, že je to potřeba oslavit, náš kocour Stalin se dozvěděl, že má narozeniny, a v rekordním čase jsme obstarali dvě nezbytné části každé oslavy: pivo a ženské.

Mrňous a Porta „našli“ přečpané prase, které jsme prohlásili oberleutnantem a čestným členem Strany. Dva muži vzali toho feldwebela do vojenského skladiště a tam za pomoci láhve brandy a výhružek vojenským soudem, gestapem a vojenskou policií dostali tu největší uniformu, jaká byla k mání. Skoro čuníkovi padla, jenom jsme nemohli dopnout límeček. Čuník hlasitě protestoval, neboť nosit německou uniformu mu zřejmě bylo proti srsti.

Přivázali jsme ho k židli, kterou jsme přibili ke stěně, a tam seděl jako přesný obrázek dyspeptického přežraného německého spojového důstojníka. Stařík se tak smál, že si vykloubil čelist, a Mrňous mu ji musel ranou pěstí vrátit zpátky. Bez úspěchu jsme se čuníkovi pokusili obout holínky, ale dostal kalhoty a polní čepici. Marlow mu na hrudník připevnil cedulku: „Já, oberleutnant Paschik, jsem jediná slušná svině v německé armádě.“

„Jděte do prdele,“ vykřikl Heide. „Nic o tom nevím, to si pamatujte.“

„V tom případě vypadni,“ navrhl Porta povýšeně. „Nikdo tě tady nedrží.“

„Sám si vypadni,“ odsekl Heide rozčileně. „Viš moc dobře, že bez tebe nemůžu bejt.“

„Mám mu dát jednu do palice?“ zeptal se Mrňous krvežíznivě a mával dlouhým obuškem.

Heide si z holínky vytáhl ruční granát.

„Tak mě bouchni, jestli si troufáš, ty sráči.“

Mrňous začal zuřivě mávat rukama. Slovo „troufat“ ho vždy dokázalo rozvášnit.

Štábní lékař a oberfeldwebel Wolf přivalili za asistence zásobovacího poddůstojníka rotmistra Krabbeho osmdesátilitrový sud piva. Krabbe se prohlásil zásobovacím poddůstojníkem poté, co si před časem přečetl knihu o vojácích Karla XII. Byl to Portův nebezpečný konkurent. Mohli jste si od něj koupit cokoli, třeba i bitevní křížník, kdybyste jej potřebovali. Porta a on se nenáviděli, ale byli k sobě vždy zdvořilí a slušní.

„No krucinál,“ zvolal Porta, když uviděl valící se sud, „snad jste se, Krabbe, nedopustil krádeže?“

Krabbe se napřímil do své plné výšky, která nebyla právě nejmenší.

„To je vážné obvinění učiněné proti zásobovacímu poddůstojníkovi, obergefreitere Porto. To pivo jsou uspořené denní dávky. Když jsem se doslechl, že máte oslavu, pomyslel jsem si, že je ta pravá příležitost, aby se vypilo.“

„Krabbe, tuhle noc jste náš host; ale nejdřív mi přiveďte Orla.“

Potřebuju sluhu.“

„Brzo ho můžeš mít,“ poznamenal Mrňous. Chytil jsem ho u velitelství, jak se tam plížil s dlouhou zprávou v ruce. Svázal jsem ho venku na tý hromadě odpadků a musel jsem mu do huby nacpat špinavý kalhoty, protože nepříjemně řval, když jsem mu řekl, že si z něj ráno uděláme vatru.“

„Sem s ním,“ nařídil Porta.

Orel byl přiveden dovnitř. Kutálel se jako balón Portovi k nohám, popoháněn Mrňousovými botami.

„Postav se do pozoru, špíno,“ přikázal Porta, „a nemrkej tak debilně. Dneska večer jsi mi byl přidělený jako osobní sluha, ale nejdřív zaslutuj támhle našemu velicímu důstojníkovi a sedni si vedle něj.“

Orel musel pozdravit uniformovaného čuníka; nejprve měl kolem něj pochodovat a udělat pětkrát vpravo

hled'; a potom to samé čuníkovi tváří v tvář. Pokaždé, když čuně zachrochtalo, musel se zeptat:

„Herr Oberleutnant si přeje?“

Praseti byl připraven kbelík piva a šnapsu a Orel musel dohlížet na to, aby leutnant Paschik každou čtvrt hodinu dostal pořádný lok této směsi. Když se napilo prase, mohl si z kbelíku vzít i Orel.

„Co je dobrý pro jedno prase, pro jiný postačí,“ řekl Porta a dusil v sobě záchvat smíchu. „Mezi pitím pěkně prdel na židli před oberleutnantem a salutuj.“

Orel protestoval, ale Mrňous ho brzy přemluvil.

„Připomíná mi to toho faráře v Pistolenstrasse, co chtěl vznést stížnost na biskupa Niedermeyera,“ poznamenal Porta. „Psal tři dny...“

„Ale zavři hubu, Porto,“ vykřikl Stařík. „Tuhle historku snad dneska ne.“

Porta s pochopením přikývl a ukázal na Orla.

„Tady vidíš, ty opelichaná uprděná kryso, jak malou váhu přikládaj lidi stížnostem. Žádná stížnost si ve světových dějinách ještě nikdy nenašla místo. Jestli nás máš po krk, prostě to ber jako nezbytný zlo.

Chovej se slušně a tvoje existence bude víceméně tolerovaná. Jinak tě budu muset předat Mrňousově jurisdikci. Odpálí tě jako raketu na 31. prosince za pět minut dvanáct.“

Orel se pustil do práce, bledý, ale smířený.

Po třetím pivu se Porta zeptal jedné z dívek, proč má na sobě kalhotky.

Po sedmé sklenici piva navrhl Krabbe krátkou partičku svlékacího pokru. Samotné pivo nás už neuspokojovalo. Mělo příliš pomalý účinek. Velký sud byl z půlky prázdný a my jsme ho teď doplnili whisky, chianti, vodkou, geneverem, a aby to mělo doopravdy říz, dolili jsem ho lahví worcestrové omáčky. Porta řekl, že se to dělá v lepší společnosti, když se připravují koktejly.

Orel musel ten sud dvakrát valit z kopce a do kopce, aby jej pořádně promíchal. Když skončil, plakal. Mrňous vstal, povytáhl si kalhoty, sebral ze země kus provazu, a jak kráčel k Orlovi, udělal na něm smyčku.

„Všechno má svůj konec,“ řekl žoviálně a přehodil Orlovi smyčku přes hlavu. „Tady je pěkný kus provazu. Teď jdi ven, najdi si pěkný strom a buď chlap a oběs se.“

Orel vyrazil ze dveří s Mrňousem v patách. Vydal ještě hlasité zavřeštění, jak ho dobře mířený kopanec poslal dolů ze svahu, s vlajícím provazem v zádech.

„Až dopadneš dolů, najdeš tam jeden dobrý strom zrovna nalevo.“

„To byl výjev lahodící oku,“ řekl Porta se smíchem. „Mrňous má morálku, která vám ostatním chybí.“

Náš mladý lékař se děsivě opil a v bláhové víře, že je to Greta Garbo, se dvořil zásobovacímu poddůstojníkovi.

„Vaše kalhotky jsou z velmi hrubého materiálu, slečno Gréto,“ řekl s hlasitým škytnutím.

Krabbe ho bajonetem praštil přes prsty:

„Pracky pryč, ty klystýrspecialisto!“

Lékař propukl v pláč. Pak se jeho obličej náhle rozzářil jako na konci pohřbu a on si odplivl na podlahu.

„Napíšu úmrtní list,“ a na kalhotky jedné z děvčat napsal:

„Ex-stabsfeldwebel Stahlschmidt je mrtev. Sebevražda.“ Potom padly jeho oči na Marlowa, který ležel na zádech a pil: „Seš mrtvola,“ vykřikl, a byla to skoro pravda. „Nesnesu tady chlastající mrtvolu na zemi. Pod drn s tebou! Nebo pošlu pro vojenskou policii.“

„A my nedovolíme padremu Emanuelovi, aby Orlovi požehnal. A nedostane poslední pomazání!“ vykřikl Heide.

„Bůh ho chraň, jestli bude mít tu drzost a probere se zpátky k životu,“ řekl Porta výhružně. „A teď vzdáme dík.“

Heide vyskočil a začal udávat takt, zatímco my jsme s rukama na ramenou svých sousedů a za Mrňousova emocionálního pláče zpívali.

Potom jsme začali s našimi rituálními pozdravy; nadřizený zval podřizeného, nebo když měli oba stejnou hodnost, ten, co měl víc vyznamenání, toho, co jich měl méně, aby se s ním napil. Porta začal. Pozvedl svůj džbán směrem k lékaři.

„Vplížil ses do našich odborů zadníma vrátka z té své oblující univerzity. Nosíš naši uniformu, ale nerozeznáš ani kulomet a katapult. Nemáš ani ponětí, jak zorganizovat, aby banda hladových chlapů

dostala jídlo. Zdravím tě.“

Lékař se nejistě postavil na nohy, kolébal se a pozvedl svůj džbánec a vyprázdnil jej, jak předepisoval nepsaný zákon.

Potom lékaře pozdravil Heide. Pak Marlow. Když byla řada na Staříkovi, mladý lékař už dál nemohl. Zřítíl se jako propíchnutý balónek a za pohřebního zpěvu byl na nosítkách vynesel ven a vyklopen mezi odpadky.

Wolf si chtěl připít s Portou, ale byl posměšně odmítnut. Porta si pyšně poklepal na svou ostužkovanou hruď a řekl:

„Ty mizerná zapalovací svíčko, myslíš, že jsme rozdělovač, kterému prostě můžeš říct, aby hodil jiskru! Jdi a přines mi pramen americkéjch mariňáckejch vlasů a budeš mít malinkou šanci, že si budeš smět připít s frontovým obergefreiterem.“

„Musíš mi prominout,“ škytal Wolf a snažil se uklonit, ale ztratil rovnováhu a spadl k nohám uniformovaného čuněte, které si spletl s jednou z dívek. „Má drahá holčičko, vaše chování není právě způsobné,“ vykřikl, „Chodit ve společnosti bez kalhotek.“

Potom dal čuněti zvučný polibek přímo na rypák, rozzářil se jako idiot a křičel: „Vaše rty jsou chladné a neodolatelné.“ Potom začal být neslušný; ale uprostřed jedné věty si povšiml odznaků hodnosti na čuníkově saku a s roztaženými prsty nemotorně zasalutoval. „K vašim službám, Herr Oberleutnant, jste svině!“

Potom se sesunul k zemi.

Odehrál se nový pohřeb. Zdvíženého vysoko nad našimi hlavami jsme ho odnesli ven na smetiště a položili ho tam vedle doktorovy mrtvoly.

Objevil se padre Emanuel. Chvilí stál ve dveřích, pozoroval nás a třásl hlavou. Marlow ho pozval dovnitř. Mrňous se zarputile potácel za ním, ale klesl vyčerpaně na smetiště. Když uviděl doktorovo bezvládné tělo, přemohl jej žal a prosil za odpuštění, že jej zabil. Přisahal, že už to nikdy neudělá. Potom narazil na Wolfa a dal se do srdceryvného pláče.

„Dobrý Bože, jsem masovej vrah!“ Potom si vzpomněl na všechny urážky, kterým ho Wolf v minulosti vystavil, a začal na tělo místo toho plivat.

Pak se stalo něco, z čeho málem ztratil vědomí: mrtvola se posadila! Mrňous v hrůze vyjekl, popadl svou pistoli a vyprázdnil na ducha zásobník, ale pistole naštěstí nebyla nabitá.

„Co je ksakru tohle!“ vykřikl Wolf, vytáhl z holínky ruční granát a mrštil jej po Mrňousevi, ale zapomněl zatáhnout za šňůru zapalovače.

Mrňous vyrazil k baráku.

„Je tam mrtvola, co po mně mrská ruční granáty!“ zakřičel. Teď pudu domů, mám už války dost.“

Wolf se vpotácel dovnitř. Namířil na Mrňouse žalující prst:

„Vrahu!“

Mrňous popadl samopal, který jsme mu jen s neobyčejnou námahou vyrvali. Zklidnil se teprve, když ho Wolf pozval na skleničku.

Najednou Marlow, bývalý parašutista, vyskočil a pozorně naslouchal. Na podlaze vedle něj ležela dívka se široce roztaženými nohama. Na jiné ležel Mrňous a dělal jí to, co rád nazýval dvořením.

„Jedou sem tanky,“ zařval Marlow.

Ihned jsme vystřízlivěli. Popadli jsme svoje zbraně a uslyšeli známý řinčivý zvuk, při němž i těm nejodvážnějším tuhla v žilách krev.

„Mariňáci,“ zasmál se Porta a k láhvi plné benzínu si přivázal čtyři ruční granáty.

„Nom de Dieu, slyšeli o naší malý oslavě,“ smál se Legionář.

Dveře se rozlétly a dovnitř strčil hlavu hlídkující voják s ocelovou přilbou a popadal dech: „Poplach. Zvuk tankových pásů z údolí.“

Barcelona ho vystrčil ven.

„Padej, chlapečku. My si s tím nějak poradíme.“

Mrňous ležel obličejem k zemi a hledal pod postelí pancéřovou pěst. Jeden po druhém jsme se vymotali ven, kde bylo slyšet zvuk motorů. Stařík šel první s hromádkou granátů v jedné ruce.

Následoval ho Marlow s T-minou.

„Motory jsou Maybach,“ oznámil oberfeldwebel Wolf.

„A pásy Tygrů,“ odpověděl Porta s jistotou profesionála.

„Něco na tom nehraje,“ řekl Wolf. „Nemáme v opravě žádný tanky a v tomhle úseku jsme jedinej prapor s Tygrama.“

Zírali jsme skrz stromy dolů na serpentinu. Bylo jich tam nejméně pět nebo šest. Slyšeli jsme, jak nějaké hlasy německy nadávají.

„Řad'te, vy blbci!“

Následovalo supění; zařval motor; Porta a Wolf se na sebe podívali.

„Amatéři,“ zamumlal Wolf.

„Nikdy se Tygry řídit neučili,“ řekl Porta. „Dám krk, že to jsou cikáni.“

„Je to dost podivný,“ dodal Barcelona, zatímco si pohupoval Molotovovým koktejlem. „Dám jim lekci.“ Porta se postavil pevně doprostřed silnice s nohama široce rozkročenýma. Ručním granátem si třel chlupatou hrud'. V levé ruce držel láhev rýžové pálenky.

Rachot tankových pásů začal být ohlušující. Barcelona za spadlým stromem připravoval kulomet. Neměl mu kdo pomáhat, takže to musel udělat sám. Zarazil do země nohy stojanu a nastavil mířidla; potom před sebe položil tři Molotovovy koktejly. Marlow a Wolf pověsili na strom 75 mm granát, k němuž připojili různé dráty, takže jej v několika sekundách přeměnili na vražedný baumkrepierer. Běda komukoli, kdo by přešel jediný takový drát.

Legionář ležel nahoře na úbočí za dvěma spojenými plamenomety.

Kdyby se pokusili ustoupit, byli by prakticky mrtví, protože by museli projít stěnou hořícího oleje.

V ostré zatáčce se objevil první tank: nejprve chránič na dlouhém ústí děla. Byl to Tygr II, náš poslední model, se střeleckou věží na stranu. Poklop byl otevřený a bylo v něm vidět postavu v černé uniformě. Udělali velkou chybu, že je vyslali jako přepadový oddíl. Tankový velitel ve věži měl tyrolskou čapku, jakou žádný německý tankista od začátku roku 1942 neměl na hlavě. Potajmu si ji totiž každý vzal s sebou, když dostal dovolenou, aby s ní mohl dělat důležitého.

Těžký, široký, obrovitý Tygr se přivlekl do další serpentiny.

Porta zůstal stát uprostřed silnice. Zvedl ruku, aby to ocelové monstrum, které se tu před ním tyčilo, zastavil. Upřeně hleděl do ústí jeho 88 mm děla a usmíval se na velitele, který se vykláněl z věže.

„Vítejte v našem doupěti,“ zavolal.

Velitel tanku měl typický drážďanský přízvuk:

„Grüss Gott! To byla práce, než jsme vás našli. Předpokládám, že jste 5. rota 27. pluku zvláštního určení? Já jsme oberfeldwebel Brandt ze 2. roty. Máme vám podat hlášení. Máme nové plamenometné tanky. Řekl vám o nás někdo?“

Porta si dal doušek své rýžové kořalky a políbil vršek kocourovy hlavy.

„Je dobrej, ne, Stalin? Vážně dobrej. Mohl by dělat skvělý cirkusový číslo!“

Mrňous si začal nervózně pohrávat s rozbuškou granátu.

„Jeho prdelka bude slavná.“

Stařík odstrčil Portu i Mrňouse. Těžkopádně, s mávajícími pažemi, vylezl nahoru do velkého tanku:

„Nazdar, kamarádi. A co heslo, jenom pro pořádek?“

„Scharnhorst,“ odpověděl ten druhý se širokým úsměvem.

Marlow šťouchl do Heideho.

„Vidíš? Jak má ten bledej prd'ola na klopách SS lebky? Jestli jsou to Mikovi mariňáci, tak hnedle poletěj do luftu.“

„C'est le bordel,“ zabručel Legionář. „Šlapou přímo do toho.“

První tank byl nasměrován dopředu k závoři, kde bylo zavěšeno osm T-min. Vylezli jsme na něj.

Když muž ve věži uviděl naše Molotovovy koktejly, znervózněl.

„Je libo doutník?“ zeptal se Porta a v napřažené ruce držel granát, jehož porcelánový kroužek se nebezpečně klínal z otvoru.

Další tank, Tygr I, se přivlekl po silnici a zastavil se těsně za prvním, což byla nebezpečná taktická chyba. Nemohli jsme uvěřit vlastním očím, protože ty zbylé čtyři provedli to samé.

„Máte tu nějaký děvky?“ zeptal se velitel prvního tanku.

„Máme zbraně,“ usmál se Porta.
„Přijeli jste z Říma?“ zeptal se Marlow, zatímco si pohazoval ručním granátem jako žonglér hořící obručí.
„Proč máte pomíchaný tanky?“ zeptal se Porta zvědavě.
„Proč nám je vezete? Jsme výcvikovej pluk. Jedničky známe.
Zbavili jsme se jich před třema měsíci. Kde tě odvedli?“
„U 2. tankovýho v Eisenachu.“
Stařík mě postrčil dopředu.
„Pak je tu jeden od vás.“
Usmál jsem se.
„Nepamatuju se na tebe. V jaký jsi byl rotě?“
„Ve čtvrtý.“
„Jo ták. Tvůj šéf byl hauptmann Krajewski. Kdo byl tvůj velící důstojník?“
„Major von Strachwitz.“
Byl dobře informován. Tankový hrabě byl velitelem jednotky.
Stařík do mě šťouchnul, ale nevěděl jsem dost dobře, co tím myslí.
„Vzpomínáš si na jméno pobočníka?“ zeptal jsem se. „Vždycky ho zapomenu.“
„Oberleutnant von Kleist,“ zasmál se oberfeldwebel s drážďanským přízvukem.
„Kdy jsi z pluku odešel?“ zeptal jsem se.
„Hned po Ratiboři.“
„A nevíš, kde teď Hyazinth, hrabě von Strachwitz je?“ zeptal jsem se.
Muž jen stěží skrýval svou nervozitu.
„Tohle má bejt ksakru, nějaký křížovej výsledek?“ vybuchl podrážděně. „Otevřte tu závoru a pusťte nás dovnitř. Musíme podat hlášení.“ Vytáhl různé dokumenty a ukázal na razítko. „Jak vidíte, přišli jsme přímo z armádního velitelství. Takže ten trám nahoru.“
„Jen pomalu,“ zasmál se Porta. „Tahle výprava není žádnéj spěšnej úkol. Člověk by nikdy neměl chodit na moc tenkej led. Vyskočte z těch tanků a my je odvezem dovnitř. Major Mike vidí ve věžích radši známý obličej.“
„Je to ten major, co byl u americkéjch mariňáků?“
„Jo, brácho. Shuffieldský kasárna. Havaj.“
Ten druhý zalapal po dechu.
Mrňous se procházel po hlavní děla. Dal do ústí granát a nenuceně si pohrával s porcelánovým kroužkem.
„Co máš k čertu za lubem?“ vykřikl oberfeldwebel. Posádce uvnitř řekl něco, co jsme nezachytili, ale viděli jsme, jak se začíná pohybovat zlé oko plamenometu.
Legionář, který se dostal na zadní poklop, se zájmem nahlédl do věže.
„On lui coupe les couilles!“ Stočil dolů palec a v tu chvíli jeho revolver zahřměl.
Kulka prostřelila muže ve věži a ten spadl dopředu. Otevřenými poklopy ve věži proletěly Molotovovy koktejly. Wolf se rozmáchl a mistrovským hodem vrhl těsně pod věž třetího Tygra jednu T-minu.
Následoval ohlušující výbuch a patnáct tun oceli se vzneslo nahoru. Dělo ráže 88 mm odlétlo do piniového lesíka a na všech stranách byly rozházeny kusy těl. Stříkal kolem nás hořící benzín a výbuch následoval výbuch, jako když exploduje sopka.
Uprostřed tohoto pekla stála kývající se postava mladého doktora, který držel svou tašku první pomoci. Křičel něco nesrozumitelného, jeho obličej se pokryl krví a zmizela mu půlka nosu.
Vedro nás zasáhlo jako sevřená pěst. Hořící olej, benzín a odporný zápach spáleného masa.
Všech šest tanků bylo v plamenech.
„Zrádci,“ mumlal doktor a vrhl se k zemi vedle Porty.
„Germánoameričani,“ opravil ho Porta. „V týhle válce nejsou žádný pravidla. Jen lsti a špinavý figly. Kdyby to tyhle amatéři vyzkoušeli na nějaký jednotce, která by zrovna měla nějaký tanky v opravě, a nevybrali si pluk zvláštního určení, vyšlo by jim to.“
„Měl se aspoň obtěžovat nechat si dát na klopky předepsaný lebký,“ poznamenal Mrňous. „Každej ví, že tady dole žádný SS-tanky nejsou.“

Porta se zvedl a lhostejně přelétl planoucí tanky očima.

„Ted' bych si zašoustal!“ oznámil.

V piniovém lesíku jsme vztyčili 42 křížů z březového dřeva se jmény amerických tankistů. Každý dostal, co si zasloužil.

V

Monte Cassino, jméno, klášter, polozapomenuté místo na jih od Říma? Ne, peklo tak nepopsatelné, že ani největší představivost by nedokázala popsat jeho hrůzy. Bylo to místo, kde mrtví umírali pětkrát za sebou. Místo hladu a žízně.

Hřbitov pro mladé muže mezi dvaceti a třiceti.

Zákopy přetékały těly. Bylo jich tam tolik, že jsme je přestali odklízet. Šlapali jsme na ně a odskakovali hrůzou, když vydávala to svoje „E-e-e-é!“ a „E-e-é!“ Promiň, kámo, myslel jsem, že jsi mrtvý.

A oni byli mrtví. Ten výkřik vycházel z jejich široce otevřených úst, když jste šlápli na jejich plynem naplněná břicha.

Co bylo horší? Bubnová palba? Hlad? Žízeň? Třpytící se bajonety?

Hořící olej z plamenometů? Nebo nahé křisy velikosti koček?

Nevím. Ale něco, na co ani já, ani žádný jiný voják, který tam byl, nikdy nezapomeneme, byl ten puch.

Sladký puch mrtvol smíšený s chlórem. Ulpíval na raněných v nemocnici měsíce potom a zvedal doktorům a sestrám žaludky. Svlékli jim uniformy a spálili je, ale ten puch jim pronikl až na kost. Zápach Monte Cassina.

Devět z celkového počtu deseti kolon zůstalo v jícnu smrti, nerozeznatelné krvavé žmolky. Můžete jíst kůru, listí, dokonce hlínu, abyste utišili hlad, ale žízeň! Nad louží jsme bojovali jako divá zvířata. Venku v zemi nikoho jsme objevili jámu po šrapnelu plnou vody. Lačně u ní pilo hejno krys. Mrštili jsme po nich ruční granát a potom jsme se bez ohledu na vybuchující střely vrhli tam dolů a pili, pili, pili!

Za odpoledne tu jámu vybuchující střely vyprázdnily. Na dně byly napuchlé mrtvoly. Byly tam už dlouho. Zvrátili jsme obsah svých střev. Ale další den jsme našli novou díru a pili jsme znovu.

To bylo Monte Cassino, svatá hora.

Tajná akce Temeno horského hřbetu bylo skryté pod hustou modrou mlhou.

Nepřestávali jsme pochodovat v útržcích nízké mlhy. Hejno vran se radostně snášelo na zapomenutou mrtvolu. Odehnal je velký racek.

Byli jsem ve špatné náladě a unavení po celonočním prokopávání, které nás stálo dvanáct mužů.

Dopadly první granáty. Byly to zlé desetapůlky. Zněly jako přibouchnutí ohromných dveří. Naštěstí pro nás k nim nebyly přimontovány kontaktní rozbušky. Kdyby byly, většina z nás by tu ležela mrtvá.

Porta a já jsme právě odvíjeli kolo ostnatého drátu, když najednou začali pronikat na druhou stranu.

Další dvě hodiny jsme tam leželi v zemi nikoho. Potom zaútočili. Davy pěchoty. Jak jsme kopali, měli jsme s sebou jenom lehké zbraně, a tak jsme museli bojovat ostnatým drátem a podpěrami. Jedna z našich ocelových podpěr s hrotem byla dobrá skoro jako bajonet. Většinu našich ztrát jsme utrpěli, když jsme se po útoku vraceli, protože na nás střílela naše vlastní pěchota, která nás měla za Angličany. Když jsme se dostali do jejich pozic, Mike v zákopu udeřil velitele rotu a omráčil ho a Leutnant Ludwig se zhroutil k nohám svého velícího důstojníka s pulkou svých střev vyčuhujících z otevřené díry v břiše.

Ludwigovi bylo jenom osmnáct a byla to jeho první bitva. Velící důstojník zvracel.

Kopání zákopů a upevňování drátu se nepovažovalo za nic. Mělo to stejnou hodnotu jako držet stráž.

Nikdo tím nebyl obzvlášť nadšený, ale udělat se to muselo. Vždycky tam byly oběti. A ta práce se zadávala jednotkám, které právě odpočívaly.

Na severu jsme slyšeli divokou dělostřeleckou palbu. Znělo to, jako by někde u Forti mělo něco začít. Ale nezajímalo nás to.

Nikdy s námi nepohnulo, když jsme se dozvěděli, že byla zničena celá divize. Nebyli to lidé, které jsme znali. Byli jsme skrz naskrz egoisté. Válka nás učinila k bolesti jiných lhostejné.

Když jsme dorazili k silnici, kde na nás měly čekat nákladní vozy, nebyl tam nikdo. Zlostně jsme házeli na

zem přilby a posílali týlový sbor do pekel a zase zpátky. Nesnášeli jsme je a považovali je za příživníky, stejně jako muže z polní kuchyně.

Z mlhy se vynořil leutnant Frick společně se dvěma divnými důstojníky z Luftwaffe. Procházeli se pomalu podél jednotky a vybírali různé lidi, kteří si měli nastoupit na levé straně silnice.

Stařík přikývl: „Špinavá práce navíc na obzoru. Smrdí to speciální akcí.“

Byli vybráni skoro všichni z 2. čety. Dohromady sedmnáct mužů.

„La merde aux yeux,“ nadával Legionář a třásl se zimou. „A naše ranní kafe je fuč.“

Leutnant Frick kývl na Staříka. Něco si šeptali. Potom byli vyvoláni Gregor Martin a Marlow a byli posláni k nám.

„Takže byste se bez nás neobešli,“ řekl Marlow s úsměvem, když si sedl vedle Legionáře.

Důstojníci z Luftwaffe si každého z nás pozorně prohlédli. S kodrcáním přijely nějaké nákladáky.

„5. rota nasednout. Ty vybraný nalevo,“ zavelel Mike.

Oni šťastlivci se vyškrábali na auta a mávali nám. My jsme na ně plivali. Mrňousovi to nestačilo a hodil po nich velký kámen.

„Vemte si zbraně. V řad za mnou!“ přikázal leutnant Frick.

Vozy Luftwaffe nás odvezli do Teana. Tam jsme celý den leželi za nádražím a čekali. Polovina vojákova života se stráví čekáním.

Hráli jsme oko. Když přišel čas večere, vloupali jsme se do zásobovacího vagónu, který tam stál na vedlejší koleji. Dvě bedýnky koňaku nás přiměly podívat se na život z té lepší strany.

Porta našel čtyři selata, která jsme si upekli na rožni.

„To je drancování,“ zamumlal Stařík. „Za to by tě mohli pověsit.“

Porta řekl: „Aspoň bych chcipl s plným žaludkem.“

Byla půlnoc, když nás vzbudili a nechali pochodovat do hustého lesa, kde čekalo patnáct nákladních aut SS. To překvapení.

Všechna ta auta patřila 20. SS granátníkům, divizi, která se skládala většinou z mužů z hraničních států.

Už jsme se s tou divizí jednou setkali v Bělorusku. Vzadu v autech byly zimní pláště a přilby SS.

„Co je ksakru tohle?“ zavřel překvapený Stařík. „Chtěj nás strčit k esesákům?“

Barcelona a Mrňous už si s požitkem zkoušeli pláště. Mrňous si navlékl unterscharführera a procházel se v něm, aby se nám předvedl. Ukázal opovržlivě na Staříka, který na něj zíral.

„Dej si dohromady ty své starý kosti, vykopávko, když jde kolem unterscharführer! Nebo by sis rád pobyl v koncentráku, aby ses trochu naučil chovat? Jsem velký zvíře. Jednou jsem Führerovi políbil prdel. Na to nezapomínej!“

Zpoza jednoho nákladáku se vynořil leutnant Frick.

„Sundejte si ten plášť, Creutzfeldte, a držte hubu.“

„Jawohl, Untersturmführer, unterscharführer SS Creutzfeldt si dovoluje ohlásit, že odchází.“ Hodil plášť a přilbu dovnitř do auta, přistoupil znovu k leutnantu Frickovi a srazil paty. „Herr Leutnant, obergefreiter Creutzfeldt hlásí, že je zpět.“

Leutnant Frick mávl podrážděně rukou.

„Padejte dozadu do toho auta a udělejte mi tu laskavost a usněte.“

Krátce po rozednění jsme vystoupili na otevřeném prostranství před klášterem Monte Cassino, kde už stálo mnoho těžkých nákladních vozů Luftwaffe. Motali se tu nějací mladí důstojníci z Pancéřové divize Hermann Göring. Nařídili nám, abychom zamaskovali auta a schovali se. Nějací muži už po našich autech zahlazovali stopy.

Mrňous se nedokázal ovládnout. Znovu si oblékl esesácký zimní plášť a přilbu. Jeden major z Luftwaffe ho pořádně seřval a vyhrožoval mu kdečím, jestli si ještě dovolí ukázat se v té uniformě.

Čekali jsme celé ráno, aniž by se cokoli dělo, ale nad hlavami nám létaly spojenecké bombardéry a zanechávaly na obloze čáry.

Byli jsme tak předvídaví, že jsme se zásobili z toho železničního vagónu. Porta měl v kapse svého zimního pláště čtvrtinu selete.

„Máme celý to posraný místo vyhodit do povětří,“ řekl nám Mrňous se zářivým obličejem.

„Aby je čert vzal,“ vykřikl Porta rozčileně. „Mohli to nechat udělat ženisty. Dneska je u Palid Idy

galavečer. Z Říma jí přichází spousta pěkných kurvíček a všechny vonějí po růžový vodě.“

Mrňous na plné obrátky spustil svou chlípou představivost.

Trochu slintal.

„V týchle svatý budově jsou jeptišky.“

Heidemu se zúžily oči.

„Šiklo by se ti povolení drancovat, že jo?“

Mrňous polkl a potom si olízl rty.

„Nemluv o tom. Kalhoty mi skoro praskaj.“

Porta si ukousl ze selete. Jeho obličej se leskl sádlem.

„Povídal jsem vám někdy o tý době, co jsem byl zahradníkem v jednom ženským klášteře?“

Vypřskli jsme smíchy, sesunuli se pod nákladákem blíž k sobě a pod hlavy jsme si pohodlně položili svoje plynové masky.

„To bylo dole u Dubovily?“ zeptal se Stařík.

„Ne, ne! Bylo to, když mě půjčili 2. tankovému pluku.“

„Určitě si nevzpomínám, že bys tam byl,“ smál se Stařík a mrkal na nás.

„Na svou paměť jsi nikdy nemohl bejt moc pyšnej,“ podotkl Porta.

„Ale my, to jest 2. pluk a já, jsme byli někde dole u Černýho moře mezi zemědělcema. Potloukal jsem se sám kolem a vyhlížel jsem něco sakra důležitýho.“

„Kundu?“ zeptal se Mrňous, kterého to zaujalo.

„To je jediná myšlenka, kterou ve svý blbý palici máš,“ řekl Porta. „Vyhlížel jsem porážku.“

„Měla bejt někde kolem Černýho moře?“ otázal se ohromený Stařík.

„Zrovna to ráno jsem slyšel v anglickým rádiu, že porážka už se očekává každou chvíli. Boje v údolí Struma měly bejt rozhodující.“

Takže jsem se se svou lupou díval za každěj kámen. Zjistajasna jsem uslyšel nějaký ženský ječení. Aha, myslel jsem si, támhle už někdo porážku potkal. Ale soudě podle zvuků se tam stahovaly spíš kalhotky než prapory. To ječení vycházelo z ženskýho kláštera.

Vyhoupl jsem se na zeď a strčil dovnitř palici. A představte si, co jsem viděl. Naši věrný spojenci tam usilovně pomáhali jeptíškám. Nevzpomínám si, co jsem jim řekl, ale značně rychle odešli. Přistál jsem v záhonku tulipánů a dostalo se mi znamenitýho přijetí.“

Portovo poutavé vyprávění tu bylo přerušeno leutnantem Frickem, který nám nařídil, abychom si nastoupili.

Prohlédl si nás oberleutnant s výložkami pancéřové divize H.

G. na bílém límečku.

Pozorovací letoun kroužil nad klášteřem.

„Pozorovatel dělostřelectva,“ řekl Heide. „Jestli nás zahlídne...“

Nějací mniši nám přinesli horký čaj. Půlku jsme vylili a doplnili jsme si hrníčky rumem. Ještě pořád jsme nevěděli, proč tam jsme.

Uvnitř v klášteře bylo slyšet bušení kladiv a řezání pil a v dálce nepřestávala hřmět děla.

„Tam za kopcema jsou na tom špatně,“ řekl Stařík zamyšleně. „Něco se tam chystá. Cejtím to v kostech.“

Kdykoli řekl Stařík něco podobného, bylo to tak. Byl to ostřílený voják a špinavost cítil na kilometr daleko.

„K čemu tady jsme?“ zeptal se Heide, ale neobrátil se na nikoho konkrétního a oklepal se.

„Nemám ponětí,“ zamumlal Stařík a zatahal se za nos. „Nelíběj se mi všechny ty lidi s bílejma výložkami a ty esesácký uniformy v autech. Smrdí to nějakajma čachrama. Už nám stokrát hrozili bůhví čím, jestli se přiblížíme ke klášteři, a teď jsme u něj a po zuby ozbrojený. Napadá mě, jestli snad už nezačal hon na katolíky.“

„Bůh nás chraň, jestli je to tak,“ řekl Barcelona. „Budeme se po brady brodit v krvi.“

Stařík si pomalu zapálil dýmku.

Když se na hory snesla noc a schovala je, vycouvali jsme s auty ke dveřím kláštera. Za žádných okolností se nesměla rozsvěcet světla. Postarší leutnant z Luftwaffe nám přikázal, abychom si dali zbraně

do řidičovy kabiny. Nikdo neměl do kláštera vstoupit ozbrojený. Poněkud zdráhavě jsme naše automatické pistole strčili do kabiny. Beze zbraní jsme se cítili jako nazi.

„Sundejte si výzbroj a odložte pistole,“ nařídil divný leutnant úsečně.

Mrňous se pokusil proklouznout dovnitř s P.38, která mu čouhala z kapsy u kalhot. Leutnant na něj výhrůžným tónem zavolal.

„Válka bez bouchaček je bláznivá,“ neudržel se Mrňous.

„Zavřete tu svou držku, obergefreitere,“ zasupěl leutnant.

Legionář prošel kolem s cigaretou, volně zastrčenou v rohu úst.

Smál se leutnantovi do očí. Na prsou mu provokativně visela jeho těžká ruská pistole.

„Válečný soud, Herr Leutnant? Merde alors! To nemyslíte vážně.“

„Co je tohle za chování, člověče,“ vykřikl leutnant pobouřeně.

„Na to bych se zeptal já vás, Herr Leutnant. Moc rád bych věděl, co by na tyhle čachry řekl válečnej soud.“ Legionář si nenuceně zapálil novou cigaretu a vyfoukl kouř důstojníkovi Luftwaffe do tváře.

„Odmítáme odevzdat naše zbraně, Herr Leutnant, a nebudem se podílet na sabotujících rozkazech. Vy a vaši kolegové maj víc důvodů bát se válečného soudu než my.“

„Přeskočilo vám,“ vykřikl leutnant hlasem, který se nervózně chvěl. „Co je to za blábol?“

Legionář se nestydatě zasmál. Obrátil se k nám zbývajícím, kteří jsme s velkým zájmem přihlíželi.

„Il nouse casse les couilles!“

„Já umím francouzsky, ty klacku.“ Leutnant byl téměř vzteky bez sebe.

„Je m'emmerde!“ smál se Legionář.

Na chvíli jsme si mysleli, že se leutnant vrhne na Legionáře, který si jen nezúčastněně prohlížel zásobník své těžké pistole.

V úžasu jsme měli otevřená ústa. Nemohli jsme to pochopit.

Legionář byl voják na sto procent. Nikdy nezacházel příliš daleko. Uměl být drzejší než většina z nás, ale nikdy neriskoval.

Musel přijít na něco důležitého. Aniž jsme přesně věděli jak, zmocnili jsme se znovu svých zbraní a semkli jsme se za Legionářem.

Leutnant se otočil a vyběhl po schodech.

„Ted' se to semele,“ zašeptal Rudolph Kleber. „Je to jako povstání Floriana Geyera.“

„Nic se nestane,“ řekl Legionář s chladnou jistotou. „Jestli začnou bejt drzý, postřílíme je. Dostali bysme za to medaile.“

„Co se to děje?“ zeptal se Heide. „Mohl bys nám to vysvětlit.“

Málem jsem se pochal vzrušením. „Dychtivě mával svou automatickou pistolí, italskou Birettou.“

Porta si s námahou zvedl na záda svůj plamenomet a utáhl si popruhy.

„Pojďme jim upálit vlasy,“ řekl a nastavil zaměřovač na blízko.

„Hamdoulla,“ pomalu řekl Legionář. „Jestli máme tuhle bande de funistes postřílet, budu střílet první.“

„Tak nám to prokristapána vysvětli,“ řekl Marlow podrážděně.

„C'est le bourdel. Sabotujou zvláštní rozkaz od samotného Adolfa a Kaltenbrunnera.“

Po schodech rychle seběhla skupina důstojníků. Náš leutnant Frick příkrácel s úsměvem za nimi. Znal nás. Bez nás by se nepobavil.

Malý důstojník z Luftwaffe kdákal jako stará slepice. Major se širokými rameny ho umlčel. Nikdo z nich nebyl ozbrojený. Neměli na sobě ani opasky.

Někteří z nás se schovali za sloupy v křížové chodbě. Legionář se provokativně usadil na nízkou zídku studny na nádvoří. Držel jeden prst na spoušti. Byl si jistý jako ruský komisař s Josifem Stalinem za zády. Major se širokými rameny se postavil před něj. Byl dvakrát větší než Legionář. Plášť měl rozepnutý.

Nebylo pochyb o tom, že není ozbrojen.

Tiše se měřili pohledem.

Porta si zamyšleně pohlížel se svým plamenometem.

„Bon, mon Commandant? Tak co? Válečnej soud! Myslíte stannej?“

„Rád bych si s vámi promluvil soukromě.“

Legionář se záhadně usmál.

„Non, mon Commandant. Nestojím o kulku do týla v nějakém temném sklepe. O takzvaných mimořádných soudech jsem už slyšel. Nejsem důstojník. Jsem jenom caporal-chef, neznámej člověk z La Legion Étrange`re bez slavného jména.“

Nějaký hauptmann udělal několik kroků vpřed, ale major ho zastavil.

„Dávám vám své čestné slovo, unteroffiziere, že se vám nic nestane.“

„Slovo důstojníka prašivému vojákovi?“ pokrčil Legionář rameny.

Major se zhluboka nadechl. Obličej měl červený.

Mrňous otevřel ústa a chtěl také něčím přispět, ale Porta ho varovně nakopl do holeně.

Legionář si nezúčastněně zapálil další cigaretu.

„Co chcete, unteroffiziere? Myslíte si, že bychom měli zlikvidovat tisíciletou kulturu, protože to nařídil nějaký šílenec?“

„Šílenec? Tahle poznámka by vás mohla stát hlavu, mon Commandant.“

Major postoupil o krok dopředu a dělal, jako by chtěl položit svou ruku Legionáři důvěrně na rameno; ale Legionář se jí zkroucením těla vyhnul a odstrčil majora hlavní své pistole zpět.

„Podřízenej musí stát tři kroky od svého nadřízeného, mon Commandant.“

Hauptmann chtěl znovu zasáhnout.

„Už jsem vám řekl, abyste byl zticha,“ řekl major rozčileně; potom se obrátil k Legionáři a řekl:

„Unteroffiziere, víte, co je to Monte Cassino? Víte, že je to nejstarší kulturní centrum v Evropě? Že je to nejstarší benediktinský klášter a jsou v něm nejsvětější památky křesťanství? Chcete, aby knihovna se 70 000

nenahraditelnými svazky vyletěla v plamenech do vzduchu?

Knihovna, kterou trvalo benediktinským mnichům nashromáždit mnoho set let? Když se nezmíním o malbách starých mistrů, prastarých krucifixech, historických dřevořezbách a nádherných zlatnických pracích. Nechal byste to vy s čistým svědomím všechno zničit kvůli šílenému rozkazu? Jste tvrdý a dobrý voják, unteroffiziere, já vím. Jste pyšný, že jste sloužil v slavném sboru statečných mužů pod francouzskou vlajkou, ale nezapomínejte, že ta samá francouzská armáda po staletí chránila křesťanskou víru.

Zabráníte nám teď vy, francouzský voják, neboť to jste, to všechno zachránit? Vy a vaši kamarádi nás všechny tady v klášteře můžete zabít. Můžete začít mnou a skončit arcipatem Diamarém.

Nic se vám nestane, když to uděláte. Možná že vás za to dokonce vyznamenají; ale můžu vás ujistit, že francouzská armáda už s vámi nebude mít nic společného. Zbaví vás té červené stuhy, kterou nosíte na náprsní kapse. Nebojím se umírání, unteroffiziere. Ani moji důstojníci. Víme, že riskujeme životy, ale nehodláme to všechno nechat zničit. Jsme jenom lidi. Jsme nahraditelní, ale ani jediná maličkost, jediný zdejší dokument, se nikdy nahradit nedá. Benediktinský řád tu má domov od roku 529. Zakrátko bude Monte Cassino centrem zoufalého boje. Jeho zdi, sochy, bazilika, všechny tyhle nádherné budovy,“ zvedl se zoufalým gestem ruku, zatímco mu vítr cukal pláštěm a ježil šedé vlasy, „ty zachránit před zničením nemůžeme. Budou srovnány se zemí a tisíce mladých mužů budou zabity a zmrzačeny. Ale ty jedinečné, nenahraditelné poklady, které tenhle svatý klášter skrývá, mohou být za dvě nebo tři noci převezeny do bezpečí do Říma.“

„A když nás chytěj, mon Commandant?“ zeptal se Legionář s úsměvem. „Rádi bysme vám pomohli, když to pro vás tolik znamená, ale nenecháme se obelhávat a vyhrožovat si vašema důstojníkama. Jak jste řekl, jsme vojáci. Jsme vojáci už dlouho. Je to všechno, k čemu jsme dobrý. Naše práce je pálit, rabovat a vraždit.“

Narodili jsme se na vojenském smetišti a tam natáhnem bačkory, ale známe rozsudek, kterej válečnej soud vynese za sabotování Führerových rozkazů. Nejsme idioti. Máme si navlíct zimní pláště SS a podniknout ilegální převoz, kterej spotřebuje tisíc galónů drahocenného benzínu. Benzínu, mon Commandant, kterej je zatraceně potřeba pro naše těžký Tygry. Zneužití jenom pár litrů může stát člověka hlavu. Nechceme, aby nás gestapo ve Via Tasso lámalo v kole. Slyšel jsem docela hodně o sturmbannführerovi Kapplerovi, kterej sídlí v bejvalým kulturním oddělení. Nemáme v úmyslu nechat se povraždit za pět minut dvanáct kvůli jakýmukoliv množství svatejch kramů. Jestli nám to všechno můžete dát jasně jako rozkaz, jsme s váma.“

„No bodejt“, zazněl zezadu Portův hlas.

„Jestli všechno dopadne dobře“, řekl zasněně Mrňous, „mohli by nám postavit sochu. Nevadilo by mi, kdybych stál a pohlížel na Lirský údolí.“

„Můžeš bejt větrnej kohout na kostele“, řekl Porta.

„Držte hubu!“ zavrčel Legionář rozčileně.

„Jestli chcete, dám vám písemný rozkaz. Budete normálně připojeni k mé jednotce. Jestli to dopadne špatně, nikdo vás a vaše druhy nemůže činit odpovědné.“

„To doufám“, zamumlal Legionář. „I když jistě si nejsem. Dobrá, uděláme to.“

Důstojníci odcházeli nahoru po schodech do baziliky.

Legionář mávl pistolí. Zadrželi jsme dech, protože jsme mysleli, že se je chystá postřílet. Zlomyslně jsme se smáli.

„Jsme blázni. Kdybychom je rozcupovali a nahlásili to, byli bysme všichni povýšení a možná se i dostali z fronty. Už předtím se mi to všechno moc nelíbilo“, vysvětloval. „Pak jsem narazil na jednoho chlápka v mnišský kutně. Byl to esesák. Jeden z těch, který Heydrich nasadil do církevních řádů, aby je podkopal zevnitř. Řekl mi o speciálním rozkazu, jednom z absolutně přísně tajných.“

„Jak jsi ho proboha donutil mluvit?“ zeptal se Stařík.

Legionář se lišácky zasmál a vytáhl průkaz Strany. Přikývli jsme, protože jsme ho poznali. Byl to průkaz, co jsme vzali tomu esesákovi, který k nám byl poslán za zbabělost a kterého jsme shodili z útesu.

„Není tady moc dlouho. Přišel s nějakýma uprchlíkama, ale ví o všem, co se děje. Podle tohoto speciálního rozkazu se nesmí z kláštera nic odvízt. Všechno musí vyletět do vzduchu spolu s ním, bejt zničený. Ne náma, ale druhou stranou.“

Porta překvapeně hvízdal.

„Tak to není hloupý. Tady na vršku svatý hory bude rozhodující bitva. My máme klášter chránit, zatímco ty druhý ho roztřískaj napadrť. A Goebbels bude mít připravený dlouhý povídání o krutostech těch bastardů ze zámorí, který zničily ty nejstarší a nejkrásnější kulturní památky, jaký Evropa měla. Pokoušeli jsme se ty poklady odvízt, ale jejich sviňácký dělostřelectvo nám v tom zabránilo. A každá naivní duše to spolkne. Goebbels řekne: byly to naše střely, co klášter zničily? Ne, pane, byly druhý strany. Moc by mě překvapilo, kdyby po Monte Cassinu nepřišla řada na Vatikán. Opravdu věřím, že tohle je zkouška. Jestli se povede, papež si to odsere.“

Legionář se podrbl na bradě a potom pokračoval.

„Tohle je zatraceně nebezpečnej podnik. Myslím, že si ty důstojníci neuvědomujou, jak nebezpečnej. Myslej si, že to nejhorší, co se jim může stát, je válečnej soud a pak, že je postavěj ke zdi. Ale takhle by to nebylo. Ječeli bysme, žebrali o smrt. Žadonili bysme, aby nás zastřelili. V rukách expertů žije člověk neuvěřitelně dlouho. Ten nápad s klášterem pochází od Kaltenbrunnera. Nenávidí katolíky ještě víc než Heydrich. Kluci na Via Tasso nás zlámou na kole.“

„Jednou jsem viděl, jak během výslechu praskl žaludek jednoho leutnanta stlačeným vzduchem. Používaj taky vodu“, přidal se Mrňous.

„Někdy jindy, Mrňousi“, umlčel ho Stařík.

„Navrhuj“, pokračoval Legionář, „abychom Mrňous a já odklidili toho chlapíka z SD. Slíbil jsem, že zalarmuju tajnou službu v Římě, a mám se s ním brzo setkat u toho starýho krucifixu.“

Mrňous na něj může zezadu skočit a dát mu kolem krku smyčku. Pak ho strčíme pod nákladák a přejedem ho, aby nikdo neměl podezření, a pak, myslím si, bysme odsud měli co nejrychlejc zmizet. Za to, že se vypořádáme s tímhle horlivým sráčem, nám nikdo nic nedá.

Nikdo nám nepoděkuje. Důstojníky budou chválit do nebes a na nás se vykašlou.“

„Na druhou stranu myslím“, řekl Porta s prohnáním úsměvem, „že je blbost nechat zničit takový hodnotný věci. Spousta lidí po starejch věcech šílí. Nějaký z nich se třeba na tý cestě ztratěj.“

Víte, co myslím?“

„Mohli bysme se dostat do pořádný šlamastyky, jakmile válka skončí“, suše poznamenal Stařík.

„Nemysli si, že tahle válka skončí hned, jak se nějaký dva generálové podepíší na vytečkovanej řádek. Tehdy ta sranda doopravdy začne. Každý bude zatraceně spěchat, aby se ztratil. A my dřívové budeme ti, co budou platit.“

„Tu as raison, mon sergent,“ řekl Legionář a souhlasně pokyvoval hlavou.

„Jste pěkný poserové,“ řekl Gregor Martin. „Můj generál a já jsme z muzeí, který jsme navštívili, odešli se spoustou hezkejších věcí.“

„Ale, ale,“ vykřikli Marlow a Porta současně.

Legionář kývl na Mrňouse.

Mrňous s vražedným zábleskem v očích zamával svou ocelovou smyčkou. Potom ti dva vyšli z brány a zmizeli po úzké cestě do tmy.

VI

Seděli jsme na holé zemi. Tanky byly zakopané, takže jsme byli ukrytí před zraky nepřítele. Tu a tam nad námi přeletěl granát.

Když nás nahoře na cestě míjela nákladní auta, zvedla oblak prachu, který se snesl na naše černé uniformy a všechno zabílil.

Podél úpatí hory se vinula řeka, její voda byla tmavomodrá jako obloha, a kameny na dně skrz ni bíle zářily jako diamanty. Naše ešusy byly plné špaget. Znalci si je uměli namotávat na vidličku.

Jedním z nich byl Heide, ale ten dělal všechno dokonale. Porta zvedl vidličku a s hlasitým zalíbením vysával ústy volně visící konce špaget.

Mrňous kromě svých prstů neměl čím jíst.

Pokaždé když blízko nás dopadl granát, vrhli jsme se k zemi, ešusy sevřené v rukou, a když jsme zjistili, že nejsme zranění, hlučně jsme se smáli.

Porta ukázal na dvě rozkládající se těla, která plula po řece.

Cítili jsme jejich puch.

Barcelona vyprskl smíchy.

„Nesejde na tom, s kým člověk jí, ale jestli mu chutná!“

Porta vysál z jednoho kousku vepřového rajskou omáčku a kečup a strčil si ho do kapsy jako zásobu.

Porta vždycky myslel na strýčka Příhodu.

Nikdo z nás tu nebyl důležitý, takže jsme válku nesnášeli. Na druhou stranu jsme už na život před válkou zapomněli. Jediný, kdo předstíral, že si něco pamatuje, byl Porta, ale to byl nebetyčný lhář.

Měli jsme demižón plný vína, které chutnalo trochu po kyselině, ale co na tom záleželo. Když jste si při pití zacpali nos, stěží jste ji cítili.

Do řeky sebou pláclu několik střel. Voda dostříkla až skoro k nám.

Mrňous vylízal ešusy, což nás zachránilo před jejich otravným mytím. Vždycky na nákladáku z kuchyně vylizoval ešusy. Nikdy neměl dost. Ale byl pak pěkně veliký.

Seděli jsme tam až do odpoledne. Bylo to dobré místo. Už nás určitě museli hledat několik hodin.

Nestarali jsme se o to.

Nebyli jsme to my, kdo by vyhrál válku - my jsme byli naprosto bezcenní.

SS-Untersturmführer Julius Heide Mrňous a Porta byli v prvním nákladáku a Mrňous popadl jeden starodávný krucifix, protože zrovna bez obalu hovořili o tom, kolik by asi za takový předmět dal bohatý sběratel. Mezi nimi seděla jeptiška, která jim nerozuměla, takže když začali být oplzlí, smála se s nimi. Když jsme přijeli k bráně Cassina, zastavila nás vojenská policie a záře jejich baterek nám osvětila znaky SS na uniformách.

„Jste venku za špásama?“ zasmál se Porta do zvířecího obličejce pod ocelovou helmou.

„Zvláštní jednotka?“ zavrčel příslušník policie.

„Tak přesně to jsme,“ zahihňal se bezstarostně Porta. „Zvláštní úkol přímo od Reichsführera SS.“

Heide přikráčel velkými kroky podél kolony, šosy jeho pláště untersturmführera SS mu pleskaly o nohy a na krku se mu houpala automatická pistole.

„Kdo se nás zatraceně opovažuje zastavit?“ zařval sebejistě.

Feldwebel vojenské policie znervózněl, srazil paty a vysypal ze sebe hlášení: „Dovoluji si ohlásit, Herr Untersturmführer, že všechna vozidla mají být prohledána. Nařízení armádního velitelství.“

„Seru na všechny armádní velitele,“ zařval Heide. „Mám jenom jednoho velitele: Reichsführera SS.“ Zamával pistolí. „Uvolněte doprdele cestu pro mou kolonu, jestli nechcete viset, feldwebele. A tenhle transport je ‚Přísně tajná akce‘, to si pamatujte.“

„Jawohl, Herr Untersturmführer,“ zakoktal příslušník policie nervózně.

„To ‚Herr‘ si můžete strčit do prdele. Už se bez toho u SS obcházíme hezky dlouho.“ Heide v arogantním gestu zvedl ruku a zařval do tmy ‚Heil Hitler‘.

Závora byla zvednuta. Kolona pokračovala dál.

V pevnosti San Angelo jsme věci vyložili, nebo přesněji řečeno, vyložili nám je jiní, zatímco my leželi ve stínu a popíjeli.

Porta uzmul celou bednu jídla. Nějací muži z týlového sboru se snažili zalichotit, ale byli surově odmítnuti, a jeden stabsgefreiter byl drzý, což ho stálo dva přední zuby.

Když zapadalo slunce, vyjeli jsme zpátky ke Cassinu. Nějaký hauptmann z pancéřové divize Hermann Göring nám přinesl rozkaz k přesunu.

Na další cestě jsme byli zastaveni až blízko Valmontone, asi dvacet kilometrů od Říma. Heide to opět vyřídil po způsobu SS, ale ne tak snadno, protože tady jsme jednali s policejním leutnantem, chlapem jako hora, s ručními granáty zastrčenými za opaskem.

„Rozkaz k přesunu,“ požadoval a v očích se mu kývala oprátka.

Heide zapomněl na nebezpečí, protože byl posedlý svou esesáckou uniformou. Přistoupil těsně k muži, ohnul kolena a postrčil si svou SS čepici dozadu na hlavu.

„Co si k čertu, vy zasraný prevíti, myslíte? Tohle je podruhý, co mě někdo zdržuje při tomhle přísně tajném transportu. Rád bych slyšel, co na to řekne Reichsführer, až se o tom doví.“

Ale obrovitý leutnant nebyl z těch, kdo se dají zastrašit prvním zařváním.

„Vaše pověření, untersturmführere? Reichsführer SS by jistě nesouhlasil, kdybych jen tak nechal projet kolonu.“

„Jestli je něco, co chcete vědět, leutnante,“ zněl Heideho hlas nad domy v zatemněném Valmontone, „obrat' se na hochy na Via Tasso. Oni vás naučí sabotovat Reichsführerovy příkazy. Dávám vám deset sekund, abyste odstranil tu podělanou věc, kterou blokuje silnici! Jinak tady budou lítat kulky a těla.“ Zdálo se, že leutnant trochu zmenšil svou výšku. Udělal nervózní gesto, pravděpodobně míněné jako zasalutování, a pak se obrátil na svého oberfeldwebela, který se nenuceně opíral o auto: „Dejte to z cesty, člověče! Nečumte tady! Chcete sabotovat Reichsführerovy rozkazy? Zatoužil jste po sněhu na východní frontě?“

Oberfeldwebel se dal rychle do práce a spílal řidiči, který seděl nahoře v kabině.

Heide se demonstrativně napil ze své čutory, aniž leutnantovi nabídl. Stál tam s nohama rozkročenýma, SS čapku posunutou do týla a prst na spoušti své pistole, a sledoval, jak kolem leutnanta vojenské policie a jeho snaživých lidí projíždějí naložené vozy. Začal si bezstarostně pískat a opovržlivě se na leutnanta díval.

Leutnant se pokradmu podíval na pásku, kterou si Heide předtím navlékl na paži, jeho vlastní nápad.

Reichssicherheitshauptamt bylo tam psáno.

Heide vrazil pod leutnantův nos ruku.

„Nelíbí se vám moje páska, leutnante?“

„Kdybyste řekl rovnou, že jste z RSHA, byl byste mohl projet bez řečí, ale je tu tolik blbců, který se tu potloukaj s nejneuvěřitelnějšíma papírama podepsanejma od nějakých podělanejch generálů nebo od koho. Ale s váma od Heinricha je to samozřejmě jinak.“

Desetitunový krupp projel pomalu kolem. Leutnant Frick s helmou SS se podíval dolů z okna kabiny pro řidiče. Celý zmatený zasalutoval, což mohlo mít neblahé následky, kdyby Heide okamžitě nezareagoval.

„Co to tu ksakru předvádíte? Představujete si, že jste pořád oberleutnant u armády? Nenacpal jste si ještě do tý svý palice, že u nás používáme německej pozdrav a žádný to vaše junkerský gesto!“ Se širokým úsměvem se obrátil k leutnantovi policejní armády: „Dědictví z Luftwaffe. Co máme s tou pakází dělat? U Charkova jsme jich přijali deset tisíc. To generál Hausser. Nikdy se neměl stát naším velícím důstojníkem. Ne, Papa Eike nebo Sepp-Dietrich. To by bylo něco.“

„Ze který jednotky vlastně jste?“ zeptal se leutnant.

„1. lotyšská granátnická divize SS.“

Leutnant vydal dlouhé zahvízdnutí.

„To se pak teda něco chystá. Vy jste přece dělali všechny židovské transporty. Byl jsem v Osvětimi s jedním, kterej hlídali vaši hoši z 1. lotyšského. Chtělo to trochu silnej žaludek a já už jsem toho zažil víc než dost. Byl jsem u toho velkého střelení u Kyjeva, jak jsme jich tam za pár hodin pobili několik tisíc.“

„Reichsführer nás má rád,“ řekl Heide pyšně. „Děláme, co se nám řekne, a žádný nesmysly.“

Leutnant se důvěrně naklonil blíž:

„Untersturmführere, co Pius? Přišel už čas? Říká se, že ta akce proti Židům tady měla jen vyprovokovat toho starýho lišáka a jeho zatracený kardinály.“

Heide se hlasitě zasmál, což se dalo vykládat oběma způsoby.

Leutnant přikývl a poklepal si na pistoli.

„Ve čtyřiatřicátým nám na tajnejch setkáních Strany slíbili, že křesťanský škůdci budou vymýcený.“

„Jistě. V tomhle světě pro nás i pro ty vrány není místo,“ zavrčel Heide, „a my neustoupíme.“

„To rád slyším,“ zasmál se leutnant a potěšeně si mnul své obrovité ruce.

„To doufám,“ zasyčel Heide, „jinak bych vás taky mohl chtít vzít s sebou.“

Leutnant se poněkud nuceně zasmál. „Nechápejte mě špatně, untersturmführere. Chápu, že váš transport je přísně tajnej, ale míříte do Říma?“

Heide se napřímil.

„Samozřejmě, jedu do Říma.“

Leutnant si zmateně otřel rukou svou hranatou bradu. Potom řekl:

„Víte, že musíte minout ještě dva zátarasy? Rozestavěli jsme je po dvaceti minutách. Nařízení z Via Tasso.“

Heide si skousl spodní ret a řemínek pod bradou se mu napnul.

„Co je to za blbost? Ty chlapi ode mě dostanou kopanec do prdele, jestli se ještě budu zdržovat.“

Reichsführerovy poslední slova byly: „Neváhejte střílet, untersturmführere, jestli narazíte na problémy!“

Ale snad by bylo lepší, kdybyste mi řekl heslo.“

„To opravdu nevím... Je to velkej risk, untersturmführere.“ Hora masa byla viditelně rozrušená. „Moje příkazy z Via Tasso byly taky označeny jako přísně tajný!“

Ústí Heideho pistole klesalo, dokud nemiřilo přímo na leutnantovu přezku u pásku.

„Riechsführerovy příkazy byly střílet, jestli mě někdo bude zdržovat.“

„Waterloo,“ zašeptal leutnant a zíral jako hypnotizovaný na ústí.

Heideho obličej se rozzářil uspokojením.

„A odpověď?“

„Blücher.“

Ústí pistole kleslo.

„Díky, příteli. Nerad bych odpráskl důstojníka, pokud to není absolutně nezbytný.“

Leutnant začal mít najednou naspěch. Vyrázil k dřevěné budce na kraji silnice.

„Jaká posraná sbírka volů!“ Odstrčil nějakého unteroffiziera, aby se rychleji dostal k telefonu. Horečně otočil klikou, syčel do mluvítka řetěz kódových slov a nadával. „Oberfeldwebele,“ řval na člověka na druhém konci drátu. „Jestli se ta kolona, která je teď na cestě, nedostane přes zátaras jako střela, přijdete o tu svou zatracenou palici! Rozkazy od Reichsführera.“

Heideho malé obojživelné vozidlo SS stálo s vypnutými světly na kraji silnice.

„Jeďte za mnou,“ zakřičel leutnant a vrhl se do svého velkého kùbelu, který stál v úkrytu za několika stromy. Jeho těžký motor hlasitě zařval, jak vyrázil ve směru na Řím, a na obě strany vystříklo bláto.

Heide skočil do svého obojživelníku a povzbudivě se zazubil na Gregora Martina.

„Tak za ním, Gregore! Ukaž nám, co dokáže řidič dodávky. Nesmí nám upláchnout. Jestli začne přemejšlet, jsme v tom.“

O pět minut později Gregor Martin sprostě zaklel, divoce zabrzdil a jen tak tak se stačil vyhnout velkému stojícímu nákladnímu vozu. Lehký obojživelník projel po boku kolem řady nákladňáků, otočil se dvakrát dokola a přistál v poli.

S klením a nadáváním se ti dva vyškřábali nezranění z havarovaného auta. Velký leutnant k nim přiběhl se

dvěma svými podřízenými. Úslužně začal Heideho oprašovat, ale ten ho s podrážděným gestem odstrčil stranou.

„Co tohle u všech čertů znamená, leutnante? Zase jste zastavil moje vozy? Spojte mě s SD, abych si promluvil s gruppenführerem Müllerem v Berlíně. Je nejvyšší čas, aby vám tu všem někdo prohnal prdele.“

„Všechno je v naprostém pořádku, untersturmführere. Kolona může hned pokračovat. S tím drzým oberfeldwebelem, co to tu má na starosti, to osobně vyřídím.“

Oberfeldwebel vojenské policie, který stál hned za nervózním leutnantem, vykoktával vysvětlení.

„Laskavě zavřete hubu, oberfelde,“ vykřikl leutnant hystericky.

„Jste zasranej sabotér. Brzo budete pochodovat v Rusku. Však ještě uvidíte. A teď padejte. Zmizte mi z očí.“

Oberfeldwebel zamumlal něco, co jsme neslyšeli.

Leutnant vyrval ze žlutého koženého pouzdra pistoli.

„Držte hubu, vy šmejde, nebo vám do hlavy provrtám díru za nekázeň.“

Heide se zazubil od ucha k uchu. Stál tam uprostřed silnice pevně rozkročený, s pistolí přes prsa. I Himmler by si ho považoval.

Heide hrál svou roli nádherně, jako by se pro ni narodil - což byla svým způsobem pravda.

„Proč to neudělat hned, leutnante? V našich řadách pro poloviční vojáky nemáme místo. Ve tváři toho muže vidím, jak se na větvi klímá pěkný kus provazu.“

Oberfeldwebel spěšně zmizel do tmy a v duchu si představoval, jak se všichni důstojníci SS škaří v nejhorší části pekla. Několik sekund změnilo jeho obdiv k německému systému v nenávist.

„Pěkněj blbec,“ zašeptal jeden jeho podřízený.

„Však on ten sráč uvidí, až přijdou Američani,“ zavrčel oberfeldwebel. „Dobrovolně se přihlásím do novy vojensky policie, kterou naši nepřátelé zorganizujou v Reichu po svym vítězství, a celou dobu se budu věnovat chytání esesáků!“

Obojživelník zářivě planul. Leutnant Heidemu velkomyslně nabídl své vlastní auto, Heide nabídku milostivě přijal a slíbil, že na zpáteční cestě ho nechá na řídicím stanovišti.

Leutnant Frick se třásl nervozitou. Heideho velebil i proklínal.

Kdyby nás začal leutnant od policie podezírat, že z něj děláme hlupáka, následky by byly nedozírné. Porta se bujaře smál.

„Viníky budou hledat v 1. lotyšský divizi.“

„A až zjistěj, že ta ani není v Itálii?“ zeptal se leutnant Frick a třásl hlavou.

„Pak budou podezírat partyzány v horách, Herr Leutnant,“ řekl Porta a vyhodil si na záda těžkou bednu.

„Nikdy je ani nenapadne podívat se do 27. zvláštního určení. Nezapomeňte, že na velitelství Jihu o nás moc lidí neví.“

„Že jsme v Itálii, je tak zatraceně tajný,“ vykřikl Mrňous z jednoho sklepa San Angela, kde zápasil s těžkou truhlou, „že sami sotva víme, že jsme tady.“

Potom Barcelona zakopl, upustil bednu oltářních relikvií, která sjela ze schodů a rozdrtila Mrňousovi dva prsty. Mrňous se dal do divokého řevu, vyškubl ruku a nechal své dva prsty pod ostrou hranou těžké bedny, několika mohutnými skoky se dostal nahoru a vrhl se na Barcelonu, zatímco z poraněné ruky mu crčela krev.

„Ty španělskej zkurvenej zmrde, udělals to schválně!“ Vytrhl Portovi těžký starodávný krucifix, který se mu vražedně kýval nad hlavou a řítil se na Barcelonu, který utekl z nádvoří.

Padre Emanuel, který stál se dvěma mnichy u brány, bleskurychle zasáhl. Jestli to bylo proto, aby zachránil Barcelonu, nebo krucifix, jsme se nikdy nedověděli, ale nastavil Mrňousovi nohu, takže se Mrňous po bříse sklouzl o několik metrů dopředu. Mniši mu rychle krucifix sebrali.

Mrňous se s klením a soptěním zvedl. Potom spatřil Heideho, který si tu pyšně vykračoval s rukama vzadu na své uniformě důstojníka SS, ale který se mu dost rychle neodklidil z cesty.

„Podrazils mi nohu, ty svině,“ zakřičel Mrňous a vrhl se na něj silou uragánu.

Heide se pokusil upláchnout, ale Mrňous ho uprostřed Ponte San Angela chytil a hodil ho jako minometnou bombu do řeky. Heide jako kluzák přikrauloval ke břehu, klikatě vyšplhal nahoru, odstrčil

leutnanta Fricka, který se ho pokoušel zastavit, a zamířil k Mrňousevi.

Mrňous sebral silnou kládu a mával s ní jako s cepem. Zajásali jsme. Přesně tohle jsme tu chtěli vidět: pěknou rvačku podle pravidel.

Leutnant Frick nám pohrozil válečným soudem, jestli nebudeme pokračovat ve vykládání, ale nikdo mu nevěnoval pozornost. Zápas mezi Mrňousem a Heidem jsme si nemohli nechat ujít.

„Mrňousi,“ zakřičel Gregor provokativně. „Julius říká, že mu prej rozhodně nenabiješ.“

Mrňous divoce zaprskal, a když si rozdrcenou rukou utřel obličej, zanechával na něm krev.

„Strašně krvácí,“ řekl Padre Emanuel.

„To nic není,“ zasmál se Porta. „Ten už takovejch věcí zažil. Než uroní poslední slzu, bude Julius dávno odkráglovanej.“

Heide kroužil s rukama široce roztaženýma kolem Mrňouse, který, připraven, držel ve vzduchu svou kládu.

„Ty vrahu Židů. Zabiju tě.“

„Přišel tvůj čas, ty sople,“ zasyčel Heide; potom sebral kus dřeva a mrštil jím po Mrňousevi.

Mrňous se napřáhl a vystrčil kládu jako beranidlo před sebe.

Heide proletěl bránou, ale rána byla příliš silná, než aby ji Mrňous mohl úspěšně zopakovat. Ozvalo se praskání dřeva a řinčení rozbíjeného skla, protože Mrňousovo beranidlo prošlo okenicí a sklem za ní.

Zakopl, ale okamžitě se zase zvedl s kládou nad hlavou jako velkým palcátem.

Mysleli jsme, že přišla Heideho poslední hodinka, ale okamžik před tím, než kláda udeřila, se Heide skulil na bok a vytáhl si z holínky svou dýku pro boj zblízka. Než dýka se svistem přiletěla, měl Mrňous právě tak čas, aby odskočil za dveře.

Popadl Heideho za kotníky a prudce jej odhodil. Kdyby neměl Heide ocelovou přilbu, roztrávil by si hlavu o kamennou stěnu.

Mrňous mu oběma nohama skočil na břicho a slepý vzteky mu mířil svou botou na hlavu. Několik sekund byl zuřivostí bez sebe, ale Heidemu se podařilo skutálet se do bezpečí pod jeden vůz. Popadl hasicí přístroj, praštil uzávěrem o zem a namířil proud vody na Mrňouse, kterého tak v sekundě přeměnil na sněhuláka s divoce mávajícíma rukama. Slepý, poloudušený Mrňous běhal s ječením v kruhu a omylem popadl Gregora Martina.

„Pust' mě, Mrňousi, to jsem já, Gregor.“

V dalším okamžiku byli oba srazeni k zemi Heideho prázdným hasicím přístrojem.

VII

Smrt! Co je to? Přijde to jako blesk. Pořád jsme ji očekávali, až se stala naším druhem, naším zvykem. Nikdo z nás nebyl zbožný. Na to nebyl čas. Někdy jsme třeba v díře po šrapnelu mluvili o smrti, ale nikdo z nás netušil, jestli po ní něco je. Jak bychom mohli?

Nejlepší je považovat smrt za nekonečný bezesný spánek. Tak často nám hrozili válečným soudem a popravou, že to na nás už nedělalo dojem. Když vás mají stejně zabít, záleží pramálo na tom, kdo to udělá. Ani jsme se nestarali, kde a jak nás pohřbí. V příkopu pod rezavou ocelovou přilbou nebo na velkolepém hřbitově s věčně hořícím plamenem.

Jediné, o čem jsme si mysleli, že je důležité, bylo to, že smrt by měla být rychlá a bezbolestná. Střílejší četa byla v mnohém lepší než pomalá smrt v hořícím tanku.

Mnoho starých vojáků už tu nebylo. Tam, před Monte Cassinem o vánocích roku 1943 zbylo jen 33 z 5000, kteří tam v roce 1939

začínali. Mnoho jich zemřelo v plamenech, to byla klasická smrt tankistů. Někteří přišli o nohy a ruce, jiní byli slepí. Některé jsme navštívili v nemocnici, když jsme projížděli kolem:

Schrödera, například, feldwebela par excellence. V zoufalství nad tím, že ztratil obě oči, jedl kdysi písek. Byla to jedna z těch střel, která vybuchla dvakrát. Měl pryč celý obličej.

Nikdo z nás, kdo jsme ho v nemocnici navštívili, na ten výjev nezapomeneme. On, švihácký, elegantní feldwebel Schröder, nechtěl, abychom ho viděli. Házel po nás lahvičky s léky.

Sedli jsme si na schody před nemocnici a jedli jsme čokoládu a pili červené víno, které jsme mu přinesli.

Vyhnali nás. Nesměli jsme na těch schodech sedět. Nebyli jsme ještě zmrzačení.

Ten samý večer Mrňous svou velkou hlavu vrazil do břicha nějakého štábního lékaře. Cítili jsme se pak o něco líp.

Vatikánský transport Seděli jsme na kamenné zídce před Římským divadlem. Klášter se tyčil nad námi a my jsme shlíželi dolů na Cassino, kde se procházeli lidé v blaženém nevědomí, že vesnice bude brzy srovnána se zemí. Před hotelem Excelsior seděli nějakí němečtí a italští důstojníci a povídali si nad sklenicí chianti.

„Porto, viděl jsem opravdu pěkněj kousek,“ řekl Gregor Martin a zamyšleně pohupoval nohama.

„Budeme do Vatikánu brát další várku, a to je naše šance. Neztrácej ze zřetele, že většinu transportů má pracovní rota divize Hermann Göring a ti o nás sotva vědí. Jak říká Mrňous, jsme tak přísně tajný, že sami sotva víme, že tu jsme.“ Plívl po ještěrce, která hbitě pospíchala přes silnici.

„Už bysme z té války mohli mít nějakěj prospěch. Můžem ty krámy schovat u Palid Idy, dokud nebude zase klid. Je to chytrá holka.“

Objevili se Barcelona a Mrňous.

„Co to vy dva kujete?“ zavolal Mrňous hlasem, který se v ozvěně ozýval mezi horami. „Objevili jste už způsob, jak štipnout ty věci?“

„Nekřič tak, blbče!“ řekl Gregor.

Pomalů jsme šli nahoru ke klášteru. Na jihu jsme slyšeli dunět dělostřeleckou palbu. Dokonale disciplinovaná jednotka pancéřové divize Hermann Göring pochodovala po klášterním nádvoří. Svižně nakládali nějaká nákladní auta. V tichosti jsme je pozorovali.

Byli to muži, kteří do písmene plnili své rozkazy. Bílé výložky na límcích jim zářily. Pracovali v naprostém tichu, v každé skupině přesně s tím správným počtem pro zvedání i nošení. Jak se od nás lišili!

Unteroffizier se studenýma rybíma očima a neuvěřitelně čistou uniformou přikráčel sebestě až k nám.

„Myslíte si sakra, že jste turisti?“ zařval. „Dovnitř. Tam je vás potřeba. Tak dělejte, nebo vás brzo začnou pálit zadnice.“

Objevil se Legionář. V ruce měl polní rádio.

„Drž hubu, kámo, a poslechni si, co to dneska hulákaj naši kámoši na druhý straně éteru!“ Zesílil rádio, jak to šlo:

„Toto je spojenecký vysílač pro jižní Itálii. Opakujeme vlasteneckým Italům naši předchozí zprávu: spojte se proti zločincům, kteří znesvěcují naše kostely a hřbitovy. V tuto chvíli pancéřová divize Hermanna Göringa plní poklady kláštera Monte Cassino! Bojujte a zastavte je! Opakujeme: na rozkaz štábního důstojníka plní pancéřová divize Hermanna Göringa klášter Monte Cassino. Jeden transport se už úspěšně dostal pryč s poklady nevyčísitelné hodnoty. Italští vlastenci, chraňte svůj majetek. Nedopusťte, aby vás tito zločinci okradli.“

Legionář vypnul rádio.

„Jde do tuhýho, mes amis! Kdybych chtěl zůstat naživu, dalších pár dnů bych nenosil bílou výložku.“

„Jsme tu v souladu s rozkazy,“ ohradil se unteroffizier, ale teď jeho omezená arogance zmizela.

„Rozkazy?“ zasmál se Porta. „Od Adolfa?“

„Sázím tisíc ku jedný,“ řekl Gregor Martin, „že v tuhle chvíli sem zrovna míří aspoň jedna rota vojenský policie.“

„Náš velící důstojník se s nima domluví,“ řekl unteroffizier zoufale. „Jste banda zbabělců, která už strká ocas mezi nohy.“

Blízko u obličejů mu někdo držel ruční granát a mířilo na něj aspoň deset pistolí.

„Ty buzerantský Hermannovo hovno, opakuj to a já tě odprásknu,“ zasyčel Porta. „My máme víc železnejch křížů a stuh, než kolik máš chlupů v prdeli. Jestli je někdo zbabělec, jsou to tvý hemeroidy s bílejma výložkami!“

„Zab ho,“ řekl Mrňous. „Až přijde vojenská policie, můžem jí říct: zrovna jsme šli kolem, pro ten účel vyzbrojený, a zachránili poklady.“

Unteroffizier se obrátil na podpatku a odešel pryč. Jeho muži se nervózně rozhlíželi kolem. Nevěděli úplně přesně, co se děje.

Montér s hodností obergefreitera se opatrně zeptal: „Co tohle všechno znamená, mládenci? Zdá se, že je to sakramentsky tajný.“

„To si piš,“ smál se Porta. „Je to tak zatraceně tajný, že ani Adolf o tom neví. Ale zdá se, že naši kolegové na druhý straně Neapole se mu to rychle snažej sdělit. Z Hermannovy pyšný tankový divize se stala zlodějská banda. Pcha! Zejtra vás obviněj, že jste znásilnili jeptišky. Sundal bych si ty vaše bílý výložky.“

Mám jedny růžový, který bych ti mohl prodat. Pověšej tě až po osvobození.“

Se skřípějícími brzdami zastavil před klášterem nějaký kübel.

Hned za ním přijelo několik nákladních vozů. Branou se hrnuly dvě roty příslušníků vojenské policie, kterým velel jakýsi oberleutnant, a jejich odznaky ve tvaru půlměsíce se třpytily.

Mezi starobylými stěnami zněla ozvěna chraplavých rozkazů.

Lovci lebek se potěšeně usmívali. Tohle bylo něco pro ně.

„Tak vy jste rabovali, vy svině? To vás bude stát krk! Ve stanným soudu máme dobrou praxi. Západ slunce už nestihnete!“

Zapadli jsme do bezpečí za nějaké růžové keře.

„Dívej se, co děláš, pitomče,“ zasyčel Porta, protože jsem nemohl strčit nábojový pás do závěru svého lehkého kulometu. „Pokud se nestane zázrak, nebudeme už za hodinku naživu.“

Nabil jsem, postrčil jsem pojistku dopředu, opřel si pažbu pevně o rameno a vrhl pohled na Staříka, který ležel se svým samopalem za velkým kamenem.

„Střílej, doprdele,“ zašeptal Porta a odjistil ruční granát.

„Jestli máme zdechnout, každej s sebou vezmeme jednoho čmuchala.“

Zleva doprava to nádvoří vyčisti.“

„Nestřelím, dokud to nenařídí Stařík,“ řekl jsem.

„Ty zatracenej pacholku!“ řekl Porta a dal mi kopanec do boku, který mě odstrčil od kulometu. Potom si vrazil pažbu do ramene.

Sotva jsem se odvažoval dýchat. Na tak krátkou vzdálenost by je zabil všechny, včetně vojáků s bílými výložkami.

Legionář klečel za stromem a v ruce svíral pancéřovou pěst.

Z ústí roury výhružně koukala dlouhá výbušná raketa. Očividně byl připravený poslat tu ďábelskou věc do chumlu vojenské policie.

V klášterních oknech jsme viděli tváře jeptišek a mnichů, kteří s úzkostí pozorovali, co se děje.

Objevil se major Luftwaffe.

„Co se tu děje?“ zeptal se důstojníka vojenské policie. „Vaše bouřlivé chování znervózňuje moje muže. Dal jsem svým lidem rozkazy, že mají být v pohotovosti kvůli partyzánům.“

„Herr Major,“ zářil obličej policejního oberleutnanta horlivostí.

„Jsem tu na přímé rozkazy vrchního velitele armádní skupiny Jih.“

Spojenecká vysílačka hlásí, že německé oddíly plení klášter, a mou povinností je to vyšetřit. Musím vás nyní požádat, Herr Major, abyste se mnou šel k veliteli. Z toho, co tady vidím, můžu jen dojít k závěru, že Spojenci měli pravdu.“

„Ted' právě nemám čas nikam jít,“ řekl major s úsměvem.

„Arcibiskup Diamare vás může ujistit, že k žádnému plenění nedošlo. Jestli má nějaký voják v kapse jenom třísku, bude na místě zastřelen.“

Mrňous šťouchl do Porty.

„Herr Oberleutnant,“ pokračoval Major, „můžete jim na velitelství říci, že zajišťuji bezpečnost kláštera. Za několik málo hodin osobně podám podrobné hlášení. Ted' odsud zmizte, než váš přesun přiláká pozornost nepřátelských letadel.“

Oberleutnant se svými muži odešel.

Dalších pár hodin jsme se dřeli s těžkými bednami. Ještě než se setmělo, byla první kolona na cestě do kláštera Vulgata v San Girolamu. Krátce po setmění vyjela druhá kolona, která mířila do Sao Paoly. Potom náš klid narušilo kvílení ve vzduchu a řev a nad klášterem zakroužili první stíhací bombardéry. Kolem nás to přšelo bombami.

Porta, který seděl pod nákladákem a pokoušel se vyprázdnit láhev rýžové kořalky, se najednou ocitl bez ochrany, protože těžké vozidlo vylétlo jako tenisový míček do vzduchu a kutálelo se ze svahu. Parašutistu, který seděl na sedadle řidiče, to vyhodilo skrz střechu, muž spadl na hromadu pušek a probodl se.

S řevem přiletěla nová vlna; od přídí letadel vylétávaly stopovky.

Jednoho oberfeldwebela od parašutistů to přerázlo vedví, jak běžel po otevřeném prostranství před klášterem. Spodní část těla udělala ještě několik kroků.

Porta seděl uprostřed prostranství a mával prázdnou lahví.

„Charlie, starej brachu, tak už seš zase zpátky?“ křičel na útočící stroje. „Chyběls nám. Báli jsme se, že ses udusil špagetama.“

Několik metrů nad jeho hlavou se zhoupł bombardér. Víř vzduchu Portu na okamžik zdvihł nahoru.

Oprašoval si svůj žlutý cylindr, který mu upadł, klekl si a hrozil bombardéru pěstí. Střely z děl bombardéru vybuchovaly kolem, ale žádná se ho ani nedotkla.

Seděl tam úplně sám, zatímco záře přeměnila noc v den.

„Zbláznil se,“ řekl jeden mnich leutnantu Frickovi. „Odveďte ho pryč.“

Porta se zvedł na nohy s lehkým kulometem v ruku. Chvilí zápolil s nábojovým pásem, opatrně položil svůj cylindr před sebe na zem a do přimhouřeného oka si dal svůj rozštíplý monokl.

„Zvolte si cíle,“ nařídil sám sobě, „palte!“ Jak na útočící bombardér vychrlil žhavou ocel, zapotácel se pod silným zpětným rázem kulometu. S nadáváním, protože kulomet byl horký a spálil mu prsty, vyměnil hlavně. Jeho oči se smály. Byl šílený nebo opilý, nebo obojí. Vložil dovnitř nový nábojový pás a zády se opřel o zbytek zdemolované kabiny auta. Raketa vržená jedním Halifaxem všechno zaplavila jasným bílým světlem, které obklopilo hory jako svatozář.

Otevřené prostranství bylo pokropeno kulkami a šrapnely z kroužících a snášejících se stíhaček.

„Porto,“ vykřikł Stařík zděšeně. „Zabijou tě.“

„Jděte pro něj,“ nařídil důstojník Luftwaffe. „Tři dny dovolené pro toho, kdo pro něj dojde. Zešlel.“

Z temného nebe vybuchł nový záblesk. Na severu se rozzářil „vánoční stromek“.

Porta si přihnul ze své polní láhve a zapálil si cigaretu. Potom roztáhl nožičky kulometu, nastavil letecký zaměřovač a zasmál se opilým smíchem.

„Tak pojď, Charlie, jsem nachystanej napálit ti to do prdele!“

Mysleli byste si, že on a nepřátelští piloti byli v přímé komunikaci, protože ve chvíli, kdy svá slova vykřikł, objevilo se ve světle se svištěním první letadlo. S burácivým hřměním explodovala bomba.

Letadlo se zakymácelo a prudce zatočilo.

Z jeho levého křídla šlehaly dlouhé plameny.

S řevem se přihnaly dva stroje za sebou. Na zem spadly bomby.

Moře plamenů nám Portu zakrylo, ale brzy se neporaněný a ořásající se smíchy, s kulometem v rukou vynořil z ohně.

Prudce se obrátil. Za pár sekund mířilo ústí na útočící Mustang.

Porta mu vypálil na výfuk, který vychrlil oheň. Došlo k obrovské explozi. Kusy trosek se řítily k zemi.

Porta musel zasáhnout bombu pod letadlem, které bylo rozdrčeno na milión úlomků a doslova se obrátilo v prach.

„Dobrou noc, Charlie,“ volal. „Pošlu tvý mámě pohlednici!“

„To je fantastický,“ vykřikł důstojník od parašutistů. „Kdo to je? Přízrak?“

Z pinií se vynořila ohromná postava, která vlekla světłomet. To byla práce, která obvykle vyžadovala jeřáb. V přítmi dva muži usilovně pracovali s kabely. To přišel Mrňous na pomoc. Aniž si všimli střel, které kolem nich vybuchovaly, pozdravili se ti dva navzájem nataženou rukou a pozvedli klobouky.

„S tím reflektorem to sami nezvládnou,“ vykřikł Heide. „Musím jim jít pomoci. Všichni svatí, stůjte při mně!“ Nadvakrát ohnutý klíčkoval přes nádherně osvětlené prostranství. Lehl si pod světłomet, aby udělal živou točnu. Kužel světla zazářil do nebe, kužel, který by pilotovi vypálil oči.

„Mám ho, hajzla,“ zajásal Mrňous. „Zírá do mýho ohně. Teď to slízneš, Charlie.“

První stíhačka skončila v moři plamenů ze stříkajícího benzínu.

Světłomet zhasł. Mrňous rozradostněně mlátil pěstmi do země.

„To já ho dostal. Já ho dostal.“ Najednou mu chytly vlasy. Heide je uhasil svým pláštěm. Tmu znovu probodl proud světlometu.

Milióny kandel mířící k zamračeným nebesům.

Mustang s namalovanými žraločími zuby prudce klesl.

„Mám ho. Vypálím mu oči z ksichtu.“

Jak se snažil vyhnout smrtícímu proudu, udělal letící žralok vývrtku.

Mrňous vypnul světlo a poslouchal řev motoru. Byla to náhoda, nebo ďábelský výpočet mozku, který se nikdy neučil matematiku, že světlo znovu zapnul přesně v ten pravý okamžik, zasáhl stroj při jeho divokém sestupu a oslepil pilota na zbytek života? Heide číhal na všech čtyřech pod světlometem a rychle odsunul rameno z jedné strany na druhou, zatímco letadlo se zoufale snažilo vyhnout se proudu; potom v rychlosti 500 kilometrů za hodinu narazilo do země.

Dva Halifaxy a čtyři Mustangy s řevem prolétávaly prostor. Proud bomb vystřelovaných z kláštera všude chrлил plameny. Zdálo se, že fosfor bublá a prská úplně všude.

Řev motorů zanikl do noci. Kalifornští zabijáci vypustili všechn svůj náklad. Jejich munice byla úplně vypotřebovaná. Posledních pár galonů benzínu stačilo právě na to, aby se mohli vrátit na základnu.

* * * Než kolona odjela, bylo v podzemí pod klášterem slyšet zvuk krumpáčů a lopat, v podzemí, kde měla o několik měsíců později nalézt místo svého posledního odpočinku polská divize generála Andera. Byli to Porta, Mrňous a Heide, kteří kopali hrob pro spálené ostatky Charliů.

Když byl hrob hotov, položili je do něj jednoho vedle druhého, každého s americkou čapkou v kostech, které zbyly z rukou. Potom přijel zbytek 2. čety s padrem Emanuelem.

Stařík dolů hodil první lopatu hlíny a řekl něco, co nám znělo hloupě:

„Vaším matkám a Bohu!“

Pak byl na řadě leutnant Frick. Poslední byl náš padre Emanuel.

Mluvil o Bohu. Všechny ty věci, kterým jsme nerozuměli. Zpívali jsme Ave Maria. Rychle jsme hroby zasypali a za pět minut jsme vyjízděli.

Byl to nejhorší výlet, jaký jsme kdy podnikli. Po dvou jsme leželi na každé střeše řidičovy kabiny s kulometem v protiletické poloze. Zpoza nás vylétávaly houfy bombardérů. Občas byla Via Appia pokrytá kobercem světla.

Z druhého směru proti nám projížděl nekonečný proud nákladních aut: dělostřelectvo, pyrotechnici, tanky, materiál pro stavbu mostů, vozy s municí a sanitky.

Bomby zasáhly muniční vozy, které vylétly do vzduchu a vymrštily svůj náklad na všechny strany.

Mezi těžkými vozidly se proplétal velký mercedes s generálským praporem vepředu, doprovázený eskortou vojenské policie na motocyklech.

„Napravo. Napravo,“ řval major vojenské policie. Byl to ten typ, co by bez váhání vrazil do každého, kdo by mu zkřížil cestu.

V tu chvíli zaútočily čtyři bombardéry. Mrňous je uviděl, když se objevili mezi mraky a hnaly se na nás. Seskočil jsem na kryt motoru, abych měl lepší oporu. Mrňous mě pevně chytil, aby mě neodhodil zpětný ráz kulometu.

Heide vypálil první. Byl za kulometem na autě hned před námi.

„Posuň se sakra. Nic nevidím,“ zakřičel Porta ze sedadla řidiče.

Zazněl křik, třeskot a rána a naše těžké vozy rozdrtily policejního majora i jeho motocykl.

„K čertu s ním!“ zazubil se Mrňous. „Pošleme Charliemu děkovnej pohled.“

Generálské auto bylo v plamenech. Postava v kožešině se zvedla, pokusila se dostat ven, ale spadla zpět do moře ohně. Auto dostalo smyk, udělalo kotrmelec a vybuchlo. Jedna sanitka narazila přímo do 280 mm děla. Její přední dveře se dokořán otevřely a do silnice se vymrštilo osm nosítek.

Jeden raněný feldwebel se pokusil odplazit z dosahu drtících kol těžkých nákladňáků. Měl na sobě zablácené sako od uniformy.

Bránici měl pokrytou obvazy. Jednu nohu amputovanou. Pásový traktor mu přejel hlavu.

Příslušník vojenské policie skočil dopředu a snažil se kolonu zastavit, ale byl zkosen palbou z klesajících bombardérů.

Celá Via Appia se koupala v třpytivém světle. Nad středem kolony zářily dva signální „vánoční stromky“.

Halifax chrtil plameny.

„Pevně se drž,“ zavolal Porta. „Jedu ze silnice na pole.“ Těžký nákladák sjel s drkotáním do příkopu a rozdrtil na beztvorou železnou zmačkaninu malý obojživelník.

Všechny čtyři zbylé nákladáky následovaly Portu. Dvojice mnichů, které jsme v každém vezly, si klekly na podlahu a modlily se.

Prorazili jsme si cestu zdí hřbitova a našimi mohutnými koly jsme káceli náhrobky a vytrhávali nové hroby. Malá kaple byla srovnána se zemí. Pokračovali jsme v cestě s krucifixem, který se nám klinkal na nárazníku.

Potom Barcelonovi zhasnul motor. První vlečné lano se přetrhlo, jako by to byla nit. Druhé drželo pár minut. Dvacetitunový nákladák s unaveným motorem se nevytahuje z měkké půdy hřbitova snadno.

Porta s klením vyskočil z kabiny, hodil po Marlowovi ocelovou helmu a požadoval po nás ocelové lano. Naviják na Barcelonově autě se otočil a Gregor se chopil silného lana. Porta začal docela zuřit, protože zjistil, že Gregor má na rukou dlouhé rukavice.

„Co si doprdele myslíš? Stáhni si ty zasraný rukavice!“

Gregor odpověděl otočený zády a švihl Portu kusem utrženého lana.

V tu chvíli jsme se zmítali mezi hroby v divoké rvačce. Tato scéna byla nasvícena vzplanutím. Z mraků s řevem vyrazila stíhačka. Z jednoho auta vypadl parašutista v krvi, která se mu řinula z linie děr v hrudníku. Jeden mnich se ohnul jako kapesní nůž. Plachta našeho nákladáku byla v plamenech. Nějaký mnich se do ní pustil s hasicím přístrojem.

Leutnant Frick pískal na píšťalku a hrozil nám všemi tresty: vojenským soudem, Torgau, popravou.

Vyplivl jsem dva zuby, které přistály Heidemu v klíně. Přes Portovo levé oko visel krvavý kousek kůže. Heide měl dlouhý šrám na zadku a Mrňousova pusa byla natržená až k jednomu uchu. Byla to ošklivá rvačka. Našemu zdravotníkovi a padremu Emanuelovi, kteří při tom pěkně nadávali, trvalo hodinu a půl, než nás aspoň provizorně ošetřili.

Uvázali jsme kolem rozbitého auta vlečné lano. Gregor a Porta si navzájem upravovali obvazy a dělili se o obsah jedné polní láhve.

„Ted’ začnu,“ zavolal Porta z kabiny. „Pryč od lana. Jestli se přetrhne, utrhne vám koule.“

Pomalou, neuvěřitelně pomalou se začal těžký vůz pohybovat. Záře zmizela. Pět zmrzačených mrtvol zůstalo. Oheň v autě byl uhašen a našemu drahocennému nákladu se nic nestalo.

Na Via Appia se rozpoutalo peklo. Zdálo se, že nejméně 100

kilometrů je pokryto plameny.

Stařík a leutnant Frick jeli v kübelu první. Usilovně studovali mapu, aby zjistili, jestli mohou nalézt cestu přes pole. U San Caesarey jsme měli bitku se skupinou partyzánů, ve které jsme ztratili tři muže včetně Freye, našeho zdravotníka. Ruční granát mu utrl obě nohy a on okamžitě vykřvácel.

Když jsme přijížděli do Říma, začalo vycházet slunce. Dům stojící o samotě vesele hořel.

Zpoza stojícího auta se vynořili dva muži v dlouhých zimních pláštích s odjištěnými automatickými pistolemi.

Legionář si začal pobrukovat:

„Přijď smrti, jenom přijď!“

Opřel hlaveň své ruské automatické pistole o vršek dveří. Do tmy vystřelil ohnivý jazyk. Mezi domy znělo ozvěnou neblahé ra-ta-ta-ta. Oba muži se zhroutili k zemi. Ocelová helma jednoho z nich se s rachocením skutálela do příkopu. Rychle se tvořila kaluž krve, smíšená s padajícím deštěm.

„Co to bylo?“ zeptal se jeden z mnichů vzadu.

„Chtěli s náma mluvit nějaký zločinci.“

Mnich se pokřičoval.

Jak jsme projížděli kolem Tiberu, potkali jsme kolonu granátníků SS. Byli z muslimské divize a na hlavách měli rudé fezy se stříbrnými lebkami.

V Piazza di Roma Porta špatně zahnul a skončili jsme v Piazza Ragusa. Zastavila nás hlídka. Vyměňovali jsme si cigarety a šnaps. Feldwebel pěchoty, který této stráží velel, nás varoval před partyzány v německých uniformách. Říkalo se, že prý nosí uniformy vojenské policie.

„Při sebemenším podezření střílejte,“ radil. „Kdybyste snad udělali chybu a zastřelili pár čmuchalů,

nebude to zas taková pohroma.“

„Budem střílet, jak zahlídneš odznak s půlměsícem,“ řekl Porta s úsměvem. „S chutí bych jich pár odpráskl.“

„Dejte si bacha na špagetožrouty,“ varoval feldwebel. „Začínaj pro nás bejt trochu obtížný. Zastřelte každého, kterýho potkáte.“

Jsou teď pěkně dovolení. Tuhle jsme museli zlikvidovat jednu vesnici na sever odtud. Začali slavit vítězství Spojenců!“

Jeli jsme dál podél železniční tratě. Porta jel znovu špatně a celá kolona za ním. Jezdili jsme pořád v kruzích, neschopní najít cestu. Obrátili jsme se na dvě prostitutky, které stály na rohu Via La Spezia a Via Taranto. Vlezly si do kabiny za nás. Ve Via Nazional je policie vyhodila.

Najednou jsme se ocitli na náměstí svatého Petra. Mrňous otevřel ústa.

„Tak to je něco! Tohle je to místo, jak tam má papež svůj bejvák?“

Nikdo mu neodpověděl.

„Nelíbí se mi to,“ pokračoval zamyšleně. „Představte si, že je třeba jasnovidnej, jako Bůh!“

„Ale ty v Boha nevěříš,“ řekl Legionář s úsměvem.

„O tom nebudu mluvit, dokud jsme někde tady nablízku.“

Zase jsme vycouvali a sjeli po Borgo Vitterio do Via di Porta Angelica.

Široká brána byla otevřená. Zjevně nás očekávali. Projeli jsme úzkou ulicí a ještě jednou bránou.

Dvojice švýcarských gardistů nám ukázala cestu. Byli jsme nervózní. Bylo to něco nového.

Dokonce i Portovi vyschl proud slov. Nebylo slyšet zaklení nebo sprosté slovo, ačkoli normálně bychom bez toho neřekli tři slova po sobě. Patřilo to k válce.

Odkryli jsme plachty. Tichým hlasem zaznělo několik rozkazů a začali jsme vykládat: svižně a soustředěně.

Snídali jsme v kasárnách švýcarské gardy. Porta a Mrňous otevřeli ústa, když viděli, jak dovnitř přichází gardista s halapartnou.

„Tak tohle je papežská protitanková zbraň?“ smál se Mrňous.

Důstojník ho požádal, aby byl zticha, ale Mrňous se nekrotil právě lehce.

„Vy jste normální vojáci?“ zeptal se Porta.

Mrňous byl okouzlen, když mu dovolili, aby si nasadil přilbu s červeným chocholem, a v ruce mohl držet halapartnu. Vypadal v tom směšně. Nehodilo se to k jeho moderní maskovací uniformě. Nabídl svou automatickou pistoli a ocelovou helmu výměnou za tu švýcarskou přilbu, ale ta nebyla na prodej.

Porta pozvedl halapartnu.

„Mariňáci by kulili oči, kdybych jim s tímhle rozsekal palice.“

Na zpáteční cestě se Porta a Mrňous pokusili koupit přilbu a halapartnu ještě jednou, ale Švýcaři jen kroutili hlavami.

Potom Porta ukázal svůj trumf: vytáhl hrst opiových cigaret. Ale stráž byla nepodplatitelná. Mrňous přidal tři zlaté zuby a krabičku koksu. Žádný normální člověk by tomuhle neodolal, ale papežovi vojáci zkrátka nic neprodali. Porta a Mrňous byli ohromeni. Za tohle by se prodali navzájem. Potom Mrňous ukázal na svoje boty. Boty amerického letce. Nejkrásnější měkká kůže.

Švýcara to vůbec nezajímalo.

Když byly nákladáky vyložené, posadili jsme se na zídku.

Pro padre Emanuela a leutnanta Fricka přišel nějaký důstojník.

O čtvrt hodiny později poslali pro Staříka. Uplynula skoro hodina.

„Jen když na nás nechčijou,“ zavrčel Porta. „Třeba těm třem něco dělej. Jestli se neukážou nejdýl za hodinu, půjdem si pro ně.“

Všechny naše bouchačky jsou nahoře v pětce. Gardu brzo přemůžeme.“

„Musela tě kousnout slepá opice,“ protestoval Marlow. „Představ si, že Bůh třeba existuje. Nikdy by nám to neodpustil.“

„Velení převezmu já,“ rozhodl Porta, „Pak z toho budeš venku a můžeš před Božím válečným soudem prohlásit, že seš nevinnej.“

Marlow třásl hlavou.

„Jestli Bůh je, bude vědět, že jsem feldwebel, a bude taky vědět, že žádnéj normální feldwebel by si nenechal velet prašivým obergefreiterem.“

„Pak teda předstírej, že nejsi,“ vtipkoval Mrňous.

„Na to Bůh neskočí,“ třásl Marlow hlavou. „Až uvidí všechny moje metály, nebude se se mnou párat. Tohle u nás netrpíme, Marlowe,“ řekne a nechá mě vykopnout do Satanova chřtánu. A na to nejsem zvědavěj. Musí se to dělat diplomaticky. Pošlem tam třeba Mrňouse, aby si s nima promluvil.“

„Za nic na světě,“ protestoval Mrňous a odsedl si. „Osobně obchvátím jakékoli americkéj zákop, ale támhle vevnitř jsou nebezpečný.“

Uběhly dvě hodiny a my jsme byli nesví a napjatí. Většina si nás už došla do pětky pro pistole a zastrčila si je do holínek. Porta si pohrával s vejčitým ručním granátem.

„Pojďme vzít roha,“ navrhl Heide a pokukoval po velké budově knihovny.

„Drž hubu, ty nacistickéj chuligáne! Myslíš, že tady Staříka necháme?“

„Nemluvě o našem padrem,“ přidal se Barcelona. Měl obrovský respekt ke všemu římskokatolickému, což pocházelo z doby, kterou za občanské války strávil v Terci. Nikdy jsme nezjistili, co toho bylo příčinou. Na naše otázky vždy mávl rukou a říkal: „O tom se nemluví! A stejně byste to nepochopili.“

„Padre Emanuel se o sebe může postarat sám,“ řekl Porta. „Je v přímým spojení s velitelstvím nebes. Ale pro Staříka a leutnanta Fricka to tak jednoduchý není.“

„Tu as raison, camarade,“ řekl malý Legionář a souhlasně přikyvoval. „Před Božím válečným soudem musíš stát sám a nikdo tě nehájí. Leží tam otevřenej tvůj spis. Alláh ví všechno včetně důvodů, proč člověk dělal různý nerozvážnosti. Jediná věc, která tam platí, je přísná, absolutní spravedlnost. Není tam lehký bejt osvobozeněj.“

„Je to všechno na hovno,“ rozhodl Mrňous, „nikdy bych nebyl osvobozeněj.“

„To nikdy nevíš,“ odpověděl Legionář přesvědčeně. „U Alláha můžou vyjít v tvůj prospěch ty nejpozoruhodnější věci. Seš opravdu tak velkej zločinec?“

Mrňous zavrtěl svou velkou hlavou a posunul si čepici dozadu.

„Fakt nevím. Ale párkrát mě majzli mezi oči. Nejsem zrovna nejlepší. Většina z nás, co tady seděj, to dělaj ze svobodný vůle. Staraj se tady o nás dobře. Ale každej, kdo řekne, že jsem někoho zastřelil bez rozkazu, je zasranej lhář. Nemám toho v hlavě moc. Proto taky máme důstojníky, aby za nás mysleli. Je v pruský armádě nějakěj obergefreiter, kterej má na sobě tolik plechu jako já?“ Zabušil si na prsa. „Kdo to u Stalina zachránil celej pluk? Kdo dal u Kyjeva pryč ty rozbušky? Moje maličkost!

Pamatujete si, jak jste tehdy u Kertzu počítali vteřiny, jak jsem se plazil tou dírou? Tleskali jste, když jsem vyhodil do povětří celou fabriku na traktory.“

Barcelona se opovržlivě zasmál. „Vy poserové! Před třema dnama jste se trefovali do krucifixu u cesty. Ted' se vám třese hlas, protože jste ve městě Jeho Svatosti.“

Vrátil se Stařík. Byl podivně zticha.

„Setkal jsem se s papežem.“

„Tys ho viděl?“ zašeptal Mrňous, jatý posvátnou hrůzou. Stařík přikývl a zapálil si dýmku.

„Sáhl sis na něj?“ zeptal se Barcelona a pohlížel na Staříka s novou úctou.

„Nesáhl, ale byl jsem tak blízko, že bych mohl.“

„Jakou měl na sobě uniformu?“ zeptal se Porta, neochotný kapitulovat. „Měl rytířskej kříž?“

„Byl velkolepý,“ zamumlal Stařík stále pod vlivem obrovského zážitku.

„Co říkal?“ zeptal se Heide.

„Že vás mám pozdravit. Požehnal mi.“

„Fakt, u d'asa?“ zvolal Heide. „On ti fakt požehnal?“

„Viděls opravdovskýho kardinála?“ zeptal se Rudolph Kleber. „V červeným klobouku?“

Na Staříka přšely otázky.

„Řekli jste mu něco o mně?“ zeptal se Mrňous.

„Ne speciálně o tobě ani o nikom z nás, ale řekli jsme mu o

2. čtětě jako takový. Dal mi prsten.“ Stařík zvedl ruku, abychom si jej prohlédli.

„Je to prsten pro četu?“ zeptal se Barcelona.

„Ano, dal mi ho, jako se generálovi dává rytířskej kříž. Nosím ho za celou četu.“

„Můžu si ho zkusit?“ zeptal se Heide s divným pohledem v očích, který měl Staříka varovat, ale on se ještě úplně nevrátil do naší surové reality. Důvěřivě podal prsten Heidemu.

Heide zvedl prst, abychom mohli prsten obdivovat. Když se ho Mrňous pokusil dotknout, plácl ho po prstu Heideho bajonet.

Stařík natáhl ruku:

„Vrat' ho.“

„Tobě?“ usmíval se Heide zlomyslně. „Proč bys ho měl mít ty?“

Stařík byl tak ohromený, že jen otevřel a zavřel ústa.

„Je to můj prsten. Já ho dostal. Papež ho dal mně.“

„Dal ho tobě? Dal ho četě. Ten prsten patří 2. četě jako ty americký boty, co prozatím nosí Mrňous. Ty nejsi z čtyř o nic víc než Mrňous. Já, Sven, Porta, naše pistole, osmaosmdesátky, pětka a celej zbytek, to je četa.“

Heide si otřel prsten o rukáv, dýchl na něj, znovu jej otřel, zvedl jej k očím a pyšně si ho prohlížel.

„Teď když vidím ten dárek od Jeho Svatosti Pia XII, nejsem si jistě, že v Boha nevěřím.“

„Dej mi ten prsten,“ řekl Stařík, jehož hlas se chvěl rozhořčením, a udělal krok k Heidemu.

„Pracky pryč,“ zavrčel Heide, „nebo dostaneš do lebky. Za četu ho budu nosit já, ale jestli natáhnu bačkory, můžeš bejt prstenonosič místo mě. Můžem sepsat dokument, jako jsme to udělali u Mrňousovejch bot.“

„Ani za nic,“ vykřikl Porta. „Až dostaneš, co si zasloužíš, bude řada na mně. Stařík viděl papeže. To mu musí stačit. Už na něj nemá nárok.“

Barcelona vytáhl z boty svůj nůž pro boj zblízka a začal si s ním čistit nehty. Ne protože by ho trápily špinavé nehty, ale spíš, aby dal důraz na to, co teď řekl:

„Dej si pozor, Juliusi, abys neumřel mladej.“

Heide se zamračil a strčil ruku s prstenem do kapsy.

„Co si o sobě myslíš, ty pseudošpaněle?“

Stařík byl v obličeji vzteky hnědofialový. Pohrůzkami se snažil Heideho přimět, aby prsten vrátil, ale Heide mu nevěnoval pozornost. Vrácení se nekonalo.

Šel ke švýcarské gardě a pyšně jim prsten ukazoval. Zatímco tam byl, došlo k prvnímu útoku. Ostří halapartny mu zasvištělo pouhé tři centimetry kolem hlavy. Nikdo neviděl, odkud to přišlo, ale silné podezření padlo na Mrňouse.

Heide se vyřítil k nákladáku a vrazil si za pas dvě odjištěné pistole. Svatý prsten mezi námi nadělal mnoho zlé krve. Mít jej bylo dost nebezpečné, a přece ho každý chtěl.

K druhému útoku došlo o dvacet minut později. Heide ležel uprostřed nádvoří se dvěma parašutisty, kteří prsten obdivovali.

Něco ho přimělo obrátit hlavu a v dalším okamžiku projel přesně tím místem, kde on a parašutisté předtím seděli, dvacetitunový nákladák a zastavil se s nárazem o strom. Z rohu Via Pio a Via di Belvedere, kde hrál zbytek roty kostky, zněl tlumený smích.

„Je záhada, jak takhle může nákladák sám odjet,“ řekl Porta zamyšleně.

Heide si otřel obočí a posunul si čepici dozadu. S oběma rukama hluboko v kapsách si vyšel k nám.

„Bando zabijáků,“ řekl. „Ale prsten nedostanete. Tak snadno se zabít nenechám.“

„To je vidět,“ řekl Barcelona a s úsměvem hodil kostkami.

* * * Na zpáteční cestě po Via Appia jsme ztratili tři nákladní auta a sedm lidí. Marlow byl ošklivě zraněný, a tak jsme ho dali do sanitky, která byla na zpáteční cestě do Říma. Jeho kůže už byla jako pergamen; rty měl modré a zuby vyceněné. Šeptal něco na protest, když mu Barcelona z opasku vytahoval jeho nagan a pouzdro.

„To je moje. Nech mi to.“

„Dostaneš to, až se vrátíš,“ slíbil Stařík.

„Dej mi můj nagan. Budu se o něj starat. Neukradnou ho.“

Ale my jsme to věděli líp. Věděli jsme, co ta žlutá kůže znamená.

Věděli jsme, že jakmile si Marlowa označila ženská s kosou, tak ten nagan ukradne nějaký sanitář, ještě než Marlow umře. Proč jej měl dostat sanitář, když mohl udělat dobrou službu nám?

Drsný Marlow plakal. Potom udělal Mrňous hloupou věc. Těsně předtím, než sanitka odjela, si vzal Marlowův plášť, který ležel srolovaný za ním. Byl to jeden z dobrých nepromokavých plášťů od parašutistů. Byl o ně velký zájem a Mrňous a Marlow měli zhruba tu samou velikost. Marlow se pokusil dostat ze sanitky. Křičel na nás nadávky, zatímco sanitáři ho s klením strčili zpátky a přibouchli dveře. Když jsme stáli na silnici a pozorovali, jak sanitka odjíždí, slyšeli jsme Marlowa křičet:

„Nechte mě s váma. Nechci umřít. Dejte mi můj nagan!“

„Než dorazí do nemocnice, bude mrtvej,“ řekl tiše Stařík.

Přikývli jsme, protože jsme věděli, že má pravdu. A Marlow to také věděl. Před dvaceti minutami tu byl s námi a smál se Mrňousovi a jeho helmě.

Porta zvýšil tempo a mumlal si skoro jen pro sebe:

„Dobře, že vyhrál těch posledních pár hodů.“

Legionář zkoušel nagan, který si už stačil s Barcelonou vyměnit.

Pak do něj zastrčil zásobník a vrazil těžkou pistoli do jejího nádherného pouzdra ze žluté kůže, které bylo Marlowovým nejobavovanějším majetkem. Stál nahoře v kabině, poklepal si na pouzdro a řekl:

„Sedí dobře.“

Viděli jsme, jak to vychutnává. Nagan mu dával pocit jistoty, jako ho předtím dával Marlowovi.

Nejdůležitější pro frontového vojáka je, aby si byl vědom své pistole. Musí mu připadat jako ochranná ruka přítele, a tak nagan také každému připadal. Měli jsme o nich vysoké mínění. Všechny, které jsme měli, jsme s nasazením života získali od Rusů. Ve

2. četě jsme jich měli pět a dávali jsme dobrý pozor, abychom o žádný nepřišli. Vždycky jsme si brali pistoli umírajícího.

Jakmile někdo zemřel, měli na jeho majetek právo ostatní; ale dokud byl naživu, patřil s veškerým majetkem 2. četě. Nepříjemné bylo, že umírající téměř vždy věděl, že jsme si ji vzali. Jeho pistole pro něj byla zárukou života, a když odešla, oheň života zoufale dohořival. Ale když šlo o nagan, nemohli jsme si dovolit váhat.

Druhého dne ráno jsme opustili klášter. Těsně předtím, než jsme měli odjet, nás všechny odvedli do baziliky. Tam se objevil arcibiskup Diamare. Zvedl ruce a zazpíval:

Gloria in excelsis deo!

Dalších deset minut vedl mši tak působivou, že i my, pohani v první řadě, jsme byli okouzleni. Potom mniši, jeptišky a děti z dětského domova zpívali chorál, který zněl mezi těmito posvátnými zdmi neskutečně nádherně.

Mlčící a téměř naplnění posvátným strachem jsme vypochoďovali ven a odjeli.

Barcelona a já jsme se na sebe podívali. Měli jsme tajemství, které jsme nemohli ostatním říct. Předtím jsme spolu byli na stráži. Těsně před úsvitem jsme stáli na dolním konci řady vozidel. Po nebi se hnaly mraky a tu a tam prosvítal měsíc.

Opřeli jsme se o stěnu, automatické pistole jsme měli schované pod pláště, abychom je chránili před mrazem, dívali jsme se dolů ze svahu hory a zažívali ten pocit bezpečí, který si dávají opravdu dobří kamarádi. Nevím, kdo z nás to uviděl první.

Objevilo se to dole pod námi za stromy, postava zahalená do obrovského pláště, která vypadala spíš jako stín. Skloněná, pospíchající postava.

„Nějaký mnich?“ zeptal se Barcelona.

Zničehonic se postava zastavila v otevřeném prostoru, kde byla později pohřbena polská divize. Pěštní hrozila směrem ke klášteru. Potom asi na sekundu škvírou v ženoucích se mracích zasvítil měsíc a my jsme uviděli postavu zřetelně. Jak vítr uchopil plášť, vzdul ho a zase vrátil, naše srdce přestala bít.

Ta postava byla Smrt s kosou na rameni.

Krev nám ztuhla v žilách. Pak jsme uslyšeli smích, dlouhý, triumfální smích. Potom postavu pohltila mlha. Zakopávali jsme o sebe, jak jsme běželi do strážní budky. Uvnitř spali Stařík, Porta a ostatní. Zuby nám drkotaly a mně venku upadla pistole.

„Musíš si pro ni jít,“ řekl Barcelona. Odmítl jsem. Místo toho jsem jednu ukradl spícímu parašutistovi.

Když bylo světlo, šli jsme Barcelona a já hledat tu mou, ale nikdy jsme ji nenašli.

Ostatní viděli, že se něco stalo, ale my jsme se jim o tom neodvažovali říct. Chvíli jsme mysleli, že půjdeme za padrem, ale pak jsme se dohodli, že nejlepší bude úplně o tom mlčet. Jak Barcelona správně řekl: „Nemusíš mluvit o všem, co vidíš.“

Skončilo to tak, že jsme navzájem dělali, jako kdybychom na to všechno zapomněli. Ale Smrt navštívila svatou horu, aby se podívala na dějství nastávající sklizně, a náhodou jsme ji Barcelona a já viděli a slyšeli její vítězný smích.

VIII

Josef Grapa byl Žid. Setkali jsme se s ním jednoho večera, když jsme navštívili skupinu dezertérů v podkroví jednoho domu za Termini. Nahoru jste se dostali maskovaným poklopem ve stropě.

Byla tam i jedna z Idiných dívek, která se musela skrývat.

Když Heide zjistil, že stojí Grapovi tvář v tvář, byl pořádně překvapen.

„Hlína se ti pod pracky nijak zvlášť nedostává, co, Schmaus?“ řekl provokativně. „Mohl bych za tebe dostat slušnou cenu. Co bys řekl jízdence na Via Tasso?“

Porta si začal svou dýkou pro boj zblízka čistit nehty a Mrňous chrastil svou ocelovou smyčkou. To Heideho zarazilo a od té doby na sebe on a Žid jenom házeli obvinění.

„Celá moje rodina, všichni moji přátelé byli odvečeni do Polska,“ řekl Grapa tiše.

„Nepišti, Schmaus,“ zazubil se Heide, „Ty z vás Židů, který to přežijou, se pomstěj. Budete posvátný krávy a budou vás chránit.“

Moc by mě nepřekvapilo, kdyby se i zakázalo říkat vám Židi. Adolf vám opravdu dělá službu. Nakonec to katolíkům, který nenávidíte tak jako Heydrich a Himmler, oplatíte. Dokážu si představit, že se chystáte obvinít papeže, že Židy zplýnoval on.“

„Žádný čestný Žid by to neudělal,“ protestoval Grapa.

„Nejsou čestný Židi,“ řekl Heide a rozesmál se. Namířil na Grapu žalující prst. „Je spousta dokumentů, který se daj použít proti papežovi. Vatikán je veš mezi dvěma nehtama. Nechápej mě špatně.“

Vůbec papežovy černý vrány nemiluju. Zejtra je oddělte a já vám rád pomůžu.“ Jen při té myšlence si mnul ruce.

„Proč Vatikán neprotestuje?“ vykřikl Grapa. Kdyby protestoval, deportace by se zastavily.

Neodvažovali by se s nimi pokračovat.“

Heide se rozchechtal.

„Neodvažovali! Zlatý oči! Ty si myslíš, že se bojíme pár usoplených svatejch? Kdyby vrány protestovaly! Pak bys viděl ten rachot. Pak by se možná našli Hitler a Stalin. Víš, kdo měl protestovat? Prezident Spojených států, anglický král a všichni ty ostatní s armádama za zadkem. Ale oni si ani nepšoukli, když slyšeli, že jsme vás začali masakrovat. Celej svět věděl, co jsme v třicátým pátým dělali, nemluvě o třicátým osmým. Ale jen si strčili do uší vatu.“

„Ty myslíš, že tohle všechno by tomu vraždění zabránilo?“ zeptal se Grapa.

„Jeden protest ne,“ řekl Heide. „Ale ekonomickéj bojkot až do třicátýho osmýho jo. Ale žádnéj papež nebo ministerskej předseda s deštníkem Adolfa nepoděsí. A stejně, kdo říká, že se našim protivníkům nelíbí, že vás plynujeme? Ty by za vás nedali ani několik nákladů jako výkupný. Stalinovi v Moskvě určitě chybět nebudete. Nevím, co na to říká papež, ale myslím si teda, že je jedinej, kdo by se za vás postavil, kdyby měl za sebou dost silnou armádu. Ale jemu teď protestovat pomůže asi tak, jako kdyby se před dóžecí palác postavila hrdlička a začala tam vrkat námitky. Vy Židi jste ztroskotanci a vždycky budete. Můžete bejt nakrátko nahoře, ale pak toho nějaký idiot mezi váma zneužije a vy zase spadnete. Měli byste mít vlastní stát. To by bylo nejlepší.“

Porta opovržlivě plivnul na podlahu.

„Člověk je nejhoupější ze všech zvířat.“

Operace Kněžský límec Zvěsti o tom, co děláme, dorazily do Berlína. Na Prinz Albrecht Strasse 8 ve skutečnosti proudil příval hlášení, takže jednoho slunečného rána na Aeroporto dell'Ube blízko Říma přistál bombardovací heinkel. Z letadla vystoupil generál Wilhelm Burgdorf, šéf osobního oddělení

armády, s tenkou černou aktovkou pod paží. Oprášil si ze svých rudých generálských výložek několik pomyslných smítek prachu a usmál se svým obvyklým laskavým úsměvem. Generál byl muž, který pokládal celý svět za jeden obrovský vtip, který povyšoval plukovníka na generála s tím samým úsměvem, s jakým polnímu maršálovi podával kyanidovou pilulku.

Potěšeně kývl na velitele letiště, který měl otevřená ústa, a zeptal se ho na zdraví, což mělo okamžitě za následek to, že dotyčný major mrtvolně zbělel. Generál Burgdorf zářil.

„Sežeňte mi auto, Herr Major, s řidičem, co umí řídit. Nezajímá mě, jestli je to trestanec, nebo polní maršál, pokud umí řídit.

Spěchám na velitelství armádní skupiny Jih.“

Major byl zjevně rozrušený. Burgdorfova náhlá zjevení způsobovala vždy mnoho sebevražd.

„Herr General,“ srazil major dvakrát podpatky, „v kasárnách na Via de Castro Pretorio máme tankovou jednotku zvláštního určení.

Můžeme z ní získat prvotřídního řidiče.“

Společně vstoupili do soukromé kanceláře velitele letiště. Zdálo se, že všichni ostatní důstojníci zmizeli. Někteří lidé říkali, a ne bezdůvodně, že je to ten nejmocnější muž v armádě. Jedno jeho slovo a generál už nebyl generál. Další slovo a mladý leutnant si mohl v rekordním čase vyměnit své stříbrné nárameníky za pár zlatých pletených. Jedno bylo jisté: nikdo nebyl povýšen bez souhlasu generála Burgdorfa.

Velitel letiště uvedl úředníky do pohybu. Bylo to, jako kdyby budovou profícel uragán. Deset telefonů začalo vyzvánět zároveň v kasárnách na Via de Castro Pretorio. Deset mužů psalo stejný rozkaz.

Lidé poplašeně šeptali jméno „generál Burgdorf“, a jeden oberleutnant a jeden major šli ohlásit, že jsou nemocní, aniž by čekali na další podrobnosti. Když vyšlo najevo, že generál pouze požaduje auto a řidiče, došlo k všeobecné úlevě.

Když se hauptfeldwebel Hoffman poté, co se svou arogancí vyštěkl do telefonu nějaké impertinence, dozvěděl, že hovoří s velitelem letiště osobně, spolkl málem slanečka i s vidličkou. Jeho arogantní štěkot se proměnil v ustrašené mňoukání. Zatímco se bál nejhoršího, poslouchal podivný rozkaz; potom opatrně položil sluchátko a chvíli na černý přístroj tiše zíral. Pak se náhle probudil k životu:

„Vy posraný pitomče,“ zařval na úředníka, „ještě jste nevzal na vědomí, že je tu generál Wilhelm Burgdorf a potřebuje odvoz?

Seberte se a hod'te sebou, jinak budete na cestě na východní frontu dřív, než doprdele řeknete švec.“

V tu chvíli vstoupili major Mike a leutnant Frick. Hoffman ze sebe vyrazil hlášení.

„Burgdorf! Fí!“ vykřikl Mike. „Takže on chce auto. Má ho mít, i s tím řidičem. Dáme jich tomu arogantnímu sráči víc, protože bude projíždět nebezpečnou oblastí a mladý Taliáni by mohli přijít na ten zatraceně dobřej nápad, že ho vyhoděj do povětří.“ Usmál se ďábelsky na leutnanta Fricka: „Co říkáš, Fricku, dáme mu mýho kübela?“

Leutnant Frick se zlomyslně zasmál: „Skvělejší nápad, Miku. A Porta bude řídit.“

Major Mike přikývl nadšeně na souhlas: „A Mrňouse jako eskortu.“

Hauptfeldwebel Hoffman zbledl. Dvakrát požádal o špatné číslo.

Jeho jazyk ho nějak neposlouchal. Major Mike a leutnant Frick si sedli na jeho stůl a se zjevným požitkem ho pozorovali. Nakonec se mu podařilo spojit s garáží. O deset minut později si šel lehnout s prudkou bolestí hlavy a s hvězdičkami, které se mu míhaly před očima. Ale než odešel, upozornil úředníka v hodnosti rotmistra, že neví, jak zněl rozkaz. Major Mike a leutnant Frick se raději šli opít a stáhnout se do ústraní, dokud nebezpečí nepomine. Padesát mužů venku hledalo Portu a Mrňouse. Oba měli být v garáži a provádět údržbu svých vozů, ale zdálo se, že se nějak záhadně dali převelet k jiným úkolům. Porta byl nalezen ve skladišti zbraní, kde hrál loto se zásobovacím poddůstojníkem a padrem Emanuelem, právě když zmenšoval vklad. Mrňous byl vystopován v zadní místosti za kantýnou, kde se přátelsky sešel s unteroffizierem, který měl kantýnu na starosti, a se dvěma dívkami z kuchyně. Právě si zapínal kalhoty, když ho našli.

Pomalým poklusem se vydal na cestu do garáže s muniční brašnou na rameni. Když v dálce zahlédl Portu, křičel:

„Máme vzít na vyjížd'ku nějakýho generála. Pojd' za polním maršálem.“

Když si pro generála přijeli, stěží byste je mohli označit způsobilými pro nástup, a když se ohlásili veliteli

letišť, byl šokován. Ale generála Burgdorfa to pobavilo. Takové typy se mu líbily. Dal jim každému hrst cigaret a na majora se ani nepodíval.

Uháněli Římem dobrou sedmdesátkou a Burgdorfův pobočník, hauptmann, seděl se zavřenýma očima a přál si, kdyby tak mohl vystoupit, ale generálovi se ta rychlost zamlouvala. Hned viděl, že Porta zná svou práci, ale i tak trochu zbledl, když zaslechl, jak Porta Mrňousovi říká, že se přední náprava pořád viklá, takže musí dávat pozor na výmoly. S mezerou menší než pár centimetrů se ve spršce kleteb obou řidičů i cestujících promáčkli mezi dvěma tramvajemi. Pocákali blátem jednoho policistu, takže ho pěkně rozzuřili a přesvědčili, aby se ještě tu noc přidal k partyzánům.

Generál se zájmem naslouchal Portovu a Mrňousovu rozhovoru a uznával, že je to ta nejodvážnější dvojice řidičů, jakou kdy měl.

Těžko mohl říci, že se jakkoli zdají být poctěni tím, že vezou generála. Jak dalece tomu rozuměl, chystali se ke krádeži prasete, které bylo zřejmě na armádním velitelství. To se generála netýkalo. Nepřijel do Itálie, aby se zabýval nicotnými přečiny.

Porta líčil Mrňousovi podrobný popis svého oblíbeného způsobu přípravy jelit. Jednou se dokonce pustil oběma rukama volant, aby mohl demonstrovat, co má na mysli.

Se skřípějícími brzdami zastavili před armádním velitelstvím ve Frascatě. Jeden leutnant Luftwaffe samou horlivostí málem spadl ze schodů, rychle otevřel dveře a pomáhal generálovi a jeho pobočníkovi ven. Generál pohlédl na Portu a Mrňouse, kteří - jak nedisciplinovaně! - zůstali na svých sedadlech, potom rezignovaně pokrčil rameny a začal stoupat po schodech. Byli pro něj příliš malé sousto. Jak vcházeli dovnitř, nemohl leutnant pochopit, čemu se generál tak směje.

Když Burgdorf přijel, měl velitel armády poradu. Tři důstojníci a dva feldwebelové vyskočili a hnali se, aby mu pomohli z jeho zaprášeného svrchníku, ale Burgdorf je odehnal.

„Chtěl byste, abych si stěžoval na nedisciplinované chování těch dvou obergefreiterů ve vašem autě?“ zeptal se leutnant podlézavě.

Generál Burgdorf se usmál svým nebezpečným smíchem.

„Leutnante, kdybych si přál kritizovat, začal bych vámi. Vaše pravá náprsní kapsa není zapnutá. A odkdy, leutnante, je leutnantům pěchoty povoleno nosit ostruhy? Nosím já, generál pěchoty, ostruhy? Než odjedu, podejte laskavě mému pobočníkovi hlášení o vaší ustrojovací kázni. Jste už na generálním štábu dlouho?“

Leutnant vykoktal něco nesrozumitelného. Před válkou býval učitelem v jedné zapadlé vesnici v Eggerských horách, kde byl postrachem náctiletých. Burgdorf se na něj podíval s posměšným úsměvem. „Máte pistoli?“ zeptal se se zájmem.

„Jawohl, Herr General,“ vyštěkl leutnant a srazil své neregulérní ostruhy.

„Skvěle,“ usmál se Burgdorf. „Jsem si jist, že víte, co s ní.“

Sbohem, Herr Leutnant.“

Všichni přítomní teď byli v obličejích o odstín bledší. Burgdorf svou hůlkou poklepal na rameno nějakému rittmeisterovi.

„Řeknete laskavě armádnímu veliteli, že s ním chci soukromě mluvit?“

„Herr General, to bohužel není možné. Herr Generalfeldmarschall má poradu a nechce být rušen.“

Plánujeme příští útok a obranu Gustavovy linie,“ dodal rittmeister.

Generál Wilhelm Burgdorf se srdečně zasmál a poznamenal, že rittmeister si očividně neuvědomuje, že jedná s nejmocnějším mužem v německé armádě. Pak se obrátil k jednomu oberfeldwebelovi.

„Dojděte pro ty dva muže z mého auta.“

„Jawohl, Herr General!“ zařval oberfeldwebel.

„A řekněte jim,“ dodal Burgdorf zamyšleně, „aby si donesli pistole.“

Za tři minuty se do místnosti vřítily Porta a Mrňous a dělali při tom nemalý rozruch.

Burgdorf se sarkasticky usmál.

„Dokud nedám další pokyny, jste vy dva banditi moje osobní stráž.“

Když hodím na zem rukavici, začnete na všechny a všechno střílet.“

„Jó, to známe, Herr General,“ řekl Mrňous. „Jednou jsme byli na vejletě s nákým generaloberstem a měli jsme ty samý příkazy.“

Jenom měl hodit svou čepici.“

Burgdorf raději Mrňousovu poznámku neslyšel. Obrátil se k Rittmeisterovi:

„Herr Rittmeister, spěchám. Možná jste si už povšiml, že vedeme válku. A armáda v Itálii je jenom malíčká část této války. Jděte k armádnímu veliteli a ohlašte můj příjezd.“

Rittmeister se rychle vytratil. Burgdorf chodil od stěny ke stěně s rukama za zády a jeho dlouhý kožený kabát mu pleskal o nohy. Už se nesmál. Porta a Mrňous stáli jako dvě sochy, každý na jedné straně dvojítych dveří. V podpaží drželi své automatické pistole; pouzdra na náboje měli otevřená.

Za chvíli se dvojité dveře s třísknutím otevřely a stál v nich generalfeldmarschall Kesselring, vysoký, se širokými rameny, oblečený v šedé uniformě Luftwaffe.

„Můj milý Burgdorfe, to je překvapení! Jsem vám k službám.“

Generál Burgdorf se usmál a upřeně zíral na zářící konec své cigarety.

Herr Feldmarschall, to rád slyším. Pak to můžeme brzy skončit.

Pošlete svoje lidi pryč.“

Přítomní důstojníci se vyhnuli ven. Ale Porta a Mrňous zůstali.

„Herr Feldmarschall, v Berlíně jdou ty nejšílenější řeči o tom, co se tu děje. Vy vyjednáváte s Američany? Například o odsunu německých vojsk do Říma? Myslím tím, jestli jste si vzal do hlavy, že uděláte z Říma otevřené město. Víme, že je v Římě americký generál.“

„To je nemožné, Herr Burgdorf. Kdyby to tak bylo, musel bych o tom něco vědět.“

„To není nemožné, Feldmarschall. Ale otázkou je, jestli o tom víte a jestli jste se snad s tím generálem nesetkal?“

„Dávám vám, Herr Burgdorf, své čestné slovo, že nesetkal.“

„Věřím vám; ale co takhle prostředníci?“

Generalfeldmarschall Kesselring zatřásl hlavou. Jeho tvář ztratila svou zdravou červenou barvu.

„Je to pravda, že z Monte Cassina byly odvezeny svaté relikvie?“

Určitě víte, co dělá generál Conrad. Spojenecké rozhlasové stanice veřejně hlásí, že před pár dní byl klášter drancován tankovou divizí Hermann Göring. Je to zajisté drancování, o kterém Reichsmarschall vůbec nic neví, ale snad spí vaše výzvědná služba. V tom případě bych na další půl hodinu navrhol jeden stanný soud. My v Berlíně víme, že oberleutnant Schlegel z velitelství tankové divize jednal s Conradem, který souhlasil se sabotováním Führerova rozkazu. S Führerovým přáním, aby byly všechny věci v klášteře zničeny americkým bombardováním. Generál Freyberg, ten Novozélandčan, požaduje, aby americké bombardéry klášter zničily, ale naši kolegové na druhé straně tou představou nijak nadšeni nejsou. Ale náš novozélandský přítel je umíněná bestie a nakonec bezpochyby té trochy rozštípaného kamene dosáhne; prozatím váš ztracený generál a jeden idiotský oberleutnant celou naši hru zkazili.

Copak, člověče, nechápete, kam míříme? Jen si představte všude na světě ty bulvární titulky:

Anglo-američtí gangsteři zničili nejvzácnější katolické památky Západu! Máme dokonce komando, které je připravené zlikvidovat toho starého idiota Diamareho. Můžeme docílit toho, že klášter zničí, ale důležité pro nás je, aby s ním uvnitř vybuchly ty umělecké poklady. Freyberg je zcela přesvědčen, že naši agenti říkají pravdu, když hlásí, že klášter měníme na nedobytnou pevnost, takže těsně před tím, než ho srovnají se zemí, dohlédneme na to, že od těch vran tam nahoře dostaneme prohlášení, že uvnitř nikdy nebyl jediný německý voják.

Z hlediska naší propagandy to pro nás bude mít ohromný význam.

Jediná dobrá věc, kterou ten Schlegelův transport přinesl, je skutečnost, že ty vozy byly vyfotografovány spojeneckými průzkumnými letouny, což je voda na Freybergův mlýn. Ted' se musíme ujistit, že každá z těch památek je v naprostém pořádku.

Führer zuří. Obergruppenführer Müller už je v Římě. Jste jednou nohou před vojenským soudem, Herr Marschall. Celá ta věc se musí překroutit tak, že jste všechno o tom ztraceném transportu věděl; jinak nás celý svět obviní z drancování. Něco takového si v tuhle chvíli nemůžeme dovolit.“

Generalfeldmarschallova tvář byla mrtvolně bledá.

„Nerozumím vám, Herr Burgdorf.“

Burgdorf se usmál nebezpečným úsměvem.

„Myslel jsem, že jsem se vyjádřil dost jasně. Toužíte se objevit před ctihodným soudem pro velezradu,

nebo osobně vytaháte tyhle kaštiny z ohně? Gruppenführer Müller je ve Via Tasso. Nemá nic proti tomu, aby se mu do sítě chytil jeden maršál.“

„To je urážka na cti, Herr General, nejpodlejší urážka!“ vykřikl Kesselring rozčileně.

„Mám dojem, že vaše představy o novém světě jsou poněkud pomatené, Marschall. Německo už není císařské Německo. Jsme národně-socialistický stát. Necouváme před ničím, abychom dosáhli našeho cíle.

Führer si přeje, aby se vyřešila ta zatracená otázka Židů. Osobně se všemi jeho politickými názory nesympatizuji, ale jsem voják a přísahal jsem věrnost právě tak jako vy.“ Zabušil pěstí na desku stolu s benátskou mozaikou. „Když dostanu rozkaz, splním ho do posledního písmene. Miluji děti, obzvláště malé, ale když zítra dostanu rozkaz zabít všechny děti v Evropě mladší dvou let, budou zabity bez ohledu na mé osobní city, a každý můj podřízený, který přesně nesplní mé rozkazy, bude stát před vojenským soudem.

Vašeho náboženského přesvědčení jsme si vědomi.“

„Vy v Boha nevěříte, General Burgdorf?“

„V co věřím, by vás nemělo zajímat. Jsem voják. Jsem jím už od šestnácti let. Vojáková práce je bojovat ve válce a válka znamená zabíjení. Mám podezření, že si to plně neuvědomujete. Varuji vás.

V tuhle chvíli je v Torgau 36 generálů. Zítra ráno dva z nich zastřelíme. Jak vidíte, mám s sebou dva obergefreitery. Dostal jsem je před hodinou a půl z tankového pluku zvláštního určení z vaší armády. Jsou to muži, kteří by podruhé ukřižovali Krista, kdyby jim to bylo nařízeno a kdyby na něj mohli vztáhnout ruku.“

Burgdorf se přiblížil ke Kesselringovi a hrozivě před generalfeldmarschallovým bledým obličejem mával svou polní čepicí. „Neváhali by jednoho generalfeldmarschalla odvléct za popelnice a zastřelit ho.“

„Herr Burgdorf, musím vás upozornit, že si Reichsmarschallovi hodlám stěžovat na vaše neslýchané chování.“

Burgdorf se smál a ohýbal se v kolenou, zcela si sám sebou jistý.

„Nemyslíte si, doufám, že jsem tady z vlastní vůle? Přijel jsem na přímé rozkazy od Führera a nejsem sám. Co se týče Reichsmarschalla, z té strany bych příliš s pomocí nepočítal.

Před nějakým časem ztratil přízeň. Mezi námi, Führer ho nemůže vystát. Luftwaffe je dnes zcela v pozadí. Führer ji považuje spíš za nevybuchlou pumu.“

„Moji výsadkáři bojují tady v Itálii jako psi. Jestli budou takhle pokračovat, nikdo to nepřežije.“

„Führer pro to slzy ronit nebude,“ řekl Burgdorf suše. „Mohu vás s sebou vzít zpátky do Berlína a dát vás do Torgau, kde se jednou brzy ráno změníte ve věčnost, protože jste nezabránil té záležitosti s Monte Cassinem. Zítra dopoledne v jedenáct hodin mám ohledně operace Kněžský límec důležitou poradou se dvěma veliteli divizí a s několika veliteli pluků, a běda vám, Herr Marschall, jestli se jen slovíčko dostane do Vatikánu. Oberführer Müller pořádně rozvířil tajnou službu. Máme ve Vatikánu agenty, kteří nám všechno hlásí. Chceme Pia vyprovokovat, aby protestoval proti pronásledování Židů, a my ho přinutíme, aby otevřel pus, to si buďte jist.“

„Hodláte uvěznit papeže? To by bylo šílenství. Děláte si legraci, Herr General!“

„Myslím to smrtelně vážně. Zdá se vám, že mám čas žertovat?“

„To nikdo nemůže,“ zašeptal feldmarschall chraptivě a nervózně si ohmatával svůj rytířský kříž.

„Může, a mnohem víc,“ ušklíbl se Burgdorf. „Nebylo by to poprvé v historii, co by se papež dostal do zajetí.“

„Čeho tím chcete dosáhnout?“

„Toho samého jako likvidací synagog a Židů. Vaše práce je dohlížet na to, aby byly vykonávány rozkazy z Berlína.“ Burgdorf si položil na benátský stůl své sevřené pěsti. „A když dostanete takový rozkaz, zezadu střelíte papeži kulku do hlavy.“

„Ale to je d'ábelské,“ zašeptal maršál.

„Mám Führera informovat o vašem názoru, až budu podávat hlášení?

Copak nevíte, že Führer se nekritizuje? Máme spoustu lidí, kteří vás mohou nahradit. Jde o to, generále: Hodláte splnit svou přísahu věrnosti, nebo ne? Jste věřící. Nepřísahal jste to na Bibli?“

„Herr General, přísahu neporuším.“

„Nečekali jsme, že ano, Herr Marschall. Berlín bude docela určitě schopen jakoukoli likvidaci papeže ospravedlnit. Katolicismus je nejnebezpečnější překážka v naší cestě.“

„Člověk by si mýsl, že přicházíte od Stalina, Herr General.“

Burgdorf si hůlkou uhořil do svých zářivých bot. Červené lampasy na jeho kalhotách planuly jako krev.

„Naše válka není národní válka. Jestli prohrájeme, naše role velkého národa bude u konce, možná i samotná naše existence.“

Proto se musí tahle válka vést surově a tvrdě, jak to svět ještě nikdy neviděl. Nezastavíme se před ničím.

Jestliže jsou v našich řadách důstojníci, kteří nebudou bezvýhradně plnit rozkazy z Berlína, budou oni a jejich rodiny zlikvidováni. Až Berlín vyšle heslo Kněžský límec, je vaší povinností vrchního velitele tady zajistit, aby byla operace provedena.“ Burgdorf se zamyšleně podíval z okna. „Kněžský límec je zahalený tmou. Na papíře neexistuje.“ Usmál se a rázně si udeřil do bot. „Jednu věc mají Kreml a Prinz Albrecht Strasse společnou: u měšťáků počítají s nedostatkem vlastního úsudku. Něco může být tak ohromné, že se to zdá prostě neuvěřitelné. Nezáleží na tom, zda tomu věří několik inteligentních mozků, jestliže to nepochopí celá ta obrovská hloupá buržoazie. Až se pravda dostane na veřejnost, bude okamžitě nazvána lží, a dá tak tvůrcům půvab pronásledované nevinosti.“

Generalfeldmarschall zíral na Burgdorfa s výrazem, jako by věřil, že je nemocný na duchu nebo že je snad Satanovým pobočníkem.

„Jestliže válku prohrájeme,“ řekl se zlomem v hlase, „budeme odsouzeni historickou pravdou ve vši její krutosti.“

Burgdorf zatřásl hlavou.

„Berlín to udělá tak zdatně, že to překoná vaše nejdivočejší představy. Nejprve bude svět šokován. Potom vzrostou pochybnosti, a zatímco bude ubíhat deset let, budou měšťáci stále ta fakta odmítat přijmout. Papež se bojí jak Stalina, tak Hitlera a má k tomu dobrý důvod. Oficiálně ho vezmeme do Berlína, abychom ho chránili.“

„Až bude Vatikán obsazen německými vojsky?“ zeptal se feldmarschall pochybovačně. „Nepřinutíte nikoho, aby tomu věřil.“

„Myslíte, že my v Berlíně jsme tak neobratní?“ zeptal se Burgdorf pohrdavě. „Německá vojska zaberou Vatikán poté, co bude napaden skupinou partyzánů pod židovsko-komunistickým vedením. Proč si myslíte, že jsme do Říma přesunuli prapor Dirlewangerových zvláštních služeb?“

„Nebudou nakonec mluvit?“ zeptal se feldmarschall přemýšlivě.

„Nikdo z nich nebude žít tak dlouho. Dohlédne na to tankový pluk zvláštního určení.“

„Němci budou střilet na Němce?“

„Tankový pluk nebude střilet na Němce, ale na bandity v italských uniformách.“

„Svět se nikdy nebude líbit vyhlazení katolicismu,“ namítal maršál zatvrzele. „Rozpoutá to bouři nevole.“

„Ta likvidace už začala,“ začal Burgdorf. „V Dachau jsme popravili dvanáct stovek kněží. Několik jich sedí v Plotensee a čeká na šibenici. Slyšel jste, že by si někdo stěžoval? Já ne.“

„A co Konkordát? Ten do toho nevstupuje?“

„Zcela bezvýznamně,“ řekl Burgdorf. „Je to jako naše sliby Židům.“

Jestliže se chcete vyhnout panice mezi dobyt看, abyste jej mohl zabít, musíte ho nejdřív uklidnit. 12. června 1933 Führer řekl:

„Konkordát mě vůbec nezajímá, ale pomůže nám v míru bojovat proti Židům, a potom nám pomůže i s jinými věcmi.“

„Nechápu, že Vatikán do tohoto Konkordátu s Reichem vstoupil.“

Bylo vždycky riziko, že se to může použít proti němu.“

„Riziko, které byl Vatikán nucen přijmout,“ odvětil Burgdorf podrážděně. „Aby se vyhnul horším věcem, než je smrt pár miliónů Židů.“

„V Německu je třicet miliónů katolíků,“ poznamenal maršál. „A pomyslete na všechny ty v jiných zemích.“

„Pro Reichsführera je to maličkost. Máme deset miliónů fanatických nevěřících, kteří by s radostí podřízli každého katolíka, na kterého by mohli vztáhnout ruku, kdyby k tomu Reichsführer dal zítra svolení.“

„Nechápu, Herr Burgdorf, proč Berlín tak záleží na tom, aby papeže přinutil protestovat proti

pronásledování Židů?“

Burgdorf se blahosklonně usmál.

„Myslím, že to je dost jasné, a obávám se, že ve Vatikánu začínají něco tušit. Když bude papež protestovat proti pronásledování Židů teď, když jsme obsadili Itálii a vyhlásili výjimečný stav, bude to v rozporu s pravidly bezpečnosti státu a my budeme mít rozhodné důvody, abychom jeho osobu zajistili, protože pak proti nám veřejně zaujme nepřátelský postoj. A jakmile ho jednou dostaneme z Říma, určitě zvládneme i zbytek.“

„To by znamenalo válku proti 400 milionům katolíků. To je příliš ohromný podnik.“

„Všechno je možné, když se neberou ohledy na pochybný humanismus.“

V tuhle chvíli jsme právě v pokusném stádiu vyhlazení nežádoucích živlů; a tohle by byl čin, který by se těšil úplné sympatii maršála Stalina. Kdo ví, snad právě přes tuhle věc se Berlín a Moskva naleznou. Jak Berlín, tak Moskva si uvědomují, že nemůžeme dosáhnout svých cílů, aniž bychom nejprve zcela nevymýtili křesťanství.“

„Svět bude protestovat,“ vykřikl maršál zoufale, „až k tomu dojde.“

Burgdorf zatřásl hlavou.

„Ta čísla jsou dohromady příliš velká, než aby někoho doopravdy šokovala. Obyčejný člověk je nebude schopen pochopit. U Kyjeva jsme ve dvou dnech zastřelili 34 000 Židů a cikánů. Je spousta měst, která mají méně obyvatel, než je tohle číslo. V Polsku denně popravujeme 4 až 6 000 lidí. V Osvětimi jsme zlikvidovali

600 000. V Auschwitzu necelých 300 000. Od roku 1940 jsme zabili dva milióny Židů. Kdybychom měli čas, zabili bychom jich šest, deset nebo dvacet miliónů. Svět slyšel o těch strašných číslech už dávno. Pro průměrného člověka jsou novináři, kteří o nich psali, lháři. Ale kdybychom místo toho popravili 800 dětí, a ne

135 000, svět by začal protestovat; protože 800 je číslo, které lidi chápou.“ Burgdorf si zastrčil svou hůlku pod paži, zapnul si rukavice a dal si čapku elegantně na stranu. „Herr Marschall,“ pokračoval, „jestli vám vaše svědomí zakazuje dodržet přísahu věrnosti, dejte nám vědět a okamžitě budete vašeho velení zproštěn.“ Podíval se maršálovi přímo do očí. „Ale jsem si jist, že vám nemusím říkat o následcích, které by to znamenalo. Voják by nikdy neměl přemýšlet, proč a nač jsou rozkazy, které dostane, ale prostě by je měl vykonat. Některé věci, které dělá, páchnou!

Vše, na čem nám záleží, je to, co přikáže Führer. Jeho vůle je naše vůle. Jeho víra ve vítězství je naše víra.“ Burgdorf zvedl v rychlém pozdravu hůlku a opustil místnost.

Maršál stál sám uprostřed místnosti a upřeně se díval za elegantní postavou.

IX

Porta napnul luk. Dlouhý šíp se řítíl svou dráhou, zavrtal se do krku a objevil se na druhé straně. Vysoký, vyčouhlý americký kapitán se zapotácel, spadl dopředu a šíp se zlomil.

Porta byl pyšný.

„Udělej mě čestným velitelem. Jestli to takhle půjde dál, přijmu jméno ‚Červenej plamen‘.“

Během dalších dvou dnů měl osm podobných zásahů. Američani na nás na druhou stranu volali a chtěli vědět, kdo je náš lukostřelec.

Jeden z jejich černochů, který dobře střílel, dezertoval a oni si mysleli, že je to on. Nabízeli nám bůhvíco, když ho vydáme.

„Žádný negry tu nemáme,“ volal Heide. „A ani žádný Schmause.“

Potom jsme zamávali bílým hadrem na konci bajonetu a Porta se vyšplhal na přední násyp.

„Důstojníci pryč,“ křikl Heide. „Červenej plamen střílí jen důstojníky.“

Porta si z hlavy shodil svůj žlutý klobouk. Ve slunci zářily jeho ryšavé vlasy.

„Zdravím bledý tváře,“ křičel.

Američani házeli do vzduchu přilby a jásali. Na americký přední násyp se vyškrábal ohromný seržant v plandající polní uniformě.

„Tady je Šedivej medvěd z Aljašky. Kolik let sloužíš, Červenej plameni?“

„Osm.“

„Seš dítě. Já dvacet čtyři. U Verdunu jsem zastřelil tvýho všiváckýho otce.“

„To je lež, ty špinavej Ameríkane,“ vyjekl Porta. „Můj fotr už třetím rokem sedí v Moabitu, cela 840. Áčko, to znamená ty tvrdý.“

Američan si na helmu nasadil polní čapku.

„Ty mizernej skopčáku, přivlastnil sis indiánský jméno. Zastupuju tady svůj kmen. Sestřel mi z hlavy tuhle čepici a my se ti budeme klanět. Jsme tady tři indiáni. Jestli se netrefíš, uneseme tě dneska večer a urízneme ti péro.“

Porta z toulce, který měl na zádech, vytáhl šíp, napnul luk a pečlivě zamířil.

„Nezkoušej to,“ radil mu Stařík. „Jestli ho zabiješ, tak se pomstěj.“

„Svatá Panno, ochraňuj ho,“ zamumlal padre Emanuel a pokřičoval se.

Na Američanovu čapku zamířily stovky dalekohledů. Bylo hrobové ticho. Pak se zasvištěním šíp vyrazil, probodl čapku a odhodil ji pryč. Na obou frontách se zvedlo burácení nadšeného potlesku.

Přilby a pušky létaly do vzduchu. Nesli jsme Portu na ramenou podél násypu. Americký seržant zvedl ruce, aby vzdal vítězi hold, a v tu chvíli se objevil Jednooký.

„Co to k čertu má znamenat? Všichni jste se tu pomátli?“

Zasloužili byste si vojenské soud!“

Válka pokračovala.

Soukromá válka majora Mika Mokrého nás šlehal do obličejů, stékal nám po přilbách za krk, zachytával se nám ve strništi na tvářích a na rtech vytvářel bolestivé stružky.

„A to má být prosím slunná Itálie,“ zazněl zezadu Portův hlas.

Pochodovali jsme v dvojitém zástupu po horském svahu. Vysoko nad námi se skvěl klášter. Nešli jsme tam, ale přes něj na druhou stranu do blízkosti Monte Cairu. Ženisti nám řekli, že ten úsek drží Japonci.

„Semkněte se,“ přikázal major Mike. „A ať vám tolik nemelou jazyky.“

Zahalila nás temnota. Daleko na jihozápadě hřměla děla. Nahoru létaly světlice. Zápalné střely kreslily přes oblohu paví ocasy.

Byl to tak krásný pohled. Skoro byste z toho mohli mít radost, kdyby to nebylo tak zatraceně nebezpečné.

Byli jsme určeni pro zvláštní úkol. To pro nás nebylo nic nového.

Než jsme opustili náš odpočinkový tábor, vykopali jsme tři velké společné hroby. Nikdo z nás nevěřil, že jsou pro nás, takže námi ta práce nepohnula. Ale Porta připravil jedno obzvlášť pěkné místo, které jak řekl, bylo pro Orla, kterého hauptfeldwebel Hoffman vykopl z kanceláře. Mike ho se širokým úsměvem přivítal mezi řadové vojáky.

„Seš moc tlustej, Stahlschmidte. Potřebuješ shodit. Nejlepší bude, když budeš mým kurýrem.“ To byla nejtěžší práce u roty.

Porta a Mrňous začali Orla okamžitě poučovat o jeho povinnostech.

„Budeš prostě používat svý ploché nohy,“ řekl Porta, „klikkovat mezi bouchajícím šrapnelama, a hlavně se nesmíš produčirovat před puškama odstřelovačů.“

Orel přišel právě včas, aby viděl běžce, kterého nahrazoval. Měl odstřelenou polovinu lebky. Byl ještě naživu, ale než jsme odešli, umřel. Orel si vzal jeho brašnu na zprávy.

Blízko nás prskla střela. Vmžiku se rota rozprchla. Slyšeli jsme, jak se blíží. Mike skoro spolkl svůj velký doutník.

„Hombre,“ vykřikl Barcelona Blom, „ty zasraný šrapnely vždycky přijdou tak najednou!“

Šli jsme dál. Nikdo nebyl zraněný. Porta a Mrňous pochodovali vedle Orla a agitovali ho pro 2. čet.

„Hnusnej svět, na kterejs přišel, co, Stahlschmidte? Šrapnely, zápalný pumy, bajonety s hrotama jako pily a děsný samurajský meče. Jsou tady blízko, aby ti utrhly koule. Plamenomety, který ti vmžiku oholej všechny chlupy. Pchá! V tvý jeskyni v Altoně to bylo lepší, co? Ale válka je jako kino, nejlepší místa jsou vzadu, a vepředu to všechno bliká. Ale klid, udělali jsme ti pěkný měkký místečko ve společném hrobě.“

„Drž hubu,“ vztekal se Orel. „Nakonec se může smát někdo jinej.“

„Jak nejdýl to bylo, co kurýr roty přežil?“ zařval Mrňous jízlivě.

„U ženistů tejden,“ řekl Heide s ďábelským chichotáním. „U pěšáků pět až deset dní, a u nás nikdy ne víc než dva.“

Mrňous udělal před Orlovým obličejem znamení kříže.

„Seš katolík?“ zeptal se.

„Co je ti po tom?“ zavrčel Orel.

„Myslím, že bys měl jít za padrem a nechat si natřít ksicht posledním pomazáním, než dojdeme do našich pozic.“ Mrňous se radostně řehtal a myslel si, že je ten největší vtipálek všech dob. Smál se dobrých patnáct minut.

„Je skutečně krutý, že takovej nadějnej důstojník by měl zhebnout v rozpuku svého mládí,“ poznamenal Barcelona.

„To je tvrdý pravidlo války,“ řekl Porta a podíval se zkoumavě na Orla. „Nebojíš se, že se poděláš, Stahlschmidte?“

Mrňous se demonstrativně dotknul zadku Orlových kalhot.

„Ještě ne,“ oznámil. „Ale už to přichází.“

Orel se po něm zuřivě ohnal svou brašnou na zprávy.

„Jsem vojákem dýl než ty, ty hajzle.“

„Papírovej voják,“ ušklíbl se Mrňous. „Kdyby tě znal Walt Disney, udělal by z tebe padoucha v Kačeru Donaldovi.“ Zhroutil se smíchy a válel se po zemi. Byl jedním z těch šťastlivců, které jedna věc okouzlí na celé hodiny.

Našli jsme kdysi starou filmovou promítačku, obrovské těžké monstrum, ale tahali jsme ji všude s sebou. Byl u ní jen jeden film, nebo spíš polovina filmu, s Pop-eyem. Kdykoli byla příležitost, promítali jsme si ten film znovu a znovu, a pokaždé nám připadal stejně vtipný. Mrňous si už čtyřikrát vykloubil čelist smíchem při jedné scéně, kde Pop-eye projíždí fordem skrz pásovou pilu.

Vstoupili jsme do lesa, kde byly všechny stromy rozštípané a roztržštěné šrapnely. Dokud něco takového neuvidíte, neuvěříte, že je to možné. Všude mrtvé stromy, které žalujcně ukazují k nebi. Jak jsme pochodovali, znovu jsme vtipkovali na Orlův účet.

Kus za námi spadlo několik šrapnelů.

„Mně se to nelíbí,“ zamumlal Stařík.

Blížili jsme se k roklině smrti, nejobávanějšímu úseku cassinské fronty, a vzduch byl plný pískání a hvízdání a svištění. Byl to úzký úsek pod nepřátelským dohledem. Ležely tam stovky roztrhaných lidských a koňských těl. Prošlo tu jen pět procent našich přísunových kolon.

„Udržujte vzdálenost!“ zněl rozkaz. „Nekouřit.“

Dopadla nová salva střel. Začali jsme utíkat. Těžce jsme oddechovali a prodírali se kupředu. Jednomu člověku spadl minomet. Byl to Shirker-Brandt. Vždycky se ze všeho snažil vyvléct. Stařík mu pohrozil, že ho zastřelí, když se pro něj nevrátí. Do země zasvištěla 75 mm střela. Brandt padl na kolena a z místa, kde předtím byla jeho hlava, vytryskl proud krve. Potom se zřítíl přes minomet. Stařík a já jsme odhodili jeho tělo a minomet jsme odvezli. Na Brandta se zapomnělo.

Střely bušily dolů mezi nás. Lidé ječeli. Mysleli jsme jenom na sebe. Nohy nám pracovaly automaticky. Měli jsme jen jedinou myšlenku: dostat se odsud a do bezpečí. Nevšímali jsme si kulometu, který nám bouchal o helmu, řemene, který se nám zařezával do ramene. Kupředu! Nebylo teď vůbec nutné nás popohánět.

Feldwebelovi, který běžel vedle mě, ustřelili obě nohy.

Unteroffizier Schrank z 1. čety se náhle zastavil a ohromeně zíral na kulomet a svou oddělenou paži, které ležely na zemi před ním. Gefreiter Lazio seděl uprostřed cesty a pokoušel se nacpat si střeva zpět do svého roztrženého břicha.

Pak jsme byli na druhé straně, ale čtvrtina z nás zůstala v kupách mrtvých. Orel nebyl jediný, který si během toho desetiminutového běhu nadělal do kalhot.

Odpočívali jsme a naše obličejové byly teď, když jsme to měli za sebou, jiné. Ženská s kosou nám položila ruku na rameno, a to nás změnilo. Teď jsme byli zabijáci; smrtelně nebezpeční. Ukrýt se můžete před granátem, ale skrýt se před zděšeným vojákem, který touží zabít, je těžké. Nahoře ve stromech sedí

odstřelovači s puškami s teleskopickým hledím. Vždycky vám umístí kulku mezi oči. To vás zabije. Opona jde dolů. Zbloudilá střela nebo střepina granátu vám může prorazit helmu. Přinejlepším vás to jen skalpuje, ale kdyby to, přátelé, náhodou uvízlo v měkké části vzadu, zdravotníci vás musí odtáhnout pryč. Máte šanci; ale ne velkou. Když nemají v polní nemocnici moc práce, docela jistě to odstraní, ale bude to znamenat další měsíce v nemocnici. A budete se muset všechno naučit úplně znovu: chodit, mluvit, hýbat se.

Nebudete už ani schopni cokoli cítit. Všechno zapomenete. Možná se, než se to všechno zase naučíte, zblázníte.

Die blauen Dragoner sie reiten mit klingendem Spiel durch das Tor...

Který německý voják to v posádce nezpíval? Je to tak veselá píseň o pytlákovi, který si dělá bláznů z vězeňského dozorce. Ale nebudete si ji zpívat v ten den, kdy zjistíte, že sedíte v zabahněném krytu a tisknete si otevřenou tepnu na stehně, protože váš život bude doslova úplně ve vašich rukou. Budete zoufale volat zdravotníka, přítele frontového vojáka s páskou s červeným křížem na ruce, ale ten nepřijde. Má na práci jiné věci.

Bude hledět pomoci těm, jejichž životy se dají zachránit. Jste odsouzeni, ačkoli si to neuvědomujete. Vaše rána nevypadá nijak zvlášť vážně, ale nemůžete ji podvázat. Až uvidíte, že pod vašimi prsty tenkým pramínkem stéká krev, budete překvapeni. Za půl hodiny budete mrtví. Tiše vykrvácíte.

Aupre` s de ma blonde, qu'il fait bon dormir...

Na frontě nejsou žádné píšťaly a bubny. Budete střídavě zapřísahat Boha a ďábla, aby vám pomohli. Ale nepomůžou. Ve válce mají oba tolik práce. Proč to Bůh dopouští? ptáte se. Začnete ho obviňovat. Ale Bůh tohle nedopustil. Dal člověku svobodnou vůli, dokonce možnost vést válku. Za to, že je někdo zloděj nebo vrah, nemůže vinit policii. Ani vy nemůžete obviňovat Boha z toho, že je válka.

Vystřídali jsme parašutisty. Byli vyřízení. Neřekli ani sbohem a pochodovali pryč. Měli v hlavách jen jednu myšlenku: zmizet.

O hodinu později jsme měli první útok. Byli to Japonci. V momentě jsme se váleli kolem v divokém boji zblízka.

Legionář a já jsme postavili kulomet a smetli, co bylo před námi.

Způsobilo to oběti na obou stranách, ale co jiného jsme mohli dělat? Měli jsme žluté dostat pryč, a to se stalo. To Legionář.

Vyškubl kulomet ze stojanu, přitiskl si jej k boku a zařval to svoje „Allah el akbar! Vive la legion! Avant, avant!“ a my jsme se přidali jako tolikrát předtím v Rusku. Dokonce i Mike.

Mrňous v ruce třímál ostrý rýč na kopání zákopů. Popadl jednoho Japonce za kotníky a rozdrtil mu hlavu o kámen. Za pár sekund se v panice stáhli.

V jednom bunkru jsme našli Barcelonu s bodnou ranou v břicho. Muž, který mu ji zasadil, ležel v rohu s rozštíplou hlavou. Poslali jsme Barcelonu zpátky na obvaziště. Dostat ho tam nás stálo šest doutníků, hodinky, tři opiové cigarty a dvanáct francouzských obrázků. Drahá cena, ale Barcelona byl dobrý kámoš.

Doktor mu dal velkou dávku morfia.

Bylo nás teď v četě o jednoho míň. Těsně předtím, než ho odvezli, dal Staříkovi ten scvrklý pomeranč, který si přivezl ze Španělska. Vzal si do hlavy, že dokud ten pomeranč bude u

5. roty, nic se mu nemůže stát. Stařík musel přísahat na kříž, který si půjčil od padreho Emanuela, že ho bude nosit ve své pravé kapse u kalhot tak dlouho, dokud se Barcelona nevrátí. Potom na nás mával z improvizovaných nosítek, kabátu mezi dvěma puškami. Sledovali jsme ho, dokud nezmizel u rokliny smrti.

Bylo to tu noc, co jsme zajali toho kluka. Snažil se dostat přes řeku a vběhl jedné hlídce přímo do náruče. Nemohli jsme z něj dostat slova. Když ho prohledávali, našli v jeho kapsách různé druhy semínek. Nic jiného. Když se ho zeptali na jméno, řekl takové, jaké mají desetitisíce desetiletých italských kluků.

Přijel divizní důstojník zpravodajské služby, ale ani on z něj nemohl nic dostat. Poslali ho s hlídkou zpátky, ale ten večer jsme slyšeli, jak ho zastřelili. Zjistili význam těch semínek: bílá byly tanky; kukuřice znamenala děla a slunečnicová semínka kulomety; jablečná jádra pluky. Bylo mu jenom deset let, ale byl

to skvělý zvěd. Viděl, jak v jedné postranní ulici v Římě zastřelili jeho otce a matku, a to způsobilo, že nás nenáviděl tak, že jednomu vojenskému policistovi vlastnoručně podřízl hrdlo.

O dva dny později se na něj vyptávali Američané. Řekli jsme jim, co jsme věděli. Prokleli nás a na oplátku zastřelili pět našich.

V roklině smrti byl strom se selskou dívkou, která tam visela přivázaná na jedné větvi. Chytili ji, když zahrabávala miny. Na břehu řeky byli dva vojáci z přepadového oddílu, kteří tam seděli svázáni ostnatým drátem. Chytili je lovci lebek. Zastřelili je ranou do šíje a umístili jejich těla jako děsivou výstrahu Američanům přímo před nosem. Už se začínali rozkládat, ale pod výhružkou přísného trestu jsme je měli zakázáno odklidit. Brzy jsme je už nevnímali. Byli součástí krajiny jako ta stará vrba, která se pokoušela utopit v řece. Náš instinkt nám něco říkal, jistý instinkt frontového vojáka, a tak jsme, aniž by nám to někdo přikázal, začali kopat kryty pro jednoho, nejlepší pěšáckou obranu proti tankům.

Granátníci ze 134. se nám smáli.

„Tady žádný tanky nejsou. Vy tankisti máte tanky leda v hlavě.“

„Va te faire cuir un oeuf,“ řekl Legionář. „Oni přijdou. Počkejte a uvidíte.“

A přišli. V době, kdy jsme to očekávali nejméně: hned po půlnoci.

Z našich pozic jsme běželi do svých krytů, z nichž jsme kosili pěchotu, která šla za tanky, a ničili tank po tanku. Třicet šest čadících hranic jsme zapálili. Jenom deset tanků se vrátilo.

Porta a Mrňous byli venku a hledali zlaté zuby, dokonce ještě předtím, než útok skončil. Dozvěděli se, že Japonci jimi bývají dobře zásobeni. Jak hlasité bylo jejich zklamání, když jim důkladný lov přinesl pouze devět zubů. Rozhodli se, že těla znovu prohledají za denního světla. Mohli ve tmě nějaké přehlédnout. Alespoň dvacetkrát jim major Mike pohrozil vojenským soudem, ale jimi to nepohnulo. Nic nemohlo přemoci jejich hlad po zlatě.

Mrňous si pyšně prohlížel nádherný špičák.

Byli jsme přesunuti do nových pozic u kopce číslo 593, na jehož druhé straně ležela 34. texaská divize. Bylo vidět až k Rocca Janula, na kterou přšely střely. Mike strávil hodiny s dalekohledem přilepeným na očích a hledal tváře, které znal, neboť 133. americký pluk pěchoty byl kousek od nás a Mike v něm býval jako branec.

Viděli jsme, že na ně připravuje nějakou špinavost. Měl na ně zlost. Najednou uviděl nějaké, které poznal. Odstrčil pozorovatele dělostřelectva, popadl polní telefon a žádal, aby ho spojili s majorem, který velí té jednotce. Leutnant Frick se ho pokoušel zastavit:

„Nedělej to, Miku. Zničej nás.“

Mike se zle zasmál a vrazil si do úst jeden ze svých velkých doutníků.

„Nestarej se. Tohle je moje soukromá válka. Těším se na to už spoustu let.“ Přivolal Portu, jenž tu chodil s dvoumetrovým lukem, který našel vedle jednoho mrtvého Američana. Mike mu ukázal cíl. „Vidíte ty tři keře hned za tou pětihrannou skálou?“

Porta přikývl.

„Kousek napravo, asi o tři prsty, je díra,“ pokračoval Mike.

„Vidíte ji?“

Porta zíral přes dalekohled a potom dlouze vypískl.

„Mám to. Pozorovatelná.“

Mike se zazubil a přežvykoval svůj doutník.

„Ne, ne. To je jejich velitelský stanoviště. Je tam jeden smrad, kterej se mnou byl v rotě. Můžete tam dostat šíp se zprávou?“

„To by šlo,“ řekl Porta.

Major Mike vytrhl list ze svého poznámkového bloku a rychle napsal:

„Joe Dunnawane, pamatuješ si na Michaela Brauna? Byli jsme spolu v shuffieldských kasárnách. Práskls mě, Dunnawane. Byla to tvoje chyba, že mě vykopli. Ted' jsem major.

Jdeme na druhou stranu, abychom ti přetáhli prdel přes ksicht. Je ještě hodně úroků, který se nám musej splatit, Joe, a já tě dostanu, Joe, i když se schováš na velitelství generála Clarka!

Přesně za tři minuty posílám na druhou stranu hrst kulek. Schovej se, Joe, nebo tvoje hlava poletí do vzduchu, a to bych nerad.

Chci tě dostat živýho. U sta hromů, budeš ječet jako my, otroci v posádkovém vězení, když nás mlátil major Jednonohej.

Tak brzy, Joe!

Major Mike Braun, velitel roty“

Porta přivázal papír na dlouhý šíp, natáhl luk, pozorně zacílil a zpráva se zasvištěním odletěla pryč. Mike si zapnul stopky, přihnul se k polnímu telefonu, popadl pozorovatelovy výpočty a s ďábelským výrazem ve tváři udělil své rozkazy těžké houfnicové baterii. Potom požádal o raketovou baterii.

Přesně tři minuty poté, co Porta vystřelil svůj šíp, zazněl řev, jako kdyby se nám nad hlavami řítily stovky odpojených lokomotiv.

Bezděčně jsme padli na kolena. Nad nepřátelskými pozicemi se zvedla vlna ohně, hlíny a kamenů. To byly houfnice. Vypálily deset salv. Za pět sekund se připojila raketová baterie. Houfnice byly hnusné, ale nebyly ničím ve srovnání s 300 mm raketami, které se pak s dlouhými ohnivými ocasy přirýly k zemi.

Zažili jsme to mnohokrát, a přece jsme se při tom vždycky v hrůze krčili ke dnu zákopu. Věděli jsme, že každá baterie má tři odpalovací rampy, ale každá odpalovací rampa měla deset hlavních. To těch hrůzoplých věcí dělalo třicet, a to všechno proto, že major Mike cítil zášť vůči jednomu muži. Seděl tam na dně zákopu, nohy široce roztažené, se zlým úsměvem na rtech.

Ticho po tom dešti střel působilo málem neskutečně.

„Pozor,“ řekl leutnant Frick. „Určitě budou odpovídat.“

A odpověděli. Celou čtvrt hodinu bez přestávky stříleli z každého děla, které měli. Pak znovu nastal mír.

Mike seděl ve svém krytu a kul nějakou novou špatnost. Brzy potom, co padla tma, se hledali dobrovolníci pro úderný oddíl, jak nám řekli. Ale každý věděl o Mikově soukromé válce a nikdo se nepřihlásil. Mike se ušklíbal a říkal, že jsme padavky, ale nám to bylo jedno. „Sám ho povedu,“ řekl Mike, jako kdyby to něco znamenalo. V Mika jako velitele nočního úderního oddílu jsme neměli žádnou důvěru. Poslat nás ven rozkazem se neodvažoval.

Kdyby to udělal a ta akce by nedopadla dobře, mohlo to pro něj mít velmi nepříjemné následky. Ti na druhé straně nebyli žádní amatéři. Takže tu noc se žádný úderný oddíl nekonal. Mike dokonce Portovi a Mrňousovi slíbil 60 opiových cigaret a možnost lovu zlatých zubů, kdykoli si budou přát, jestli seženou dohromady nějakou skupinu. Pohrůzkami a nádhernými sliby oba dělali co mohli, ale my jsme prostě nepovolili.

Následující ráno se Američani začali Mikovi posmívat. Hodili k nám starou pěšáckou botu s mrtvou krysou uvnitř. Zpráva byla zřejmá. Potom začali používat zesilovač:

„My jsme na tebe nezapomněli, Braune. Jsi ten nejodpornější renegát, jaký kdy nosil americkou uniformu. Ke skopčákům se dobře hodíš. Čekám tu na tebe; ale ať nečekám moc dlouho. Nechci si kvůli tobě na zadku uhnat kuří oko. Pseudomajore Miku Braune, slibujeme 20 000 dolarů a tolik cigaret, kolik můžou unést dva muži, když ti tvoje rota uřízne hlavu a hodí ji sem k nám. A když ti tu kebuli neuříznou, všechny je zmasakrujem, až si pro tebe přijdem.“

Jejich odstřelovači se celý den činili a zabili nám jedenáct lidí. Hned po půlnoci nám zabili hlídku, a jen díky Legionáři nevyčistili celý zákop. Vylezl ze svého krytu, aby se vyčůral, a viděl, jak k nám běží.

Okamžitě začal pálit ze svého kulometu a trvalo nám deset minut tvrdého boje, než jsme je obrátili. To nás stálo dalších dvanáct mužů. Ale teď jsme toho měli právě dost.

Zašli příliš daleko.

Když se Legionář objevil a hlásil, že úderný oddíl je připravený, Mike si spokojeně mnul ruce. Pro Mikovy kamarády jsme si chtěli dojít přesně za devatenáct hodin, až budou uprostřed vydávání přídelů. Budou soustředění na svoje jídlo, a jelikož nám to naše dávali zhruba ve stejnou dobu, nebudou si ani v těch nejdívočejších snech myslet, že přijdeme v takovou hodinu. Byl to Legionářův nápad a u nenažranců, jako byl Porta, se setkal se značným odporem. Mikovi se to také moc nelíbilo, ale Legionář prosadil svou. Mrňous a Heide prořezali cestu drátem a my se bleskovou rychlostí proplazili na druhou stranu. Shromáždili jsme se v několika dírách po šrapnelech před nepřátelskými pozicemi.

Odšroubovali jsme víčka granátů a odjistili pistole. Byli jsme tak blízko, že jsme slyšeli, jak dělají vtipy o

obsahu svých misek. Jeden řekl, že to maso je z mrtvých německých telefonistek. Dva se handrkovali o láhev whisky.

Mike vybral svým infračerveným dalekohledem cestu. Šeptem řekl Mrňousovi, aby šel s ním a pomohl mu chytit Joe Dunnawana.

Vypadalo to, že Američani zapomněli na všechno kromě svého jídla.

Mikovi klesla ruka, signál k útoku.

Vyřítili jsme se kupředu. Jedna miska vyletěla vysoko do vzduchu, když v ní přistál ruční granát. Házeli jsme do jejich krytů miny a ruční granáty, a práci v zákopech dokončovali automatickými pistolemi.

Došlo k hroznému zmatku. Za několik málo minut jsme byli na zpáteční cestě. Než jsme odešli, měli jsme ještě čas zničit jejich minomety a těžké kulomety. Dorazili jsme do našich zákopů a sotva jsme popadali dech.

Mike vzteky téměř nemohl mluvit. Mrňous byl k Dunnawanovi příliš surový a uškrtil ho, takže Mike si mohl už jen kopnout do jeho mrtvého těla. Co ho rozčílilo snad ještě víc, byla skutečnost, že Mrňouse ani nemohl za jeho neobratnost potrestat, neboť celý ten podnik byl zcela proti pravidlům.

Během několika dalších dnů jsme se bavili střelbou z luku a foukačky.

Začalo pršet. Mrzli jsme v našich maskovacích oblecích. Viděli jsme do dálky na klášter, který byl jako hrozící sevřená pěst.

Jednoho dne ráno se zdálo, že celý jihozápadní obzor je v plamenech. Nebesa se otevřela a my jsme zjistili, že zíráme do linie obrovské výhně. Hory se chvěly. Celé Lirské údolí se chvělo strachy, jak na nás s řevem padalo osm tisíc tun olova. Začala největší dělostřelecká bitva v historii. V jednom jediném dni dopadlo na naše pozice tolik šrapnelů, kolik jich bylo vystřeleno během celého boje u Verdunu.

Neúprosně to pokračovalo, hodinu za hodinou.

Naše kryty se zřítily a my se museli rukama, nohama a zuby vykopávat ven. Stali se z nás krtci. Tiskli jsme se ke stěnám zákopů, nebo spíš k tomu, co z nich zbylo. Bylo to nejhorší šrapnelové peklo, jaké jsme zažili. Viděli jsme, jak vzduchem letí osmařicetitunový tank. Sotva dopadl, s pásy ve vzduchu, balancující na střelecké věži, vymrštila ho tlaková vlna zpět, odkud přišel.

Celá jedna rota, která se prodírala spojovacím zákopem, byla v několika sekundách zaživa pohřbena.

Vše, co z ní zbylo, byly hlavně pušek, jež tu a tam vykukovaly.

Tu noc začali lidé z toho bombardování bláznit. Museli jsme je srazit k zemi a mlátit abychom je přivedli k rozumu. Ale vždycky se nám nepodařilo chytit je včas a zabránit jim, aby vyběhli do deště střel, kde nikdo dlouho nepřežil. Celé to místo bylo peklo žhavé létající oceli.

Leutnantu Sorgovi to utrhlo obě nohy a vykrvácel. Dva naši zdravotníci byli zabiti. Jednoho rozdrtil trám, který na něj spadl. Druhého to rozseklo napolovic, když těsně před ním vybuchla střela, zatímco šel k leutnantu Sorgovi. Mrňous měl odseknutý nos a Legionář a Heide ho drželi, zatímco Porta mu jej přišíval zpátky. Dělal to pod ochranou hromady mrtvol. Tak to šlo celou noc a celý další den. Naše polní baterie byly umlčeny už dávno předtím a naše tanky hořely tam, kde stály.

Najednou se za námi zvedl zátaras a blížil se k nám. Pak se objevili, vynořovali se z kráterů a děr. Byli to d'áblové. Řvali a ječeli. Jisti si vítězstvím se hnali kupředu, přesvědčení, že nikdo z nás nemohl zůstat naživu. Ale my jsme leželi v děrách a mezi skalami, skrčení za našimi kulomety a plamenomety. První proběhli kolem nás, protože jsme předstírali, že jsme mrtví.

Přicházelo jich víc a víc. Jeden z nich mi kopl do ocelové přilby, až mi zvonilo v hlavě. Jen počkej, ty sráči, myslel jsem si. Nedostaneš se zpátky živej. Přes řasy jsem viděl jejich běžící nohy, dlouhé americké šněrovací boty, bílé francouzské psí dečky, anglické ovinovačky. Byli všichni smíchaní. Potom příběhlo několik černochů, v obličeji úplně šedivých strachy.

Hrubý hlas přikazoval:

„Ku-předu. Ku-předu!“

Začal štěkat kulomet. Překulil jsem se na obličej, s námahou zvedl svůj kulomet a vylezl z bláta. Mrňous dovnitř zastrčil pás.

Nabil jsem, vypálil. Stopovka se syčením letěla do zad vojáků v barvě khaki a srážela je k zemi.

Pokoušeli se vzdát, ale jenom je sklídila Smrt.

Šli jsme na ně s bajonety a lopatkami. Šlapali jsme po tělech, rozezstoupili se a klouzali po vyhřezlých

střevech, holýma rukama škrtili jiné lidské bytosti.

Zabíjej, vojáku, zabíjej pro svou vlast a svobodu, které si nikdy neužiješ!

Rozmáchl jsem se polní lopatkou a odsekl jsem jednomu americkému černému seržantovi tvář. Tryskala na mě jeho krev. Skočil jsem do úkrytu, metr široké díry. Pod bahnem se něco pohnulo. Pod plochou helmou se objevil obličej. Strachy jsem vydal výkřik, popadl jsem lopatku, vyprázdnil do něj pistoli, aniž bych jej udeřil. Zvedl se a teklo z něj bláto. Kopl jsem ho do břicha. Namířil na mě bajonet. Postavil jsem se, vykopl mu bajonet a znovu a znovu jej mlátil svým ostrým rýčem do obličeje.

Pro patria! Kupředu, můj hrdino, bij se svým bajonetem a rýčem.

X

Byl to Carlův nápad, zablokovat Via del Capoci, a jeden dopravní policista nám pomohl na každý konec napříč umístit zátaras. Mario došel pro koule a začali jsme hrát petanque. Pár lidí ztropilo povyk, ale ten policista na ně prostě zařval. Přidala se k nám celá ulice. Bylo to skvělé, až na pár sprostých slovních potyček s řidiči, kteří nemohli pochopit, proč je ulice zablokovaná.

Ticho přerušovala jen tichá cvakání koulí, které do sebe narážely. Klečeli jsme a mířili, odhadovali a hádali se. Hráli jsme celý den a přestali, až když začalo pršet.

I když jsme odcházeli, nedali jsme pryč ty zátarasy. Další den jsme tu ulici mohli znovu potřebovat.

Pak jsme vyrazili směrem k bordelům na Mario de'Fiori, ale než jsme se dostali až tam, zapletli jsme se do rvačky s nějakým italským horským oddílem. Bylo to před velkou cukrárnou ve Via del Corso. Prošli jsme jedním skleněným oknem. Potom přijeli karabiniéři, ale chytali jen Italy. My ostatní jsme skončili v nevěstinci.

„Tady v Římě je nádherně,“ řekl Carl.

V Římě na dovolené Několikrát to vypadalo, že se náklad'ák převrátí, jak sebou hrkal přes nespočetné díry po šrapnelech. Má dovolenka mi šleستila v náprsní kapse tuhé maskovací bundy a slibovala mi čtrnáctidenní zapomnění v Hamburku. Pobočník dokonce šeptal něco o možnosti, že dostanu razítko a pustí mě do Dánska. Pluk to pro mě udělat nemohl, ale kdybych si to zařídil v Hamburku, mohl bych jet dál do Kodaně. Ale co bych tam měl dělat? Zdrhnout do Švédska a být Švédy vydán nazpět? Bylo to u nich na denním pořádku. Tři dny předtím jsme posloužili jako popravčí četa pro pár letců, kteří dezertovali z Říma a dostali se až do Stockholmu. Cestovali v poutech zpátky. Švédská policie je eskortovala do Hälsingborgu, kde byli předáni vojenské policii. A nakonec jsme je my zastřelili. Když jeden z nich umíral, proklínal Švédy.

„Kam jedeš?“ zeptal se postarší obergefreiter s červenými prýmkami granátníka na náramenících.

Tiše jsem na něj zíral. Nemohl jsem odpovědět.

„Ptám se, kam jedeš?“ řekl se selskou zatvzeleností.

„Co je ti k čertu po tom, ty pitomče? Ptal jsem se tě já, kam jedeš?“

„Chceš asi jednu dostat, ty cucáku. Jsem dost starej, abych mohl bejt tvůj otec.“

„Tak prosím. Jsem připravený.“ Vyrhl jsem si z kalhot pásek a omotal si ho kolem pěsti, připravený k boji.

Zaváhal, protože nemohl pochopit, proč se tak rozčiluji. Ale já si to musel na někom vylít, a ten starý chlap to dělal velmi dobře. Kdyby mě jen jednou udeřil, zabil bych ho. Nestaral jsem se o to, co se mi stane. Jenom jsem cítil, že musím udělat něco zoufalého, po těch dvaadesáti k šílenství dohánějících hodinách v zapáchající věži tanku.

Zdálo se, že jsem obklopený muži z týlového sboru, ale vzadu jsem zahlédl dva námořníky v pomačkaných, olejem zamazaných uniformách. Knoflíky na jejich sakách byly zelené, pokryté měděnou patinou. Jeden svou stuhu na čepici ztratil, a co bylo na stuze toho druhého, byste ani při nejlepší vůli nepřečetli.

Odznamy na jejich rukávech mi řekli, že slouží u ponorek. Cítil jsem, že by mi nevadilo si s nimi popovídat, a připadalo mi, že by si se mnou rádi popovídali i oni. Ale jako já se určitě báli udělat první krok. Tak jsme si po celých těch 150 kilometrech, které jsme strávili v tom poskakujícím náklad'áku,

nevyměnili ani slovo.

Dostali jsme se do Říma právě včas, abych chytil severní expres, ale nejdřív jsem musel jít do nemocnice číslo 12, abych doručil balíček od Jednookého, balíček adresovaný jedné doktorce. Bylo to neuvěřitelné, ale náš generál Jednooký se zamiloval. Nemohl jsem se dočkat, až tu dívku uvidím. Kdyby se vzhledem rovnala Jednookému, za moc by nestála. Ale ukázalo se, že je neobyčejně krásná, a já se s ní jako zástupce Jednookého vyspal. Mé kapsy byly nacpané dopisy, pěknou sbírkou velezrádných románů, které jsem s sebou měl, aby se vyhnuly polní cenzuře. Nejhorší byl bezpochyby Portův. Byl pro jeho kamaráda dezertéra, který trávil pátý rok v úkrytu a který společně s jedním policistou založil jakousi „ilegální skupinu“ a pomáhal těm, kteří si to mohli dovolit. Ale běda, kdybyste se jim dostali do spárů, aniž byste mohli zaplatit. Porta s nimi měl nějakou obchodní dohodu; co to bylo, byla tak trochu záhada, ale bylo to bezpochyby něco ve velkém stylu. Po válce se Portův kamarád stal šéfem policie v jednom známém městě v Německu. Neřeknu kterém, aby na mě nepodal žalobu pro urážku na cti. Nákladák se přikodrcal do Říma. Někakou dobu už za námi se štěkáním běželo několik prašivých psů. Zastavili jsme před nějakými kasárnami, zapáchajícím místem s loupajícími se stěnami.

Bylo vidět, že je jejich praví majitelé neobývají. Ti byli ve skutečnosti daleko odsud, pohřbení v africkém písku nebo hnijící v Libyi v táborech pro válečné zajatce.

Začal na nás křičet nějaký feldwebel.

„Odprejskni,“ vykřikl jeden z námořníků, když vyskakoval ven.

Blízko sebe a s pytli na ramenou prošli ti dva námořníci bránou kasáren. Hluchý k feldwebelovým výkřikům jsem běžel za nimi.

Smrděli olejem a slanou vodou. Šli jsme pořád dál. Když jsme se dostali k Španělským schodům, zastavili jsme, abychom si odpočinuli. Potom jsme došli na Via Mario de'Fiori a zapadli do jednoho baru, úzké nudle s dlouhým pultem. Dopravní policista, kterému z koutku úst visela cigareta, se tam právě s něčím naparoval a visela na něm spousta očí. Jeho uniforma byla celá pocákaná. Když nás spatřil, přestal mluvit.

O bar se líně opíraly dvě děvky, které vypadaly, že svá učňovská léta mají už dávno za sebou.

Barman, vysoký tlustý obr ve svetru s krátkými rukávy a s hadrem kolem krku, pomalu leštil sklenici.

Policista hlasitě zašeptal:

„Attenzione! Posraný Germáni!“

Menší z těch dvou námořníků šel přímo k němu s jednou rukou položenou na bajonetu.

„Kamaráde,“ začal. „Seš Říman. My jsme Němci. Jsme slušný chlapi, nikomu neublížíme, když nás nikdo nevyprovokuje. Věřím, že náš kamarád za barem to bere stejně. Chce jenom to, na co má svůj nárok.

Ty dvě dámy jsou milý dámy, pokud dostanou to, na co mají nárok.“ Na chvíli se zastavil, vytáhl bajonet a jeho špičkou se šťoural v zubech. Potom se naklonil přímo nad policistu, přičemž se mu krk natáhl dopředu a odhalil červenou, opařenou kůži, jaká je vidět na lidech, kteří se v poslední chvíli dostali z párou naplněné místnosti. „Ale, a to si prosím tě zapamatuj, policajto, nikdo z nás není posranej. Ty znáš své ulice a silnice, já svoje moře. Jsem v ponorce a čekám na velký konvoje, jako seš ty schovanej za kamenem a číháš, až kolem pojede nějaký vožrala.“

Pustil svůj bajonet a praštil dlaní o bar. „Tak sem s pivem. Tři čtvrtě piva a zbytek slivovice. A pak chudákovo šampaňský*.“

Barman se chápavě zasmál. Otřel si břicho svým hadrem.

„Spěcháte se zlinkovat, co?“ Poškrábal se na zádech a zuby vytáhl zátku z láhve šampaňského.

Prohlíželi jsme si obrázky na stěnách za barmanem. Mušinci pokryté obrázky nahých dívek, kterých si všímali už jen noví zákazníci.

My tři jsme si navzájem neřekli ještě ani slovo. Nemohli jsme, dokud jsme nevypili svou první sklenici, obřad, který musel být úzkostlivě dodržen. Nevšímali si mě ani já jich, dokud spolu nevypijeme sklenici slivovice a piva. Barman se s naším pitím pečlivě připravoval. Trvalo mu to čtvrt hodiny.

„Chcete brčka?“ zeptal se.

Naše ticho mu sdělilo, že ano.

Postavil před každého z nás litrový džbánec a do každého dal jedno poločistě brčko, špinavým černým koncem nahoru. Z velkého kameninového hnce vzal několik jalovcových bobulí a pár jich do každého

dal. Potom před nás strčil misku oliv a ančoviček. Neměly v sobě párátka, jak se to dělá v lepších podnicích. Takže jsme je brali rukama.

Přitukli jsme si džbánky a pili dlouhými žízlivými doušky. Ten vyšší námořník, dlouhý a hubený jako tyčka, nám nabídl cigarety.

Camelky. Poškrábal se v rozkroku a zíral na ty dvě děvky a hodnotil je pohledem.

„Jsme na cestě do nemocnice,“ vysvětloval. „Carlovi prasklo něco vevnitř, když ho napadlo torpédo. A mě zlobí můj starej syfilis, a oba si musíme dát namazat popáleniny.“ Pro zesílení dojmu si odhrnul podolek, takže jsem uviděl červené, popálené maso. „To je výsledek nakládačky, kterou jsme dostali u Kypru. Byli jsme dole čtyřicet osm hodin a potom kapitán ztratil trpělivost. Nechtěl poslechnout zástupce, ale šel nahoru do periskopový hloubky. Byl mladej a nezkušený. Bylo mu jen dvacet jedna. Jeho zástupci bylo čtyřicet sedm a měl spoustu zkušeností. Než přišel k ponorkám, byl na trampový lodi. Když jsme ho vytáhli z velitelský kanceláře, doutnalo mu maso na kostech. Vařící olej. Velitele jsme nikdy nenašli. Zmizel. Bažil po rytířským kříži, už odjakživa. Třicet sedm lidí z posádky šlo s ním. Ale my jsme ten krám dostali domů. Děkovali jsme za to prvnímu inženýrovi.“

„Teď si představ, kolik jsi mu toho tady nažvanil,“ řekl ten menší, který se jmenoval Carl. „Dáme si do trumpet.“

Každý jsme zaplatili jednu rundu. Potom barman. Vzali jsme na milost policistu a platil on. Zbytky jsme lili holkám za výstřihy. Vstoupila nová dívka.

„Oho,“ zabručel Carl a šťouchal svým prostředníkem dlouhánovi do žeber, „tuhle chci ošoustat. Co tak asi stojí? Dal bych 500 za noc.“ Projednal tu cenu s dívkou a dohodli se na 500 markách a deseti balíčcích Lucky Strike. Bydlela ve druhém poschodí nad barem. Otto a já jsme šli s nimi nahoru. Jak jsme odcházeli, strčil nám barman do podpaží několik lahví.

„Podívám se nahoru za půl hodiny, až tady budu zavírat,“ zavolal.

V rychlém letu jsme se šplhali po schodech nahoru. Dívka nás vedla a my jsme mohli až nahoru vidět její nohy. Měla červené kalhotky s černou krajkou. Punčochy měla dlouhé a vzrušující, s tmavými vršky.

Carl se hladově hihňal a chytil ji za stehno:

„Máš to ale pěknou výbavu!“

Šli jsme za dívkou dlouhou, temnou chodbou, klopýtali jsme o věci a hloupě jsme se smáli a střídavě škrtali sirkami. Každou chvíli jsme se zastavili a přihnuli si piva.

Za jedněmi dveřmi hekala žena. Z jiných dveří se ozýval oplzlý mužský smích. Na protest vrzala postel.

Něco spadlo. Musela to být láhev, protože se to kutálelo po podlaze.

Otto se shýbl, aby se podíval klíčovou dírkou.

„Sbrigatevi!“ zašeptala dívka s nevolí. „Nač tam ksakru okouníš?“

„Jen klid,“ řekl Otto. „Jsme na cestě na opravu. Není žádnéj spěch.“

„Jestli nejdeš, seženu si jinýho všiváka. Noc je krátká. Mám spoustu práce.“ Trhla hlavou a hodila si za sebe své dlouhé modročerné vlasy. „Tak co? Chceš šoustat, nebo ne?“

„Už jdem,“ zavrčel Otto. „Jen si dáme sklenici piva. Přišels někdy na to, Carle, proč děvky pořád spěchaj? Jsou to ty nejpracovitější obchodníci na světě. Pamatuješ se na tu vysokou hubenou v Salonice, co brala dva zákazníky najednou? Měla tolik práce, že si ani nepohlídala obermaata Granta. Pláchl s výdělkem za čtyři noci, a když šla po něm, spadla do vody a rozrazila si čelo o pachole.“

„Hele, neříkej mi děvko,“ vykřikla dívka, která uměla trochu německy. „Pro tebe, námořníku, jsem děvče, holka, fešanda, kráska, baba, jak chceš, ale žádná děvka.“

„No dobrá,“ řekl Otto konejšivě. „Tak jdem na to, a pustíme ptáčka dovnitř. Jak ti mimochodem říkali, když jsi byla ještě s mámou?“

„Lolita.“

„Lolita,“ vychutnal si Otto to jméno, „Lolita. Byls někdy pod dekou s holkou jménem Lolita, Carle?“

„Tak to si teda nepamatuju. Tak pojď, Lolito, ukaž nám své lože.“

Ottovi z ruky vyklouzla láhev piva a kutálela se chodbou a dolů po schodech. Skočil po ní, ale upadly mu ostatní láhve, které měl v podpaží, ztratil rovnováhu a sjel po schodech dolů, což dělalo ten nejúděsnější randál.

Carl a já jsme mu spěchali na pomoc a s dusáním sbíhali po tichých schodech. Dveře se otevíraly

dokořán. Muži a ženy nám nadávali, jak jen to Italové dovedou. Nějaký chlapík, který stál vedle obrovské dívky, slíbil, že nám nafackuje, ale když spatřil Ottu, rychle zmizel a zabarikádoval dveře komodou a bidetem.

Dole u schodů se objevil barman, jehož tělo se lesklo potem, a v ruce svíral klacek.

„Per Bacco! Accidenti! Jestli si na vás, hoši, někdo dovoluje, vyřídím si to s ním.“

„To mi jen upadlo pivo,“ vysvětloval Otto.

„Rozbilo se?“ zeptal s barman starostlivě.

„Ne, chválabohu. Ale jaký tu máte zatracený schody. Připomínaj mi Nagasaki. Tam jsem taky šel po prdeli. To bylo tu noc, co jsem si schrastil svého syfla. Japonka to byla a na pravý noze měla jen palec a tři prsty.“

„Syfilis,“ vykřikla Lolita. „V tom případě se mnou nebude nic!“

Zmizela chodbou a práskla dveřmi.

Carl začal nadávat.

„Ty zatracenej idiote! Proč jsi do čerta kecal o svém syflu?“

Copak nechápeš, Otto, že tahle věc je přísně tajná? Slyšels někdy mě, abych žvanil o tom triplu, co jsem dostal, když jsme uhlovali v Piraeu? A byla to tvoje vina, Otto. Ty jsi pořád chtěl jít do té zasraný kavárny. Kdybychom šli k holkám do telefonní ústředny, jak jsem navrhoval já, nestalo by se to.“

„Kdo říká, že ty telefonistky byly čistý?“ bránil se Otto.

„Jestli to máš chytit, dostaneš to, i když vlezeš do královského paláce a skočíš do postele s princeznou.“

Sedli jsme si na schody a otevřeli několik lahví; pak jsme se zase začali přesouvat nahoru a na každém odpočívadle se posilňovali pivem.

„To nebylo pivo,“ řekl Otto naříkavě. „Smrdí to jako pivo, říká se tomu pivo a platí se za to jako za pivo, ale ta břechka chutná jako voda. Když už ani pivo nestojí zanic, je čas skončit válku.“

Nikdo válku nevydrží bez slušného piva.“

„Vy dva jste vojáci z povolání?“ zeptal jsem se.

„Jo, co jinýho?“ odsekl Carl a plivl na stěnu. „Chodili jsme spolu do školy, Otto a já. Společně nás to otrávil a společně jsme ve čtyřiatvacátým vstoupili do armády. Byl to jedinej stálej džob, kterej nám kdo mohl nabídnout. Nechali jsme se rovnou nalejt na dvanáct let. K čemu sakra dělit život na malý kousky? A od té doby jsme zůstali.“

„A to jste pořád jenom lodní důstojníci?“ zeptal jsem se s překvapením.

„Už jsme mohli bejt dlouho stabsfeldwebelové,“ zasmál se Otto.

„Doted’ nás už pětkrát degradovali. Moc kurev a moc piva. A moc debilních důstojníků. Ale byla to sranda, dokud nezačala ta posraná válka. Ted’ jsme jediný, co jsme zbyli z 375 lidí ze starý ponorkový školy v Kielu.“

„Co budete dělat, jestli prohrajem válku a oni námořnictvo rozpustěj?“

„Mluvíš o věcech, kterejm hodně rozumíš, hochu,“ řekl Carl a nesouhlasně kroutil hlavou. „Námořnictvo se nedá jen tak zrušit.“

Vás jiný pošlou k čertu. Možná že nám na chvíli seberou žraloky, ale daj nás na odstraňování min.“

Otto se ted’ dostal až k Lolitiným dveřím a vyhrožoval, že ustřelí zámek, jestli neotevře. Rachotil puškou, aby bylo slyšet, že to myslí vážně.

„Jdi od těch dveří. Budu střílet,“ zařval.

Vypálil dvakrát na druhou stranu a zevnitř se vyhnul proud nadávek a kleteb. Hrozila, že na něj pošle Mussoliniho, Badagliu, Churchilla a papeže, jestli neodejde.

Na konci chodby se otevřely dveře a dovnitř nás pozvala nějaká pohostinná dívka. Otto si vzal svůj pytel a na Lolitu se zapomnělo.

Podali jsme si ruce a představili se. Jmenovala se Isabella. Měla celý soudek piva, který stál vedle umývadla, a ze stropu se na provázcích klínaly džbánky.

Otto se okamžitě začal svlékat. Měl velké díry v ponožkách a na kalhotách plíseň. Ukázal na svoje boty.

„Nemůžu ty zatracený škrpále usušit,“ řekl. „Poslední kousek jsme se museli brodit. Bejt námořník je svinskej život.“

Isabella si svlékla sukni. Měla krátké černé kombiné, které se nám moc líbilo. Carl a já jsme se posadili

na okraj postele, každý se džbánkem piva. Otto a Isabella se vlídně přeli, jakou pozici použít. Isabella to nakonec vzdala a klekla si na postel.

Carl a já jsme trochu překáželi a museli jsme se odsunout. To bylo hned. Pak byl problém s prezervativem, který byl zmetkový, a já musel vzít z krabičky v dolním prádelníkovém šuplíku jiný. Isabella dohlédla na to, aby byl pořádně nasazen.

„Teď jsme připravený,“ řekla.

„Dobry,“ zavrčel Otto. „Tak se dáme do práce.“

Carl mi popisoval život na lodích, sloužících jako skladiště, kam posílali vězně, které zajali.

„Bylo to na jedny z nich, co jsem si zašoustal nejlíp v životě,“ řekl. „Černá holka to byla, a divoká jak ďábel. Zosobněná africká džungle. Podvozky hejbala jak setrvačnicka na parním válci.“

Otto si sedl s uspokojeným výrazem ve tváři. Pak byla řada na Carlovi. Zatímco si svlékal kalhoty, pokračoval ve svém příběhu o Afričance.

Isabella si omotala nohy kolem jeho stehů.

„A zatímco jsem byl na ní,“ pokračoval Carl, „snědl jsem lžící kaviár z plechovky. Dám ti stovku navíc, když to uděláš francouzsky,“ řekl Isabelle.

„Jak chceš. Prachy sem.“

„Snažil jsem se ji propašovat zpátky na palubu našeho žraloka, ale starej ji uviděl zrovna, když jsme mizeli do kajuty. Dostal jsem dvanáct dní, ale stála za to desetkrát. Máš nádhernou prdelku,“ řekl s povzdechem a štípl Isabellu do širokého pozadí.

Otto vyhodil svůj použitý prezervativ z okna a dal si boty k radiátoru, aby se usušily.

„Ty, Svene, co bys řekl tomu, kdybys s náma na pár dní spojil své síly? Nemocnice může počkat.

Myslím, že my tři bychom se měli podívat na tuhle díru, kterou chtěj vidět všichni nóbl lidi. Je to součást našeho vzdělání, znát Řím.“

Souhlasil jsem, i když to znamenalo obětování několika drahocenných dnů.

„Náš první důstojník mi řekl o dobrým hostinci. Mám adresu. Řekl mi o něm, když jsme byli v Biskaji v záchranném člunu.“

„Torpédovali vás?“

„Ne, to nějaký zasraný letadlo. Byli jsme nahoře a nabíjeli baterie. Zčistajasna přilítlo a začalo na nás pálit ze svého děla. Velitele a lodního inženýra, který seděli vpředu a kouřili, to zabilo první ranou. Další smetla celou posádku u děl.

Samozřejmě se bleskově ponořili. První důstojník a já jsme byli na zadní palubě. Škubali jsme za dvířka, ale byly už zamčený zevnitř. Prvnímu důstojníkovi se jen tak tak podařilo rozvázat záchranný pás a s botama, pistolema a vším ostatním jsme šli do něj. Museli jsme se dostat od té sakramentské věci, než nás to stáhne pod hladinu. Ty sráčové ji naklonili a velitelskou věž z nás málem nadělali kaši. O dva dny později nás sebral torpédovej člun. Měl jsi vidět Carlův obličej, když jsme na sebe narazili v kantýně 3. flotily v Bordeaux.“

Carl se na loktech zvedl z Isabelliny hrudi a zastavil se, aby řekl:

„Ježíš je můj svědek. Báł jsem se o svůj život. Když ten lítající parchant zmizel, vynořili jsme se, abychom vás hledali. Hledali jsme celou noc. Dokonce jsme použili i reflektor, i když se to nesmí. Další den jsem dali dohromady všechny vaše věci a udělali pohřeb. Takže když jsem tě v Bordeaux uviděl, skoro jsem si strachy nachcal do kalhot.“

Isabella a on se vrátili k akci.

Ozvalo se divoké bušení na dveře.

„Kdo je to zase,“ zavolala Isabella s nevolí. „Via di qua!“

„Nekřič tak. To jsem já, Mario,“ zazněl barmanův pivní hlas.

Otto otevřel dveře a Mario se s bednou piva na ramenou vpotácel dovnitř.

„Přinesl jsem vám pár lahví, kdybyste dostali žízeň,“ vysvětloval a složil pivo doprostřed na podlahu.

Poplácával Isabellin vystrčený zadek. „Máš práci,“ řekl a zasmál se. Pak zaklonil hlavu a jedním douškem vyprázdnil jednu láhev.

Carl skončil. Otto řekl, že by chtěl ještě jednou a zaujal polohu mezi Isabellinými silnými stehy.

„To drží unavenýho hrdinu při životě,“ řekl. Dal si dívčiny paty na ramena. „Na moři si toho sotva

užijem.“

„Ne bez prezervativu,“ řekla Isabella a vyprostila se. Musel jsem zase vlézt do spodní zásuvky.

„Papíry máte v pořádku, předpokládám,“ řekl Mario. „Policajti tu budou do hodiny.“

„Nemám se čeho bát,“ řekl jsem a vesele jsem se zasmál.

„Dovolenou máš v Římě, jo?“

„Ne, v Hamburku.“

„Pak budeš mít problémy. Ať tě tu nenajdou. Ale vem to čert, máš dost času. V suterénu žije jedna slepá baba. Má uši jako lasička, a jakmile něco uslyší, mrskne o zed' na dvoře láhev.“

Otto byl unavený a Isabella seděla rozkročená přes bidet. Pohled na ni dodal chuť Mariovi.

Neobtěžovali se vlézt si na postel, ale udělali to na podlaze jako párek psů. Mario měl nadosah svoje pivo a nezastavoval se, ani když pil. Nikdo z nás nic nenamítal.

Proč bychom měli? Isabella byla v práci a my byli její zákazníci.

Bylo to stejné, jako jít do hospody a dát si pivo vzadu.

Mario se potil.

„Uf,“ bručel. „Už jsem vyšel z tréninku. Musím to opravdu dělat častěji.“

„Můžeš to tu dělat, jak často budeš chtít,“ řekla Isabella, „pokud zaplatíš. Jinak je krám zavřenej.“

„Copak nemáš žádnýho chlapa?“ zeptal se Otto.

„Teď ne. Před tejdnem ho zatkli. Poslali ho s Židama pryč.“

„To bych rád věděl, co se všema těma zobákama dělaj,“ řekl Carl.

„Oddělávaj je,“ řekl Otto. „Slyšel jsem, že na nich zkoušej chemický bojový svinstva.“

„Říká se, že je plynoujou ve velkejch táborech v Polsku,“ dodal Mario.

„Nejdeš taky?“ zeptal se Isabella a ukázala na mě. „Jestli jo, tak to uděláme teď, dokud jsem ve formě.“

Snažil jsem se z toho vybruslit, ale ostatní si mysleli, že to jsou jenom rozpaky a pomohli mi. Nač to popisovat? Tak jako tak jsme byli uprostřed toho všeho přerušeni, když Carl náhle řekl:

„Ukaž mi svoje podpaží. Nemáš tam označení krevní skupiny, nebo jo?“

Byl jsem tak překvapený, že jsem bez přemýšlení zvedl nadloktí, ale pak jsem se rozčílil.

„Vy dva zchátralý herinci, nemáte žádný právo si tady poroučet!“

Popadl jsem nočník, který byl zpola plný, a hodil jej po Carlovi.

Ten se blekurychle sehnul a nočník letěl dál, takže zasáhl Maria, který právě dopíjel láhev piva.

Otřel si z obličeje zapáchající tekutinu, zatímco jeho ústa dala průchod proudu sirných nadávek. V další chvíli jsme byli já a Isabella odmrštěni pryč.

„Ty zsranej německej křupane,“ křičel. „Dostáváš tady italskou kundu za tržní cenu a házíš chcanky na slušný lidi!“ Pokoušel se mi vyskočit na břicho, ale povedlo se mi včas se odvalit.

Carl a Otto na něj skočili a podařilo se jim jej zneškodnit.

Vysoký Otto se mu obkročmo posadil na prsa, zatímco Isabella mu poskytovala první pomoc ve formě piva a šnapsu, které mu v ohromných kvantech lila hrdlem, aby jej utišila. Pomalu se mu vrátil klid, ale než se uvolil, že už bude rozumný, Isabella mu musela slíbit šoustání na usmířenou, a zatímco to dělali, my jsme zpívali O, Tannenbaum! trojhlasně.

„Zpívals jako jeden z nás,“ řekl Carl s vážnou tváří.

Venku v dolní části světlíku třískla o trubku láhev. Na úzkém schodišti zněly rychlé kroky. Okované boty, které se snažily potichu našlapovat. Vojenská policie, prokletí lovci lebek.

Mario se vyškubl z Isabelly.

„Sakra, chlapi, jsou tady. Ta slepá je slyšela. Nahoru na střechu! Sbrigatevi!“

Snažil jsem se vlézt si pod postel, ale byl jsem za nohy vytažen ven.

„Zbláznil ses?“ zasyčela Isabella. „To je první místo, kam se dívaj.“

Mario nás vystrčil z okna.

„Ven, prevítí! A žádnéj randál! Jestli vás tu najdou, zavrou bar a celej tenhle podnik. Čert vás vem, vy Němčouři. Co se mě týče, můžete se střílet, jak je vám libo, ale nám Římanům dejte pokoj.“

Svou pistolí jsem měl v zubech a kolem krku zavěšené dva ruční granáty. Když jsem se podíval dolů, zatočila se mi hlava.

Carl vylezl hned za mnou. Zapomněl si kalhoty a útrpně se usmíval. Pytle námořníků a mou tornu vrazili

do světlíku.

Nejhorší byly námořnické karabiny. Strčili je do komína a doufali, že náboje nevybuchnou. Nebyli jsme v budově jediní, kteří v tom byli. Jako hrozny jsme se tiskli ke zdi domu. Špičky nohou jsem měl na vyčnívající cihle a má ruka svírala okap.

„Nedívejte se dolů,“ řekla Isabella varovně.

Bože, jak jsem se bál! Proč by nás měli honit vlastní lidé? Co jsme spáchali? Jednu noc svobody. To bylo všechno. Byli jsme vojáci, kteří potřebovali někde přespát. K čertu s celou policií.

„Zůstalo mi tam pouzdro a čepice,“ zašeptal jsem polekaně.

„Idiote,“ špitl Carl a kopl do skla. Mario vyhlédl.

„Per Bacco! Vy Němci jste strašný pitomci,“ řekl a vystrčil věci ven.

O pár minut později jsme slyšeli, jak se rozlétly dveře. S Isabellou jednali jako s kusem bláta, udeřili Maria a vysmívali se Itálii. Potom se rozlétlo okno. Přimáčkli jsme se ke stěně, proměnili se v tiché cihly. Kdyby nás objevili, znamenalo by to smrt. Žádné vysvětlení by nás nezachránilo.

Strčil jsem dopředu pojistku své 0,8. Carl měl mezi zuby šňůru ručního granátu. V záři světla z okna jsem uviděl kamenný obličej pod ocelovou helmou. Do světlíku se ponořil proud světla z baterky. Bože, pomoz nám. Jenom protentokrát. Ať zmizí a my zítra půjdeme na mši. Nemůžeš se zlobit, že jsme se jen jednou bavili!

Slyšeli jsme křik policistů a zvuk praskajícího dřeva. Někdo vyjekl. Zvuk obušku, který dopadl na něčí tělo. Výstřel z pistole. Břinkot skla. Nadávky.

„Za tou sviní,“ nařídil pivní hlas.

Na schodech řinčely okované boty. Jestlipak ho chytili? Musel být zoufalý, když střílel. Zpřeráží mu všechny kosti v těle. Na vojenského policistu se nestřílí beztestně. V tiché ulici nastartoval těžký motor. Přidaly se k němu dva hlučné motocykly BMW.

Ted' táhli. S nočním úlovkem.

Kousek po kousku jsme postupovali po úzkém parapetu. Těsně předtím, než jsme prolezli oknem, Otto řekl:

„Pozor. Třeba je to starej figl, že odešli, aby nás vylákali ven.“

Zhluboka jsem se nadechl. Bylo to, jako bych měl obnažený mozek.

Roztrhl jsem si o hřebík nehet a ten ted' visel za nitku. Když jsem jenom maličko pohnul prstem, pánilo to jako čert.

Rozlétlo se okno a ven vyhlédla ocelová helma. Policista zíral dolů do šachty, kužel z baterky přejížděl po protější stěně, rychle se stáhla roleta.

Slyšeli jsme někoho na střeše. Trísklo střešní okno. Zadrželi jsme dech.

Nakonec se okno otevřelo a Mario a Isabella vyklonili hlavy.

„Vy zatracený Němčouři, budete moje smrt*,“ řekl Mario. „Bylo namále.“ Svůj špinavý svetr měl mokrá, jak se úzkostí zpotil.

„Jestli se mi někdy někdo z té smečky dostane do rukou, vlastnoručně ho oběsím. Zejtra půjdu na mši. Ne že bych věřil v Boha, ale stejně!“ Otřel si svým hadrem čelo. „Rita, ta bláznivá husa, měla jednoho ve skříní. Dezertér z Luftwaffe. Byl už tři měsíce na útěku. Už jednou jsem ho vykopal. A měl italský papíry. Mohl se s tím dostat pryč, kdyby ho nenašli v té skříní.

I vola by napadlo podívat se do skříně.“

„Našli toho italského dezertéra a toho Angličana,“ dodala Isabella. „Toho, co utekl z Campo Concentramento Prigioneri di Guerra 304.“

Pokoj se zaplnil lidmi, kteří hovořili směsicí jazyků. Seděli jsme jeden na druhém na široké posteli. Většina se smála úlevou.

Ale v rohu seděla hezká mladá dívka s nehybným obličejem.

Angličan byl její přítel.

„Táhli ho za nohy po schodech,“ šeptala. „Na každém schodu jeho hlava zabušila na rozloučenou.“ Ten dopravní policista, kterého jsme ten večer už potkali, jí podal láhev šnapsu, ale ona ji odstrčila a zamumlala něco, co jsme neslyšeli.

„Tak je dostali. Čert aby to vzal,“ řekl Mario. „Měli jít zejtra do hor. Očekávali je partyzáni.“

„Je blbost bejt v Římě bez papírů,“ řekl dopravní policista s jistotou profesionála. „Nemůžete se tady schovat.“

„Kde našli Heinze?“ zeptal se muž se špičatým nosem, který pracoval jako artista v sousední restauraci. „Pod umyvadlem na záchodě,“ odpověděla dívka s obličejem opuchlým od pláče. „Právě když odcházeli, jeden z nich se obrátil a posvítíl baterkou pod umyvadlo. Nebylo to ani jedno z těch zvířat. Jenom gefreiter. Nebyl zuřivej. Jenom se zasmál a řekl Heinzovi: ‚Radši vylez, maličkej. Musí to tam bejt nepohodlný.‘ Heinz musel bejt strachy šílenej. Vytáhl pistoli a střelil po něm. Trefil ho jenom do ruky. Přilákalo to ostatní a ty ho utloukli pažbama. Kopali ho ze schodů jako míč. Ležel na každým odpočívadle, dokud nesešli dolů a neskopli ho z něj.“

„Víš určitě, že byl Heinz mrtvej?“ zeptal se Mario mezi dvěma loky piva.

Baculatá dívka přikývla.

„Odteďka nesnáším vojenský policajty,“ zvolal Otto divoce. „Jsou to opravdový bestie.“ Rozepnul si kabát a montérky a už se zdálo, že se pustí do rozvláchného výkladu, ale Carl ho zarazil.

„Drž hubu! Ser na vojenský policajty. Uživej si války. Mír bude dlouhej a hroznej. Nemáš tolik bab a chlastu, kolik chceš? Neješ s kámošema? A ty čmuchalové už jsou pryč. Tak proč k čertu remcáš? Co chceš víc? Není na nás Bůh hodnej?“

Isabella pustila desku a každý z nás bez ohledu na hudbu tančil svůj oblíbený tanec. Jedna dívka měla monokl. Mario o hlavu dopravního policisty rozbil láhev. Ulevovali jsme si z okna. Pro dívky to nebylo příliš snadné. Museli jsme je držet, aby náhodou neztratily rovnováhu. Žádná z nich nechtěla opustit pokoj pro případ, že by se stalo něco zajímavého, zatímco by byla pryč.

Mario a jeden italský námořník přinesli tahací harmoniku a někde jsme sehnali chlapíka s flašinetem. Celý dům se začal trást hrůzným hlukem. Zřítíla se přepážka mezi Isabelliným a vedlejším pokojem.

Dopravní policista a jedna dívka se vážně rozhodli, že společně opustí tento svět. Připravili se, aby spáchali sebevraždu.

Pomohli jsme jim napustit vanu, ale poté, co jsme je chvíli drželi pod hladinou, si to rozmysleli. Carl se rozčílil, otloukal jim hlavy o sebe a nadával jim do bezcharakterních pitomců, kteří nevědí, co chtějí. Všude po chodbě a na schodech ležely kopulující dvojice. Mario mi svými špinavýma nohama šlápl na záda. Ne že by chtěl rušit mě a Annu, ale nebylo je dát kam jinam, když si chtěl zaklonit hlavu mezi Luisino bujně poprsí. Natáhl harmoniku a do květinové vázy, ve které se na protest zatřásly žluté květiny, vyplivl trochu vyzvráceného piva.

Du hast Glück bei den Frauen, bel ami, Gar nicht elegant, gar nicht charmant...

Zpěv se tomu říkat nedalo. Bylo to divoké, nadšené řvání. Mezi každým veršem se zastavil, aby se nadechl. Svetr, který měl vyhrnutý k hrudníku, mu odkrýval velkou část chlupatého břicha.

Otto a nějaká dívka se vynořili zpod postele, kde docela dlouho pobývali. Pak ji Otto nohou, která rozhodně nebyla čistá, zase zastrčil zpátky. Ta dívka pocházela z Varšavy a v Římě skončila jako mnoho jiných válečných ztroskotanců. Nikdy ji neunavovalo vyprávět lidem o statcích jejího vznešeného otce.

„Ted' sklapni, Zosjo,“ vykřikl Otto. „Nebudu furt poslouchat ty historky o vašich sakramentskejh herkách a landaurech. S bílejma koňma nikdy jezdit nebudu.“ Otočil se zády k posteli a holé nohy děvčete mu ležely na ramenou. Popadl ji za spodek kolen a zpíval:

Wir lagen vor Magadaskar und hatten die Pest auf Bord....

Zpíval o těžkém osudu lovce sardinek, který po dlouhé noci na bouřlivém moři s bolavými svaly vytahuje svoje síť a nachází uvnitř jedinou rybu, všechno, aby nakrmil hejno svých dětí.

Přidala se k nám dvojice nóbl dívek s elegantními přáteli. Byli unavení památkami a křišťálovým sklem a chtěli vidět špinavé nehty, slyšet sprosté nadávky a cítit kyselé pivo. Jedna z dívek nám řekla, že její matka a její milenec se společně otrávil.

„Moje matka byla děvka. Ale do hajzlu s tím. Nechtěl bys mě přeříznout?“ řekla Carlovi a chytla ho kolem krku. Uvelebili se na chodbě.

Nahoru klátivě vylezl Otto, doprovázený dvěma nahými dívkami.

„Nedůvěřujte panstvu,“ zakřičel a ukázal žalujícím prstem na jednoho z kluků. „Jsou to všechno lháři. Někdy si ve svém prohnílém životě hrajou na to, že jsou komunisti, a přemluvej nás, čestný dřiče, abychom vztyčili rudej prapor.“

Ta druhá nóbl dívka se zasmála a pověsila se mi kolem krku. Otto se jí pokoušel pomoci se zipem, ale výsledkem bylo, že se jí sukně roztrhla až k lemování.

„Černý kalhotky, krátká spodnička!“ zavolal, popadl dívku za paži a mrštil jí na postel. „Mělo by se jim nakopat do prdele, pseudoproletářům. Nejseš ted’ zrovna komunista, hezounku?“ zavolal na jejího společníka.

Carl zpíval:

Die Neger in Afrika sie rufen alle laut:

Wir wollen heim ins Reich!

„Tak seš komunista?“ zařval Otto útočně.

Mladík přikývl. Sevřel pěst a zahalekal něco jako „Rudá fronta“.

„Děti si hrajou,“ šklebil se Otto. Potom z kabátu vylovil 0,38 a mrsknul ji po klukovi. „Tak jdi do ulic, najdi gestapáka nebo vojenského čmuchala a bouchni ho s tím. Jenže ty se samozřejmě neodvážíš. Ty všivej malej salónní smrade. Já vás znám, nóbl sráče. Podporučíci, důstojnický kadeti, poručíci s šampaňským, pche! Nikdo z vás nemá odvalu starýho římskýho kocoura.“

Harmonika ztichla. Lidi to najednou zaujalo. Otto rýpal dál. Byl to typický starý námořník z ponorky, který nesnášel všechno, co bylo spojené s vyššími vrstvami, a na něhož slovo intelektuál fungovalo jako červený hadr na býka.

Akademicky vypadající dívka s brýlemi se pokusila zasáhnout a Otto na ni vrhl zuřivý pohled, a potom najednou zjistila, že sedí na druhé straně chodby.

Ten mladík, jehož vlasy potřebovaly přistříhnout, zmizel dveřmi s pistolí v kapse. Někdo se ho pokusil zadržet.

Ta druhá dívka se vrátila ke mně. „Shod’ uniformu a pojď se mnou,“ navrhla. „Válka brzo skončí.“

Přejížděl jsem jí nahoře po stehně. Vrhla se zády na postel, nohy jí visely přes okraj a já se vrhl na ni.

Otto pořád ještě reptal:

„Komunisti! Ani trochu! Složej zbraně, jakmile uviděj záložního policajta se svastikou na prdeli.“

Přišel dopravní policista se svým kolegou.

„Setsakramensky, taková smůla!“ vykřikoval rozzlobeně. „Dvě píchnutí, pokaždý na předním kole.

Bruno a já jsme byli v patách dvoum holkám ve sportovním autě. Sypaly za sebou hřebíky. To byste čekali jen od drzejch klacků. Bruno řídil a vjeli jsme přímo do stromu. Ale já vím, kdo je jedna ta holka: Její fotr bude muset solit!“ Lil si do hrdla láhev piva. „Byl jsem v Cyrenaice,“ řekl Ottovi. „Dostal jsem tam do nohy kulku, takže jsem se moh vrátit ke své práci.“

„Co je mi po tom?“ vrčel Otto. „Já jsem u námořnictva. To my námořníci neseme hlavní nápor týchle svinský války.“

„To nevím,“ řekl špinavý dopravní policista dobrácky a nabídl mu láhev piva. „Už generace je celá moje rodina u policie. Můj otec byl zastřelenej v Neapoli. Dostal ho nějaký zasranej pasák. Mýho dědu taky odpráskli. Byl seržant u karabiniérů. Jeho tělo šoupli do příkopu.“

„To mě nedojme,“ řekl Otto. „Nikdy jsem nemohl policajty vystát.“

Jsou ve všech zemích stejný.“

„Já nikomu neškodím,“ ohrazoval se policista. „Ale to smrádě, co házelo ven ty hřebíky - ta uvidí!

Zejtra.“

„Jestli je nóbl,“ škytal Carl, „ušmíknete jí hlavu. Možná bychom měli radši přijít taky já a mí dva kámoši a pomoci s ní.“

Všude kapalo pivo. Jedna dívka zvracela. Měla na sobě světlemodré kalhotky. Mario jí do zadku zastrčil žlutou květinu, ale cítila se příliš hrozně, než aby si toho všimla.

Potom se Mario a ti dva policisté potáceli dolů po schodech a každý si prozpěvoval jinou písničku. Byl čas otevřít bar. Když se dostali do prvního poschodí, začali se hádat a navzájem se obviňovali, že si ukradli pivo; potom Maria přemohla jeho dobrou povahu a začal vzlykat. Pokoušel se utřít si oči o policistovo pouzdro. Potom nemohli otevřít dveře baru a rozhodli se, že policistovou pistolí ustřelí zámek. Jakmile byl zámek zničen, našel Mario klíče. To spustilo novou divokou scénu, protože Mario požadoval náhradu za zámek a tvrdil, že policista sabotoval svou povinnost. Hrozil, že vznesе žalobu kvůli odškodnění. Potom se náhle zase usmířili.

Ležel jsem s Elisabettou pod postelí. Hlava mi třesla a toužil jsem, abych byl mrtvý. Otto byl na kolenou před záchodem se sedátkem kolem krku jako chomoutem. Carl a Rita seděli v šatníku a hašteřili se ohledně výšky stropu, u níž Carl trval na tom, že je příliš nízká, než aby odpovídala normě.

„Tak dělejte, vy pakáži opilecká,“ křičel Mario netrpělivě.

„Navlíkněte si kalhoty. Je čas jít na mši. Ostatní jsou už na cestě.“

Kostel sv. Ondřeje byl příjemně chladný. Vmáčkli jsme se všichni do dvou lavic a nasadili jsme vážné výrazy.

Rita byla jako Panna Maria. Alespoň naše představa Panny Marie.

Jeden po druhém jsme přistupovali k oltáři. Otto podal Carlovi svou čturu. Jít na mši byl pro ně trochu velký podnik a potřebovali vzájemnou podporu.

Moje nóbl dívka klečela vedle mě.

Otto v nemotorném, směšném gestu sepnul ruce. Pohlédl jsem nahoru na postavu na kříži a zjistil jsem, že mumlám:

„Díky, Kriste, žes nám včera v noci pomohl, když přišli čmuchalové. Pomož taky těm, co chytli.“

V té chvíli dopadl na tvář postavy paprsek slunečního světla. Jak unaveně vypadal. Cítil jsem, jak mi někdo stiskl paži. Byl to Mario, pořád ve svém svetru a s hadrem kolem krku. Smrděl pivem.

„Tak pojď, Svene. Copaks usnul?“

„Táhni k čertu,“ zavrčel jsem.

Stisk byl pevnější, téměř surový. Přišel Otto. Seknul mě hranou ruky dozadu do hlavy.

„Nebud' drzejt, ty malej sráči. Žádný nesmysly v kostele. Nesnaž se tady naparovat, jako bys znal Boha osobně.“

Odtáhli mě ven. Jak jsme odcházeli, chtěl Carl sebrat stříbrný tác, ale Otto a Mario mysleli, že by to bylo příliš.

„Kdybysme venku potkali kněze a on to nesl v podpaží, bylo by to jiné. Jednu do hlavy a hurá se stříbrem pryč; ale nemůžeš něco štípnout uvnitř v kostele. Jsou nějaký meze.“

Carl se vzdal, ale byl zklamaný a rozzuřený, tak rozzuřený, že flašinetáři venku zasadil pořádný úder do hlavy, takže mu spadl flašinet, a Carl na něj křičel:

„Jak se odvažuješ chrlit tyhle bordelový písně vedle kostela, ty pohanskej Taliáne?“

O pár hodin později jsme se s Mariem a dívkami rozloučili a rozhodli se, že půjdeme po památkách.

Navštívili jsme několik barů a hospod s našimi zavazadly na ramenou.

Po chvíli jsme se stavili na pivo a na návštěvě v nevěstinci.

Taky jsme se ocitli na výstavě obrazů, ale to bylo opravdu omylem. Carla upoutal obraz nahé dívky, ale když jsme slyšeli cenu, chtělo se nám zmlátit výstavní výbor. Hrozili, že zavolají policii. To tihle lidé vždycky. Kdyby nám nabídli sklenici piva, nemuseli by vyměňovat ta čtyři velká okna se zrcadlovými skly.

Na Via Cavour jsme vstoupili do luxusní restaurace, ale zjistili jsme, že ani vrchnímu, ani čtyřem jiným číšníkům se moc nelíbíme.

Všechno to začalo tím, že žena v šatně odmítla přijmout naše pytle a tornu, zhoršilo se to, když se Otto rozhodl, že si ve foyer vymění ponožky, ale opravdu se to rozjelo, když nás odmítli obsloužit. Carl se velmi rozlítil a všelijak jim nadával, a potom vtrhl do kuchyně, popadl velkou mísu s ravioli a vyřítel se ven a rozehnal při tom všechny personál jako tajfun dující v lese mladých stromků.

Dvojici postarších policistů se nás podařilo vylákat ven a do hospody v boční ulici, kde nás uvítali vřeleji.

Teprve když jsme tam seděli, přestal Carl nadávat na vyšší vrstvy. V podpaží měl stále tu mísu s ravioli.

Dárek z té luxusní restaurace, která si bezpochyby myslela, že je to levná cena za to, že se nás zbavila.

Když jsme byli u té hospody, strčil Carl policistům hrozivě pod nos velkou lžici z ravioli.

„Uvědomujete si, vy dva fízlové, že jsme s váma šli dobrovolně, že jo?“

U piva nás ti dva ujistili, že je jim to naprosto jasné.

Ten večer později jsme se ocitli v kašně. Carl plaval v nádrži dokola a demonstroval mi, jak se za bouřlivého počasí dostat do záchranného pásu, zatímco Otto a já jsme vyráběli vlny. Potom se otevřelo okno a vulgární ospalý hlas na nás za naší hlučnou demonstraci začal chrlit nadávky a hrozby.

„Ty zasranej nevrlej Taliáne,“ křičel na něj Carl z vody. „Jak se opovažuješ rušit německý námořnictvo

během výcviku?“

Otto sebral kámen, hodil jej nahoru a zasáhl řvoucího Římana přímo do obličeje. Ten byl vzteky bez sebe a pokusil se vyskočit z okna, ale jeho žena na něm zoufale visela. Ale koneckonců byli jen ve druhém patře. Potom Otto hodil další kámen, ale tentokrát zasáhl vedlejší okno. To spustilo peklo. Vyburcovalo to celou ulici a začal lítý boj. Bylo to spíš jako malá revoluce, z které jsme se stáhli, když byla na vrcholu, a lidé zapomněli, kvůli čemu vlastně začala.

Další ráno jsme se rozhodli, že půjdeme všichni do nemocnice, ale osud kázal jinak. Jako z udělání jsme se ocitli ve společnosti italského námořníka, který cestoval na svou námořní základnu v Janově. Byl s ním desátník od Bersaglieriho, který šel zrovna z nemocnice v Salernu, kde mu dávali protézu. Jeho nová noha se mu nelíbila a způsobovala mu bolest, takže si ji nesl v podpaží a belhal se o berli. Původně měl dvě berle, ale jednu prodal nějakému pastýři. Ne, že by ten pastýř berli potřeboval, ale byl to člověk, který hledí do budoucna.

„Nevíš nikdy, co se stane v takovýhle válce,“ řekl prý. „Něco mi říká, že dřív či později bude berli nedostatek.“

Přišli k nám, když jsme seděli na schodech ve Via Torino a jedli grilované sardinky. Nabídli jsme jim, aby si sedli a vzali si s námi, a tak nás naše jídlo dojedlo pět. Potom jsme všichni bloumali úzkými uličkami a na malém náměstí si v plechovce nad otevřeným ohněm smažili bramboráky. Potom nás náhle přepadla šílená touha po čistotě a šli jsme do veřejných lázní. Naneštěstí nastal povyk, když jsme vyrazili dveře ženského oddělení, a museli jsme uprchnout. Zcela nahým, naše šaty a věci jsme si nesli v rukou, se nám podařil dobrý útěk přes zdánlivě nekonečnou řadu plotů a kůlen.

Rozloučili jsme se na Ponte Umberto. Ti dva Italové měli pocit, že by se už raději neměli dále zdržovat. Byli na cestě už jeden měsíc. Papíry měli orazítkované, ale ta razítka nebyla úplně pravá. Mávali jsme si tak dlouho, dokud jsme se viděli, a pak jsme jen křičeli.

„Kluci, setkáme se, až válka skončí. Prvního 3. listopadu po vyhlášení míru,“ křičel italský námořník z boční ulice.

„To nestačí, námořníku,“ křičel Carl nazpět. „Co když válka skončí 4. listopadu, byl by to celý rok, co bychom se neviděli.“

Co třeba přesně za tři měsíce po válce. Tady?“

„Myslíš, kde jste vy, nebo kde jsme my?“ řval námořník.

Byli jsme teď od sebe tak daleko, že bylo těžké se slyšet. Lidé se zastavovali a nechápavě na nás zírali. Carl si dal ruce kolem úst jako megafon.

„Uprostřed Ponte Umberto, a každej přinese bednu piva.“

„Dobře. Kdy se vám to hodí nejlíp?“ křičel Ital.

„Jedenáct patnáct,“ ječel Carl.

„Přijedete vlakem, nebo lodí?“ řval námořník.

„Neptej se tak blbě. Jedeš vlakem, když nemusíš?“

„Z Anzia do Říma jezdí každou hodinu autobus,“ zazněl z dálky námořníkův hlas.

Ještě několikrát jsme na sebe ze všech sil zakřičeli, ale byli jsme teď tak daleko, že naše odpovědi zněly jen jako slabé ozvěny.

Dalšího dne ráno jsme dorazili do nemocnice na Via di San Stefano. Přijeli jsme drožkou, jejíž kočí seděl na místě pro cestující, a my tři na kozlíku a střídavě jsme kočírovali. Dalo to trochu přesvědčování, než drožkář naše úpravy přijal, ale nakonec povolil.

„Teď před kanálem dej pozor,“ řekl Carl, jak jsme projížděli bránou.

„Držím kormidlo těsně k levoboku, takže by to mělo bejt dobrý,“ řekl Otto, který řídil.

Vrátný na nás zíral v úžasu. Ještě nikdy předtím takový příjezd neviděl. Otto se elegantně otočil a zastavil u schodů.

„Spustit kotvu,“ nařídil Carl.

U několika lahví piva jsme se rozloučili se starým drožkářem a jeho koněm.

„Kam máte namířeno?“ zeptal se vrátný nevrle.

„Ptali jsme se tě my, kam jdeš?“ odsekl Carl. „Co je ti sakra po tom?“

„Musím se vás zeptat,“ odpověděl vrátný.

„No, tak to udělal; a teď drž hubu,“ řekl Carl.

Muž pokrčil rameny a vrátil se k bráně. Šipka ukazovala cestu ke kanceláři.

„Abyste rozuměli, já si z těchtohle jódových hrdinů moc nedělám,“ řekl Carl. „Když jsou ke mně milý a slušný, je malinká naděje, že k nim budu taky slušnej. Jinak budou litovat dne, kdy měli co do činění s Carlem Friedrichem Weberem.“

Bez ohledu na cedulku, která hlásala „Klepat a čekat“ jsme vtrhli do kanceláře.

V houpacím křesle byl usazen unteroffizier ve skvěle padnoucí uniformě a nohy měl na stole. Usilovně si mazal vlasy brilantinou a upravoval je do vln. Na stěně za ním byl velký portrét Adolfa Hitlera.

„Nazdar vespolek!“ řekl Carl a pustil svou pušku a pytel s řinkotem na podlahu.

Silně navoněný unteroffizier ani neuznal za vhodné se na nás podívat.

Carl se pokusil upoutat jeho pozornost ještě jednou.

„Zdravíčko, mastičkáři. Zákazníci!“

Hrdina nemocnice se začal laryngoskopem št'ourat v zubech a vyhlédl z okna.

„Museli jste přijít na špatnou adresu.“

„To jsme sakra nepřišli. Tahlecta věc je nemocnice, ne?“

„Správně. Jste v Ospendale Militare a hovoříte s hlavním úředníkem. Tady si člověk dává kosti do předpisového postoje a žvaní hlášení, proč se tu objevil.“

„Ale kuš,“ řekl Otto.

„Co jsem ti říkal?“ zasupěl Carl. „Já ho chytanu pod krkem.“

Takovej zasranej nemocniční opruz!“

„Ale no tak, kámo, buďte rozumnej,“ řekl Otto, který se snažil jak uměl. „Přišli jsme sem na správkou.“

„V tom případě jste na špatném místě. Tady jste v nemocnici, a ne v servisu.“

„Nebudem se s ním bavit,“ řekl Carl. „Dáme mu jednu do čumáku a pak zmiznem.“

Otto udělal ještě jeden pokus.

„Nevím, jak tomu říkáte ve vaší medicínský řeči. Máme se tu uložit. Na opravu. Generálku.“

Unteroffizier si v zrcadle na protější stěně horečně prohlížel své lesknoucí se vlasy. Lehce si pot'ukával tvář kolínskou.

„Jinými slovy, máte na mysli, že sem máte být přijati? Potom předpokládám, že vlastníte papíry s hlášením vašeho zdravotníka.“

Jste zranění?“

„Jo,“ přikývl Carl. „Ale to už je sakra dávno. Kvůli tomu jsme sem nepřišli.“

„Mám špatný péro,“ přihlásil se Otto.

„Potom jste přišli na špatnou adresu. Tohle je oddělení chirurgie.“ Muž se blahosklonně usmál.

„Jak se můžeš obtěžovat hádat se s tím sráčem,“ řekl Carl.

„Nakopni ho do koulí, prokopni ho oknem a padáme odsud.“

Unteroffizier těmto dobře míněným varováním nevěnoval pozornost.

„Musíte se hlásit na oddělení pro kožní a pohlavní choroby, které spadá pod internu. Kde to je, vám řekne kancelář velitele města; kde je kancelář velitele města, vám řekne úředník migrační kontroly na nádraží, a cestu na nádraží vám ukáže jakýkoli policista.“

„Copak nevíte, kde ta zatracená nemocnice na ptáky je?“ zeptal se Otto podrážděně.

„Samozřejmě. Musím to vědět.“

„Tak to vyklopte,“ vykřikl Otto rozčileně.

„Námořníku, já jsem hlavní úředník chirurgické nemocnice, ne informační kancelář.“

„Co vlastně děláte v civilu?“ zeptal se Otto.

„Nechápu, co je vám po tom,“ odvětil unteroffizier přívětivě, „my dva se v soukromém životě nikdy stýkat nebudeme; ale jelikož vás to očividně zajímá, poruším projednou svůj zvyk a prozradím vám to. Jsem hlavní úředník 2. třídy na magistrátu města Berlína.“

„Teď toho mám akorát dost,“ vykřikl Carl a povytáhl si kalhoty.

„Hlavní úředník, magistrát, pche! Úředník! Posraná kancelářská krysa. Nejnižší věc na zeměkouli.“ Sebral lahvičku s inkoustem a mrštil ji na stěnu za mužem. Následovaly knihy. Velká knihovna byla vmžiku prázdná.

Carl a já jsme vyskočili na stůl, popadli muže za vlasy a bouchali mu obličejem o desku stolu. Otto otevřel plechovku jahodového džemu a její obsah začal pečlivě vtírat do mužových vlasů namazaných brilantinou, zatímco Carl mu po jeho skvělé uniformě lil brilantinu a kolínskou. Roztrhali jsme na kousky několik polštářů a poletovala tu pírká.

Potom jsme vyprázdnili několik sklenic marmelády, mazali ji na mužův obličej a vtírali ji do pírky, dokud nevypadal jako nemocná slípka. Dovnitř nakoukla sestra, ale když jí těsně kolem ucha zasvištěl lékařský slovník, rychle se vytratila.

Než jsme odešli, nacpal Carl ječícímu unteroffizierovi do hrdla stoh nějakých papírů. Potom jsme, spokojeni se svou prací, zdemolovanou kancelář opustili. Vrátný u brány nás nechal klidně projít.

„Než se do té nemocnice dostanem, budeme vyléčený,“ lkal Otto.

„Jsme už na cestě tři tejdny.“

Ušli jsme už pěkný kus po Via Claudia, když vedle nás zastavil kübel a ven vyskočili dva čmuchalové v ocelových helmách.

„Jste zatčeni,“ řekl jeden z nich.

„To teda nevím proč,“ zazubil se Carl.

Jeho přezka od pásu zasadila prvnímu vojenskému policistovi prudkou ránu do obličeje. Muž padl k zemi a plazil se tu slepý a sténající. Během několika sekund se ulice vyprázdnila. Tryskem zmizela drožka se dvěma pasažérkami.

Druhý policista chňapl po svém pouzdru. Vyskočil jsem mu na záda a zakousl se mu do ucha. Carl ho kopl do žaludku a zvučnou ranou udeřil pěstí do jeho křičícího obličeje. Potom jsme jejich obličeji tloukli o beton.

Naskočil jsem do kübelu, nastartoval motor, zařadil dvojku a vyskočil ven. Auto s třískavým hlukem vrazilo do budovy na rohu s Via Marco Aurelio.

Šli jsme dál. U Kolosea měl Carl nápad. Když se důkladně prohrabal ve svém pytlí, vytáhl láhev rumu a s ní jsme se vrátili ke dvojici čmuchalů v bezvědomí.

„Propláchněte si hrdla,“ řekl Carl a nalil každému do krku půl sklenice. Postříkali jsme jim uniformy, aby na kilometr smrděli rumem, a potom jsme prázdnou láhev hodili na přední sedadlo rozmláceného auta.

„Zátka,“ poznamenal Carl pozorně.

Otto se opravdu od plic rozchechtal, vrátil se k policistům a strčil zátku do kapsy jednoho z nich.

„A teď, kde je telefon,“ řekl Carl a potěšeně se usmíval.

Všichni tři jsme se nacpali do telefonní budky. Po spoustě dohadování se nám podařilo zjistit číslo na velitele města.

Mluvil Otto, protože měl nejpřesvědčivější hlas.

„Herr General, ehm, aha, no, Herr Oberleutnant, je mi úplně jedno, co jste. Kdo nemá být impertinentní? Co vás to ksakru zajímá? Chcete vědět s kým mluvíte? Myslíte, že jsem se pomátl?

Proč volám? Co vás to sakra zajímá? Haló, haló! Ta svině položila.“ Otto měl úžasem otevřená ústa.

„Ty maj ale zatracnou drzost,“ zavrčel Carl. „Dej mi ten telefon.“

Máš to číslo? Bylo to celý špatně. Ukážu vám, jak se to má dělat.“ Požádal o číslo. „Dejte mi důstojníka, co má službu,“ vztekal se. „Tady je profesor Brandt. Ještě před chvílí jsem si myslel, že vojenská policie tu udržuje pořádek, ale co nevidím?

Jak se vaši zatracení strážníci perou s opilými civilisty, kolem kterých jeli ve služebních vozech. Je skandál, Herr Hauptmann, že strpíte takové věci. Vaši muži teď leží namol opilí a s rozbitým autem na rohu Via Marco Aurelio a Via Claudia.“ S rozzářeným úsměvem praštil Carl sluchátkem.

Odolali jsme pokušení zůstat a sledovat, co se stane.

Strávili jsme spolu další den a noc, a pak jsem se s nimi na nemocniční klinice pohlavních chorob rozloučil. Když jsem odcházel, volali na mě z okna v prvním patře:

„Nezapomeň na naše setkání na Ponte Umberto, až válka skončí.“

„Nikdy na to nezapomenu,“ křičel jsem zpátky.

Celou cestu až na roh ulice jsem šel pozpátku, abych je neztratil z očí. Mával jsem a oni mi námořnickými čapkami odpovídali.

„Mír oslavíme u Maria,“ zařval Otto.

Odešel jsem, ale byl jsem jen v půli ulice, když jsem se musel otočit a běžet zpátky na roh. Byla to taková škoda, že jsem je musel opustit. Stáli pořád u okna. Když mě spatřili, máchali čapkami a zpívali námořnický pozdrav na rozloučenou. Potom jsem co nejrychleji seběhl po úzké ulici. Musel jsem od nich rychle utéct nebo by se něco stalo.

Šel jsem a plný smutku jsem si sedl v parku. Vítr vál z jihu a od Monte Cassina bylo jako nepřetržitě výhružné hřmění slyšet děla.

Zamířil jsem na migrační kontrolu na nádraží, abych si nechal změnit své povolení k odjezdu, protože jsem chtěl jít na letiště a zjistit, jestli bych nenašel místo v dopravním letadle.

Oberfeldwebel na mě zkoumavě pohlédl:

„Copak nevíte, co se včera stalo?“ Stál tam a potěžkával v ruce mou dovolenku. Potom ji pomalu roztrhal:

„Velký útok. Dovolené pro všechny armádní skupiny Jih byly zrušeny.“

XI

Bordel u Palid Idy nebyl jen tak obyčejný bordel. Oficiálně to vůbec bordel nebyl, i když ho znal každý voják od Sicílie až k Brennerskému průsmyku.

Mezi Idinými zaměstnankyněmi se několik dam schovávalo před gestapem, a jednu nebo dvě hledali partyzáni. Ida jim všem sehnala žluté pasy. Rozdělila svoje dívky podle vzhledu a podle toho, odkud pocházely. U Idy byly čtyři oddělení: pro vojíny, poddůstojníky, důstojníky a štábní důstojníky. Požadavkům posledních mohly vyhovovat jenom ty nejvybranější dívky, které hovořily dvěma cizími jazyky a uměly citovat Schillera a Shakespeara. Ida měla pro Schillera slabost a ve svém nadšení pro něj nechala kdysi na stěnu pokoje, kde byli přijímáni zákazníci, napsat úhledným písmem:

Und setzt Ihr nicht das Leben ein nie wird das Leben gewonnen sein!

Jednoho večera Porta a Mrňous upravili dvě slova, aby se citát lépe hodil do svého prostředí.

Ida byla Američanka. Těsně před válkou přijela do Paříže v rámci klasické cesty po Evropě. Ukázalo se, že německý postup je příliš rychlý, a tak se nestihla vrátit. Řekla si, že válka bude dlouhá, a rozhodla se, co chce dělat. Pro ni nebylo žádným převapením, když nakonec přišli Američané. Použila jednoho oberleutnanta jako odrazový můstek do postele německého velitele, díky čemuž pro svůj podnik získala plnou záštitu.

Na začátku roku 1942 se přesunula z Paříže do Říma a vzala s sebou šest francouzských dívek. Nebyl to špatný začátek.

Průzkumná hlídka zabijáků Byli jsme rádi, když byly slyšet naše sprosté vtipy. Dělali jsme před granátníky a parašutisty důležité, protože jsme šli na speciální misi za nepřátelské přední linie. Dívali se na nás s určitou bází. Každý o těchto speciálních úkolech slyšel.

„Chodíte často dobrovolně?“ zeptal se stabsfeldwebel s rytířským křížem kolem krku.

„Když jdeme na hajzl, tak jo,“ smál se Porta.

Pomohli nám navléknout přes naše černé tankistické uniformy nové přiléhavé polní uniformy. Mrňous si na starém brusku naostřil svůj nůž pro boj zblízka.

„Je tak ostřej, že bych mohl plukovníkovi uříznout koule a vůbec by si toho nevšiml,“ poznamenal.

Hýbali jsme rukama a nohama, abychom se zbavili té nepoddajnosti nových uniforem. Maskovací čepice se dala po stranách stáhnout a zapnout pod bradou. Stejně tak kšilt, takže zakryl tvář. Byly tam otvory pro oči.

Právě jsme celé dva dny strávili u Palid Idy. Byla to dobrá akce.

Každý jsme měli tři dívky a jedna nebo dvě byly dokonce z důstojnické části. Velkolepým vrcholem byla nádherná rvačka s nějakými muži z protiletadlového dělostřelectva.

Porta a jeden Ital závodili v jídle. Porta vyhrál se skóre dvě a půl husy, o půl husy před tím Italem. Ital se zhroutil a museli mu vypumpovat žaludek. Portův obličej byl bledý, ale podařilo se mu nic nevyzvrátit.

Když jste během takového závodu, nebo krátce po něm, zvraceli, buď jste prohráli, nebo jste byli diskvalifikováni. Porta znal takový figl; to se muselo hodinu absolutně nehybně sedět a držet pusku pevně

zavřenou. Bylo nám záhadou, kam to všechno dával. Dlouhý a hubený dokázal sedět za stolem a jíst, dokud nezbyl ani drobeček. Zvedl se s břichem nafouklým jako těhotná štěnice, a přece to všechno zmizelo bůhví kam, protože za pár hodin byl právě tak hubený, jak byl, než začal jíst. Co se týkalo jídla, byl to opravdový přeborník a jeho výkony byly proslulé na obou stranách fronty. Američané ho třikrát pozvali na soutěž v jídle. Dvakrát odmítl, ale potřetí přijal, a v díře po šrapnelu v zemi nikoho se k soutěži setkali on a obrovský černý desátník, zatímco bylo všechno na obou stranách pečlivě kontrolováno.

Porta vyhrál. Černoch zemřel.

Leželi jsme na břichu v Mikově krytu a studovali mapu, která byla rozložená na podlaze. Jednooký ležel mezi Staříkem a mnou.

„A co velitel dělostřelectva?“ zeptal se Heide. „Má doufám klidnou hlavu.“

„Žádný strach,“ řekl Jednooký. „Znám ho. Byl s dělostřelectvem u Leningradu. Zná svou práci. Za deset minut do nich napálí osm set střel. Amíky tady to uklidní a budou si myslet, že indiáni dostanou každého, kdo se objeví.“

Porta si na maskovací čepici posadil svůj žlutý cylindr. Jednooký zúžil oči. Když tu věc viděl, měl vždycky škubání v obličejí, ale už dávno se nenamáhal proti tomu něco dělat. Ale teď, když viděl, jak si Mrňous na hlavu strká svou světlešedivou buřinku, nedokázal se ovládnout; ale vše, co řekl, bylo:

„Vy dva jste blázni!“

Mrňous se pokoušel ostříhat si nehty nůžkami na drát. Všude po mapě létaly kousky.

„Když je tak rád používáš,“ zabručel Jednooký, „můžeš v tý své zatracené buřince vylízt skrz drát první. Přerížeš spodní dva dráty.“

„Neumím počítat,“ zářil Mrňous.

Jednooký poznámku přeslechl.

„Porto, ty jdeš za Mrňousem,“ pokračoval Jednooký. „Přesně tři minuty mezi každým člověkem. Světlo bude krátce před pátou. O půl hodiny později vyjde ranní slunce. Tady přijde na řadu velitel dělostřelectva. Musíme jim poslat obvyklej ranní pozdrav, jinak budou něco tušit. Takže do té doby musíte být na svých místech.“

Dělostřelci je mají označený na svých mapách. Budou střílet jen desetapůlky. Děla už jsou nasměrovaná. Nejhorší doba pro vás bude od půl sedmé do 14.00. Projdu to ještě jednou. A ty poslouchej taky, Mrňousi. Teď je to naposled. Udělejte chybu a povražděj vás. V 5.32 střelba desetapůlkama jako blafování. To skončí v 5.48. Ve 12.45 palba z minometů těsně před americkejma nosama.

12.57 krycí palba z automatickejš pušek po dobu 30 sekund. Pak přijdete na řadu vy. Konec flákání a kupředu. Svene, ty vyřídíš předsunutý kulometný hnízdo. Je tam jenom jeden chlap. Střídá ve 13.00. O pět metrů dál je kryt s šesti chlapama. Jakmile podrížeš hrdlo tomu kulometčíkovi, zlikviduješ ručním granátem ty v tom krytu. Heide, ty vyřídíš dva zadní kulomety. Jsou oba připravený na stojáncích, ale dole ve spojovacím zákopu a zakrytý plachtou. Jejich posádky jsou ve společným krytu tři metry napravo. Udělali tam tři fingovaný kryty. Do toho pravýho lezou malou dírou v levý stěně, ale nemůžeš to splíst. U vchodu je hromada prázdněj plechovek, kterou jsou příliš líný uklidit.

Dva ruční granáty budou stačit. Jeden co nejdál a jeden doprostřed. Jakmile Sven a Heide dosáhnou svých cílů, dáte se vy ostatní do pohybu. Je to tam deset metrů a vy to musíte urazit za 2,5 sekundy, ani víc, ani míň. Pokropíte zákop, ale nespojujte se. Pořád si uvědomujte, kde jsou ostatní, abyste je neoddělali.

Střílejte na všechno, co nenosí váš druh maskovací bundy se zelenejma a černejma kruhama. Na celým světě je vás jenom dvaadvacet, co je nosíte. Když uvidíte uniformu německýho polního maršála, tak toho chlapa odstřelte! Musíte zastřelit všechny muže v americký pozici do posledního. Nesmí uniknout ani jedinej, aby ostatním neřekl, co se stalo. Váš úkol je, abyste je vyděsili.

Musej a budou věřit, že to, co je jim v patách, jsou duchové nebo přízraky. Taková věc dostane jejich barevný jednotky do pěkný paniky. Barcelono, ty se nepohneš ze své díry. Buď jako klíšť.

Ty seš pozorovatel, zatímco budou ostatní čistit zákop. Zelená světlice, a vy poběžíte, jako by vám byl sám ďábel v patách.“

„No, to přece děláme vždycky,“ řekl Porta drze.

„Zavři hubu a poslouchej,“ řekl náš generál. „Dvě sekundy po tom světelným signálu spustí naše

dělostřelectvo a ty, Barcelono, zlepšíš světový rekord v běhu a doženeš ostatní. Sousední pásma z toho vůbec nebudou chytrý. Jestli všechno půjde, jak plánujem, bude to pěkný zmatek. Máte pět sekund, abyste se odtamtud dostali. Naše děla za váma okamžitě spustěj uzavírací palbu.

Budeme vás krejt k řece, přes kterou vám pomůžou partyzáni. Pak to máte k vašemu operačnímu cíli 145 kilometrů. Jak se tam dostanete, je vaše věc. Ale dostat se tam musíte.“ Ukázal na malé místo na mapě. „Přesně na tohle místo vám shodí pancéřový pěsti a trhavý nálože. Jestli bude někdo raněnej, musí si poradit jak umí. Je přísně zakázáno brát s sebou raněný. Schovejte je, a až se budete vracet, podívejte se, jestli tam ještě jsou. Ještě jedna věc: tenhle úkol se musí splnit, i kdyby se tam dostal jen jedinej z vás. Operační barák leží tady v tom lese a tanky stojej maskovaný tady na rozcestí. Je u nich nanejvýš patnáct mechaniků.

Bydlej ve stanech.“

„Copak nejsou nijak zajištěný?“ zeptal se Stařík překvapeně.

„Ne. Myslej si, že jsou úplně v bezpečí. Nenapadne je, že by tam mohlo bejt nějaký nebezpečí. Jakmile zničíte ty tanky, dva z vás přepadnou ten štábní barák, zatímco zbytek na něj bude z jihu pálit. Chytíte prvního štábního důstojníka, kterýho uvidíte, a přivedete ho živýho sem, musíte. Ostatní musíte zabít. Nikdo nesmí mít ani tušení, co se stalo, jinak je smysl celý tý akce nanic. Potom se hned vrátíte k mostu. Ale u mostu, na to jsem předtím zapomněl, necháte dva muže, který připevněj nálože, zatímco bude zbytek vyřizovat ty tanky a ten barák. Jakmile se přes něj dostane poslední z vás, ty dva ten most vyhoděj do vzduchu. Když bude nepřítel tak blízko za váma, že se nebudete moct dostat na druhou stranu, musíte obětovat kulometnej pluk, abyste si byli jistý, že převedete toho štábního důstojníka. Půjdete na sever, dokud nedojdete k řece. Pak se dáte na východ.“

Jeho tlustý prst ukázal na místo na mapě. „To je anglický divizní velitelství. Zničte ho.“ Hodil na mapu několik barevných fotografií spojeneckých uniforem. „Tady vidíte štábní výložky a odznaky.“

„To musíme doufat, že nebudou mít pyžama,“ zazubil se Heide, „nebo nosej odznaky na prdeli?“

„To musíš zjistit sám,“ řekl Jedooký úsečně.

Srovnali jsme si hodinky a naposledy jsme si zkontrolovali zbraně. Všechno pevně drželo. Nic se neviklalo.

„Nezapomeňte vojenský průkazy a osobní známky všech, co zabijete,“ připomněl nám Jednooký. Jinak by někdo v SD mohl mít pocit, že někdo chytřej dezertoval. A ještě něco. A to jde speciálně na Portu a Mrňouse. Neokrádejte mrtvý. Jestli vás chytěj se zlatejma zubama v kapsách, oběsej vás. Se sběračema zlata nemají ohledy.“

„Ale sami to dělej taky,“ řekl Porta na obranu.

„Ja vím, ale nikdo o tom neví.“ Jednooký popadl Portu za límec.

„A tady o tom taky nikdo neví. Vyjádřil jsem se dost jasně, Porto?“

„Jawohl, Herr General.“

„Dneska nejsem tvůj generál. Jsem Jednooký! Tři dny za to, když si to nebudete moct zapamatovat. Až se vrátíte, budete se hlásit.“

„Dobře,“ zašeptal Stařík.

O minutu později zmizel Mrňous za předním násypem. Na severu burácela spusta děl. Zíral jsem na světélkující ručičky svých hodinek. 90 sekund. Mé ruce přejížděly po výzbroji. 60 sekund.

Moje nohy se chvěly. 45 sekund. Začal jsem se divoce třást.

Nebylo možné udržet ruce v klidu. 30 sekund. Podíval jsem se po ostatních. Po těch, s kterými jsem byl už tak dlouho. Přál jsem si, aby s námi pořád byl náš finský učitel, Laponec. Rotmistr, který přišel od Bílého moře a který nás učil jejich metody boje.

Jako obvykle měl Legionář mezi zuby svůj maurský nůž. Mrkl na mě.

Věděl, že mám strach.

Ted' jenom pět sekund. Jak pomalu se ručička hýbala. Tři sekundy.

Dvě sekundy. Na rameno mi klesla ruka a já vyskočil kupředu, našel nůžky na drát tam, kde je Porta a Mrňous nechali, a střihl. Ty hnusné ostny mi roztrhaly kůži na proužky. Prolezl jsem na zádech pod tou nebezpečnou věcí. Pak jsem hodil nůžky nazpátek.

Ležel jsem chvíli a lapal po dechu po tom ohromném úsilí. Pane Bože, ať jsem zraněný teď, dokud mě ti,

co jsou v zákopu, mají ještě čas dostat zpět. Jen za pár hodin bych byl v nemocnici v krásně čisté posteli. Sestry by mě hýčkaly. Nemocnice byla věc, o které jste snili, když jste leželi venku v zemi nikoho. Ale já nebyl zraněný. Musel jsem jít dál. Za Portou. Člověk není nikdy zraněný, když chce. Za chvíli šel Legionář. Podíval jsem se na hodinky. Dvě minuty už uběhly. Teď tam byl nahrbený, připravený ke skoku, panter v lidském převleku. Bylo dobře, že tu byl s námi. Dávalo mi to pocit bezpečí.

Překulil jsem se a začal se plazit k americkým pozicím. Potom jsem dolezl ke keři, kde jsem se měl do odpoledne schovávat. Ruce mi klouzaly po něčem slizkém a nozdry mi naplnil odporný mrtvolný zápach. Vplazil jsem se do vybuchlé mrtvoly. Zvracel jsem. Dal jsem si před sebe polní dalekohled a zamaskoval ho listím a trávou. Pokud byla tma, nebyl dalekohled nebezpečný, ale když přišel den, mohl mě prozradit, kdyby jej zasáhly jen na chvíli sluneční paprsky. Pak by nepřítel poznal, že se v zemi nikoho něco chystá, něco, co by tam být nemělo. Ale musel jsem ho mít.

Musel jsem si prohlédnout muže, kterého jsem měl zabít. Ty roky nás divně změnily. Zabíjení jiných lidí už jsme nepřikládali žádný význam. Ani v boji zblízka. Mrňous a Legionář dokonce ztratili přehled i o počtu těch, které zabili holýma rukama.

Vrazit nůž do něčí bránice se stalo téměř zvykem. Nikdy nezapomenu na chvíli, kdy jsem poprvé viděl umírat člověka. A to jsem ani neudělal já. Byl to feldwebel pěchoty, který seděl na zadní desce transportéru. Do hlavy ho zasáhla zbloudilá polská kulka a já měl sotva čas zastavit tank. Byl to jeden z těch tanků pro dva muže, Krupp-Sport. Oba jsme vyskočili, abychom to tělo odklidili z cesty, a jeden leutnant nám vynadal za to, že zastavujeme kolonu.

Byl to první člověk, kterého jsme viděli zabitého, a nás to náhle přesvědčilo o vážnosti války. Nebylo to vůbec tak hezké, jak jsme si to malovali.

Někdo se plazil blízko mě. Vytáhl jsem nůž, vytrhl pistoli.

„Kš!“ slyšel jsem za sebou a málem jsem vykřikl strachy. Potom jsem v měsíčním světle zahlédl světlešedivou buřinku a řadu silných koňských zubů, které se leskly v širokém úsměvu. Byl to Mrňous, ten velký idiot. „Nasral sis do kalhot?“ zeptal se šeptem. „Viděl jsem tě na kilometry daleko, ty zkroušenej srágoro.“ Potom zmizel za násypem písku a pohltila ho tma.

Začal jsem se zakopávat svou polní lopatkou s krátkou rukojetí.

Práce pro krtka. Neodvažoval jsem se dělat příliš mnoho hluku.

Děla na severu přestala střílet a vše, co přerušovalo to hrozivé noční ticho, byla občasná rána z pušky nebo krátké šteknutí z kulometu. S pomocí dalekohledu jsem se pokoušel rozeznat své okolí, ale nebylo tam nic než tma. Byl jsem rád, že jsme proti sobě měli jen obyčejné pěšáky. S pěchotou si poradíme rychle.

Neznali všechny ty ďábelské figle, na něž byli experty mariňáci, a samozřejmě nám skoro připadalo, že s mariňáky jsme přes Mika nějak spojeni. Nahoru na oblohu zasvištěla světlice a v záři oslnivého světla pomalu klesala k zemi. Zlostně zařvalo automatické dělo. V dálce se na tmavé noční obloze objevila stopovka a vypadala jako šňůra korálků. Byly skoro tři. Brzy se budou střídat.

Už to přišlo. Cinkání oceli. Někdo se zasmál. Slabá záře světla.

Ti pitomci! Kouřit v předsunuté pozici! Prsty mě svrběly, abych se do nich nepustil, a věděl jsem, že všichni ostatní si asi myslí to samé. Smrt je jediný trest za takové šílenství. Nemohou to být zkušené jednotky. Ty by takovou věc neudělaly. Musí být na frontě poprvé. Branci! Bude to pro nás hračka.

Těsně přede mnou vrzali dva cvrčci. Potom mi jeden z nich skočil na záda. Přidala se k nim ještě jedna dvojice. Mysleli si, že jsem mrtvola, protože to klidně mohli, tak nehybně jsem ležel. To byla asi nejhorší část takové akce, muset předstírat smrt. Možná zrovna v tuhle chvíli si mě někdo prohlížel dalekohledem. Nikdy nezapomenu na první z těch dlouhých průzkumných hlídek, na které jsem byl. Bylo to ve Finsku. Hlídku vedl finský podporučík, nějaký Laponec. Jmenoval se Guvi, ale jestli to bylo jeho příjmení, nebo křestní jméno, nikdo nevěděl. Každé druhé slovo, které řekl, bylo „Satan a peklo“. Říkalo se, že v civilu vlastní velké stádo sobů, se kterým žije. Jednou, těsně předtím, než jsme se vydali daleko za ruskou frontu zničit železniční trať, přišel Guvi ke mně, mával mi pod nosem svou dlouhou finskou dýkou a řekl: „Satan a peklo, ty zatracenej Němčoure, dobře mě poslouchej. To je poprvé, kdy budeš na návštěvě u našich sousedů. Satan a peklo, když si představím, že se s tebou mám zlobit! Vy Němci byste měli zůstat doma a nechat tuhle práci na nás Finech. Vy umíte bojovat jen tankama a dělami. Satan a peklo, to není

skutečný bojování.

My Finové jsme jediný, který doopravdy bojujou. Já vím, jak s naším sousedem zacházet. Jsem zodpovědný za čtyřadvacet mužů.

Satan a peklo, nesnesu se s tebou vláčet, ty hroznej Němčoure.

Jestli někomu rupnou nervy, až se dostaneme mezi sousedy, vím, že to nebude nikdo z mejch. Jestli ztratíš hlavu, budeme tě nucený zabít. Jestli budeš raněnej, nepoužívej pistoli, abys to skončil, a nedopust', abys padl do rukou nepřítele. Použij svůj nůž. Veď ho o šířku ruky a půl dolů od svého levého ramene skloněnej nahoru a prořízneš si přímo své německý zženštilý srdce. Satan a peklo, to je rozkaz. Nikdo nesmí padnout živej do sousedovejch rukou a mluvit.“

Ale nebyl jsem to já, koho musel na tom výletě zabít, ale jeden z jeho vlastních lidí, nějaký desátník.

Stupidní atlet se všemi možnými cenami. Viděl jsem, jak to Guvi udělal. Ten atlet ztratil hlavu, zatímco jsme leželi mezi nějakými stromy a čekali na kolonu, kterou jsme měli zlikvidovat. Najednou se ten atlet zvedl na kolena se svou automatickou pistolí připravenou k výstřelu.

V tiché mrazivé polární noci znělo uvolnění pojistky jako výstřel z pistole. Guvi tam byl jako blesk a vrazil mu nůž pod klíční kost. Jiný si mu sedl na hlavu, takže jeho chroptění a mumlání zdusil sněh.

Stejná věc by se stala každému, kdo by nad sebou ztratil vládu v zemi nikoho. Byl by okamžitě zabít.

Museli bychom to udělat. Co se asi stalo s tím finským podporučíkem, Laponcem Guvim?

Jestlipak neležel jako zmrzlá mrtvola někde u murmanské železnice? Nebo se dožil toho, že se stal kapitánem, jak si tak vroucně přál? Nosit na kalhotách stříbrné lampasy místo zelených bylo jeho velkým snem. A jeho sobí? Uviděl je ještě někdy? Jak uměl pít, ten Laponec. A na míle daleko nebyla žádná Lotta, s kterou by nebyl v posteli. Když vyšel ze sauny s březovými větvičkami v rukou a válel se ve sněhu, vždycky říkal o dívce, kterou tam zrovna měl:

„Normální sobí píča!“

A když jsme při jedné z našich krátkých přestávek mezi průzkumnými hlídkami za ruskou frontou vyrazili ve staříčkém fordu, abychom nejbližší město obrátili vzhůru nohama, Guvi se vždycky stihl s někým poprat. Když se to týkalo Němců, byl jsem jeho tlumočník. Německy rozuměl, ale mluvil jenom švédsky. Skvělý starý Guvi! Nikdo z nás, kdo jsme tě znali, na tebe nikdy nezapomene. Byl jsi typický finský voják, kterého jsme se báli jako d'ábla a milovali jej jako Boha.

Nebe na východě začínalo rudnout - měnilo odstín každou minutu.

Prdel světa, ta hnusná hora Cassino, vypadala v ranním slunci skoro krásně. Slunce viselo nad klášterem jako velká kulatá zářící číše. Bylo to Boží ráno.

Od řeky přišla ranní mlha a na chvíli nás zakryla, dokud se nezvedl vítr a nerozehnal ji.

Bylo těsně před osmou. Další střídání. Zabýskaly se helmy.

Přitiskl jsem si k očím dalekohled, zaostřil jsem. Byli tam. Ten, který teď přicházel, byl ten, kterého budu muset zabít. Odejde v deset hodin a vrátí se ve dvanáct. Měl na prsou dvě medaile a jeho oči měly divnou modrou barvu jako husarská uniforma. Začal se nožem pro boj zblízka šťourat v zubech. Muž, kterého střídal, mu něco ukazoval. Oba se smáli. Byly to sprosté pohlednice.

Slyšel jsem, že se jmenuje Robert: Bob jako já. Divná náhoda, tady ležel Bob a čekal, až zabije jiného Boba.

Nedbale se opřel o svůj kulomet. Zvedl se nad ním modrý tabákový kouř. Postrčil si helmu dozadu, takže mu její řemínek bouchal o tvář.

Ale co bylo tohle? Krev mi mrzla v žilách, když jsem uviděl, jak si bere svůj polní dalekohled, který mu visel na prsou, a míří jím na mě. Nedýchal jsem. Na víčko se mi posadila moucha. Nechal jsem ji tam sedět. Člověk s mouchou na víčku musí být mrtvý.

Těsně přede mě sletěl pták. Měl na křídlech červená pírka. Přímo doprostřed země nikoho. Copak nevíš, ptáčku, že život v zemi nikoho znamená smrt? Poskakoval kolem mě, dokonce se usadil na hlavní mé automatické pistole. Nebezpečná větev k odpočinku.

Vzadu na krku mě páliло slunce a skoro jsem šlel z hmyzu. Teď ho zase střídali. Pokud pro něj velitel jeho roty nebude mít během dalších dvou hodin něco zvláštního, vrátí se na svou poslední hlídku.

Jestlipak měl doma ve Státech dívku? Čím byl jeho otec?

Jak vypadalo místo, kde bydlel? Řadový dům, kde každé ráno pošťák hází noviny přes branku? Nebo

nějaká budova stranou, s adolescenty, kteří kopulují v suterénu? Přišel přímo z univerzity a vyměnil si knihy za pušku? Nebo to byl chlapec ze západu, který jednou vydíral homouše nebo omráčil policistu? Kdyby tak začali útok sami, aby z celé té průzkumné hlídky sešlo.

Proč jsme to k čertu museli být my? Kdo jim měl shánět toho štábního důstojníka? Nebyl jsem úplně při smyslech. Brzy se budu muset hýbat. Ležel jsem už deset hodin ztuhlý jako socha. Řekl bych, že by byli fakiři, pro které by to bylo dost těžké.

Viděl jsem nějaké helmy. Poslední střídání. Ale co je tohle? Bylo jich tam mnohem víc. Bob tam byl také. Rozeznal jsem ho snadno.

Co znamená ten velký pohyb? Pak jsem pochopil. Inspekce velitele roty. Vzal za hlaveň kulometu, křičel, vyjel na velitele čety.

Lev cvičíš? Znal jsem ten typ. Nenechali vás napokoji ani v přední linii.

Jen počkej, ty malej sráči, myslel jsem si. Nemáš šanci. Máš přesně jednu hodinu a padesát sedm minut života. Váš kryt vyříděj Mrňous a Heide. Jsou to osobní přátelé holky s kosou. Neunikneš jim.

A teď, bože, dával svoje muže, kteří měli jen několik minut života, k raportu. Samozřejmě to nevěděl.

Ale i tak, byl to ten typ, jehož největší tížádností je stát se nadrotmistrem. Chtěl šest prýmků a hvězdu, ať to pro jeho muže znamenalo třeba i smrt a vězení.

Bob stál v pozoru a nechával po sobě stékat nadávky. Kolem hlavy mi bzučel ovád. Potom se mi posadil na ruku. Jestlipak budu moci zůstat nehybný, když mě bodne? Vždycky jsem se bál ovádů a včel.

Bodl. Pozoroval jsem, jak mi do ruky vrazil žihadlo. Do paže mi vjela pálivá bolest.

Pozoroval jsem toho muže dalekohledem, americký voják první třídy, právě si zapaloval svou poslední camelku. Užij si ji, kamaráde! Už máš jenom sedm minut. Doufám, že tvý mámě pošlou Kongresovou medaili. Zaslouží si ji. Poslat svýho kluka do Itálie, aby ho zavraždili. Ve dvaceti. Právě, když život začíná.

A k takovému konci. Jenom vojáka.

Jenom vojáka. Slyšel jsem to až moc často. Říkali to trochu přezíravě. Ale jsme to my, kteří musí svoje životy dávat za vaše továrny, za váš průmysl. To nad našimi mrtvými těly uzavíráte nové a lepší smlouvy. A když je po všem a vy sedíte ve svých elegantních kancelářích, vyměňujete si smlouvy a objednávejte u Kruppa, Armstronga a Schneidera; my vojáci můžeme žebrat na nádražních nástupištích a hnít v táborech pro válečné zajatce. Na loňské listí se brzy zapomene.

Tiše si zpíval.

Znovu na mě namířil dalekohled.

Bože, ať mě v posledních dvou minutách neobjeví. Sundal si dalekohled a začal znovu zpívat.

Za mnou se ozval řev. Nebesa se otevřela a chrlila plameny.

Ohňomety. Pálily oheň před americké pozice. Byl to zážitek, který by byl mohl Liszta inspirovat k napsání nové rapsodie. Pohnul jsem svaly na nohou. Krev mi začala obíhat. Kdyby mi zdřevěněly nohy, byla by to katastrofa. Levou nohu jsem si strčil pod sebe.

Měla v sobě všechnu sílu pro rozběh. Rakety za pět sekund přestanou.

Američan Bob pravidla hry neznal. Stočil se ve svém zákopu do klubička, plný strachu ze svištících střel. Zašilhal jsem na stranu. Byl tam Porta, ten dlouhý idiot. Jeho žlutý klobouk zářil jako blatouch na zeleném poli. Vytáhl jsem svůj nůž, ten nůž, který jsem kdysi dávno vzal jednomu gardistovi.

Ted! Vyskočil jsem kupředu. Kulky bzučely kolem mě jako rozzuřené vosy, ale já se jich nebál. Byla to krycí palba naší vlastní pěchoty. Helma a tvář Američana Boba se objevily nad předním násypem. Impuls mého skoku jej vyděsil. Divoce vykřikl, pokusil se mě kopnout do rozkroku. Kolem hlavy mi zazpívaly dvě kulky z pistole. Ponořil jsem mu do krku svůj nůž. Zkroutil se a z úst se mu vyřinula zpěněná krev.

Odkopl jsem kulomet, upřel na Američana Boba poslední pohled. Zavrtal se prsty do stěny zákopu.

Hodil hlavou dozadu a s očima široce otevřenýma na mě zíral.

Cítil jsem, že bych se k němu rád vrhnul a utěšil ho, ale neměl jsem na to čas nebo právo. Byl jsem jenom voják. Kopl jsem ho do helmy.

Z jednoho krytu vylezly dvě postavy. Zvedl jsem svou automatickou pistoli a od boku střelil. Viděl jsem, jak jde Portova ruka dozadu, a vzduchem svištěly dva ruční granáty. Z krytu se ozval dutý třeskot. Nad násypem byl jako výzva osudu vidět Portův žlutý klobouk. Přiběhli sem dva Američané. Byli vyplašení.

Všude něco vybuchovalo.

Vedle mě přistál Heide. Seržant a tři vojáci vběhli přímo do kulek našich dštících kulometů. Šlapali jsme na těla. Tohle byl kryt, před kterým nás varoval Jednooký. Z jeho otvoru, který byl maskován větvemi, šlehaly modrozluté plameny. Instinkt mě donutil otočit se a spatřil jsem, jak se na mě divoce vrhá stín. Sklonil jsem se dopředu a stočil se jako míč. Vedle mě se zřítilo těžké tělo. Vpálil jsem do něj dvě kulky z pistole. Střílel jsem, aniž bych se narovnal. Rovnoběžně se zemí.

Ale ještě neměl dost. Vyskočil jako ocelové péro. Dvakrát jsem ho kopl do obličeje. Upustil jsem svou automatickou pistoli, jak mi jeho prsty sevřely hrdlo. Zasáhl jsem jej kolenem do slabin. Jeho stisk na chvíli ochabl, dost dlouho na to, abych sáhl po pistoli a vyprázdnil do něj celý zásobník. Byl jsem strachy šílený. Byl dvakrát větší než já. Potom byl zase nade mnou. Byl jsem zmazaný krví. Hrot nože mi probodl kůži mezi žebry. Překulil jsem se, z holinky popadl rukojeť svého nože a bodal jej znovu a znovu do třesoucího se těla. Stisk na mém hrdle povolil. Lapal jsem po dechu, kopl ho do břicha, dupal mu po tváři.

Dva z nich se řítili kolem nás. Plamenomet Olle Karlssona zasyčel po délce zákopu. Viděl jsem, jak Mrňous popadl jednoho muže za prsa, mrštil ho k zemi a dupal po něm. Sebral jsem svou pistoli, znovu nabil, vpálil do krytu. Někdo vykřikl. Zuby jsem z rukojeti granátu vytrhl porcelánový kroužek, počítal do čtyř a mrštil granát do černého prostoru.

Oblohou se nesla zelená světelná koule. Barcelonův signál. Teď přijde naše dělostřelectvo a pod jejich ochranou vyrazíme kupředu. Ohňomety bušily do pozic na obou našich stranách a ničily je. Viděl jsem, jak jich několik vyskakuje ze zákopu. Byl tam Portův žlutý cylindr. Potom Mrňousova šedivá buřinka. Řítil jsem se co nejrychleji za nimi. Byl to závod se smrtí. Naši skvělí dělostřelci těsně za nás vrhali své střely. Doběhl jsem Staříka, který lapal po dechu a sestupoval po druhé straně svahu.

Bylo nádherné, jak to při svém věku zvládal.

Přišli jsme nadohled k řece. Čekala tu na nás dvě italská komanda, převlečená za chudé rolníky.

„Avanti, avanti!“ zavrčel jeden a vytáhl z rákosí automatickou pistoli.

Vyrazili kupředu jako maratonští běžci, a abychom jim stačili, museli jsme udělat to samé. Střelba se přiblížila. Potom se Italové zastavili a ukázali k řece.

„Támhle přejdete. U rozbitýho krucifixu na druhý straně na vás čekaj jiný.“

Legionář chvíli upřeně hleděl na blátivou vodu. Obrátil se k Italům:

„Jste si jistý? Já nic nevidím.“

Jeden Ital se s kletbou vrhl do řeky. Voda mu sahala jen k pasu.

„Pomohli jsme vám postavit podhladinovej most. Myslíte, že se můžeme splíst?“

Střelba se stále blížila jako řada výbuchů dynamitu.

V jednoduchém zástupu jsme vstoupili do řeky a brodili se po podhladinovém mostě. Hladinu bičovaly střepiny střel. Na druhém břehu jsme se schovali v rákosí a Heide obvázal Staříkovi dlouhý šrám na ruce.

„Bylo to všechno zábavný a jednoduchý,“ poznamenal Porta se smíchem.

„Myslíš?“ zamumlal Stařík. „Zabíjení, který se mě týká, se pro mě nikdy nestalo potěšením.“

„Papírovej voják,“ ušklíbl se Mrňous.

Stařík odjistil svou automatickou pistoli.

„Ještě slovo, ty psychopatickej zabijáku, a zastřelím tě jako psa!“

„Kvůli čemu se rozčiluješ?“ řekl chlácholivě Legionář. „Bud' toho druhýho zabiješ ty, nebo on zabije tebe. C'est la guerre!“

„Zabil jsem staršího unteroffiziera, nějakýho fotra,“ řekl Stařík zastřeným hlasem. „Vzal jsem si jeho šrajtoflí,“ řekl a vytáhl otrhanou starou věc, otevřel ji a vyndal ohmatanou fotografii muže v uniformě seržanta. Měl na rukávě tři pruhy. Vedle něj stála žena a před nimi seděli tři malé holčičky a asi desetiletý chlapec se šťastným úsměvem. Přes fotografii bylo anglicky napsáno: „Hodně štěstí, tati!“

Stařík byl bez sebe. Proklínal nás a svět vůbec. Nechali jsme ho, aby se na nás vybouřil. Stávalo se to někdy, když se člověk, kterého jste zabili, pro vás stal člověkem a když se to stalo, mohlo vám to pěkně pocukat nervy. Nedalo se dělat nic jiného než dávat pozor, aby Stařík neprovedl nějakou hloupost, jako dezerci nebo sebevraždu, které mohly mít pro vaši vlastní rodinu ty nejnejpříjemnější následky.

Za dvacet čtyři hodiny jsme došli k mostu. Hlíдали jej dva pěšáci. Byli to Kanadáné. Mrňous a Barcelona

je zabili. Bylo to jako blesk. Nechali jsme u mostu dva naše. JU52, který nám měl padákem poslat věci, tu byl na sekundu přesně, ale sotva shodil bednu, objevily se v měsíčním světle dva Mustangy a JU se v plamenech řítit dolů. Vyskočilo z něj tělo. Padák se neotevřel.

„Amen,“ zašeptal Heide.

Plahočili jsme se nahoru a přes kopce, a potom se ukryli, zatímco kolem nás pochodoval prapor Skotů. Trénovali a stále dělali nácvik s kulomety a zteč jednotlivců kupředu, a Mrňousovi se znelíbil jeden seržant s velkým rudým mrožím knírem, který, jak Mrňous řekl, tyranizuje svoje lidi, a prohlásil, že ho zabije.

Jen s největšími obtížemi jsme ho zpacifikovali.

Další den jsme došli k tankům. Rozhodli jsme se, že si odpočineme a vlezli jsme do piniové houštiny.

Tam jsme se divoce pohádali kvůli přidělu. Heide byl omráčen ručním granátem a Barcelona si vykoledoval velký šrám přes celou půlku obličeje. Potom Stařík zjistil, že přes zákaz od Jednookého sebrali Porta a Mrňous několik zlatých zubů. Kdyby nás zajali, znamenalo by to pro nás všechny smrt. Toto zjištění vedlo ke rvačce, kdy nakonec bojoval každý s každým. Legionář udělal jeden ze svých slavných kotrmelců a jeho boty přistály na Mrňousově obličeji.

Potom jsme se dali do pití. Vyprázdnili jsme naše polní láhve.

Hádka vypukla znovu, když Legionář řekl, že jsme jenom cínoví vojáčky, odpadky z pruského hnojiště.

„Ty francouzské syfilitické legionářské rypáky,“ řval Porta, co mohl, a zapomínal, kde jsme. „Říkáš, že tě kastrovali. Nikdo ti nevěří, ty kapoune bez péra. Sežrala ti ho turecká muzika.“

„Tu me fais chier,“ vykřikl Legionář a vrhl po Portovi svůj nůž.

Ten probodl dýnko Portova cylindru. Porta zuřil. „Ať Bůh zmlátí všechny francouzské kundy, co maj syfilis,“ ječel, popadl svou automatickou pistoli a vyprázdnil zásobník do země, Legionáři k nohám.

Běželi jsme se ukrýt před odrážejícími se kulkami a naše dvě stráže přiběhly pěkně vystrašené. Porta po nich vystřelil a sprostě jim nadával. Málem zabil Olle Karlssona.

Brzy potom byl znovunastolen mír a zbraněmi pro boj zblízka jsme začali hrát „zemi“. Byla to jediná hra, při které nebylo možné podvádět, takže nás brzy unavila a začali jsme hrát kostky. Začal nový boj.

Mrňous se pokusil svou ocelovou smyčkou uškrtit Heideho a nám trvalo čtvrt hodiny, než jsme ho zase dostali na nohy. Pak Barcelona nakopl Olle Karlssona.

Po tomto intermezzu jsme začali hrát oko, ale pak nám začala klesat víčka. Pokryli jsme se větvemi a pokoušeli se usnout.

Chtěli jsme spát, ale znemožňovala nám to čokoláda z koly.

V dálce se objevila dlouhá kolona nákladních aut.

„S těmahle si poradíme za vteřinku,“ řekl Porta. „Jsou to jen vrtáci z týlového sboru. Vojáci v bačkorách s krajkou nahoře na prdeli. Odděláme je a zmizíme. V těch autech je strašně moc prachu. Ránu, kterou to udělá, bude slyšet v Římě, až se Papíkovi zatřesou uši.“

Ale Stařík o tom nechtěl ani slyšet. Byl to vždy ten dokonale přesný řemeslník bez fantazie. Neuměl ocenit žádný náhlý nápad.

Dostal rozkaz a ten musel být splněn bez ohledu na okolnosti. Oni věděli, co chtějí, když z takových lidí dělali feldwebely. My ostatní jsme se tolik nevěnovali detailům. Nejednou jsme udělali falešnou explozi, která se týkala miliónů, zatímco jsme seděli v jámě po šrapnelu a smáli se.

Potom vypukla další hádka:

„Ty seš ten nejposranější debil, jakýho znám,“ křičel Porta na Staříka. „Ani ta nejchtivější teploušská opice by s tebou nechtěla nic mít. Můžeš se považovat za šťastného, že tě náhodou máme rádi, ale varujem tě, i naše trpělivost má meze. Jednoho dne tě vynesem nohama napřed.“

Dopravní kolona nás minula. Byl by to dobrý úlovek. Hladově jsme na ni zírali. Ale jako obvykle prosadil Stařík svou. Udělali dobře, že z něj udělali feldwebela a velitele čety. Nikdo jiný by to s námi nepřežil. Stařík si ani neuvědomoval, že chodí se zapáleným dynamitovým nábojem v kapse.

Když zapadlo slunce, znovu jsme se vydali na cestu. Kolem nás bzučeli komáři. Schovávali jsme v ústech své zapálené cigarety.

Kolem pochodovala rota, zatímco my stáli mezi stromy a cítili vůni jejich camelek.

„Mohli bysme ty pěšáky oddělat. Do jednoho,“ mumlal Porta.

„Tolik zlatejch zubů,“ řekl zasněně Mrňous.

„Staříku,“ loudili, „nech je nás prásknout po hlavě. Až se vrátíme, budeme přísahat, žeš to všechno udělal sám. Daj ti rytířskej kříž. Určitě jo. Mysli na svou ženu, Staříku, dostane doživotní penzi. Stojí za to si to rozmyslet.“

Ale Stařík se nedal přesvědčit. Nechtěl ani odpovědět. Mrzutě jsme se dívali za mizející kolonou.

„Bylo tam dost zlata, aby se z toho dal založit bordel,“ řekl Mrňous a zvedl oči k nebi.

Porta a já jsme byli vepředu a málem jsme vběhli do stanů.

Zapadli jsme za skupinu pinií a zastavili ostatní. Byly tam tři stany. Slyšeli jsme je chrápat.

Na Barcelonův signál jsme vytrhli kolíky a uvěznili obyvatele stanů jako v pytlech. Bodali jsme a mlátili do nich. Během několika sekund bylo ticho. Celý boj naznačilo jen pár přidušených výkřiků. Zemřeli, aniž se pořádně probudili. Plazili jsme se dál k tankům. Uškrtili jsme smyčkami stráže a těla hodili do keřů. Se zájmem jsme si prohlíželi tanky. Byly to M4 a M36, Jacksony s legračními válci jako u železničních vagónů. Začali jsme klást nálože. Některé měly vyhodit tank do povětří, až se nastartuje motor, jiné, až někdo otevře poklop. Největší fantazii měl Legionář: na přední poklop zdánlivě nedbale položil bednu od šrapnelů. Kdyby spadla nebo ji někdo sebral, odpálila by nálož.

Pod tanky jsme zahrabali S-miny, které byly spojeny s náložemi.

Mrňous, který hledal, jestli mrtví nemají zlaté zuby, přišel na skladiště benzinu. Bylo zakopané v zemi a maskované větvemi. Bylo to udělané tak dobře, že to vzbudilo Mrňousovy pochybnosti.

Připevnili jsme na jeden strom několik pancéřových pěstí s důmyslným uspořádáním provazů, které je mělo odpálit a hodit do benzinu, jestliže někdo pohne nějakým sudem. Tři jiné pancéřové pěsti jsme postavili na křížovatku.

Porta fňukal:

„Je zatraceně nedemokratický, že všechno to zlato, co tady teď bude ležet, nebude nikomu na nic. Co říkáš, Staříku, co kdybychom tu třeba Mrňous a já chvíli zůstali a trochu si ho posbírali?

Můžeš pak pravdivě nahlásit, co se tu stalo. V klidu vás dohoníme. To ti zaručuju.“

„Drž hubu,“ zavrčel Stařík.

Mezi keře jsme pohodili francouzskou helmu a na dostatečně viditelné místo jsme dali plechovku od špaget a náprsní tašku s dopisy italského vojáka. Mysleli jsme, že jim to snad dojde.

Doufali jsme, že si budou myslet, že to udělali italští partyzáni a dezertéři. Budou pachatele chytat někde v kopcích na jihu a my v klidu dokončíme náš úkol.

Bylo pozdě odpoledne, když jsme dorazili k mostu. Nic není taková zábava jako vyhodit most do vzduchu, a my se na to moc těšili.

Bojovali jsme o rozbušku, protože každý z nás chtěl být tím, kdo stiskne páku. Stařík nás proklínal. Barcelona udělal kravál a hulákal, že je to jeho práce, byl to odborník na výbušniny a ve Španělsku sloužil u ženistů. Nakonec jsme se rozhodli, že si hodíme kostkami.

Nahoře na silnici, vedoucí k mostu, se objevil těžký nákladňák a za ním jsme uviděli džíp.

„Přestaňte s těma nesmyslami a hoďte sebou,“ nadával Stařík.

Chtěl si rozbušku vzít, ale Mrňous ho praštil pistolí přes prsty.

„Pracky pryč, ty zatracenej tesaři. Tvůj zsranej most bude stát, kde je, dokud nám kostky neřeknou, kdo ho má vyhodit.“

Julius Heide počítal. Já jsem byl první a hodil jsem jenom sedm.

Porta měl s osmnácti větší štěstí. Mrňous šlel, protože hodil dvacet osm. Nikdo nevěnoval pozornost Staříkovi, který měl jenom čtrnáct, Rudolph Kleber měl devatenáct. Potom Heide hodil dvacet osm a my jsme mysleli, že ho Mrňous zabije.

„Ty hnusnej židobijče, tys podváděl. Kéž by si z tebe nějaký Žid udělal posluhu. Dvakrát jsem se tě pokoušel udat, ty šejdíři!“

„Tak....“ řekl Heide zamyšleně, „tos byl ty, kdo na mě nasadil tajný, jo?“

„Přesně tak,“ zařval Mrňous, „a nevzdám to, dokud se nebudeš houpat v Torgau na řeznickém háku. V ten den, kdy ti položíš hlavu na špalek, požádám o místo popravčího. Slibuju ti, že se aspoň třikrát netrefím. Poprvé tě seknu přímo do prdele.“

Ale nikdo se neobtěžoval poslouchat. Byli jsme příliš zaměstnáni kostkami. Ale nikdo neměl víc než

dvacet osm, takže Heide a Mrňous museli házet znovu. Náklad'ák vjel do prudké zatáčky a se skřípáním zařadil jedničku. Mrňous vysoko nad hlavou třásl kelímkem. O náklad'ák se nestaral. Třikrát poskočil kolem rozbušky a otřel si nos o milník, což mu, jak věřil, mělo přinést štěstí; potom kostkami naposledy zatřásl jako profesionální barman a obrátným ladným pohybem je hodil na Portovo zelené sukno. Šest šestek. Neuvěřitelné. Ale byly tam. Mrňous byl radostí bez sebe.

„Tomu se nevyrovnáš, Juliusi Židobijče.“

„Proč ne?“ řekl Heide s úsměvem a sebral kostky.

„Okamžitě přestaňte,“ řekl Stařík. „To auto je skoro na mostě.“

Bylo nám to jedno. Heide na kostky plívl. Zatřásl jimi čtyřikrát nalevo a dvakrát napravo. Zvedl kalíšek nad hlavu a po kolenou poskakoval kolem Portova zeleného sukna. Potom elegantním máchnutím připlácl kelímek na látku, kde zůstaly kostky skryty.

Potom prasklý kožený kelímek na jedné straně nadzdvihl a položil si hlavu na zem, aby jedním okem viděl dovnitř.

„Jestli jen o milimetr kelímkem pohneš, nebude se to počítat,“ vykřikl Mrňous varovně.

„Vím,“ zasyčel Heide. „Ale mám právo prstem poklepat vršek.“

Mrňous přikývl.

Náklad'ák a džíp teď byly jen padesát metrů od mostu, ke kterému se blížily velmi pomalu, a právě projížděly další ostrou zatáčkou. Byli jsme vzrušením bez sebe.

„Zvedni to, k čertu,“ vykřikl Porta.

Začali jsme se mezi sebou sázet, jakého čísla Heide dosáhl. Zdálo se, že má spoustu času. Čtyřikrát prstem poklepal vršek kelímku a potom ho pomalu zvedl. Tam se to na nás smálo; šest jedniček.

Nejméně, co se dalo hodit. Zuřivě praštil do země, a kdyby Porta kostky nepopadl, létaly by pravděpodobně někde ve vzduchu.

Mrňous se válel radostí po zemi: „Vyhrál jsem, vyhrál jsem,“ ječel. „Hlavy dolů, kluci, teď uslyšíte pěknou prdu.“ Pohládl rozbušku. Náklad'ák vjel na most a džíp jej okamžitě následoval.

Se širokým úsměvem uvolnil Mrňous pojistku, vytáhl páku a poplácal dráty:

„Teď, miláčku, vydáš pšouk, kterež zaduní celou Itálií.“

My ostatní jsme se rychle odplazili a schovali se za balvany.

Mrňous si začal hvízdát, jako by ho to ani v nejmenším nevzrušovalo:

Eine Strassenbahn ist immer da!

Náklad'ák byl skoro na druhé straně.

„Ten blbec! Proč to ten vůl neodpálí?“ vrčel Barcelona. „To není ohňostroj, to je vážnej vojenskej úkol.“

„Chce dostat taky ten džíp,“ řekl Rudolph.

„Je to blázen,“ zavrčel Stařík.

„Panebože! Viděli jste to! Na tom autě je červenej prapor.“

Zastav, Mrňousi!“ vykřikl Heide zděšeným hlasem.

Pokoušeli jsme se upoutat Mrňousovu pozornost, ale ten byl duchem nepřítomen. Jenom nám zamával a jeho tvář zářila. Bylo to strašné! Patnáctitunové nákladní auto naložené municí.

Mrňous mával na náklad'ák a džíp.

„Hej! Amerikáni. Ukážu vám, kde si Mojžíš koupil to pivo.“

Dva lidé v džípu se postavili a zírali naším směrem. Z okna řidičovy kabiny se vyklonil černocho.

„Že pozdravuju d'ábla,“ zařval Mrňous a zastrčil páku.

Přimáčkli jsme se k zemi. Zazněla rána, která musela být slyšet na sto kilometrů. Džíp vzlétl jako balónek do vzduchu. Vystřelil sloup plamenů. Náklad'ák zmizel, rozdrčen na prach. Tlaková vlna odhodila Mrňouse o sto metrů. Pršely na nás úlomky žhavé oceli.

Po svahu od mostu se řítilo těžké kolo. Prohnalo se pár centimetrů od Barcelony. Bylo by ho zabilo.

Vrazilo do velké skály o kus dál, vyskočilo jako míč do vzduchu, spadlo a začalo se kutálet zpátky ze svahu a mířilo tak přímo na Mrňouse, který se posadil a otíral si z obličeje krev. Když kolo spatřil, místo toho, aby uskočil, začal běžet z kopce a kolo jej následovalo.

Jeho nohy běžely jako bubnující paličky, nemohli jsme uvěřit, že umí tak rychle utíkat. Potom zakopl,

upadl a koulel se jako míč k vybuchlému mostu, zatímco kolo ho stále pronásledovalo. Zakryl jej mrak prachu a potom zaznělo mohutné šplíchnutí, jak on a kolo vletěli do řeky. Za chvíli se objevil na zabahněném břehu a hrozně nadával.

„Vy odporný vrazi,“ křičel. „Chtěli jste ze mě udělat blbce.

Narafičili jste na mě past. Proto jste mě nechali vyhrát. Vy zasraný lumpové.“ Neuvěřitelnou rychlostí se drápal po svahu a v ruce se mu blýskal jeho dlouhý nůž pro boj zblízka. Zamířil k Barcelonovi.

„Ty falešnej španělskej pomeranči, prohrál jsi schválně. Tohle skončí u vojenského soudu. Pokus o vraždu, do prdele zasraný.“

Barcelona utíkal jako o život a vykřikoval zoufalým hlasem:

„Já ti to vysvětlím! Já ti to vysvětlím!“

„Až tě chytну a rozřizu ti prdel, můžeš vysvětlovat, co budeš chtít.“ Ve svém rozzuření mrštil po Barcelonovi nůž.

Zbytek se nás snažil Mrňouse zastavit, než Barcelonu zabije, což měl, jak hlasitě prohlašoval, opravdu v úmyslu. Chudák Stařík upustil pistoli a držel si hlavu v dlaních.

„Já zešílím. To není vojenská jednotka. To je cvokárna.“

„Jakej pán, takovej krám!“ smál se Porta.

Byl to Legionář, kdo Barcelonu zachránil. Povalil Mrňouse džiu-džitsovým chvatem a sevřel mu kolem hrdla své ocelové prsty.

Ale Mrňous se tak snadno nedal. Dokud nás na něm neleželo šest, nevzdal se. Barcelona ho chtěl nakopat do obličeje, ale Stařík tomu zabránil.

Legionář se pokusil Mrňouse přesvědčit, jak ošklivě se mýlí.

„Ty mně chceš říct, že to bylo auto s municí?“ řekl Mrňous ohromeně. „Ty svině. Ale nemělo prapor.“

„Mělo, jenomže malej, mon ami,“ usmíval se Legionář.

Když se Mrňous dověděl, že muniční nákladák tu projížděl jen s malým praporkem, byl hluboce šokován. „To je ta nejnestoudnější věc, jakou jsem kdy viděl,“ vykřikl. „Jezdit si s prachem a téměř nebezpečněma věcmi bez pořádného praporu. Doprdle!“

Mohlo mě to zabít. Každý slušnej vojenskej soud by to nazval pokus o vraždu. Nebyla to zásluha těch idiotů, že mě to kolo nerozmáčklo.“ Potom od mostu vyměřil vzdálenost, o kterou ho to odhodilo: 221 kroků. „Co tomu říkáte!“ V rozhořčení zabašil pěstí do krtiny. „Mám sto chutí napsat generálu Marku Clarkovi a stěžovat si kvůli tomu praporu.“

„Člověk by se měl kvůli těmhle věcem vždycky ozvat,“ řekl Porta se zlomyslným úsměvem.

„Mrňous má pravdu,“ souhlasil Gregor Martin. „Pojďme napsat stížnost. Heide umí anglicky.“

Ta myšlenka nás okouzila. Mrňous to chtěl udělat hned a namířil na Heideho velicí prst:

„Unteroffiziere Julius Heide, tímto jste jmenován hlavním ingoustem obergefreitera Wolfganga Creutzfeldta, a to si zapište za uši, budete psát, co se vám řekne. Žádný legrácky s nabubřelýma vybranýma frázema. Ten posranej americkej generál musí ztraceně dobře vědět, kdo mu to píše.“ Chvilí přemýšlel, zatímco Heide si položil na vhodně plochý kámen list papíru.

„Takže. Začnem takhle: ‚Zasranej generále!...‘“

„Takhle to nemůžeš napsat,“ řekl Heide. „Dopis, kterej začíná takhle, nebudou ani číst. To je špatná psychologie. Musíš začít:

‚Vážený pane.‘“

„Nech si své zženštilý fráze pro sebe. V první řadě se nemá tenhle dopis psát psychologicky, ale anglicky. Čekáš, že budu zdvořilej, když mi málem spadl na hlavu jeden z jejich všivejch nákladáků? Tomu chlapovi se to musí říct přímo od plic. Zajímalo by mě, kterej idiot mu dal na starost armádu.“

Heide pokrčil rameny.

„Dobře! Můžeš diktovat. Ale nedostaneš odpověď.“

Mrňous se začal procházet kolem kamene s rukama za zády. Slyšel, že to dělají velcí byznysmeni, když diktují dopisy svým sekretářkám.

„Přestaň s těma pitomostma,“ vykřikl Stařík. „Musíme se pohnout dál.“

„Jdi si sám,“ řekl Mrňous. „Musím nejdřív vyřídit tenhle dopis.“

„Co dál?“ řekl Heide netrpělivě. „Napsal jsem ‚Zasranej generále‘.“

Mrňous si cucal špinavý prst.

„Propříště ať tvoji cínoví vojákci dohlížejí na to, aby měli všichni tvoji popeláři, až tu budou jezdit s prachem, předpisový prapory. Vyhodil jsem dneska most a skoro mě to zabilo, protože jeden z tvejh popelářskejch vozů jel kolem bez praporu. Jestli se tohle stane znovu, můžeš ode mě očekávat návštěvu a pak se tvému rypáku něco stane. Tahleta zatracená válka se musí výst trochu slušně. Na to nezapomínej, opičáku, nebo taky můžeš zjistit, že máš prdel nataženou přes hlavu. Nemysli si, že se tě bojím, ty platfusáckej Ameríkáne. S pozdravem obergefreiter Wolfgang Creutzfeldt, pro přátele Mrňous, ale to se tebe netýká.

Pro tebe jsem Herr Creutzfeldt.“

Tento dopis byl připevněn k trámu toho, co zbylo z mostu. Potom se Stařík rozčilil a pohrozil nám svou pistolí.

„Seberte si věci. Jednodušejí zástup. Za mnou. A trochu života do toho!“

Šli jsme za ním a pěkně jsme nadávali. Drápali jsme se do kopce.

Pokaždé, když jsme se blížili k vršku, mysleli jsme, že už je poslední, ale pak jsme zjistili, že před námi je další. Když jsme se nakonec zuřiví a zpocení asi tak na desátém nebo dvacátém vršku, už si ani nepamatují, vrhli na zem, byl nám ten krásný výhled pod námi úplně lhostejný. Handrkovali jsme se o maličkosti, ostatně jako vždycky, a hrozili jsme si, že se navzájem pozabíjíme. Když přes Gregorovy boty přeběhla ještěrka, úplně se rozdivočel, přihnal se za tím čilým stvořením, chytil jej a rozsekal na malé kousky, po kterých zuřivě dupal.

Zničehonic se tu Heide a Barcelona váleli v divoké rvačce, a to jenom proto, že Barcelona naznačil, že Heide má v sobě židovskou krev. My ostatní jsme se postavili na Barcelonovu stranu, protože jsme nacházeli mnoho známek, ne-li důkazů, že to musí být Žid.

„Na mou duši, to teda věřím, že je,“ vykřikl Porta dychtivě.

„Nikdo není víc kritickej než příbuznej. To vysvětluje jeho nenávisť k Židům, ten snědej orlí nos.

Otděťka nebudeš Julius, ale Izák. Izáku Heide, pojď k tat'kovi!“

„A k narozeninám mu dáme Talmud,“ řekl Rudolph vítězoslavně.

„A na zadek mu vytetuju Davidovu hvězdu,“ řekl Mrňous, „a natrhnu mu gatě, aby moh přiznat barvu, ten zpropadenej židovskej Schmaus.“

Heide se rozehnal po Mrňousovi a mával nad hlavou malajskou dýkou. Našel ten nůž před časem, když jsme napadli tanky.

„Větší kroky, Izáčku,“ křikl Mrňous a skoro se dusil smíchy, „nebo si ochodíš podrážky a tat'ka se bude zlobit.“

Heide po Mrňousovi mrštil kámen, ale zasáhl Gregora, který padl k zemi zpola v bezvědomí, ale zuřivý bolestí. Nejistě se postavil, popadl ruční granát, vytrhl šňůru zapalovače a vrhl tu syčící věc na Heideho. Zasáhlo jej to do prsou a se sykotem to spadlo mezi nás. Naštěstí ve svém hněvu zapomněl Gregor počkat, než hodí. Jako kupka plev v bouři jsme se rozprášili do všech směrů a utíkali se schovat. Granát s dutou ranou explodoval.

Zázrakem nebyl nikdo raněn.

„Zastřelte ho!“ vykřikl Mrňous. Cvakly pojistky dvaceti automatických pistolí. Gregor popadl svou, nabil ji a stál tam, nohy zaražené do země, kolena lehce ohnutá, připravený střílet, a nadával nám. Heide se vplížil za něj a v dalším okamžiku se váleli po zemi, kousali se, škrábali a vrčeli na sebe.

Gregor se kutálel dolů z kopce. Rychleji a rychleji. Kdyby jej zasáhl kámen, zabilo by ho to.

„Má jen, co mu patří,“ usmíval se Barcelona jízlivě. „Takovej nadutej prevít.“

„To mu udělá dobře, až bude ležet dole, mít pár zlomenejch kostí,“ řekl Porta. „Až vyjde slunce a začne ho zaživa opíkat, může přemejšlet o všech chybách, který udělal.“

Ale Gregorovi se podařilo ten divoký let zastavit. Začal lézt zpátky nahoru a z obličeje se mu řinula krev. Byl posedlý vražedným úmyslem, vyčkával a pozoroval každý Heideho pohyb.

Chtěl se dostat za Heideho, který tam stál připravený nakopnout ho do obličeje. Dvakrát mu zasadil kopanec, ale Gregor znovu zarputile lezl nahoru. Jeho tvář byla jedna krvavá hmota.

Leželi jsme na břichu, se zájmem je pozorovali a dávali jim různé dobré rady.

„Zab ho, Juliusi,“ vykřikl Mrňous.

Heide si odfrkl. Nic by nebyl udělal raději.

Gregor byl počtvrté téměř nahoře.

„Vzdej to,“ posmíval se Heide jistý vítězstvím. „Přestaň se naparovat, spadni dolů a chci pni.“

„Ani mě nenapadne, ty podělanej sráči,“ vykřikl Gregor.

Potom Gregor změnil taktiku. Začal být lstivý. Když byl skoro nahoře, hodil po Heidem nůž, a tak se to stalo. Heideho oči sledovaly nůž a výsledkem bylo, že kopnul příliš pozdě, takže Gregor měl čas popadnout ho za kotník. V dešti kamenů a štěrku se oba kutáleli zapleteni do sebe dolů z kopce. Potom se pustili a zvedli se, divoce do sebe mlátili a se sténáním padli k zemi.

Vytáhli svoje nože; potom s rozpaženými rukama a těly nakloněnými dopředu, téměř do pravého úhlu, kroužili kolem sebe, pozorovali se a vyčkávali. Heide udeřil první. Rychlým zkroucením těla se Gregor ráně vynul a pokusil se svůj nůž vrazit Heidemu do žaludku. S úpěním se bodali. Heide Gregora prudce kopnul do třísel, až se Gregor zkroutil bolestí, potom zvedl svůj nůž, aby jej dorazil, ale přepočítal se. Gregor se naučil Legionářův trik: kotrmelec dozadu a pak jeden na opačnou stranu, a podrážky jeho bot zasáhly Heideho přímo do obličeje. Ten vyjekl jako zabíjené prase. Gregor ho popadl za uši a bušil mu temenem hlavy o skálu.

Heide ztratil vědomí. Na chvíli se Gregor postavil, kymácel se na nohou a potom také spadl.

Mrňous si nadšeně mnul ruce.

„Teď slezu dolů a dodělám je. Dvojici zsranejch proletářů!“ Hrál si se svými zubními kleštěmi. „Heide má plnou tlamu zlatých zubů a Gregor má dva. Už dobu jsou na mý čekací listině!“ Začal se škrábat dolů, ale byl sotva v polovině, když ti dva přišli k sobě.

To Gregor uviděl první Mrňouse s kleštičkami v ruce a od té chvíle byli on a Heide spojenci. Mrňous se cítil oklamán.

„Seš odepsanej. Dej mi ty zuby,“ křikl a zamířil k Heidemu, který byl blíž.

Vypukl nový boj. I když byli Heide a Gregor značně hbitější než Mrňous, nemohli se vyrovnat jeho síle. Mrňous Heideho zvedl, zamával jím nad hlavou a mrsknul s ním o kámen. Gregor mu skočil na záda a snažil se mu zakousnout do ucha, ale Mrňous ho prostě setřásl, jako si kráva setře se z ucha mouchu. Zvedl ho vysoko nad hlavu a praštil s ním o zem. Když to takhle udělal čtyřikrát, Gregor uznal porážku, ale Mrňous ho nenechal na pokoji, dokud nevydal všechno, co měl v kapsách.

Heide se pokusil uniknout a skákal jako veverka po svahu, ale za chvíli ho Mrňous dopadl, chytil ho, mrštil jím o několik metrů dál a křičel:

„Chci tvoje věci. Ještě ti to nedošlo?“

Heide kapituloval. Bylo mu dovoleno ponechat si zlaté zuby, ale musel odevzdat 275 dolarů, papežův prsten a svou ruskou automaticou pistoli. To byla nejhorší rána. Tyto nádherné zbraně jsme měli jenom dvě. Jednu měl Legionář a tu druhou měl teď Mrňous. Abychom se zmocnili Kalašnikova, byli jsme připraveni spáchat jakýkoli zločin. Nemálo lidí při tom přišlo o život.

Majitel Kalašnikova jej měl při spánku připevněný k paži, a i tak byly některé uloupeny. Měli jsme také čtyři PPSH, model 41, jinou ruskou pistoli. Za jednu takovou jste mohli koupit baterii těžkých houfnic, ale jak Porta řekl tomu dělostřelci, který s tím obchodem přišel:

„Proč bych se měl proboha všude vláčet se čtyřma těžkejma houfnicema?“

Ten dělostřelec Portovi dokonce nabídl dvacet čtyři koní té baterie, ale jelikož jsme byli v tu dobu ubytováni ve skladišti vojenských zásob, neprojevil Porta zájem.

Heide se pětkrát pokusil ukrást si svého Kalašnikova a prsten zpátky, a při posledním pokusu byl úspěchu nadosah. Bylo to tu noc, kdy jsme opustili Cassino, den předtím, než nám zase dali tanky. Nescházelo mnoho, aby ho Mrňous zabil. Vlastně ho zachránil pouze příchod Jednookého, který šel kolem, právě když Mrňous Heideho přivazoval k ústí protitankového děla. Heide šel třikrát na mši, aby si ve svém boji s Mrňousem zajistil Boží přízeň, ale Bůh se v tom očividně nechtěl angažovat.

Měli jsme malý problém najít ten barák, ze kterého jsme měli dostat toho britského štábního důstojníka. Stráže na svých stanovištích skoro spaly a daly si podržnout hrdla, aniž by vydaly jediný zvuk. Obklíčili jsme barák. Jelikož jsme všechnu naši narkotickou čokoládu snědli, žvýkali jsme teď indiánský hašiš, abychom si uklidnili nervy. Byli jsme venku už šest dní.

Jedním zatemněným oknem zablýsklo mdlé světlo.

„Zavřeli se jako bejčí prdel v období much,“ zamumlal Porta. „Až nás uviděj, pěkně se poserou.“

„Myslíte, že maj nějaký džin?“ pravil Heide zasněně. „Miluju džin.“

„A nasolený hovězí,“ přidal se Porta. Pár plechovek tohohle smíchanejš s bramborovou kaší a mrtvola mlaská.“

„Co kdybychom slušně zaklepali,“ navrhl Mrňous, který ležel za spadlým stromem a zíral na dveře baráku. „Až pootevrou, strčím jim do ksichtů svůj skvělej komoušskej Kalašnikov. Pak to začne odsepat. Tyhle ty štábní zmrdi si vždycky naserou do kalhot, když hleděj do hlavně bouchačky.“

„Tentokrát budeme mít plukovníka,“ řekl Porta. „Takovýho jsme ještě neměli.“

„A já ho chci víst,“ žádal Mrňous. „Dám mu kolem krku provaz a bude za mnou klusat jako koza, když jde domů na dojení.“

Stařík požádal o klid.

„Musí se to udělat rychle,“ zašeptal.

„Všechno děláme rychle,“ řekl Porta.

Mrňous ukázal na barák:

„Viděli jste ty stíny na záclonách? Maj v rukách flašky.“

Ztichli jsme a ohromeně zírali, jak přes otevřený prostor rázně prochází žena v uniformě.

„Bože, maj taky kundu,“ vydechl extaticky Porta.

„Je z ženskýho pomocnýho letectva,“ vysvětloval Heide.

Mrňous na něj hleděl nechápavě.

„Štěkaj?“

„Blbče!“ zasyčel Heide.

Žena otevřela dveře. Ve světle zevnitř jsme uviděli, že je hezká.

Hezká dívka v ošklivé uniformě.

Barcelona objevil telefonní dráty a hlásil, že ty „dráty, co se do nich kecá“, přeřízl. Stařík spokojeně přikývl. „Tři zůstanou tady, aby nás kryli, a zbytek jde na návštěvu.“

„Pochčijou si kalhoty,“ smál se radostně Porta.

„Ta děvka se musí umejt, než ji ošoustáme,“ řekl Mrňous.

„Claro,“ poučoval nás Barcelona. „Členové tábora musej vždycky dělat hygienu, když přijde návštěva.“

„Až je složíme, nezapomeňte na to solený hovězí,“ připomněl nám Porta.

V baráku se otevřelo okno a ven vyhlédl muž. Na klopách měl červené výložky se zlatým vyšíváním.

„To je náš člověk,“ zašeptal Heide. „Touží po nás.“

Ze tmy se vynořila postava a pěkně nás vyděsila. Šla přímo k nám.

Legionář se nahrbil, aby se připravil ke skoku, zastrčil si automatickou pistoli a vytáhl nůž. Ten Angličan byl ohromný.

Pak jsme uslyšeli známé kuckání.

„Mrňous,“ vykřikl Barcelona.

„To jsem já,“ zářil Mrňous. Měl na sobě anglický plášť a helmu.

„Narazil jsem tam vzadu na jednoho strážnýho. Sem ho uklidnil smyčkou.“ Ukázal nám dva zlaté zuby.

Stařík zaklel.

„Dřív nebo pozdějc se ty a Porta budete za tyhle zlatý zuby houpat.“

„Byl to černocho,“ pokračoval Mrňous ve vysvětlování a zvedl uříznuté ucho. „Tady je jedna z jeho plácaček. Řekl mi jejich heslo. Střídat budou za deset minut, takže mu prostě pošeptám do ucha

„Wellington“ a pak ho uškrtím a seberu si jeho ucho, jestli bude taky černejš.“

„Seš blázen,“ řekl Stařík. „Z toho ucha se mi dělá nanie.“

„Proč probůha?“ zeptal se nechápavě Porta. „Ty hnědý ďáblové berou uši nám, takže musej očekávat, že je taky budem brát my jim. Proti tomu nemůže nikdo nic mít.“

„Jde to moc daleko,“ řekl Stařík.

„A takhle foťák nikdo náhodou nemá?“ zeptal se Mrňous. „Rád bych jeden snímček, jak jsem v těch churchillovských hadrech. Divný, jaký myšlenky člověka napadaj, když se potuluje sám ve tmě. Tam vzadu mě najednou napadlo, že by to mohl bejt dobrej fůr, kdybych vás všechny sejmul a zavolal Anglům na poplach. Kdyby bylo po všem a vy byste byli poprávu ustrojený ve společným hrobě,

nikdo by mi nemohl odporovat, kdybych řekl, že jsem u vás byl nedobrovolně. Kdo ví, k čemu by to třeba nedovedli? Záchrana celého Churchillova štábu není kousek, kterej se provádí každě den. Byla to moje šance mít sochu.“

„Divná myšlenka,“ řekl Porta. „Radši bys měl přestat přemejšlet, Mrňousi, nebo skončíš špatně.“

„K čemu myslíte, že chtěj toho štábního důstojníka?“ řekl Heide.

„Předvedou ho klukům z propagandy, jako by to byl chlípnej šimpanz ze zoo,“ vysvětlil vševědoucí Porta. „To by mě zajímalo, co by řekli, kdybychom se vrátili s desátníkem místo toho zatracenýho plukovníka.“

„Jenom by nás poslali zpátky, abychom sehnali toho druhýho,“ řekl Stařík suše.

„No, je asi čas, abych padal zpátky a vzal si to druhý ucho,“ řekl Mrňous se širokým úsměvem. Bodře si vykročil k baráku, vzadu na hlavě svou anglickou helmu a s karabinou, která mu bouchala o záda. Svého Kalašnikova měl schovaného pod pláštěm.

„J'ai peur,“ zamumlal Legionář. „Jdu za ním. Sázím, že zapomněl heslo.“

Bylo dobré, že byl Legionář tak předvídavý, protože když Mrňousovi začala nadávat střídající stráž, ztratil trpělivost, na všechno zapomněl a německy na něj spustil:

„Drž hubu, ty pruhovaný prase. Když se mnou chceš mluvit, mluv německy.“

Zděšený Angličan odskočil dozadu, aby zemřel v ocelovém stisku Legionářových prstů.

Nemohli jsme teď ztratit ani vteřinu. Všichni jsme se vyřítli kupředu, vykopli dveře baráku, vytlouli okno. Naše automatické pistole prskaly smrt. Porta a Heide se chopili jednoho štábního důstojníka, prohodili ho dveřmi a omráčili pažbou. Všichni ostatní v baráku byli zabiti.

Úprkem jsme zmizeli.

Přede mnou se objevily dvě postavy. Od boku jsem vystřelil.

Zhroutili se a mrtví přepadli přes cestu.

Přihnal se Mrňous, stále ve svém britském plášti a helmě.

„Stáhni si ty britský hadry,“ houkl Legionář.

„Mám čtrnáct zlatejch zubů,“ vyřikl Mrňous radostně.

Za námi se rozštěkaly automatické zbraně. Legionář mě stáhl do díry vedle cesty. Objevili se Porta a Heide, kteří vlekli důstojníka v bezvědomí. Přiběhl Olle Karlsson, vykřikl něco nesrozumitelného a obrátil se směrem k zábleskům ústí, které jsme viděli ve tmě. Jeho automatická pistole zuřivě třeskala. Potom ze sebe vydal pronikavý výkřik, zkroutil se a několikrát se překulil po cestě.

„Mille diables,“ zasyčel Legionář.

Přiběhli tři další a zmizeli ve tmě. Potom se přihnal Rudolph Kleber. Klekl si a poslal do tmy několik krátkých výstřelů.

Zčistajasna svou automatickou pistoli upustil, chytl se rukama za hlavu a padl dopředu.

Ti tři se vrátili a pokusili se ho táhnout s sebou. Chtěl jsem vystřelit, ale Legionář zatřásl hlavou a dal si prst na rty.

Jeden z těch tří spadl, téměř napůl přeseknutý výbuchem z automatického děla. Ti druzí dva se rozběhli, ale jeden náhle vyjel a rukou si zakryl oko: „Jsem slepej, s-l-e-p-e-j.“

V dohledu se objevil Angličan, bez čepice a jenom v košili.

V podpaží svíral lehký kulomet. Následovalo jej sedm nebo osm jiných. Jeden z nich byl ozbrojen puškou typu IT do džungle, věcí, po které jsme všichni toužili. Legionář na něj ukázal a přikývl. Oslepený muž byl na kolenou a šátral v kruhu po zemi.

Angličan v košili mu dal dozadu na hlavu ústí svého kulometu a vypálil ránu. Potom se usmál: „Zatracenej skopčák!“ řekl.

Vtiskl jsem si do ramene pažbu své PPSH. Z nějaké křoviny vylezl celý zástup mužů. Prudce dýchali a nadávali, a my stále slyšeli slovo „skopčák“. Pomstychtivě kopali do mrtvých na cestě. Rudolph hekal a nějaký desátník zvedl jeho Sten a vyprázdnil zásobník do chvějícího se těla. Byl jsem našťvaný. Ukážeme jim to. Legionář si začal zpívat: „Přijď smrti, jenom přijď.“

Angličani na cestě strnuli. Potom se hluboko z Legionářova hrdla vydral zvonivý marokánský bojový pokřik: „Allah-el akbar,“ a současně spustil jeho Kalašnikov. Padali přes sebe jako kuželky.

Postavili jsme se a pálili do každého, kdo se ještě hýbal.

Legionář se pronikavě zasmál. Ponořil prst do kaluže krve a na čelo každého mrtvého nakreslil kříž. Zamával puškou do džungle.

Vytáhl z hromady mrtvol tělo desátníka, který zabil Rudolpha, a vrazil mu do obličeje svou okovanou podrážku.

Dohnali jsme ostatní. Podplukovníkovi se vrátilo vědomí. Uvázali jsme mu kolem krku smyčku a vysvětlili mu, že jestli bude dělat problémy, bude bez váhání uškrten.

„Kdo tady velí?“ zeptal se arogantně.

„Co je ti po tom?“ řekl Heide. „Dej si radši bacha, abys nás nepřestal bavit.“

„Sklapni,“ zavrčel Stařík, který Heideho rozčileně odstrčil.

„Herr Oberleutnant, feldweibel Willie Beier. Velím této speciální jednotce.“

Důstojník přikývl.

„Pak naučte svoje muže, jak mají oslovovat důstojníka.“

„Hele, vyser si voko,“ vykřikl Porta. „Oberleutnant, všivěj válečnéj zajatec. Praštěte ho párkrát do palice. Tohle dostanem, když nás chytěj. Takovej sráč. Oberleutnant!“

Angličan se na Portu neobtěžoval ani podívat.

„Budete muset udržovat disciplínu, feldwebele, nebo si budu stěžovat, až se setkám s vaším velitelem.“ Gestem hodným francouzského aristokrata ze sedmnáctého století si Porta rozmáchle sundal klobouk, vznešeně si do oka dal svůj rozštíplý monokl, vytáhl tabatěrku a špetku si vzal. Mrkl na britského důstojníka.

„Sire podplukovníku, dovoďte, abych se představil.“ Vzal si další špetku tabáku a pokračoval nosovým hlasem. „Jsem proslulý obergefreiter Boží milosti, Joseph Porta z Wedingu. Doufám, že vám budu moci být k službám, například kopancem do zadku.“ Porta muže obešel a zvědavě si ho svým rozštíplým monoklem prohlížel.

„Feldwebele Beiere, kde jste k čertu získal tuto sardinku?

Komická postava, musím říci!“

Britský důstojník se rozhořčeně obrátil na Staříka:

„Tohle nestrpím.“

„Obávám se, že budeš setsakramensky muset,“ zazubil se Barcelona.

Porta znovu přistoupil k britskému důstojníkovi, který si zatím stěžoval Staříkovi, a začal nahlas počítat:

„Jeden, dva, tři.“

Důstojník na něj nechápavě pohlédl.

„Kolik zlatejch zubů máte, sire? Dostal jsem se ke třem.“

Podplukovníkův hlas se změnil v hlasité zuřivé pištění a hrozil Staříkovi všemi druhy pohrom.

„Dejte mu pokoj. Jenom nám znepříjemní život, až se s ním vrátíme,“ řekl Stařík podrážděně.

Přes Mrňousovy divoké protesty jsme našemu zajatci z krku sundali smyčku. Přilepil se na něj Legionář.

„Mon Lieutenant-Colonel, jedno zapištění a rozříznu vám břicho,“ a s úsměvem vytáhl svůj maurský nůž.

Z fronty jsme slyšeli palbu děl. Přišel den a vše bylo v pohybu, dlouhé transportní kolony a pochodující pěchota. Chvilí jsme šli vedle praporu marockého oddílu, který nás v našich maskovacích oděvech pokládal za nějaký druh speciální jednotky. Jeden skok a britský důstojník by byl v bezpečí, ale do levého boku se mu zavrtával hrot Legionářova nože a v zádech cítil ústí Barcelonovy automatické pistole. Před ním byla Mrňousova ohromná záda. Učinit nějaký pokus by znamenalo jistou smrt.

Ukryli jsme se za americkými pozicemi a čekali, až padne noc. Na frontě byl rozruch. Kam jsme dohlédli, byly čáry stopovek.

Krátce po půlnoci jsme si probojovali cestu a skákali z jedné díry do druhé. Srazili jsme dva indiány, kteří se nám připlétli do cesty, a v palbě našeho vlastního dělostřelectva ztratili tři muže.

V krytu velitele praporu jsme padli vyčerpáním. Jednooký šel k nám, každého objal a Mike nám nabídl své velké doutníky. S padrem Emanuelem jsme si třásli rukama. Přišli lidé z jiných úseků a vítali nás zpátky. Ztratili jsme polovinu našeho původního počtu, mimo jiné Rudolpha a Olle Karlssona.

Dali nám pětidenní dovolenou. Jak jsme se vzdalovali k týlu, prohnal se kolem nás velký polní šedivý mercedes. Na zadním sedadle seděl náš britský zajatec vedle německého generála.

Vystříklo na nás bláto.

Plivali jsme na to velké luxusní auto. Potom jsme si začali plánovat, co podnikneme, až se dostaneme do nevěstince u Palid Idy, a při myšlence na její dívky jsme na všechno ostatní zapomněli.

XII

Hory se chvěly jako umírající zvířata. Nad klášterem, který olizující jazyky plamenů pomalu zbarvovaly do červena, visel hustý žlutý mrak výparů a prachu. Věděli jsme, že tam nahoře jsou ještě nějací mniši; ale nevěděli jsme, že v tuto chvíli slouží pod bazilikou mši.

„Muselo je to rozemlít na prach,“ zamumlal Barcelona, když zděšený pohlédl na kouřící trosky.

Z velké kaluže bláta se vynořil major Mike. Byl s ním padre.

„Dobrovolníci do kláštera.“

Odložili jsme pušky. Minomety ztichly. Běželi jsme po svahu nahoru a Američané, Angličané a Francouzi nás upřeně pozorovali.

Přeběhli jsme zbytky zdí. Vepředu byl padre Emanuel a hned za ním vojenský lékař. Nasadili jsme si plynové masky, vstoupili do kláštera a shromažďovali mnichy, které se nám v tom, co byl ještě nedávno ústřední hřbitov, podařilo nalézt.

V tichu vyšli jeden za druhým z kláštera a v čele dlouhé řady nesli velký dřevěný kříž. Šli jsme s nimi až k zátáčce. Tam začali odříkávat nějaký žalm. Vyšlo slunce. Bylo to, jako by Bůh na okamžik shlédl z nebes.

Američané stáli na předních násypech svých pozic a zírali na ten podivný průvod. Na naší straně vstávali ze svých pozic parašutisté a tankoví kulometčíci. Někdo nařídil: „Helmy dolů!“

Byl to hlas anglický, nebo německý? Všichni jsme si sundali helmy a stáli s hlavami uctivě skloněnými.

Poslední, co jsme viděli, byl kříž, který jako by plul vzduchem.

Potom jsme běželi zpátky do svých pozic a ústí našich kulometů znovu zamířila dopředu.

U mého boku náhle spadl gefreiter Schenck. 200 metrů před námi zahynula americká plamenometná skupina. Po serpentíně se hnál francouzský poručík. Neměl hlavu.

Na několik krátkých minut jsme byli lidé. Teď už jsme o tom nevěděli.

Smrt kláštera Z kláštera byla hromada trosek. Bez přestávky ho teď bombardovali. Všude byl oheň.

Po jednom jsme přebíhali otevřené prostranství před bránou a střemhlav se řítili do sklepa. Nějací parašutisté, kteří se tam zakopávali, si z nás dělali legraci.

„Prodali jste tanky?“ posmívali se.

Plameny osvitily slovo PAX, které bylo vytesáno nad bránou. Na ústředním hřbitově se sochami sv.

Benedikta a sv. Scholastiky bylo nakupeno rozbité zdivo. Zakopali jsme se.

Tu noc napadlo klášter 200 těžkých bombardérů. Během pár hodin nad námi vypustily 2500 tun bomb.

Naše jámy byly srovnány se zemí.

Porta a já jsme leželi těsně vedle sebe. Viděli jsme, jak vzduchem letí ohromný kus zdi. Pozorovali jsme ho.

„Padáme,“ vykřikl Porta.

S námahou jsme se zvedli a vyrazili. S burácejícím rachotem zasáhla zeď přesně to místo, kde jsme předtím všichni leželi.

Zůstala tam pohřbená jedna třetina naší roty. Bylo beznadějně pomýšlet na to, že bychom je vykopali.

Když se rozednilo, vytáhli jsme z hlíny a bahna naše kulomety, postavili trojnožky, nabili, zkontrolovali pásy. Všechno bylo v pořádku.

„Přijdou brzo,“ předpovídal Porta.

Připlížil se k nám Mike. Ztratil helmu. Jedno oko měl zakryté odchlíplým kusem kůže.

„Jak to jde?“ zeptal se a zabafal ze svého tlustého doutníku.

„Hnusně.“

„A to horší teprve přijde.“

Mike měl pravdu: Bylo to ještě mnohem horší. Svatá hora se chvěla jako umírající býk v aréně. Všemi směry létaly obrovité kusy kamene. Dlaždice, které byly stovky let staré, byly rozdrceny na prach.

Vyšlehávaly divoké plameny.

Opustili jsme naši pozici a stáhli se do krypty. Nikdo by nemohl zůstat tam venku a přežít. Našli jsme místo za oltářem a tam se ukryli. Metr silný strop začínal povolovat. Pohyboval se nahoru a dolů jako rozbouřené moře. Nějací parašutisté se ho pokoušeli podepřít. Nebylo to k ničemu. Strop se s rachotem zřítil a parašutisty pohřbil.

Náš nový trubač gefreiter Brans dostal z bombardování nervový otřes. Popadl svou trubku a začal hrát dzez. Pak si usmyslel, že by nás měl všechny vyhodit do vzduchu. Mrňousovi se podařilo vyrvat mu T-minu z rukou a vyhodit ji ven na nádvoří, kde řev jejího výbuchu zanikl v hřmění vybuchujících střel. Na podlaze uprostřed ležel v kaluži krve parašutista, kterému padající zeď rozdrtila obě nohy.

„Zastřelte mě, zastřelte mě! Bože, nech mě umřít!“

Vždy pohotový Heide zvedl svou P.38, ale Stařík mu ji vyrazil z ruky. Zdravotník Gläser se naklonil nad vřešticího muže, píchl mu přes uniformu injekci morfia a vyprázdnil ji do bolestí zmučeného těla.

„To je všechno, co pro tebe můžu udělat, brácho. Kdybys byl kuň, zastřelili bychom tě. Bůh je milosrdnej.“ Gläser zlostně plivl na krucifix. Padre Emanuel se namáhavě prodíral hromadami zdiva bílý od prachu. Sklonil se nad zraněného parašutistu, držel si u rtů krucifix, sepal ruce a modlil se. Na obličej měl šrám od střepiny. Gläser ho chtěl obvázat, ale padre ho rozčileně odstrčil a šel k SS-hauptsturmführerovi, který na tom byl špatně, protože mu zápalná puma rozřízla břicho.

„Vypadněte, padre,“ zasyčel umírající důstojník. „A vašeho Boha si vemte s sebou.“ Nadával a proklínal všechny a všechno.

Padre Emanuel k tomu byl hluchý. Nenechával se odradit. Držel nad proklínajícím hauptsturmführerem svatý kříž. Mužova střeva se rozlévala z jeho rozpáraného břicha.

Přihnal se Gläser a pokoušel se vrátit tu krvavou hromadu na své místo. Zraněný muž řval. Porta si zamyšleně pohrával se svou pistolí. Mrňous sebral nějaký klacek. Kdyby ten muž brzy nezemřel, zabili bychom ho. Jeho výkřiky nás mrazily do morku kostí.

Gläser už neměl žádné morfium.

„Tak umlč toho sráče,“ zavolal Porta zoufale.

Padre Emanuel odešel k jiným, kteří umírali. Bylo jich mnoho.

Jakmile byli mrtví, vyhodili jsme je ven. Nebyl to pěkný pohled, když se do nich pustily krysy.

Kryptu zasáhla desetitunová bomba a na zem padalo krupobití trámů a zdiva. Byli jsme uvězněni za oltářem, který byl postaven v křížové chodbě.

Vybuchovaly stále nové a nové bomby. Byli jsme skoro udušení prachem. Pokračovalo to takhle hodinu za hodinou. Ztratili jsme pojem o čase, neměli jsme ani ponětí, jestli je den, nebo noc.

Padre Emanuel seděl uprostřed na podlaze, jeho uniforma byla na cáry, jeho tvář krvavá a špinavá. Díval se kolem a hledal místo, kde by se pokusil popadnout velký trám. Byl silný jako býk.

S úsměškem jsme se dívali, jak s břevnem zápasí. Traktor by měl co dělat, aby s ním pohnul.

„Boží služebník se snaží dostat z příbytku Páně,“ řekl Heide s úsměvem. „Posaďte se, padre, a natáhněte bačkory s náma ostatními. Je tak krásně u Boha na nebi. Nebo těm svejm kecům nevěříte?“ To bylo Heideho nejoblíbenější téma. Nenáviděl Boha stejně, jako nenáviděl Židy.

Padre Emanuel se k němu otočil. Na ústech měl široký úsměv, ale oči mu nebezpečně blýskaly. Pomalu se blížil k Heidemu, který se nervózně přitiskl k oltáři a vytáhl nůž.

Na ruce mu přistál Emanuelův kopanec, který v širokém oblouku odhodil nůž do vzduchu. Popadl Heideho za sako uniformy, odtáhl ho od oltáře a praštil s ním o stěnu vedle velkého krucifixu.

„Julie, ještě jednou se budeš vysmívat Bohu a já ti rozmáznu mozek přes tuhle stěnu. Nebudeš první, kterému rozbiju hlavu.“

Nemyl se, i když jsem kněz. Jestli se tady někdo bojí setkat se se svým Bohem, pak jsi to ty, Julie.“

Tlaková vlna z obrovské bomby nás všechny hodila na hromadu.

Padre Emanuel zatřásl hlavou, vyplivl krev. Stařík mu podal svou láhev s vodou. Padre se vděčně usmál.

Kolem hlavy mu zasvištěl velký kámen. Heide byl na nohou a v ruce měl připravený ještě jeden kámen.

Padre se napřímil. Svůj krucifix si zastrčil do náprsní kapsy, strhl si svůj tuhý kolárek a s ostražitými pohyby zkušeného zápasníka vykročil směrem k Heidemu.

Heide po něm hodil svým kamenem, bleskově uskočil na stranu a nenávistně kopnul. Ale padre byl z

tuhého těsta. Popadl Julia za hrdlo a praštil s ním o podlahu. Celá věc trvala jenom několik minut. Pak měl Heide dost.

Padre se vrátil ke svému trámu, jako by se nic nestalo. Mrňous si plivl do dlaní a šel mu pomoci. Opřeli se o něj nohama, ti dva, kněz a zabiják, každý silný jako kůň, a stalo se neuvěřitelné: trám se pohnul. Pyšně se na sebe smáli. Nikdo jiný by to nezvládl. Podařilo se nám prokopat malý tunel a dostali jsme se do přední síně.

Bazilika se mezitím propadla a ležel tu plukovník s roztaženýma rukama a očima široce otevřenýma. „Na co to kruci čumíte, plukovníku?“ vykřikl Porta. „Jestli jste, kamaráde, mrtvej, tak koukejte zavřít oči!“

Po podlaze se přehnalo hejno krys. Zuřivě jsem po nich mrsknul svou ocelovou helmou. Jedna z nich pustila něco, co si odnášela pryč. Byla to polovina ruky. Na jednom prstě byl prsten s hákovým křížem. Gefreiter Brans, náš trubač, do té ruky kopnul.

Padre Emanuel se naklonil nad toho divoce zírajícího plukovníka.

Zabila ho tlaková vlna. Jeho tvář byla jako vejce s měkkou skořápkou. Všechno pod kůží bylo rozdrcené. Bylo to něco, co bylo často vidět, když velké miny dělaly svou probírku.

„Převraťte ho ke stěně,“ nařídil Stařík.

Mrňous vzal tělo za ruku a začal ho odtahovat. Najednou zjistil, že drží jen tu ruku. Na chvíli jej to vyvedlo z míry. Potom rukou potřásl: „Hodně štěstí, brácho. Vůbec jsem ti tu pracku nechtěl utrhnout.“ Potom tu ruku hodil po hejnu vřeštících krys, které se snažily vydrápat po stěně.

Porta chtivě zíral na dlouhé černé důstojnické holínky na nohou mrtvého.

„Tak si myslím, že si nejspíš přisvojím tyhle dva ohřívače nohou.“

Jeden poručík od parašutistů se podíval na druhou stranu a zamumlal něco o okrádání mrtvých. Porta plukovníkovi stáhl boty.

Padly jako ulité. Zahlédl Orla, který seděl v rohu, a naléhal, aby těm holínkám zasalutoval. Pro stabsfeldwebela degradovaného na řadového vojáka je to jednoduše povinnost, zasalutovat holínkám plukovníka, řekl Porta. Orel se vzpouzel jako vždycky, ale když dostal po hlavě, vzdal se a holínkám zasalutoval.

„Seš a vždycky budeš hňup, Stahlschmidte! Až se příště postavíš na zadní, kopne tě do zadnice pár plukovnických holínek.“

Bombardování bez ustání pokračovalo. Klášter se houpal. Seděli jsme roztroušení, ruce sevřené kolem svých zbraní. Čas už neexistoval. Porta se pokoušel vyprávět nějakou historku, ale nikdo se nevzrušoval poslouchat. Bylo to o muži, který obchodoval se psy. Někáký Herr Schultze.

Oberfeldwebel Lutz se zbláznil a rozběhl se jako koza hlavou proti zdi.

Bazilikou proudil zástup krys. Byly jich stovky. Všechny šílené strachy. S pištěním nám lezly po nohou. V hlavách měly jen jedinou myšlenku: pryč z toho pekla plamenů. Šli jsme na ně s našimi polními lopatkami. Ve chvíli, kdy ucítily čerstvou krev, vrhly se jedna na druhou: inferno spletených, krvácejících, škrábajících tvarů.

Padre Emanuel stál zády ke stěně a divoce kolem sebe mlátil polní lopatkou. Na jedno rameno si mu sedla krysa, která měla srst napůl ožehlou, a syčela na ostatní, co na ni dorážely. Padre upustil krucifix a nějaká krysa do něj zuřivě kousla. Mrňous jí patou rozdrtil hlavu. Těm krysám jsme mohli být vděční. Zachránili nás před šílenstvím.

Na chvíli bylo bombardování přerušeno, ale brzy začalo znovu s čerstvou zběsilostí. Později jsme se dozvěděli, že k našemu bombardování bylo použito dva tisíce létajících pevností. Během jednoho dne a jedné noci shodily na ten malý prostor víc bomb, než bylo kdy shozeno na Berlín.

V tu chvíli k nám padre Emanuel zvedl svůj krucifix a žehnal nám.

Udělali jsme oltář z beden a zlomených trámů. Než nás k tomu přiměl, stálo ho to několik ran a facek; ale když řekl padre „mše“, nebylo nic, co bychom pro něj neudělali.

Shromáždili jsme se kolem něj. Upřel na nás planoucí pohled.

„Helmy dolů!“ nařídil. „Klekněte si k modlitbě!“ Mrňous si klekal nějak pomalu a utržil ráznou facku, aby ho to povzbudilo.

Potom se padre začal modlit. Nebyla to modlitba, jakou se mohl naučit v semináři, ale modlitba, která

nám dodala odvahy. A pak začal kázat. Jeho hřímající hlas přehlušil i řev explodujících střel. „Nepředstavujte si, že se vás Bůh bojí,“ řekl a mířil káravým prstem na Mrňouse. „Ta facka ti přišla na Boží příkaz. Fňukáte strachy při myšlence na smrt, ale se zabíjením jiných si neděláte hlavu. Tahle rota ztratila za tři dny osmdesát šest mužů. To je hodně. Bude jich ještě víc. Radši byste měli skrze mě hledat Boha, dokud je ještě čas.“

Pokračoval takhle čtvrt hodiny a hřměl na nás ze své improvizované kazatelny.

„Měl bejt generálem,“ zašeptal Porta. „Byl by z něj nějaký velitel.“

Klášter zasáhl déšť šrapnelů.

Padreho to vymrštilo z kazatelny. Plný krve, která mu z hluboké rány proudila po obličejí, vylezl zpátky.

Zvedl nad hlavu automatickou pistoli a napřáhl ji hrozivě směrem k nám.

„Nesnažte obalamutit sami sebe, že tohle je ta jediná síla na světě. Nezavírejte dveře Bohu před nosem.

Život je jenom na půjčku. Kde jde o Boha, nemají pistole co říct. Já vás znám. Vím, co si tam vzadu myslíte. Ty se moc nesměj, Porto. Ani se svým prohnáním berlínským vtípem se z toho s Bohem nevyvlečeš. Nevěřte tomu, co je na přezkách vašich pásků. Bůh s váma není. O nic víc, než je s těma druhejma. Válka je vrchol lidský hlouposti. Dáblova práce. Někteří tuhle válku nazvali křížovou výpravou. To je rouhání. Je to válka kvůli kořisti. Největší zabíjení na světě.“

Za jeho kázáním udělalo tečku obrovské zadunění. Bazilika se zřítíla. Uhasilo to zářivé protiletecké světlomety. Divoce jsme se snažili dostat se z kouřem zaplněné místnosti a plazili jsme se po břiše přes hromady kamene. Ted' zněl v bombardování ještě jiný zvuk. Už to nebyl ten nervy trýznící jekot bomb, který převládal, ale pištění šrapnelů. Dělostřelectvo. Intenzívnější.

Úplně jiné. Pravidelné. Sourodější.

Zakopali jsme se. Klášter zmizel. Nemohli jsme pochopit, jak to Bůh může dopustit. Upisovali jsme se d'áblu a zároveň jsme se modlili k Bohu. Slunce zapadlo. Slunce vyšlo. Čas od času byly trosky kláštera vrženy do vzduchu.

Leželi jsme každý ve své díře a vystrašeně zírali ven na plameny pokrytou, šrapnely zpustošenou zemi. Jak dlouho ještě?

Po cestě se k nám řítí postava. Dlouhý skok a přistála v naší díře.

Byl to Orel. Byl kurýrem praporu. Těžce oddechoval. Mike mu dal herdu do zad.

„Tak co?“

„3. prapor je zničený, Herr Major,“ vyrážel mezi výdechy. „3. rota byla pohřbená zaživa.“

„Nesmysl,“ vyštěkl Mike. Kývl na Portu. „Ty a Sven zjistíte, co se stalo.“

Sebrali jsme naše automatické pistole, nacpali si do vršků holínek několik ručních granátů a poklepali Orlovi na rameno.

„Tak kupředu, smrad'ochu.“

„Nemůžu,“ sténal a krčil se v hrůze na dně naší jámy.

Porta ho nakopl.

„Nahoru, ty tlustoprde. Možná nemůžeš, ale budeš muset.“

Orel byl téměř strachy bez sebe. Mlátili jsme ho pažbami. Nebylo to k ničemu. Ponořili jsme mu obličej do bláta, chytali ho za ty nejcitlivější části těla, dělali všechno co jsme mohli, ale nic nepomáhalo. Ale co nezvládla naše surovost, dokázal Mikův velitelský hlas.

„Stahlschmidte,“ zařval. „Seber si svou pušku a sypej! To je rozkaz.“

Orel se okamžitě zvedl, stál v pozoru v tom dešti střel a vyhrkl:

„Jawohl, Herr Major!“ Vyřítíl se tak rychle, že Porta a já jsme mu stačili jen s největšími obtížemi. „Za mnou,“ ječel. Potom myslel, že vidí Američana, a vyprázdnil do něj zásobník, ale byla to jenom mrtvola. Běželi jsme přes zkroucené trosky, které poděšeně hledaly úkryt v hlubokých šrapnelových kráterech. Klestili jsme si cestu kolem kusů žhavého kovu. 150 mm střela vymrštila do vzduchu mrtvolu: zbytky Angličana. Odpadla z něj jedna noha a udeřila mě dozadu do krku.

Varovné hvízdání nás automaticky přimělo k běhu. Byli jsme obalení bahnem. V těch tlustých maskách z bláta, které nám ted' pokrývaly obličej, se hýbaly jen naše oči. Co bývalo pozicí

3. roty, bylo ted' měsíční krajinou, z které jako nějaká opuštěná květina rašila ruka v rukávě z maskovací látky.

„Přímej zásah,“ vysvětloval Orel. „Právě jsem opustil velitelství roty, když to dopadlo. Musela to být třístovka.“

„To vidím, že to nebylo z granátometu,“ zavrčel Porta. Potom jeho oči padly na obrovskou nevybuchlou střelu, která ležela v jedné jámě. „Vidiš tu měděnou nádheru? Pěkná hromádka prachů! Píchneš mi, když ji jemně chytну? Jsou tam nejmíň tři noci u Palid Idy.“

Zalpal jsem po dechu. Z té myšlenky se mi v bránici dělalo mdlo.

Kdyby ta střela vybuchla, nezbyl by z nás ani chlup. Ale neodvažoval jsem se odmítnout. Spojenými silami jsme ji kolmo vytáhli. Porta na ni plivnul, udělal přes ni znamení kříže, třikrát si kleknul. Orel byl mrtvolně bledý a já jistě taky.

„Držte ji pevně nebo se poserete naposledy,“ přikázal Porta a vytáhl ze své brašny nějaké nástroje, které pečlivě položil vedle velkého šrapnelu.

Dostávali jsme tři dny za půl kilogramu mědi, a na tom monstře jí musela být alespoň stovka. Porta a Mrňous byli horliví sběrači.

Před časem jí měli celý náklad'ák. Nejednou se vyplížili do země nikoho a sbírali kroužky ze střel přímo před americkými pozicemi.

Ale druhá strana měla také své sběrače a párkrát se stalo, že se nad několika nevybuchlými střelami pustily konkurenční skupiny do rvačky.

Porta si v ruce zamyšleně potěžkal štípací kleště, zahnuté jako papouščí zobák. Právě když se jimi chystal stisknout hrot šrapnelu, zaznělo nám nad hlavou kvílení a my zapadli do úkrytu na dně té jámy.

Pršela na nás dolů hlína, kameny, ocel. Opatrně jsme vykoukli přes okraj, abychom se podívali, jestli to bylo všechno.

Porta si odplivl a nařídil Orlovi, aby si na šrapnel obkročmo sedl. Orel se rozbrečel a prosil o život.

„To je vražda,“ zakvičel zoufale.

„Bude, jestli neuděláš, co ti říkám,“ řekl Porta suše a začal tahat za kleště.

Vzal jsem jiné kleště a tahal v opačném směru. Porta ze sebe vydával všechnu svou sílu, zatímco Orel se zoufale snažil šrapnel držet, aby se nehýbal.

Porta hekal a z obličejů se mu řinul pot, ne pot strachu, ale úsilí.

„Jestli to začne syčet, upalujte pryč. Nebo se budem rozhlížet z měsíce!“ Pustil kleště, plivl si na ruce a znovu je sevřel.

„Rád bych viděl toho chlapa, co to tam našrouboval. Něco bych mu řekl.“ Postrčil si svůj žlutý cylindr dozadu a mrkl na Orla, který byl bílý jako stěna. „V pořádku, Stahlschmidte?“

Orel zavzlykal. „K čertu s dnem, kdy jsem skončil v týhle podělaný rotě.“

„Teď leze,“ vykřikl Porta jásavě a otočil kleštěmi. Když odstranil čepičku, klekl si a nakoukl dovnitř. Potom tam nacpal ruku.

Čekal jsem, že každou chvíli ta věc vybuchne. Nikdo normální, pokud ho neomrzela život, by takhle šrapnel nerozmontovával. Orel se kousal do rtů, až mu začaly krváčet. Oči mu lezly z důlků.

Vypadal jako nemocná slepice.

„Kde je krucinál ta rozbuška?“ nadával Porta, jehož celá paže byla uvnitř šrapnelu. „Ani za mák tomu nerozumím. Je tam vevnitř spousta koleček a zubů. Teď začíná tikat. Poslouchejte!“

„Je časovaná,“ zařval Orel zoufale.

Porta škrtl svým zapalovačem, aby tam lépe viděl.

Po celém těle mi naskočila husí kůže.

„Hele, zavři hubu,“ vykřikl a překvapně se díval dovnitř. „Divná spousta krámů tu je a všechno se to hejbe. Je to jako střeva v budíku.“

Orel dal průchod chraplavému jekotu, vyskočil ze šrapnelu a vzal nohy na ramena. Porta byl příliš zabraný do své zajímavé střely, než aby to registroval. Vytáhl zevnitř pruh azbestu, pak následovala trubička, která vypadala jako skleněná, načež střela začala pískat jako konvička na čaj.

Zachvátila mě panika, mrskl jsem kleštěmi a běžel jsem pryč a zapadl do díry dvacet metrů daleko.

Vykoukl jsem zpátky směrem k velké střele. Viděl jsem, jak se Portův cylindr pohybuje nahoru a dolů jako držadlo pumpy.

Uběhlo pět minut. Pak na mě zamával.

„Vrat' se a pomoz' mi, ty posero. Dostal jsem z ní ten hodinovej strojek.“

Dost bázlivě jsem se plazil zpátky. Orel zmizel. Před Portou ležela hromádka šroubů a koleček. S nevidanou veselostí jsme pokračovali v rozebírání šrapnelu.

„Divnej typ,“ řekl Porta s údivem, „nemůžu najít rozbušku. Musí tam vevnitř nějaká bejt.“

„Myslíš, že to pořád může vybuchnout?“ zeptal jsem se stísněně.

„Měla by to umět,“ řekl Porta. „Doufejme, že nevybuchne, dokud nevyndáme všechnu měď.“

Když Porta prohlásil, že má dost, kupila se jí mezi námi už pěkná hromada. Nakonec si lehl vedle střely a položil na ni ucho. „Ted' zase tiká,“ řekl. „Neměli bychom se ji pokusit úplně rozmontovat, abychom přišli na to, jak pracuje? Bude pak v budoucnu trochu nebezpečná, když to neuděláme.“

„Pojď, prokristapána,“ vyjekl jsem naprosto zděšeně a běžel co nejrychleji pryč.

Po chvíli klusal Porta za mnou, sehnutý pod vahou mědi. Sotva mě dohonal, když se zdálo, že země vystoupila k nebi, a stěna vzduchu mě srazila dolů. Náš kamarád byl pryč.

Porta se plazil kolem a hledal svůj cylindr. Našel jej za nějakými sežehlými keři. Proletěla jím střepina a utrhla stuhu s dubovým listím a kokardu.

Orel ležel na dně hlubokého kráteru a plakal. Utrpěl těžký šok.

Když nás uviděl, začal být nepřítel. Museli jsme ho lopatkou přetáhnout po hlavě.

Ze 2. roty zbylo jenom čtyřicet mužů a velel jí jediný poddůstojník, který přežil. 3. rota byla pobita úplně celá.

4. rota se ted' skládala ze sedmi mužů, z nichž byli čtyři těžce zranění. Poručík, její velitel, kterému bylo osmnáct, seděl v rohu zákopu a kolem břicha měl obrovský krvavý obvaz.

„Jak to jde, poručíku?“ zeptal se Porta svým nevázaným způsobem.

Poručík se pokusil usmát. Poklepal na kulomet, který ležel vedle něj a řekl:

„Až přijdou, jsme připravený ty sráče uvítat. Oni budou vědět, že jsme tady.“

Na místě, kde měly být pozice 1. roty, jsme našli tucet hlavní kulometů, které vyčuhovaly ze země, a hromadu krvavých zbytků. To bylo všechno, co zbylo z roty.

Z praporu, který měl mít sedm set mužů, jich zbylo jenom sto sedmnáct. Potom přijely rezervy a probíhaly tou uličkou jícnu smrti. Klášter nepřestávaly rýhovat střely. Muniční kolona na točité přístupové cestě dostala přímý zásah a na všechny strany létaly kousky lidských těl a aut, hlíny, kamene a železa. Prapory a pluky mizely. Objevovaly se nové. Nebyl ani jediný z nás, který by neměl nějaké zranění. Ale jenom umírající byli odváženi.

Gefreiter Knuth šel na polní obvaziště se třemi ustřelenými prsty, ale doktor ho vyhodil. Neměl čas na „malá“ zranění, nic menšího než celá ruka ho nezajímalo.

Krátce po úsvitu ostřelování skončilo. Svatá hora ležela zahalená ve žlutých jedovatých výparech.

Poslouchali jsme. Tón jako z flétny, který jsme ještě neslyšeli: nový druh střely?

Jeden major od parašutistů si přes hlavu přetáhl plynovou masku.

„P-l-y-n, p-l-y-n!“ Varovný křik šel od muže k muži. Střely vybuchovaly s podivným prasknutím a ven se táhl zelenožlutý dým.

Začali jsme kašlat. Pálilo nás to v plicích. Oči nás štípaly. Asi dva muži ztratili nervy a vyskočili ven.

„P-l-y-n, p-l-y-n,“ šířil se poplach od jámy k jámě.

Strhli jsme si helmy a navlékli si přes obličej masky. Sklo se orosovalo, takže jsme neviděli. Potili jsme se, cítili, jak nám hrdla svírá železná pěst strachu. Na koncích našich pušek se blyštěly nové bajonety. Byli jsme připraveni k zoufalému boji.

Den se změnil v noc. S černými maskami na tvářích jsme vypadali děsivě.

Nebyl to plyn, ale dýmovnice. To bylo dost zlé. Několik mužů se v té „neškodné“ dýmové cloně udusilo. Potom přišli. Přesvědčení o vítězství. První věc, kterou jsme slyšeli, bylo smrt slibující řinčení tankových pásů. Z kouře se kolébavě vynořila hustá řada tanků. Jejich velké trupy zapadaly do šrapnelových kráterů, aby se znovu po téměř svislém svahu prodraly nahoru. Rachotící ocelové pásy drtily mrtvé i raněné.

Poklopy měly otevřené a velitelé stáli vzpřímeně ve věžích a rozhlíželi se po obětech v zelenožlutém smrtonosném kouři s úsměvem a jisti si vítězstvím.

„Táhněte k čertu, skopčáci, jsme tady s našima Shermanama!“

Vypálili boční salvu, vichřici ohně, a zasypávali zemi svými kulomety. Jejich plamenomety chrlily oheň na rotu dělostřelců, která se strnule tiskla ke stěně z kamene.

Ale nepočítali s námi od tanků v naší nové roli pěchoty. Nás nemohli poděsit svými řinčícími pásy. Věděli jsme, jak si s takovou pakází poradit. Heide si podpaždím postavil nožičky lehkého kulometu a upravil hledí. Odšroubovali jsme víčka našich ručních granátů, nacisty si je za opasky, tyčkami nahoru. Kroužky jsme vytrhli zuby.

Řvoucí ocelová monstra teď byla úplně blízko. Zachvátila nás šílená nenávist. Toužili jsme se pomstít za ty tisíce střel, které nám pršely na hlavu.

Mrňous se rozběhl s několika granáty pod každou paží. V pravé ruce měl T-minu. Zastavil se pár metrů před jedním Shermanem, ohnul kolena a hodil minu. Otréla se o tvář mladému veliteli ve věži. Obrovská exploze. Velitele to vymrštilo ven a nahoru do vzduchu. Velký tank udělal kotrmelec; ležel tam a jeho pásy se ve vzduchu divoce otáčely.

Mrňous už pracoval na dalším. Porta visel na hlavni jiného. Hodil do ní dva granáty a potom se odvalil pryč. Tank ho přešel, ale Porta znal trik, jak se vleže přimáčkne k zemi, a tank se ho ani nedotkl. V další chvíli byl na nohou a na zadní části jiného.

Heide zaujal pozici mezi válci vybuchlého tanku a kryl nás svým kulometem.

Američané se zastavovali. Necháпали, co se děje, protože jeden za druhým se jejich tanky měnily v pohřební hranice.

„Allah-el-akbar!“ rozezvučel se znovu Legionářův bojový pokřik.

„Vive la Legion!“ Vyvlekl z poklopu jedné věže tankového velitele a místo toho dovnitř mrštil své granáty.

Popadl jsem T-minu a hodil ji na nejbližšího Shermana. Chytila se na pásu a visela tam. Výbuch mě odmrštil dozadu pod hořící tank, kde ležela dvě spálená těla. Vzhůru! Znovu do toho! Další minu. V další chvíli jsme bojovali rukama. Divoké, neúprosné vraždění.

Mezi námi s třísknutím přistála odtržená střelecká věž. V poklopu byla ještě polovina velitele. Dělo rotovalo dokola jako káča.

Krvavé pruhy masa.

Přihnal se Mike s pistolí v jedné ruce a samurajským mečem v druhé.

„Za mnou,“ zařval.

Parašutisté, pěšáci, granátníci, dělostřelci, zdravotníci, protitankoví dělostřelci a padre se pustili za řvoucím majorem se samurajským mečem.

Doběhli ho Legionář, Porta a Mrňous. Mezi sebou měli Orla. Neměl nic na hlavě, protože ztratil helmu, a jeho nohy běžely jako bubnující paličky. Musel z toho šilet, ale bojoval jako lev. Měl jednu z těch nových anglických automatických ručnic s bajonetem na konci, který vrážel do všeho, co mu přišlo do cesty.

Nějací Indové zvedli ruce do vzduchu. Měli turbany. V další chvíli se točili dokola jako živé pochodně.

Heide divoce ječel. Měl plamenomet po mrtvém členu komanda.

Na divizním velitelství vládl divoký zmatek. Důstojník, který měl službu, stál potřísněný krví před Jednookým a svým šéfem štábu a podával hlášení o pozicích.

„Většina rot byla zlikvidována, Herr Generalmajor. Všechny naše pozice byly srovnány se zemí. Všechny baterie zničeny. Všechny kontakty byly ztraceny, ale bojujeme všude.“

„Všechno je zničeno a my bojujeme. A kdo to krucinál bojuje?“ zařval hystericky Jednooký. „Jak mám k čertu vést divizi, která neexistuje?“

Zazvonil telefon. Byl to dělostřelecký pozorovatel pro přední linii.

„Herr General, ze severovýchodu a jihu nás napadají velké tankové jednotky. Nemáme k dispozici žádná protitanková děla. Proboha, pošlete posily!“ Rozhovor ukončil hysterický vzlyk, protože nešťastnému dělostřelci povolily nervy.

Jednooký se vrhl k velké mapě na stěně. Plivl na ni. Nebyla k ničemu. Všechno bylo zmatené. Vyštěkl na pobočníka, který tu stál a v každé ruce držel telefon:

„Na co to krucinál zíráte, Müllere? Přestaňte se šťourat v prdeli a probud'te ty sráče v týlu! Sem s rezervami. Žádám posily! Každý kuchař, každý nemocniční zdravotník. Vyprázdněte ošetrovny. Vemte jim berle a strčte jim pušky. Teď není čas na to, flákat se v nemocnici.“

Situační mapy byly smeteny ze stolu a podupány. Mapy už nebyly k ničemu. Tohle byla předehra ke Smrtčinu danse macabre.

Důstojníci, kteří měli službu, byli posláni do boje. Jednooký jim pohrozil vojenským soudem, jestli nepůjdou.

„Zakazuji vám dát se zabít,“ křičel.

Dovnitř se vpotácel vážně zraněný poručík a zhroutil se na podlahu. Těsně předtím, než zemřel, podařilo se mu vykókat:

„Herr General, 4. rota je pobitá. Boje pokračují. Před našima pozicema se bojuje proti Shermanům až do konce!“

Jednooký praštil svou tlustou hůlkou do stolu a popadl mrtvého poručíka za límec.

„Odpovězte mi, člověče, než umřete! Jakýma pozicema? Kdo bojuje?“

Ale poručíkova hlava spadla bez života dozadu a na ruce Jednookého z ní tekla krev. Odhodil mrtvého osmnáctiletého pryč.

„Za takovou smrt by měl bejt trest,“ nadával. Mrštil pistolí po hauptmannovi a zaječel: „Nečumte tady! Sežeňte mi služební hlášení od rot. Chci vědět, kdo jsou ty sakramentský přízraky, který pořád bojujou.“ Ten samý bláznivý zmatek vládl na velitelství na druhé straně.

Američané a Novozélandčané útočili pod velením onoho svěhlavého generála Freyberga. Na jeho rozkaz byl klášter srovnán se zemí.

Chtěl svůj Verdun a dostal jej. Když uslyšel o odporu, na jaký jeho tanky a vojsko narazily, praštil svou helmou o zem.

„Nemožné!“ řval. „Nikdo tam nemůže být živý. Musíte mít vidiny.

Musí to být duchové!“

Jestli ano, byli to duchové ozbrojení kulomety a plamenomety.

Připojovaly se nové jednotky a nemilosrdně krvácely před zbytky kdysi krásného kláštera.

Klikatou silnicí se sem s řevem blížily tanky. Jejich věží se jako vinné hrozny drželi skotští pěšáci. Zničil je zuřivě šlehající oheň kulometů. Vojáci v krvi znečištěných cárech pod zranitelná břicha tanků vrhali miny.

Generál Freyberg přísahal na svou Bibli, že klášter dobude, ať to stojí cokoli.

Byly sem posílány stále nové jednotky: Skotové, Velšané, hoši z Texasu, česáci bavlny z Alabamy, Australané, Novozélandčané, válečníci z marockých hor, Indové v turbanech, melancholičtí černoši z břehů Konga, bojechtiví Japonci. A v jejich čele polská divize, žízňící po odplatě.

Plakali. Řvali. Proklínali. Padali a hroutili se v tom pekelném kulometném ohni. Bojovali proti větrným mlýnům. Nebyly tu žádné pozice, a přece naráželi na takový odpor.

Tanky uvízly. Jejich mapy z leteckých fotografií nebyly na nic.

Jejich vlastní dělostřelectvo všechno změnilo. Kde byla tři dny předtím silnice nebo cesta, byla teď neschůdná skalnatá plocha.

Leželi jsme v jednom krytu, Porta, Mrňous, Legionář a já. Dva vojáci zvedli ruce. Porta po nich hodil ruční granát.

„Červený světlo je pryč, pánové. Všechny místa jsou prodané.“

Vojáci se zhroutili v dešti oceli. Pevně jsem zarazil do zpěneného bláta nožičky svého kulometu 42. V další chvíli se zasekl. Otevřel jsem závěr. Heide ten zrádný náboj vypáčil bajonetem. Připravil jsem se k nabíjení. Nový nábojový pás.

Rychlopalný kulomet s vrčením prskal olovo. Když se hlavně moc rozžhavily, močili jsme na ně, abychom je ochladili. Gregor Martin přišel se třemi novými.

Vedle nás dopadl Orel, naložený municí. Bůhví kde ji sehnal. Byl pořádně skalpovaný střepinou z granátu a chyběla mu polovina jednoho ucha. Vystřídal Heideho jako můj pomocník.

Přitiskl jsem si pažbu k rameni a nohy jsem zapřel o kámen.

Kulomet dštil smrt a zkázu. Pěšáci v khaki uniformách se hroutili a padali pár metrů od nás. Další zaseknutí.

Orel mi podal bajonet: závěr nahoru a zaseklý náboj ven. Závěr se se zaklapnutím pevně zavřel. Znovu nabíjení. Dvačtyřicítka stávkovala jenom pár sekund, ale byli kvůli tomu blíž.

Heide také popadl jeden kulomet. Klečel a střílel se zbraní přitisklou k boku. Jeho ledviny a kosti musely

být roztřesené, ale věděli jsme, co je v sázce. Ve chvíli, kdy by k nám pronikli, by nás zabili. Ani jedna strana nebrala zajatce.

Těla se hromadila. Porta a Mrňous házeli ruční granáty. Gregor Martin vytahoval šňůrky, podával jim granáty a počítal. Každému instruktorovi házení granátů by z toho zešedivěly vlasy; ale každý granát vybuchoval přesně na úrovni pasu před nepřátelskými vojáky.

Potom začal pálit minomet. To byli Mike a Stařík. Mike Staříkovi podával šrapnely.

Nějaký Sherman vystrčil hlavě nad zdemolovanou stěnu kláštera.

Zírali jsme na jeho břicho, které tu před námi čnělo; v minutě se skloní a rozdrtí nás.

Porta vyskočil a mrštil na něj T-minu. Sloup ohně. Z tanku bylo běsnící peklo. V panice vřeštěl lidský hlas. Byl to velitel tanku uvízlý ve věži. Jeho torzo se křečovitě škubalo. Jeho ruce mávaly jako lopatky větrného mlýna. Jeho spodní polovina hořela.

Nějaký americký pěšák mu dal coup de grace. Změnili jsme pozici.

Přidala se k nám dvojice parašutistů s kupou pancéřových pěstí.

Legionář klečel. Držel plamenomet, který na všechny strany chrlil oheň.

Allah-el-Akbar! Viva la France!“ křičel jako idiot, jako kdybychom nevěděli, že bojujeme proti francouzskému generálovi.

Začali kolísat, Američani i smrtí pohrdající Novozélandťané.

Potom byl mezi námi zčistajasna Jednooký, v jedné ruce Nagan a v druhé svou sukovitou hůl.

„Ke mně!“ zavelel. „Za mnou!“ Ztratil svou černou pásku na oko a prázdný důlek mu červeně zářil. Ve světle ohnivých jazyků z plamenometu se mu třpytily generálské odznaky na náramenících.

Obltoustlý a široký se valil ze svahu jako parní válec a těsně za ním běželi vojáci od všech myslitelných zbraní.

Po jeho pravici se hnal Mike s obrovským doutníkem přesně uprostřed úst. Nalevo běžel Porta se žlutým cylindrem. Tlustý generál se svou tělesnou stráží.

S divokým fanatismem jsme se valili a padali dolů z příkrého svahu svaté hory. Na hromadách roztržitého zdiva jsme se pouštěli do šílených bojů zblízka. Kousali jsme, vrčeli, kopali a bodali.

Americký kapitán, ozbrojený jen bajonetem, se vyřítíl na tankového poručíka. Jeho uniforma byla na cáry. Koupal se v krvi.

Obrátil jsem na něj svou automatickou pistoli. Byl nezranitelný.

Zabil toho poručíka. Bajonet mu praskl. S pěnou u úst po mně zuřivě mrštil rukojetí. Sebral kámen a vrhl se na parašutistu, který s lehkým kulometem zaujal pozici za balvanem. Vztekly kapitán mu kamenem roztržil hlavu, popadl ten lehký kulomet a máchl s ním v půlkruhu, zatímco z něj vylétávaly stopovky.

Pancéřová pěst ho rozmetala na kousky.

Americký kapitán námořní pěchoty a německý parašutista leželi mrtví zapleteni do sebe. Američanovy zuby byly zabořeny v Němcově hrdle.

Francouzský major seděl na kameni a pokoušel se si do svého rozpáraného břicha zpátky nacpat střeva. Americký černý seržant ležel s oběma nohama uvízlými a rozdrcenými pod pásem vybuchlého tanku a z rozžhaveného kulometu pálil uragány střel. Za ním byla velká hromada prázdných nábojnic. Sekera mu milosrdně rozštípla lebku.

Když nám došly granáty, házeli jsme na ně nevybuchlé střely.

Vzduch byl plný pískání a svištění. Roztrhly se mraky. Z nebes dolů vystřelily plameny. Země se roztržila. Uzavírací palba.

Střely, Američané a Němci zabíjeli přitele i nepřitele bez rozdílu. Štáb v týlu propadl panice a dal do pohybu obrovský mlýn, který všechno rozemílal.

Skočili jsme se skrýt, společně s těmi, kteří byli před chvílí našimi protivníky, jsme se vrhli k zemi a zuřivě hrozili dělostřelcům, které nebylo vidět.

Zjistil jsem, že ležím na dně jámy vedle amerického pěšáka. Byli jsme příliš zděšení, než abychom promluvili, a jenom jsme se pozorovali. Kdo vystřelí první? Potom s kletbou odhodil kulomet a vytáhl balíček camelek. Zasmál jsem se úlevou a nabídl mu jednu grifku. Usmál se. Oba jsme řvali smíchy a padli si kolem krku.

Začali jsme oba žvanit, se smíchem jsme si vysvětlovali něco, z čeho žádný nerozuměl tomu druhému ani

slovo. Vyměnili jsme si láhve na vodu. Měl v té své gin. Já v mé schinkenhägera.

Do naší díry skočily dvě postavy. Byli to Porta a Mrňous. Když zahlédli toho Američana, cukli sebou. Mrňous odjistil Kalašnikova. Vykopl jsem mu ho z ruky. Gesty jsem Američana uklidnil. Odplazili jsme se hlouběji do díry. Naše láhve na vodu obíhaly dokola. Vyměňovali jsme si knoflíky, stuhu. Američan byl úplně divý, když na mé peněženke spatřil tu rudou komisařskou hvězdu.

Házeli jsme kostkami, kouřili camelky a grifky a vyprazdňovali naše láhve. Američan nám ukázal tetování s kačerem Donaldem na prsou. Když pohnul určitými svaly, otevřel se zobák. Tak jsme se smáli, že jsme skoro umřeli.

Potom ostřelování přestalo. Opatrně jsme vyhlédli přes okraj díry: tři Němci a jeden Američan.

„Teď jdu domů,“ řekl.

Svalili jsme se zpátky na dno a všichni jsme se rozloučili.

Vyměnili jsme si adresy domů a polní poštovní čísla a slíbili si, že jakmile budeme mít čas, tak si napíšeme. Jak utíkal sehnutý přes střelami zpusťšenou zemi, kryli jsme ho našimi pistolemi proti případným vrahům. „Vlastoručně uškrťm každého, kdo ho sejme,“ řekl Mrňous.

Viděli jsme, jak seskočil do nějakého krytu, a potom zamával svou automatickou pistolí.

Vedle nás začal štěkat kulomet. Přes naši jámu přeskočily postavy v polní šedi. Útok pokračoval.

Vynořily se postavy v khaki. Krátký výstřel z pistole Gregora Martina. Padli. Skupinka jich číhala za velkým kvádrem kamene.

Vzduchem zasvištěl ruční granát. Číhající skupinka se proměnila v krvavou kupu masa. Kupředu! Nějaký Angličan se přikrčil ke skoku. V další chvíli se mu v zádech chvěl nůž.

Více střel. Od země se odlepily hordy pěchoty. Ustoupili jsme.

Sténající, zpocený a prudce oddechující jsme se vrhli do toho, co býval kdysi zákop, a připravili si automatické zbraně.

Naše košile jsme roztrhali na proužky a použili je, abychom si zbraně očistili od hlíny a špíny. Co nás přimělo bojovat tak urputně dál? Byl to klášter, svatá hora, naše vlast? Ne. Bojovali jsme za naše zatracené životy. Všechno, co jsme ještě měli. Byli jsme chudí jako kostelní myši. Neměli jsme ani čistou košili a pár bot, do kterých by neteklo. Zapomněli jsme, jak vypadá polévka. Už jsme nebyli lidé, ale stroje, které posedl amok a které vraždily všechno živé.

Do jámy vedle nás přistál Jednooký. Jeho prázdná oční jamka byla plná hlíny. O žhavou hlavenu plamenometu si zapálil cigaretu. Jeho jediné oko se divoce zablýsklo a zíralo na Portu.

„Ubalím ti jednu pro okrasu. Jestli si ji někdo zaslouží, seš to ty!“

Porta se drze zasmál.

„Radši bych basu piva a pěknou milou kundičku.“

Vlna dělostřelecké palby, jakou jsme ještě nikdy nezažili, další konverzaci znemožnila. Svatá hora se třásla. Zemětřesení obrovského rozsahu. Přitiskli jsme se k zemi, zaryli jsme prsty do bahna, zmenšili jsme se, stali jsme se hmyzem, který hledá úkryt v prasklinách skály a pod výčnělkou. Údolí a hora byly v ohni. Každý milimetr byl pokrytý šrapnely největšího kalibru.

Vesnice Cassino zmizela.

Jeden parašutista se zbláznil a začal šplhat nahoru. Zlézal ten skalnatý povrch jako opice, byl to výkon, který by se za normálních okolností objevil na předních stránkách novin. Takhle si toho sotva kdo všiml.

Naše nervy už víc nesnesly. Leželi jsme s obličejem v močálu. Dýmovnice. Nasadit plynové masky.

Uzavírací palba. Pak přišli. Nejdřív Poláci, karpatský oddíl.

„Za Varšavu!“ křičeli.

Stáhli jsme se do kláštera. Zakopali jsme se. Objevily se první postavy v khaki uniformách a padaly k zemi. Těla, těla, hromady těl. Hořící muži. Roztrhaní muži. Rozdrcení muži.

Těsně za polskou divizi se přirýtilo několik tisíc Marokánců, vedených fanatickými francouzskými důstojníky, a vtrhli do soustředěné kulometné palby.

Polský podplukovník, který krvácel z mnoha ran, vstal z jámy a křičel ke dvaceti mužům, kteří byli všim, co zbylo z jeho pluku:

„Kupředu, ať žije Polsko!“ Kolem krku si uvázal polskou vlajku.

„Ty seš muž mého srdce,“ řekl Legionář, když si klekl a pečlivě mířil. „Budeš sedět po Alláhově pravici,

můj chrabrej Poláku.“

Potom do jeho břicha vyprázdnil zásobník. „Bůh je moudřej,“ zašeptal. „My lidská verbež se nemáme ptát proč.“ Bral do ruky spoustu ručních granátů a vrhal je do hnízda amerických kulometů.

Potom přišli Gurkhové se širokými klobouky na stranu.

Zemřeli v naší kulometné palbě.

Bojovali jsme v troskách kláštera. Marokánci těm, které zabili, odřezávali uši, aby až se vrátí domů, mohli ukázat, kolik jich přemohli. Na hlavách měli naraženy hnědé klobouky.

Když je Legionář uviděl, jásal vražednou radostí. Vyrazil svůj divoký marocký válečný pokřik.

„Hnědý kluci jsou tu,“ řval a v bláznivém smíchu házel hlavou dozadu. „Zabte je! Avant Avant, vive la Legion.“

Šli jsme za ním, jako tak často předtím. Jednooký se nás pokoušel zastavit. Bláznivá věc. Ve vzteku po nás hodil svou hůl. Pálili jsme od boku a v běhu si měnili zásobníky.

Marokánci se v úžasu zastavili. Nějaký parašutista skočil ze skály přímo mezi ně, točil se jako kolo a jeho lehký kulomet chrlil kulky.

Bili jsme kolem sebe polními lopatkami a pažbami, škrtili jsme je holýma rukama. Mrňous jich dobrý tucet hodil přes okraj útesu.

Porta a já jsme leželi s dvačtyřicítkou v pozici za kupou těl a rozsévati kolem sebe smrt.

Marokánci a Gurkhové se teď zakopali.

Když padla tma, nehlučně jsme se vyplížili pod velením Legionáře ven, připlazili se k nim a podřezali jim hrdla.

Heide se vrátil ke svému oblíbenému sportu střelení ze zálohy.

Měl pár nových pušek s nočním teleskopickým hledím. Pokaždé když zasáhl, hlasitě jásal.

Leutnanta Fricka to stále více pobuřovalo.

„Zasáhl jsem ho přímo do ucha,“ křičel Heide potěšeně. „Ubohej, nudnej sráč se dvěma proužkami na helmě.“ Heide používal výbušné střely.

„Vy zatracenej pitomče,“ křikl Leutnant Frick a strčil Heidemu do pušky.

Heide se na něj opovržlivě podíval, opřel si pušku o rameno a práskl další výstřel.

Postava vedle něj vyskočila do vzduchu. Mysleli jsme, že leutnant se na Heideho vrhne.

„Střelte ještě jednou a budu vás hlásit za porušení kázně,“ křičel rozzuřeně.

„Ano, Herr Leutnant,“ posmíval se Heide. „Smím se zeptat, nemám ten rozkaz předat na druhou stranu a pak, že byste nám třeba uspořádali fotbalovej zápas na cassinským tržišti? Máme vybit zbraně a zahodit ruční granáty, Herr Leutnant?“

Oči Leutnanta Fricka se zúžily.

„Unteroffiziere Heide, vím, že jste voják zcela podle předpisů, nejlepší v německý armádě. Víم taky, že máte určitý styky ve Straně. Ale jste taky ten nejsprostší zabiják, s jakým jsem se kdy setkal. Vy a ta špinavá uniforma, kterou nosíte, se k sobě skvěle hodíte. Jste ozdobou vojska toho vašeho Führera.“

„Máte plný kalhoty?“ smál se Heide.

Leutnant Frick se prudce sklonil, popadl ešus plný špaget, které Porta vařil nad lihovým hořákem a mrsknul jeho obsah přímo do Heideho obličeje, takže Heide překvapením zařval a zapotácel se.

Aniž by změnil výraz, položil leutnant Frick prázdnou nádobu vedle Porty. Potom Heideho popadl za uniformu.

„Tak, unteroffiziere Heide, a teď můžete odeslat hlášení, že váš nadřízenej důstojník na vás vztáhl ruku, pronesl zrádný výroky, posmíval se německý uniformě a urazil Führera. Jsem si jistej, že by to stačilo na oběšení pětkrát nebo šestkrát po sobě.“ Leutnant se potom otočil na podpatcích a odešel k majoru Mikovi, který seděl ve vedlejší jámě a vybíral si vši.

„Jste mý svědci,“ křičel Heide hystericky a stíral si z obličeje špagety.

„Svědci čeho?“ zeptal se Porta vyzývavě.

„Nedělej, že seš hluchej,“ vykřikl Heide. „Slyšels ho, jak říká, že jsme prohráli válku, a já tě přiměju, abys mi podepsal mý hlášení, to si piš. Uvidím, jak se ta mrcha všívá houpe.“

„O čem to vlastně mluvíš?“ zeptal se Barcelona. „Neviděl jsem tu z leutnanta ani stín a jsem tu celou dobu. Viděls nějakýho leutnanta, Mrňousi?“

Mrňous si vystrčil z úst kus klobásy.

„Leutnanta? Jo, ale je to dlouho.“

„Řekni mi,“ řekl Porta a vstal, „co k čertu myslíš tou drzostí: žes mi vzal špagety a nalil sis je na hlavu? To tě bude něco stát. Byly v tom kousky vepřovýho a kečup. Za to zaplatíš! Naval svý grifky a opiový cigára.“

„Na tvý špagety se ti vyseru,“ ujistil ho zuřivě Heide. „Osobně zlámu tomu důstojnickýmu zmrdovi vaz.“ Díval se kolem a hledal nějaké ochotné svědky. Ukázal na padreho Emanuela, který seděl s Orlem v rohu. „Padre, odvážíte se přísahat při svatým kříži Ježíše Krista, že jste neslyšel, jak urazil Führera? Varuju vás, ta záležitost půjde před vojenskéj soud. Nelžete, padre. Jste Boží služebník.“

Padre se široce usmál a naklonil si hlavu na stranu, takže vypadal jako úplný idiot.

„Chápu to dobře, Heide, žes Portovi ukradl špagety a nalil sis je na hlavu?“

Heide nabil svou automatickou pistolí.

„Padre, vy jste viděl, jak to ten pseudoleutnant mrskl na mou hlavu!“

„Zbláznil jste se, unteroffiziere Heide?“ zeptal se padre s předstíranou hrůzou v hlase. „Žádný leutnant by přece na hlavu podřízeného nehodil špagety.“

Heide se rychle obrátil na Orla.

„Panzerschütze Stahlschmidte, vztyk. Narovnejte si kosti, když na vás mluví unteroffizier, a nelžete mi, svému nadřízenému a veliteli oddílu. Jestli budete lhát, čeká na vás vojenskéj soud a provaz. Slyšel jste, co leutnant řekl?“

Orel se celý třásl. Jeho láhev na vodu byla plná šnapsu - vypadla mu z ruky.

„No, vy jeden sešlej kriminálníku, slyšel jste, na co se ptám?“ zařval Heide rozčileně.

Orel už se chystal odpovédět, když ho Porta prázdným ešusem bouchl dozadu do hlavy.

„Slyšel jste, co Heide řekl o Führerovi, ne, Stahlschmidte? Tohle je chvíle, při který se rozhodujete, na čí straně stojíte, panzerschütze Stahlschmidte.“

Orel byl mrtvolně bledý. Polykal a špičkou jazyka si navlhčoval popraskané rty.

Heide si netrpělivě odkašlal a ohnul kolena. Orel už se málem rozhodl, když jeho oči padly na Portu, který si do klína velmi výmluvně položil plamenomet.

„Slyšel jsem, jak unteroffizier Heide říká, že Führer je sráč.“

Heide byl vzteky bez sebe.

„Ty mizernej, tlustej, všivej zrádče! Jednou si to s tebou vyřídím. Zatím můžeš snít o vězení, protože, to mi věř, tam půjdeš.“ Namířil na něj bajonet. „Stahlschmidte, osobně tě v řetězech odvezu do Torgau.“

„Nekaž tolik, Julie Židobijče,“ přerušil ho Porta a šťouchl Heideho plamenometem do žaludku. „Sem s těma tvejma opiovejma cigárama. To tě snad naučí nekrást mírumilovnejm lidem špagety.“

V týhle zemi je to svatý jídlo, co jí i papež.“

„Nedostaneš ani ň,“ oznámil Heide sebejistě a kopl do plamenometu.

„Že ne?“ zasmál se Porta a poslal Heidemu nad hlavu záblesk plamene. Bylo to tak těsně, že jsme cítili připálené vlasy.

„Přestaň s těma pitominama,“ zavolal Mike, když na chvíli zvedl hlavu od svého lovu na vši.

Heide se skokem schoval za skálu.

Další záblesk.

Heide se vynořil zpoza skály, začerněný a se strachem v očích.

„Přestaň. Nebo mě upálíš!“

„Teprve teď ti to došlo?“ řekl Porta s ďábelským úsměvem a připravil se, aby mu dal další dávku.

„Naval to sem nebo z tebe udělám hrst popela.“

Vzduchem letěla rulička narkotických cigaret. Porta je sebral, přičichl k nim a spokojeně přikývl.

„A teď mi seženeš misku špaget s kostičkama vepřovýho a kečupem.“

A nepohrdl bych trochou osmahnutý cibulky.“

Heide kapituloval, ale současně přísahal při modlitební knížce padreho Emanuela, že se všem leutnantům velké německé armády pomstí. Potom si ho zavolal Mike a poslal ho jako spojku do divizního štábu.

Operační cíl: opatřit majoru Mikovi doutníky.

Heide žádal podrobnější instrukce.

„To není doprdele moje věc, kde je seženete,“ zařval Mike. „Co se mě týče, můžete je vytáhnout Kesselringovi z prdele, ale neodvažujte se vrátit bez krabice doutníků. A jestli nebudete zpátky do šesti hodin, nahlásím vás jako dezertéra a nasadím na vás vojenskou policii.“

S hřmáním a klením se Heide vydal na svou pátrací výpravu, a jak se vzdaloval, Porta za ním volal různé rady.

„Svatá matko Boží, koukněte na to!“ ukazoval padre Emanuel na oblohu.

Podívali jsme se nahoru a nemohli jsme uvěřit vlastním očím. Na jasném nebi svítilo nespočetně čar.

Ohromný roj včel. Jenomže ty včely byly obrovské bombardéry.

„Ježíši,“ zamumlal Barcelona, „je jich nejmíň tisíc! A jsou to americký létající pevnosti. Nechtěl bych být tam, kde budou vykládat.“

„Jsou to B.17,“ zašeptal Leutnant Frick vystrašeně a instinktivně zalezl hlouběji do krytu.

Mike, jak zíral nahoru na oblohu, pustil veš.

„Odkud krucinál přiletěly? Letěj ze severu!“

Nevěděli jsme, že ten obrovský roj odletěl toho samého rána z anglických letišť. Přes Francii je doprovázely houfy stíhaček.

Bezohledně porušily neutralitu Švýcarska, kde na ně stříleli dělostřelci v málem středověkých helmách, aniž by je jen škrábli.

Zaútočily na ně naše Focke-Wulffy, ale ony se držely svého kursu.

Ne bezdůvodně jsme jim říkali Paličáci. Jejich navigátoři dostali při startu kurs a toho se drželi, i kdyby se před nimi zjevil Satan osobně. Čtyřicetiletí piloti seděli v kabinách a žvýkali. Jejich tváře byli zakryté kyslíkovými maskami. Pár nezkušených střelců se zbláznilo. Jeden vyskočil poklopem, kterým se vrhají bomby, následován nadávkou.

Hodinu za hodinou řvaly ty velké motory. Bezhlavě projely bouřkou a pak vletěly do uzavírací palby protiletadlových děl. Letci si strhávali svoje kyslíkové masky. Druhý pilot podal pilotovi termosku.

Navigátor si dal do pusy pět camelek, dohromady je zapálil a rozdal je kolem. Kouřili a zírali na červenou tabulku, na které stálo „Kouření zakázáno“. Sledovali záblesky plamene z ústí osmaosmiček.

Na dvaadvacetiletého kapitána B.17

Boye-Smitha udeřil jeden z Focke-Wulffů, jejichž nosy byly namalované jako útočící žraloci.

„Sejmi toho špinavýho skopčáka,“ zavolal na svého zadního střelce.

Jestli to bylo proto, že zadní střelec skvěle střílel, nebo měl prostě jen neuvěřitelné štěstí, není jasné, ale v každém případě jeho první výstřel zasáhl řvoucího Focke-Wulffa, ten proletěl pod bombardérem s chocholem hustého dýmu, který mu proudil ze spodku, potom se vztyčil jako kůň před explodující střelou, opsal ve vzduchu osmičku a nakonec odsvištěl k zemi. Spadl do vesnice Pantoni na západ od Firenze a zabil dvě děti a mladou ženu, která prala prádlo. Pilota, Barna von Nierndorfa, zabil vysoko ve vzduchu už první výšleh plamene.

Hrot šipkové formace padesáti B.17 byl přímo nad Monte Cassinem.

Vzduch řval, jako by se zvedla vichřice olova.

„Ksakra,“ vykřikl Mike, který si právě k očím zvedal veš, aby ji prozkoumal.

Překulili jsme se na břicho, vplížili se pod skalní převis a čekali na smrt.

Američané byli ve svých pozicích právě tak překvapeni. Pěšáci se všude utíkali schovat. „K čertu, bombardují nás!“

Horu oholil první déšť bomb. Linie domů v údolí se okamžitě vznesla do vzduchu. Těžká protiletadlová baterie, která číhala v Cassinu za nádražním hangárem, byla v sekundě zničena.

Pak přišla další vlna. Na klášter dopadlo ještě více bomb.

Všechno bylo zahaleno jedovatě žlutou mlhou. Svatá hora byla obklopena plameny prskající vichřicí. Po B.17 přišli britské Mitchelly, takzvané přesné bombardéry, které na své cíle mířili přesněji.

Přicházela vlna za vlnou. Tu noc se objevil Jednooký se svým pobočníkem, oberleutnantem Hartwigem, který před rokem ztratil u Charkova svou pravou ruku. V tu dobu, kdy jsme bojovali v zubařské ordinaci.

Jednooký si dal zavolat velitele roty.

„Dnes večer se odpoutáme od nepřítele,“ řekl. „Ale na druhé straně si nesmějí ničeho všimnout.“

Parašutisti zmizí první. Potom

1. prapor. 5. rota půjde poslední. Ale bez ohledu na to, kdo tu bude, nebo nebude, opouštíte tohle svinské místo přesně ve 2.05.

Jedna četa zůstane. V případě nebezpečí je uchlácholí ohněm.“

„A ta poslední četa,“ zavolal Porta zezadu, „je samozřejmě

2. četa. Copak toho ještě nemáte dost, moji hrdinové? Plesejte, děti si o nás budou číst ve škole. Můj cylindr a moje zubařský kleštičky skončej v muzeu.“

Jednooký se na něj zamyšleně podíval.

„Když to navrhuješ, Porto, tak proč ne. 2. četa.“

„Ty se nikdy nenaučíš držet hubu,“ řekl Barcelona.

Vysokým obloukem hodil Porta po Orlovi, který se krčil v rohu, ruční granát.

„Nedívej se tak nevraživě, ty chromej hrdino!“

V určený čas rotý odešly, bez hlesu se vytratily z pozic.

„Hodně štěstí,“ zašeptal leutnant Frick těsně předtím, než zmizel.

Major Mike poplácal Staříka po rameni.

„Brzy nashle, Beiere.“ Potom ho pohltila tma.

Poněkud nervózně jsme se schoulili za naše kulomety.

„Jestli začnou mít nejmenší podezření, že se naši chlapi stáhli,“ zašeptal Porta, „budou vmžiku nad náma.“

„Posírám se strachy,“ zamumlal Barcelona.

„Jestli přijdou, dostanou ode mě jeden pás, ale pak už se mnou nepočítejte,“ řekl Porta zaraženě.

„Vezmu roha a poběžím, jak jsem ještě nikdy neběžel. Nepojedu do Texasu, abych tam jako poraženéj skopčák lámal kámen.“

Stařík sledoval svoje hodinky.

„Za pět minut spustí dělostřelectvo,“ zašeptal. „Rozmontujte si kulomety a připravte se. Mrňousi, ty vezmeš minomet.“

„Ani mě nenapadne,“ protestoval Mrňous. „Jestli chceš s sebou brát tu starou rouru, můžeš si ji tahat sám. Legionář mi už práci dal. Starám se o láhev s chlastem.“

„Já tu velím a ty vezmeš minomet,“ řekl Stařík rozčileně. „Tvůj chlast mě vůbec nezajímá. Rozuměls?“

„Nejsem hluchej,“ zabručel Mrňous.

„Takže opakuj rozkaz.“

„Jakej rozkaz?“ předstíral Mrňous, že je chudý na duchu, což byla jeho obvyklá lest, když chtěl z něčeho vybruslit.

Stařík divoce zaklel.

„Nedělej blbýho, ty smrade, a poslouvej mě. Jestli ten minomet nebudeš mít s sebou, až se dostaneme na Via Appia, dám tě k raportu.“

„No tak, Staříku, ukaž trochu lidskosti a porozumění,“ žadonil Mrňous. „Nemůžu vláčet minomet i pití.“

„Ty bereš minomet,“ odsekl Stařík.

Začala hřmět děla. Porta popadl kulomet a přehodil si ho přes rameno. Já jsem sklapnul trojnožku.

Barcelona mi ji pomohl vyzdvihnout na záda. Rozdělili jsme si mezi sebou dlouhé nábojové pásy. Porta poslal směrem k Američanům hubičku.

„Nashle, Samíku, uvidíme se pozdějc! A neplač, až najdeš naše kryty prázdný.“

„Jak se milujem,“ zazubil se Barcelona bodře. „Znáte někoho jinýho, kdo buší na dveře tak energicky?“

„Ta láska bude naše smrt,“ řekl Heide.

Začali jsme potichu slézat. Poděsila nás série řinčivých ran a přimrzli jsme k úbočí.

„Co to k čertu bylo?“ zeptal se Stařík vystrašeným hlasem. „To po nás už jdou?“

Za tmy zazněl Mrňousův hlas plný sebeuspokojení:

„Děsně se omlouvám, Staříku. Ten zatracený minomet mi vyskočil z ruky a sklouzl po svahu. To je všechno proto, žeš trval na tom, abych táhl jeho i chlast.“

„Nevybryndals nic?“ zeptal se Porta starostlivě.

„U patronky kanónů svatý Barbory přísahám, že jsem neztratil ani kapičku. Co se týče cenností, jsem velmi svědomitej.“

„Ty idiote idiotskej!“ zavrčel Stařík. „Seženeš jinej minomet a je mi úplně jedno kde.“
„Půjčím si nějakej od Sama,“ odpověděl Mrňous vesele. „Těchhle sraček má spoustu.“
Zpocení jsme se vlekli dál a chytali se každého výběžku na skále.

Ruce nám krvácely.

„Já už nemůžu,“ zaúpěl jsem. „Já tu trojnožku zahodím.“

„Není potřeba,“ řekl Barcelona útěšně. „Dej mi ji.“

Na místě, kde vyčníval kus skály jako koňská hlava, jsem si trojnožku sundal ze zad a dal ji Barcelonovi, a místo toho jsem dostal plamenomet. Byl stejně těžký, ale měl lepší tvar.

Balancovali jsme po úzkém hřbetu. Byla tam hrana, přes kterou jsme se měli dostat. Mrňous si lehl kus přes ni, tváří k zemi.

Nohy měl přivázané ke stromu. Natáhl ke mně ruku: rychlým šklubnutím mě vytáhl nahoru. Barcelona šel po mně. Pak Porta.

Jeden za druhým.

„Jsem silnej, co?“ naparoval se Mrňous. „Beze mě byste šli po prdeli.“ Hodil do strže kámen. Slyšeli jsme, jak se kutálí a odráží dolů do tmy. „Sakra dlouhá cesta do pekla,“ zamumlal Porta.

Nahoru vzlétla světlice. Vrhli jsme se do úkrytu, pokoušeli jsme se splynout se zemí. Nejneopatrnější pohyb znamenal smrt. Planoucí světlo pomalu uhaslo. Na východě hřměla děla. Byla to Castellona, výška 771. Nevěděli jsme to, ale byl to začátek amerického průlomu. 168. americký pěší pluk porazil náš 139. V tu samou dobu americký 142. vyřídil 200 našich tankových granátníků.

Po celém horizontu to řvalo a blýskalo. Stovky děl dštily oheň.

Krev tekla v proudech.

„Chopte se zbraní,“ zavelel Stařík. „Jednoduchý zástup - za mnou!“

Rota se zakopala mezi nějakými domy. Mrňous na zem opatrně postavil velkou láhev pití.

„Mám otevřít bar?“ zeptal se Legionáře.

Legionář přikývl. Vylomili z pantů nějaké dveře a položili je na dva bubny. Na ně byly úhledně rozmístěny hrnky. Porta se usadil na šrapnel a vytáhl středně velkou příruční pokladnu a oltářní zvonek. Mrňous si stoupl za něj s plamenometem v ruku. Náš nový trubač si dal ke rtům trumpetu a zatroubil nástup.

Z různých děr vykukovaly zvědavé hlavy.

Přikráčel Mike s velkým doutníkem v ústech, neboť Heide se vrátil s tím, co měl nakázáno sehnat.

„Co to k čertu chystáte? Přestaňte s tím troubením. Američani taky poznaj povel k nástupu, když ho slyšej. Mohli byste je sem přilákat.“

„Nemám nic proti americkým zákazníkům,“ řekl Porta. „Dolary jsou tvrdá měna.“

„Nedělejte důležitýho,“ řekl Mike. „Nevídel jste nikdy ani pěták.“

Porta si beze slova strčil ruku do holínky a vytáhl dva tlusté balíčky dolarových bankovek.

Mikovi spadla čelist. Na chvíli úžasem oněměl.

„Odkud to sakra máte?“ vykřikl.

„Od kluků generála Rydera a generála Walkera. Náhodou jsme se potkali za klášterem a já je přesvědčil, že už ty prachy nebudou potřebovat.“

„Myslím, že víte naprosto přesně, že cizí měna se má odevzdávat veliteli vaší roty nebo NSFO,* že jo?“

Porta si peníze strčil zpátky do boty a poťouchle se usmíval.

„Ano, Herr Major, vím. Já a náš NSFO jsme dobrý kamarádi.“ Trochu zakašlal a vytáhl miniaturní špiónážní fotoaparát. „A důvod je tahle krabička. Šíleně rád fotografuju, jenom si nikdy nemůžu zapamatovat, kam jsem dal film. Před pár dnama jsem náhodou vyblejsknul našeho NSFO, zrovna když horečně sváděl velmi mladýho italskýho kluka. Trochu jsme si pak o tom filmu povídali a dohodli jsme se, že by nebylo právě nejlepší, kdyby se to dostalo na Prinz Albrecht Strasse.“

Mike vypískl a upřeně zíral na Portovy holínky.

„A co když se třeba v nějakým hlášení o tom klukovi a filmu zmíním?“ řekl medovým hlasem.

Porta se bezstarostně usmál.

„To by byla vaše povinnost, Herr Major. Ale nezapomeňte, že každý hlášení musí jít přes divizního velitele generálmajora Mercedese, a nechtěl bych být u toho, až to hlášení pro RSHA přistane

Jednookýmu na stole. Jestli to projde dál, dostane se to k chlápovi, kterýho jsem nikdy neviděl, ale o kterým jsem hodně slyšel. Ani on nemůže vystát černý hochy z Prinz Albrecht Strasse, ale snad ho znáte osobně? Myslím Herr Generalfeldmarschalla Kesselringa. Kdo ví, jestli není taky jeden z těch, co si změnili jméno, jako ten známej Herr von Manstei, kterej se, jak jsem se doslech, dřív jmenoval Lichtenstein.“

Heide si odplívl.

„Nebylo jeho první jméno čirou náhodou Nathan?“

Porta pokrčil rameny.

„Jestli bylo, vysvětluje to, proč si ho změnil. Není to jméno, který je teď zrovna populární.“

Mike povyskočil. S chutí by byl šel Portovi po krku. Doutník mu škubal od jednoho rohu úst k druhému.

„Jednou se budete houpat, Porto,“ předpověděl klidně, a ve svých představách viděl, jak se Portovo tělo kývá na korkovém dubu u Via Appia.

Major Mike vypadal unaveně. Těžce si sedl na dno zákopu a jako židli použil Orlovu helmu, kterou mu ten zdvořile strčil pod tlusté pozadí.

„Něco k pití, Herr Major?“ otázal se Porta s neutrálním úsměvem.

Major jedním douškem vyprázdnil hrnek. Byl to osmdesátiosmiprocentní rýžový destilát. Zvedl se, široký a vysoký, a pomalu si mezi zuby dal nový doutník. Orel jej úslužně zapálil.

Major se na něj ani nepodíval. Dotkl se automatické pistole, která mu visela na prsou a tak trochu nuceně se usmál.

„Porto, vy jste měl bejt velitelem štábu. Vy byste dal i maršálský pruh obráceně.“

„Ale krucinál, Herr Major. Jsem stejnej jako ten mariňák z Texasu, obyčejnej voják, kterej se naučil poradit si v každý situaci. Moje motto je: považuj každýho za darebáka, dokud se neprokáže opak, a to se prokáže hodně zřídka.“

Major Mike se zhluboka nadechl a skoro spolkl svůj doutník.

„Ještě jednou, Porto, vypadal byste dobře na tom konci provazu.“

Porta pokrčil rameny.

„Víte to sám, Herr Major, jedna ozdoba vánoční stromek nedělá.“

Major odcházel a mumlal si něco nesrozumitelného. Zachytili jsme jenom slovo „sráč“.

Porta začal divoce zvonit na svůj oltářní zvonek a řval:

„Bar se otvírá. Bar se otvírá.“

Přišli ve skupinkách a udělali frontu.

„Hrnek do pravý ruky, prachy do levý! Platí se těsně před nalejváním!“

Cena se měnila, i když míra byla vždycky stejná.

SS-oberscharführer musel vyklopit víc než panzeroberfeldwebel. Na druhou stranu úředník praporu byl nucen zaplatit dvakrát tolik, než se vyžadovalo od oberscharführera.

Mrňous musel dvakrát zakročit a zabránit rvačce. Jedna rána plamenometem dozadu do hlavy obnovila mír. A potom, uprostřed toho všeho, nás najednou napadli. Aniž bychom si čehokoli všimli, podřezali Marokánci v hnědých burnusech hrdla našim hlídkám.

Seskakovali z útesu a ze tří stran na nás pálili.

V dalším okamžiku jsme se střetli ve vražedném boji zblízka.

Mrňous popadl láhev s pitím a odnesl ji na bezpečné místo uvnitř jednoho domu. Potom se vyřítíl ven a jeho plamenomet chrtil oheň.

Legionář stál zády ke stěně a oháněl se sekerou.

Pak přiletěly stíhací bombardéry a zametaly scénu svými automatickými děly. Hnědí muži se dostali příliš dopředu a rotovali v d'ábelském ohni amerických stíhaček.

Domy létaly v plamenech do vzduchu. Jeden starý rolník učinil zoufalý pokus uhasit ten svůj pánví. Potom mu pánev vyletěla z ruky, všemi směry stříkala voda, země vychrstla vzhůru a jeho smetl stín bombardéru.

Dělostřelecká palba. Davy pěchoty. Stáhli jsme se. Těch pár z nás, to znamená ten, kdo přežil a mohl se odvléci pryč. Padali jsme vedle silnice. Pod stromy parkovaly sanitky. Do jedné jsme dali Staříka, i když jeho místo nás stálo všechny naše grifky a všechny Portovy dolary. Pokaždé, když se nadechl, objevila

se mu jedna plíce. Stiskli jsme mu ruku; potom sanitka krkolomnou rychlostí vyrazila k Římu. Mika dali se čtyřmi jinými těžce raněnými do vojenského nákladáku. Pravou ruku měl roztržštěnou. Vedle něj jsme postavili jeho krabici doutníků a on vděčně kývnul. Orla jsme pohřbili u silnice. Ruční granát mu utrhł obě ruce. Nekopali jsme hluboko a nedostal nad sebe ani žádný kříž nebo helmu. Jenom jsme nad ním udupali trochu hlíny.

„Peč se pomalu v pekle, ty špinavej prd'olo,“ řekl Barcelona.

Přišel k nám leutnant Frick. Měl kolem hlavy obvaz, který nechával nezakryté jenom jedno oko a ústa. „Seberte si zbraně. Jdeme zpátky. Granátníci ustoupili a ty pozice se musí udržet za každou cenu. Jsem za to zodpovědný svým životem.“

Přehodili jsme si přes ramena kulomety. Mezi námi přistávaly svištěcí střely. Barcelona se zhroutil. Dva parašutisté ho odnášeli zpět. Měl v břiše střepiny z granátu. Heide se roztočil a kulomet mu vypadl z rukou. Zadní část jeho krku a ramena byly jedna zející, krvácející rána. Poslali jsme ho s několika granátníky zpátky.

Leutnantu Frickovi se rozštípla hlava. Z jeho otevřeného krku vystříkla krev.

Zaujali jsme pozici ve šrapnelové jámě plné bláta, Porta, Mrňous, Gregor Martin a já. Poslední z 5. roty. Všichni ostatní byli buď v nemocnici, nebo pohřbení. Najednou jsem zjistil, že jsem byl povýšen na velitele, který velí čtyřčlenné rotě. Připojily se k nám jiné malé skupinky, pozůstatky rot a praporů. Vydrželi jsme dalších pět dní a nocí. Potom pro nás přijely nákladáky. Parašutisté nás kryli.

Poslední bitva u Monte Cassina byla u konce.

Milí čtenáři, kdybyste snad na své dovolené projížděli vesnicí Cassino, zastavte se na chvíli, až se dostanete k silnici, která vede nahoru ke klášteru. Vystupte z auta a pokloňte se památce těch, kteří zemřeli na svaté hoře. Jestliže budete poslouchat, snad ještě uslyšíte hřmění střel a výkřiky raněných.

Kolem svahů svaté hory bojovali muži jako divá zvířata. Byli to muži Hitlerových tankových pluků - muži, které nezajímalo, kdo vyhraje válku - kteří jenom chtěli přežít. Žili se strachem a s krví a s krysami. A když se pokusili na válku zapomenout, zjistili, že nemohou z těl smýt zápach mrtvol. Nebyla žádná hrůza, kterou by byli neprožili, žádné ponížení, které by byli nevytrpěli, aby jen mohli přežít ten holocaust - horoucí peklo, kterým bylo MONTE CASSINO

SVEN HASSEL
MONTE
CASSINO

Z anglického originálu Monte Cassino vydaného nakladatelstvím Corgi Books A Division of Transworld Publishers Ltd. v Londýně
1969 přeložil Ondřej Fafejta Obálku s použitím kresby Zbyňka Války navrhla Jiřina Vaclová
Typografickou úpravu navrhla Jaroslava Slavíková Redakce Roman Ludva Vydalo nakladatelství Votobia v Olomouci roku 1996

ISBN 80-7198-101-x